

Salaspils novada attīstības programma 2012.-2018.gadam

Gala redakcija

Salaspils novada dome
2011

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKONĒ

Saturs

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI UN TERMINI	6
IEVADS	8
METODOLOĢIJA	11
NOVADA VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA	12
I DAĻA. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE	14
1 NOVADA FIZIOĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS	15
1.1 ĢEOGRĀFISKĀ ATRAŠANĀS VIETA UN TERITORIJA	15
1.2 ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE UN RELJEFS	16
1.3 DERĪGIE IZRAKTEŅI	17
1.3.1 Ģipšakmens	17
1.3.2 Dolomīts	18
1.3.3 Grants un smiltis	18
1.3.4 Māls	18
1.3.5 Kūdra	18
1.4 ŪDEŅI	20
1.4.1 Pazemes ūdeņi	20
1.4.2 Virszemes ūdeņi	20
1.5 AUGSNES ĪPATNĪBAS UN AINAVU STRUKTŪRA	21
1.6 KLIMATISKIE APSTĀKĻI	21
1.7 ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS	22
1.7.1 Dabas parks „Doles sala”	22
1.7.2 Nacionālais botāniskais dārzs	25
1.7.3 Dižkoki	27
2 IEDZĪVOTĀJI	28
2.1 APDZĪVOJUMA BLĪVUMS UN IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA	28
2.2 SALASPILS NOVADA IEDZĪVOTĀJU STRUKTŪRA	31
3 NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS	33
3.1 NODARBINĀTĪBA	33
3.2 BEZDARBS	34
3.3 DARBA SAMAKSA	35
4 UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDE UN NOZARU ATTĪSTĪBA	36
4.1 UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTE	36
4.2 UZŅĒMĒJDARBĪBAS NOZARES	43
4.2.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	43
4.2.2 Ieguves un apstrādes rūpniecība	46
4.2.3 Elektroenerģijas ražošana	49
4.2.4 Tirdzniecība un citi komercpakalpojumi	51
4.3 UZŅĒMĒJDARBĪBU BREMZĒJOŠIE UN VEICINOŠIE FAKTORI	54
4.3.1 Novada sociālekonomiskā attīstība	54
4.3.2 Ģeogrāfiskais izvietojums, infrastruktūra, resursi	55
4.3.3 Organizatoriskais faktors	56
5 TRANSPORTA UN SATIKSMES INFRASTRUKTŪRA	57
5.1 AUTOTRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA	57
5.1.1 Transportlīdzekļi Salaspils novadā	57
5.1.2 Transporta infrastruktūra	59
5.2 DZELZCEĻA TRANSPORTS	63
5.3 SABIEDRISKAIS TRANSPORTS	64

5.3.1	<i>Dzelzceļa sabiedriskais transports</i>	64
5.3.2	<i>Autotransporta sabiedriskais transports</i>	66
5.3.3	<i>Pašvaldības pārvadājumi</i>	67
5.4	VELOTRANSPORTS.....	68
6	INŽENIERINFRASTRUKTŪRA.....	70
6.1	ŪDENSAPGĀDE UN KANALIZĀCIJA.....	70
6.1.1	<i>Ūdensapgāde</i>	71
6.1.2	<i>Kanalizācija</i>	73
6.2	ELEKTROAPGĀDE.....	75
6.3	SILTUMAPGĀDE.....	77
6.4	GĀZES APGĀDE.....	78
6.5	ELEKTRONISKO SAKARU TĪKLI, SAKARU, INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJU TEHNOLOĢIJAS.....	79
6.5.1	<i>Telekomunikācijas</i>	79
6.5.2	<i>Interneta pakalpojumi</i>	79
6.5.3	<i>Pasta pakalpojumi</i>	80
6.6	MELIORĀCIJA.....	80
7	NEKUSTAMĀIS ĪPAŠUMS.....	81
7.1	ZEMES.....	81
7.2	INDUSTRIĀLĀS TERITORIJAS UN KOMERCPLATĪBAS.....	82
7.3	INDUSTRIĀLĀS TERITORIJAS UN KOMERCPLATĪBAS.....	86
7.4	ĪPAŠO OBJEKTU TERITORIJAS.....	87
7.5	KAPSĒTAS.....	88
7.6	DEGRADĒTĀS TERITORIJAS.....	88
7.7	TERITORIJU LABIEKĀRTOŠANA.....	88
8	VIDES KVALITĀTE.....	90
8.1	GAISA KVALITĀTE.....	90
8.2	PAZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE.....	91
8.3	VIRSZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE.....	92
8.4	ATKRITUMU SAIMNIECĪBA.....	94
8.5	VIDES RISKI.....	94
8.6	PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS.....	96
8.7	JONIZĒTAIS STAROJUMS UN KODOLDROŠĪBA.....	96
8.8	TROKSNIS.....	96
8.9	BIOĻĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS SAGLABĀŠANA.....	97
8.10	INFORMĀCIJA PAR DABAS RESURSU NODOKLI.....	98
9	SOCIĀLO PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMS UN SOCIĀLĀ DROŠĪBA.....	99
9.1	IZGLĪTĪBA UN TĀLĀKIZGLĪTĪBA.....	99
9.1.1	<i>Pirmsskolas izglītības iestādes</i>	99
9.1.2	<i>Vispārējās izglītības iestādes</i>	104
9.1.3	<i>Profesionālās ievirzes un interešu izglītība</i>	108
9.1.4	<i>Zinātne, pētniecība un inovācijas</i>	111
9.2	SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI.....	116
9.2.1	<i>Sociālā palīdzība</i>	116
9.2.2	<i>Sociālie pakalpojumi</i>	119
9.3	VESELĪBAS APRŪPE.....	122
10	KULTŪRVIDE UN SPORTS.....	125
10.1	KULTŪRAS IESTĀDES UN AKTIVITĀTES.....	125
10.1.1	<i>Kultūras nami</i>	125
10.1.2	<i>Daugavas muzejs</i>	127
10.1.3	<i>Salaspils Memoriāls</i>	127
10.1.4	<i>Salaspils novada bibliotēkas</i>	127
10.1.5	<i>Kultūras pasākumi Salaspils novadā</i>	129

10.2	SPORTA INFRASTRUKTŪRA UN AKTIVITĀTE	130
11	SABIEDRISKĀ DROŠĪBA UN KĀRTĪBA	134
11.1.1	<i>Policija</i>	134
11.1.2	<i>Ugunsdzēsība</i>	136
12	JAUNATNES POLITIKA	137
13	TŪRISMS	139
14	PUBLISKĀ PĀRVALDE	143
14.1	PĀRVALDES STRUKTŪRA UN FUNKCIJAS	143
14.2	BUDŽETA ANALĪZE	145
14.2.1	<i>Pamatbudžeta ieņēmumi, izdevumi</i>	145
14.2.2	<i>Pamatbudžeta ieņēmumu struktūra</i>	145
14.2.3	<i>Izdevumu struktūra</i>	146
14.2.4	<i>Speciālā budžeta ieņēmumi, izdevumi</i>	147
14.2.5	<i>Finanšu resursu novērtējums</i>	149
15	INFORMĀCIJAS APRĪTE	150
16	SALASPILS NOVADA SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS	153
16.1	STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	153
16.2	STARPTAUTISKE PROJEKTI	154
16.3	SADARBĪBA AR CITĀM PAŠVALDĪBĀM	156
16.4	SADARBĪBA AR NVO	156
16.5	NOVADA FUNKCIONĀLĀS SAITES	158
17	SVID ANALĪZE	159
17.1	NOVADA TERITORĪJA	159
17.2	IEDZĪVOTĀJI UN NODARBINĀTĪBA	160
17.3	UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA	161
17.4	TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS	163
17.5	SOCIĀLO PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMS (IZGLĪTĪBA, KULTŪRA, SPORTS, SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA, PAKALPOJUMI UN VESELĪBAS APRŪPE)	165
17.6	SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA UN PAKALPOJUMI	168
17.7	PĀRVALDE	170
17.8	TŪRISMS	171
II DAĻA. STRATĒGISKĀ DAĻA		172
18	ILGTERMIŅA STRATĒGISKE UZSTĀDĪJUMI	173
18.1	PAŠVALDĪBAS SPECIALIZĀCIJA	173
18.2	VĪZIJA UN ILGTERMIŅA PRIORITĀTES	176
19	VIDĒJA TERMIŅA STRATĒGISKE UZSTĀDĪJUMI	178
19.1	VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES UN SASNIEDZAMIE REZULTĀTI	178
19.2	PRIORITĀTES MĒRĶU VIDĒJĀ TERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI UN RĪCĪBU REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	180
19.3	SALASPILS NOVADA STRATĒGISKAIS PLĀNS	182
III DAĻA. RĪCĪBAS PLĀNS		184
20	RĪCĪBAS PLĀNS	185
20.1	INVESTĪCIJU PLĀNS	193
IV DAĻA. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA		207
21	ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA	208
21.1	ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS INSTITUCIONĀLAIS IETVARŠ UN LAIKA GRAFIKS	208
21.2	SALASPILS NOVADA ATTĪSTĪBAS PAMATRĀDĪTĀJU IZVĒRTĒJUMS	210

21.3	ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ NOTEIKTO VIDĒJĀ TERMIŅA PRIORITĀŠU SASNIEGŠANAS IZVĒRTĒŠANA	211
21.4	ĪSGADĒJĀ ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMA SATURS UN IEKĻAUJAMĀ INFORMĀCIJA .	212
V DAĻA. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM.....		214
22	PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM	215
PIELIKUMI		217

Izmantotie saīsinājumi un termini

Saīsinājums	Skaidrojums
ADZ	Akustiskā diskomforta zona
AP	Attīstības programma
AS	Akciju sabiedrība
ATK	Administratīvi teritoriālais kods
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
BJIB	Bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība
CKS	Centrālā kanalizācijas sistēma
CSS	Centralizētā siltumapgādes sistēma
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSNg	Ceļu satiksmes negadījumi
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
d/s	Dārzkopības sabiedrība
DUS	Degvielas uzpildes stacija
DzĪB	Dzīvokļu īpašnieku biedrība
DzĪKS	Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
ha	hektārs
HES	Hidroelektrostacija
GMI	Garantētais minimālais ienākums
gs.	gadsimts
GWh	Gigavatstundas
GRM	Gāzes regulēšanas mezgls
ID	Identifikācijas numurs
IK	Individuālais komersants
km	Kilometrs
KS	Kooperatīvā sabiedrība
KSS	Kanalizācijas sūkņu stacija
kV	Kilovolts
kVA	Kilovatampērs
LMT	SIA „Latvijas Mobilais Telefons”
LR	Latvijas Republika
LPSR	Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika
Ls, LVL	Latvijas lats
LU	Latvijas Universitāte

Saīsinājums	Skaidrojums
LVGMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LVM	Latvijas Valsts meži
LVMI	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts
LZA	Latvijas Zinātņu akadēmija
m²	Kvadrātmeters
m³	Kubikmeters
MK	Ministru Kabinets
MW	Megavati
MPa	Megapaskāls
MWh	Megavatstundas
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NBD	Nacionālais botāniskais dārzs
Nr.	Numurs
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Prot.	Protokols
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SVID	Stiprās un vājās puses, iespējas, draudi
SNUB	Salaspils novada Uzņēmēju biedrība
TAI	Teritorijas attīstības indekss
TEC	Termoelektrocentrāle
TEN-T	Trans-Eiropas autoceļu tīkls
tūkst.	Tūkstoši
ŪAS	Ūdens attīrīšanas stacija
ŪSS	Ūdens sūkņu stacija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
ZA	Zinātņu akadēmija
ZS	Zemnieku saimniecība

Ievads

Salaspils novada attīstības programma (turpmāk tekstā – Attīstības programma) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2012.-2018.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Attīstības programma ir pamats Salaspils novada domes rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai.

Attīstības programmas izstrāde veikta, pamatojoties uz Latvijas Republikas (turpmāk tekstā – LR) likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu un Reģionālās attīstības likuma 13.pantu, kā arī saskaņā ar LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātiem „Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” un 25.08.2009. Ministru Kabineta (turpmāk tekstā – MK) noteikumiem Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemti vērā Rīgas plānošanas reģiona spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, Salaspils novada teritorijas plānojums un to vietējo pašvaldību spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, ar kurām robežojas Salaspils novads.

Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā sekojošus plānošanas dokumentus:

- Valsts līmeņa plānošanas dokumenti:
 - Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam;
 - Valsts stratēģiskais ietvardokuments 2007.-2013.gadam;
 - Ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā.”;
 - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.
- Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti:
 - Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.gadam;
 - Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.gadam;
 - Rīgas plānošanas reģiona ekonomikas profils (redakcija uz 15.10.2010);
 - Rīgas plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2005.-2025.gadam;
 - Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma alternatīviem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem 2010.-2016. gadam.
- Vietēja līmeņa plānošanas dokumenti (t.sk. pieguļošo pašvaldību spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti):
 - Salaspils novada attīstības programma 2002.-2012.gadam (ar grozījumiem);
 - Ikšķiles novada teritorijas plānojuma grozījumi 2006-2010 lauku teritorijai;
 - Ķekavas pagasta attīstības programma 2008.-2020.gadam;
 - Ķekavas pagasta teritorijas plānojums 2009.- 2021.gadam;
 - Rīgas attīstības programma 2006.-2012.gadam;
 - Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam;
 - Ropažu pagasta attīstības programma, 2004;

- Ropažu novada teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam;
- Stopiņu pagasta teritorijas attīstības programma, 2003;
- Stopiņu novada teritorijas plānojums ar grozījumiem, 2009.
- Nozaru plānošanas dokumenti:
 - Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam;
 - Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam;
 - Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam;
 - Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2007. – 2016. gadam;
 - Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam;
 - Zivsaimniecības nozares Nacionālais stratēģiskais plāns 2007. - 2013.gadam.
- Salaspils novada pašvaldības un tās institūciju sniegtie dati (t.sk. gada pārskati u.c.);
- LR Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk tekstā – CSP), Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk tekstā – VRAA), Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk tekstā – NVA), Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā – PMLP), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID), Valsts zemes dienesta (turpmāk tekstā – VZD), SIA „Lursoft”, VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC) u.c. institūciju apkopotie dati;
- Attīstības programmas izstrādes sabiedriskajā apspriedē iegūtā informācija, un cita informācija (viedokļi), kas iegūta Attīstības programmas izstrādes procesa komunikācijā ar ieinteresētajām pusēm, t.sk. iedzīvotāju aptaujas rezultāti.

Attīstības programma sastāv no piecām daļām.

- Pirmajā daļā „Salaspils novada pašreizējās situācijas raksturojums un analīze” ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze.
- Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā „Stratēģiskā daļa” ir noteikta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes.
- Trešajā daļā „Rīcības plāns (t.sk. „Investīciju plāns)””, pamatojoties uz ilgtermiņa prioritātēm, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Rīcības plāns ir sastādīts 7 gadu periodam, Investīciju plāns – 7 gadu ilgam periodam. Tie tiks aktualizēti, ņemot vērā Attīstības programmas īstenošanas progresu un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu.
- Attīstības programmas ceturtajā daļā „Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības kārtība” ir noteikts uzraudzības un ziņojumu sagatavošanas periodiskums un tajā ietveramie uzraudzības rādītāji.
- Piektajā daļā „Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem” sniegta informācija par iedzīvotāju aptaujas, darba grupu semināru, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes procesu un rezultātiem, kā arī tā ietver citus Attīstības programmas izstrādei nozīmīgus viedokļus un ieteikumus.

Salaspils novada Attīstības programma izstrādāta ar Eiropas Sociālā Fonda (turpmāk tekstā – ESF) atbalstu darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība”, 1.5. prioritātes „Administratīvās kapacitātes stiprināšanā” 1.5.3. pasākuma „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību administratīvās un attīstības plānošanas kapacitātes stiprināšana 1.5.3.2. aktivitātes

„Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību plānošanas kapacitātes paaugstināšana” ietvaros un kalpos ne tikai kā pamats turpmāko politiku un rīcību noteikšanai novadā, bet arī kā instruments turpmākai investīciju piesaistei.

Vienlaicīgi ar Salaspils novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam sagatavošanu, tiek izstrādāts arī Salaspils novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments „Salaspils novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam”. Abi dokumenti veidos pietiekamu Salaspils novada attīstības plānošanas dokumentu bāzi, kas atbilst LR likumdošanas prasībām.

Salaspils novada attīstības programma ir izstrādāta ESF finansēta projekta „Teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana Salaspils novadā kvalitatīva vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas procesa nodrošināšanai” īstenošanas ietvaros.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Metodoloģija

Salaspils novada attīstības programma 2012.-2018.gadam izstrādāta, vadoties pēc RAPLM Valsts stratēģiskās plānošanas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas izstrādātā dokumenta „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” (aktualizētā redakcija 2010.gada 23.septembris) ieteikumiem, ievērojot tematisko pieeju pašreizējās situācijas raksturojuma un analīzes veikšanā un ekonomisko skatījumu attīstības plānošanai.

Lai sasniegtu Attīstības programmas mērķi un racionāli izvērtētu Salaspils novada attīstības perspektīvas, dokumenta izstrādē izmantotas sekojošas metodes:

- Saistīto plānošanas dokumentu analīze (vietēja, reģionālā un valsts līmeņa, kā arī teritoriju, ar kurām Salaspils novads robežojas);
- Iedzīvotāju anketēšana, anketēšanas rezultātu apkopošana un analīze;
- Statistikas datu un pārskatu apkopošana un analīze;
- Attīstības tendenču novērtējums (galvenokārt izmantoti pieejamie dati par pēdējiem 5 gadiem);
- Novada raksturojošo rādītāju salīdzināšana ar citu teritoriju rādītājiem vai valsts vidējiem rādītājiem;
- SVID analīze;
- Darba grupu semināri;
- Nozaru speciālistu iesaiste dokumenta izstrādes procesā;
- Urbact II programmas projekta „Together for territories of co-responsibility” ietvaros dažādu sabiedrības mērķgrupu diskusijas novada teritorijā;
- Situācijas analīzes un ideju radīšanas aktivitāte „Nākotnes pilsētas spēle” (Future City Game), kuru rīkoja Britu padome projekta „Radošās pilsētas” ietvaros, Salaspils novada dome un biedrība „Zināšanu un inovācijas sabiedrība”.

Pamatojoties uz novada pašreizējās situācijas analīzi, pieejamo resursu un uzņēmējdarbības vides novērtējumu, izvirzīti perspektīvie uzņēmējdarbības virzieni jeb specializācija.

Lai nodrošinātu integrētas pieejas izmantošanu attīstības plānošanā, veikta vispusīga plānošanas dokumentu analīze (t.sk. piegulošo teritoriju attīstības dokumentu analīze), kā arī ņemtas vērā ne tikai Salaspils novada pašvaldības, kaimiņu pašvaldību, bet arī iedzīvotāju, uzņēmēju, dažādu nozaru profesionāļu u.c. intereses un izaugsmes perspektīvas. Pētīta jomu un teritoriju savstarpējā mijiedarbība, nodrošinot līdzsvarotu ekonomisko, sociālo un vides attīstību.

Sagatavojot rīcības plānu, ievērots iepriekš jau īstenoto projektu konteksts, tādējādi nodrošinot to īstenošanas pēctecību.

Lai tiktu iespējami plaši aptverti un racionāli izvērtēti visi attīstības riski un iespējas, Salaspils novada Attīstības programmas izstrādes procesā tika iesaistīti dažādu nozaru speciālisti ar daudzu gadu darba pieredzi savā nozarē (tai skaitā novada attīstības plānošanas speciālisti).

Iespēju robežās izmantoti dati laika periodā no 2006.-2010.gadam, bet jomās, kurās nav pieejami jaunākie dati par atbilstošo 5 gadu periodu, izmantoti dati par periodu, par kuru tie ir pieejami. Pārskatāmības nolūkos dati apkopoti diagrammu un attēlu formā, tādējādi norādot galvenās attīstības tendences un iespējamās risināmos problēmjautājumus (negatīvās tendences).

Novada vēsturiskā attīstība

Salaspils ir viena no senākajām apdzīvotajām vietām Latvijā. Arheoloģiskie izrakumi, kas veikti no 1964. līdz 1975.gadam (Rīgas HES celtniecības laikā), atklāj senas apmetnes, kapulaukus un pilskalnus, kas norāda uz blīvu teritorijas apdzīvojumu. Salaspilī Daugavas labajā krastā atklāta arī senākā pašlaik zināmā Latvijas pirmiedzīvotāju apmetne – Salaspils Laukskola, kur pirms 11 tūkstošiem gadu apmetni izveidoja pēcdeduslaikmeta ziemeļbriežu mednieki.

Saskaņā ar arheoloģiskajiem pētījumiem, X-XII gadsimtos Salaspils teritorijā un Doles salā attīstījušies ļoti savdabīgā Daugavas lībiešu kultūra. Par to liecina atrastās greznās rotaslietas, mājsaimniecības piederumi un celtnu paliekas. Liela nozīme ne tikai Salaspils, bet visas Latvijas vēsturē bija XII gadsimta beigu un XIII gadsimta sākuma notikumiem uz Mārtiņsalas, kur bija izveidojies Daugavas lībiešu centrs, jo tieši šeit un netālu esošajā Ikšķilē tika uzbūvētas pirmās mūra pils un kristiešu baznīcas. 1186. gadā bīskaps Meinards lika uzcelt pili uz Mārtiņsalas. Salaspils apkārtnē risinājās Livonijas hronikā aprakstītie notikumi – lībiešu kristīšana un pakāpeniska pakļaušana. Iespējams, ka ap šo laiku Mārtiņsalā jau bija uzcelta arī katoļu baznīca, jo 1197.gadā tur iesvētīta pirmā katoļu kapsēta Latvijā. 1206.gadā lībiešu vadonis Ako organizēja sacelšanos pret vācu krustnešiem, taču cieta sakāvi. Vēsturiskajos avotos Salaspils vārds (Holme - sala) pirmoreiz minēts XII gadsimtā. Tagadējais pilsētas nosaukums radies saistībā ar Mārtiņsalā uzcelto pili – „Salaspils”, bet vāciskotais vārds Kirchholm – saistībā ar baznīcu uz šīs salas – „Baznīcas sala”. Abi nosaukumi vēlāk attiecināti uz Daugavas labā krasta teritoriju, kuru pārvaldīja Livonijas ordenis. 1380.gadā pirmo reizi pieminēta Livonijas ordeņa pils (Neu-Kirchholm) Daugavas labajā krastā, kurai blakus tika uzcelta arī neliela Sv. Jura baznīca. Iespaidīgā pils bija ievērojams ordeņa atbalsta punkts, kontrolējot Daugavas ūdensceļu uz Rīgu. XV-XVI gs. ap pili izveidojusies neliela pilsētiņa. 1577.gadā Livonijas kara laikā Salaspils pils tika pilnībā nopostīta. Līdz Rīgas HES ūdenskrātuves izveidošanai saglabājās šīs pils drupas. Salaspils teritorijā notikušas kaujas dažādos vēstures periodos. Viena no lielākajām kaujām XVII gadsimta Eiropas vēsturē notika Salaspilī 1605.gada 27.septembrī Polijas – Zviedrijas kara laikā (1600.g.-1629.g.). Daugavmalā Sv. Jura baznīcas tuvumā pēc kaujas tikuši apglabāti ap 9000 Zviedrijas armijas karavīri. Kaujas atcerei Salaspilī uzstādīti divi piemiņas akmeņi. XVII gs. vidū zviedru inženieru izbūvētais nocietinājums “zviedru skanste” Salaspilī bija redzams līdz pat XX gs. 50. gadiem. Visos karos postītā Sv. Jura baznīca atjaunota, izņemot laiku pēc Otrā pasaules kara. No XVII gs. līdz Latvijas neatkarības iegūšanai un LR zemes reformai novada zemes pārvaldīja dažādiem īpašniekiem piederošu muižu - Salaspils (Kirchholm), Doles (Dahlen), Kurtes (Kurtenhof) u.c. īpašnieki un nomnieki. Novada teritorija līdz XX.gs. otrajai pusei ietilpa dažādos pagastos – Salaspils, Ulbrokas – Stopiņu, Doles, Ikšķiles u.c., bet t.s. „padomju laikā” – arī dažādu ciema padomju teritorijās. 1861.gadā atklāja dzelzceļu Rīga – Daugavpils. Jauns apbūves centrs izveidojās pie jaunatklātās Salaspils stacijas iepretim Kurtes muižai. 1873.gadā Zeltiņos sāka darboties J.Celma ģipša fabrika un krāsns podiņu fabrika (vēlākā P. Bēma fabrika). 1898.gadā no Rīgas uz Salaspili pārcēla Šoha dārzniecību (mūsdienā Nacionālā botāniskā dārza priekšteci). Kopš XIX gadsimta otrās puses Salaspils pagasta teritorijas daļa tika nodota cariskās Krievijas armijas vajadzībām - vasaras nometnēm. Armijas garnizona vajadzībām XX gs. sākumā uzcēla arī pareizticīgo baznīcu. XX gs. sākumā novada iedzīvotāji (īpaši Dolē un bij. Stopiņu pagasta daļā) iesaistījās 1905.gada revolūcijā, Salaspilī notika nežēlīga revolucionāru sodīšana.

Pirmā pasaules kara laikā divus gadus Salaspils atradās piefrontes joslā un tika nopostītas daudzas celtnes un zemnieku sētas gar Daugavu, arī abas baznīcas. Vairāki brāļu kapi liecina

par sīvajām kaujām uz Nāves salas un pie Mazās Juglas upes. Par Latvijas Atbrīvošanas cīņu laiku novada teritorijā liecina trīs pieminekļi igauņu karavīriem.

Pirmās Latvijas Republikas laikā tagadējā Salaspils teritorija ietilpa trīs pagastos – Stopiņu, Salaspils un Doles. Šajā laikā tika izstrādāts Rīgas ģenerālpilāns, saskaņā ar kuru Salaspils ietilpa jaunās Lielrīgas administratīvajās robežās kā „dārzu pilsēta”. Tomēr 1935.gada statistika vēl neiekļāva Salaspili kā toreizējā pagasta centru Latvijas 135 visblīvāk apdzīvoto vietu sarakstā. Nozīmīgākie saimnieciskā rakstura uzņēmumi LR laikā bija K. Šoha dārzniecība (īpašnieks P. Balodis), P. Bēma ģipsa fabrika Zeltiņos, vairāki kaļķu cepļi un dolomīta laužuuves gar Daugavu (tag. Saulkalnes apkārtnē), Salaspils un Saulkalnes dzelzceļa stacijas. Traģiski notikumi Salaspilī un tās apkārtnē risinājās otrā pasaules kara laikā. Bijušajā karaspēka nometnē 1941.gadā tika ierīkota padomju armijas karagūstekņu nometne. Te gāja bojā no bada un slimībām vai tika nogalināti tūkstošiem karagūstekņu. 2 km no karagūstekņu nometnes 1941.gada oktobrī nacisti ierīkoja lielāko civiliedzīvotāju ieslodzījuma vietu okupētajā Baltijā. Līdz 1944.gada vidum Salaspils koncentrācijas nometnē dzīvību zaudēja daudzi tūkstoši cilvēku no dažādām Eiropas valstīm. Precīzus abās nometnēs ieslodzīto un bojāgājušo skaitļus no jauna izvērtē Latvijas vēsturnieku komisija. Fašistiskā terora upuru piemiņai 1967.gadā Salaspils koncentrācijas nometnes vietā tika atklāts Memoriālais ansamblis, bet 1969.gadā – piemineklis bojāgājušajiem karagūstekņiem. 50-to gadu beigās un 60-to gadu sākumā dažādas PSRS un LPSR organizācijas Salaspilī uzsāka dažādu rūpniecības uzņēmumu celtniecību un zinātnes iestāžu veidošanu. Ar plašu vērienu uzsāka arī daudzstāvu dzīvojamo māju celtniecību. Pāris desmitu gadu laikā pašreizējā Salaspils pilsētas teritorijā tika uzbūvēti vairāki atdalīti mikrorajoni. Dzīvojamais fonds bija nepieciešams Salaspils kodolreaktora darbiniekiem, šeit izvietoto Zinātņu akadēmijas institūtu personālam, bijušās padomju saimniecības darbiniekiem, bet jo īpaši Rīgas HES un Rīgas TEC-2 celtniekiem. Salaspils izveidojās par nozīmīgu Latvijas enerģētikas, zinātnes un lauksaimniecības centru. Diemžēl pēckara straujā celtniecība un Rīgas HES ūdenskrātuve iznīcināja Salaspils vēstures pieminekļus. Tika appludināta Doles salas augšdaļa un gleznainais Daugavas senlejas posms ar veco Salaspils pagasta centru (apbūve gar Daugavu un vecā skola). Vēsturiskā apbūve saglabājusies vienīgi pie Salaspils dzelzceļa stacijas. Daudzstāvu dzīvojamo māju celtniecība attīstījās arī lauku teritorijā pie lieliem rūpniecības uzņēmumiem (Saulkalnē, Aconē) un lielfermām, lai nodrošinātu to darbiniekus ar dzīvojamo platību. 1979.gadā Salaspils ieguva lauku ciemata statusu un bija lielākā lauku apdzīvotā vieta LPSR ar 14 tūkstošiem iedzīvotāju. 1980-to gadu beigās Salaspili veidoja vecākā apbūve dzelzceļa stacijas tuvumā, agrofīrmas „Salaspils”, Enerģētiķu, Zinātņu akadēmijas, Silavas un Zeltiņu ciemati.

Pilsētas ar lauku teritoriju statusu Salaspils ieguva 1993.gadā pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Lauku teritorijā ietilpa Saulkalnes, Bajāru, Bunču, Pikalnes, Stopiņu, Silabriežu un Acones ciemi, kā arī Doles sala.

2004.gada novembrī Salaspils pilsēta ar lauku teritoriju atkārtoti nomainīja savu statusu un kļuva par Salaspils novadu. 23.novembrī apstiprināti LR Ministru Kabineta noteikumi par Rīgas rajona Salaspils novada izveidošanu”/ Nr.953/.

Pēdējos gados strauji attīstās dzīvojamo māju celtniecība, uzņēmējdarbība, kā arī veikti lieli rekonstrukcijas darbi pašvaldības iestādēs.

I daļa. Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze

1 Novada fiziogēogrāfiskais raksturojums

1.1 Ģeogrāfiskā atrašanās vieta un teritorija

Salaspils novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Daugavas labajā krastā, Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenumā. Teritorijas ziemeļos plūst Mazā Juglas upe. Novads robežojas ar Rīgas pilsētu, Stopiņu, Ropažu, Ikšķiles un Ķekavas novadiem.

Salaspils novadā ietilpst Salaspils pilsēta un Salaspils pagasts (līdz 2010.gadam Salaspils pilsētas lauku teritorija). Salaspils novada kopējā teritorijas platība ir 127 km² - Salaspils pilsētas teritorija aizņem 22 km² un pagasta teritorija - 105 km².

Novada administratīvais centrs ir Salaspils. Saskaņā ar 2009.gada 15.jūlija Salaspils novada pašvaldības nolikumu Nr.17/2009 (ar 10.03.2010. grozījumiem) Salaspils pagastā ir šādi ciemi: Acone, Silabrieži, Mežezeri, Jaunsaurieši, Saulkalne, Zirņu sala, Priežavoti. Tomēr nav pieņemts atsevišķs lēmums par ciemu statusa noteikšanu un nav iesniegts Valsts zemes dienestā.

Saskaņā ar VZD informāciju Salaspils novadā ir 16 ciemi, kuru robežas noteiktas un apstiprinātas 2000.gada 21.jūnijā Salaspils pilsētas domes sēdē: Acone, Silabrieži, Rūķi, Bunči, Pikalne, Piķurgas, Bajāri, Dole, Tilderi, Ķeizarsils, Mežstūrīši, Mežezeri (līdz 2006.gada 8.martam – Getliņi), Saurieši, Tēraudi, Jaksti, Saulkalne.

Salaspils atrodas 18 km attālumā no Rīgas. Tuvākās pilsētas ir Ikšķile (11 km), Ogre (18 km) un Baldone (21 km).

Attēls 1.1. Salaspils novada izvietojums Latvijas kartē

Avots: http://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Salaspils_novada_karte.png

Salaspils novads ietilpst Rīgas plānošanas reģionā un atrodas valsts galvaspilsētas Rīgas aglomerācijas tiešā ietekmes zonā. Novada ekonomiski ģeogrāfiskais stāvoklis ir ļoti izdevīgs. Būtiska nozīme ir tam, ka teritoriju šķērso valsts un reģionālas nozīmes autoceļi un dzelzceļš.

1.2 Ģeoloģiskā uzbūve un reljefs

Informācijas avots: Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma

Salaspils apkaimē pirmskvartāra nogulumu pārstāvēti ar šādu ģeoloģisko periodu nogulumiem – kembrija, ordovika, silūra un devona iežiem. Salaspils teritorijā pilns griezumš caur visiem iežu slāņiem nav veikts, ar urbumiem sasniegti tikai vidusdevona un augšdevona ieži.

Minētie nogulumi teritorijā ir plaši izplatīti un uzguļ denudētai devona iežu virsmai. Raksturīgs ļoti nevienmērīgs biežums, galvenokārt subkvartārās virsmas dēļ. Kopumā nogulumu sega kļūst biežāka ziemeļaustrumu virzienā. Salaspils apkārtnē kvartāra nogulumu segas biežums vidēji ir 10 m, maksimālais biežums Latvijā – 302 m (Aknīstē).

Pilsētas centrā, kā arī dienvidrietumu un austrumu daļās zemes virsmu veido sīkgraudainas smilts, morēnu smilšmāla un mālsmilts, kā arī devona māliem un dolomītiem. Vidējais gruntsūdens līmenis šajās teritorijās ir vairāk kā 2 m dziļumā.

Pilsētas dienvidrietumu un rietumu daļā gruntsūdens līmenis augstāks par 2 m. Raksturīga virsūdeņu veidošanās. Daudzos gadījumos virsūdeņu veidošanās iemesls ir patvaļīga drenāžas un grāvju aizbēršana vai to sliktais tehniskais stāvoklis un nepietiekošā caurlaidība.

Purvu līdzenumos un teritorijās ar rūpnieciskajām derīgo izrakteņu iegulām – kūdras un ģipsakmeni ir augsts gruntsūdens līmenis, iespējama ūdeņu agresija pret betonu, ģipša iegulu vietās – augsnes iegrīmšana.

Salaspils novada mūsdienas **reljefs** veidojies galvenokārt pēdējā kontinentālā apledojuma – Baltijas apledojums – ietekmē. Novērojama subkvartārās virsmas reljefa pacelšanās virzienā uz ziemeļaustrumiem (+20,4 m Saulkalnē, aptuveni 5m novada ziemeļu daļā). Izteikts subkvartārās virsmas elements ir apraktā ieleja pagasta ziemeļaustrumu daļā, tā ir 20–30 metrus dziļa, nevienmērīga platuma, taču virszemes reljefā ir maz izteikta.

Pēc ģenēzes aprakstāmajā rajonā var izdalīt trīs ģeomorfoloģiskus rajonus – Piejūras zemīne un Viduslatvijas nolaidenums un Rīgas smilšainais līdzenums.

Divas pēdējās ģeomorfoloģiskās formas ietilpst Viduslatvijas zemīnē. Rīgas smilšainais līdzenums skar Salaspils apkārtni tikai nelielā teritorijā. Tas ir radniecīgs Zemgales līdzenumam, tikai slokšņu māla vietā to veido Baltijas ledus ezera nogulumi – lielākoties smiltis. Augstums virs jūras līmeņa ir dažu metru robežās. Upju ielejas vāji izteiktas, ainavā izceļas tikai kāpu grēdas. Salaspils pagastu skar Viduslatvijas nolaidenuma R mala. Augstums virs jūras līmeņa ir lielāks, 15 – 20 m. Ogres virzienā parādās osu grēdas – Ogres Kangari.

Piejūras zemīne raksturojama kā smilšains līdzenums ar kāpu grēdu pacēlumiem. Atsevišķas kāpas sasniedz ievērojamu augstumu. Salaspils apkārtnē šādu lielu kāpu nav. Augstums virs jūras līmeņa, tāpat kā Viduslatvijas nolaidenumā, vidēji daži metri.

Mūsdienās fiziski – ģeoloģiskie teritorijas veidošanās procesi notiek šādos virzienos:

upju erozija un kumulatīvā darbība;

pārpurvošanās (būtiski palielinājas sakarā ar Rīgas HES ūdenstilpnes hidrostatisko spiedienu);
vēja erozija;

antropogēnā darbība (derīgo izrakteņu ieguve, dabisko ūdensteču pārveidošana);

karsta procesi – ģipša iegulu izskalošanās.

Intensīvākā vēja erozija notiek eolā reljefa zonās – Baltijas ledus ezera līdzenumā un limnoglaciālajos līdzenumos, lauksaimniecībā izmantotajās platībās. Antropogēnie procesi

Salaspils teritorijā XX gadsimta otrajā pusē bijuši ļoti apjomīgi – Rīgas HES aizsprosts izsaucis daudzas ģeoloģisko procesu izmaiņas, vairākas reizes paplašinājusies Daugavas gultne, būtiska un līdz šim maz pētīta ir arī Rīgas pazemes ūdens depresijas piltuves ietekme, izbūvēti jauni ceļi, ierīkoti karjeri u.c. Karsta procesiem Salaspils teritorijā raksturīgas gan senas, gan mūsdienu izpausmes. Tās izsauc pazemes ūdens šķīdinošā iedarbība uz dolomītiem, bet jo sevišķi uz ģipsi. Senas karsta kritenes atrastas Sauriešu rajonā, Saulkalnē, Doles salā. Tuvāk Daugavai novērojamas dažādas mūsdienu karsta izpausmes – piltuves, ieplakas u.c.

1.3 Derīgie izrakteņi

Informācijas avots: Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma

Galvenās derīgo izrakteņu grupas, kas atrodas Salaspils novadā ir – smiltis, grants, dolomīts, ģipsis un kūdra. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ieguves apjomi reģionā nav būtiski mainījušies. Ģipšakmens ieguve kopumā nedaudz palielinājusies, bet dolomīta ieguve samazinājusies. Palielinājusies kūdras ieguve. Salaspils apkārtnē rūpnieciskos apjomos iegūst ģipšakmeni, granti un smiltis. Nelielā daudzumā iegūst dolomītu un kūdras.

1.3.1 Ģipšakmens

Ģipšakmens ir viens no svarīgākajiem Salaspils novada dabas resursiem. Tā resursu izpēte uzsākta jau 20.gadsimta sākumā. Labvēlīgu vidi ģipšakmens ieguvei rada tiešais pārstrādes uzņēmumu un patērētāju tuvums, labi izveidotais ceļu tīkls, ģipša iegulas atrodas salīdzinoši nelielā dziļumā un iespējama to ieguve atklātā veidā. Latvijā lielākie ģipšakmens krājumi atrodas Salaspils novadā (Salaspils atradne) un Bauskas novadā (Skaistkalnes atradne).

Salaspils atradnes ģipša ģeoloģiskie krājumi ir 10196,9 tūkst t, bet iegūstamais rūpnieciski nozīmīgais apjoms 6425,86 tūkst. t. Karjera ieplānotā platība ir 78,7 ha (platums 0,5–1 km, garums 1,5 km). Karjera rezervju izstrāde tika plānota uz 16 gadiem ar gada ieguvu 450 tūkst. t vai 22 gadiem ar ieguvu 300 tūkst. t gadā. Plānotais izstrādes dziļums ir no 8 līdz 20 m. Ģipšakmens apakšslāņa robežas svārstās no 1,5 līdz 11 m virs jūras līmeņa.

Salaspils karjers ietilpst ģipšakmens joslā (Rīgas ģipša atradne). Ģipšakmens iegulas pieder augšdevona Salaspils svītas (pirmo reizi izdalīta 1930.gadā) nogulumiem. Ģipsi saturošā slāņa biezums svārstās no 8,5 līdz 24,5 m, ģipša daudzums ģipšakmens slāņos no 65,7 līdz 95,4%. Ģipšakmens sastopams galvenokārt tā sauktā slāņainā ģipšakmens veidā, kas sastāv no tumšpelēka vai pelēcīgi tumša ģipša ar gaišpelēkām šķiedru ģipša starpkārtnēm. Ģipšakmens griezumā sastopami arī dolomīti un dolomītmerģeļi. Kvartāra segas biezums virs ģipsi saturošā slāņa svārstās no 1 līdz 13 m, vidēji 4–6 m. Lielu daļu derīgā izrakteņa sastāda selenīts – balts vai ar sārtu vai zaļganu nokrāsu ģipšakmens paveids, kurš sevišķi pakļauts karsta procesiem.

Salaspils karjerā iespējama ģipšakmens ieguve atklātā veidā, kas ļauj ievērojami samazināt ieguves izmaksas, taču atstāj daudz lielāku ietekmi uz vidi.

Ģipšakmens ieguve atstāj ļoti būtisku iespaidu uz vidi – mainās gruntsūdeņu režīms un ķīmiskais sastāvs, ūdens atsūkšanās rezultātā palielinās sulfātu koncentrācija un duļķainība virszemes ūdenskrātuvēs, tiek radītas degradētas rekultivējamas teritorijas.

Jautājumi, kas saistīti ar šī resursu veida ieguvu, iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi novērtēšanu un novēršanu, kā arī karjeru rekultivāciju, jārisina pirms ieguves uzsākšanas.

1.3.2 Dolomīts

Devona dolomītus izmanto šķembu un akmeņu veidā un kā izejvielu cementa un kaļķa ražošanai. Devona karbonātieži izplatīti zem kvartāra segas un aizņem 1/4-1/5 no Latvijas teritorijas.

Salaspils apkārtņē tautsaimnieciska nozīmība ir Daugavas svītu dolomītiem, kas izplatīti gar Daugavas krastiem. Salaspils devona svīta veido atsevišķus plānus starpslāņus. Salaspils apkārtņē dolomītu ieguve no Daugavas svītas iegulām notiek Saulkalnes karjerā. Tuvāko gadu laikā plānots uzsākt Salaspils karjera izstrādi.

Daugavas svītā izdala trīs pasvītas. Augšējā pasvīta (D3dg3) sastāv no merģelainiem sīkgraudainiem dolomītiem, vietām sastopamas tukšas vai ar dolomīta miltiem pildītas kavernas un 2 līdz 3 cm biezas dolomītmerģeļu starpkārtiņas. Vidējā pasvīta (D3dg2) sastāv no dolomītmerģeļiem un ļoti merģelainiem dolomītiem, vidējā daļā novērojamas arī raibas māla starpkārtiņas. Apakšējās pasvītas (D3dg1) augšējā daļā iegul 0,6-1,5 m biezs kavernožu dolomītu slānis (kavernas sastāda ap 30% no ieža tilpuma un pildītas ar smilti, māliem un dolomīta miltiem, kas vietām piesūcināti ar dzelzs hidroksīdu). Zem šīs slāņkopas atrodas samērā tīri cieti dolomīti. Pasvītas apakšējā daļā dolomīti kļūst merģelaināki. Daugavas svītas apakšējās un augšējās pasvītas dolomīti derīgi kaļķa, būvakmeņu un šķembu ražošanai.

1.3.3 Grants un smiltis

Smilts un grants ieguve Salaspils apkārtņē notiek jau vairākus gadsimtus, taču to nevar uzskatīt par būtisku resursu, it īpaši salīdzinot ar ģipša un kūdras atradnēm.

Salaspils lauku teritorijā pēdējos gados smilti iegūst galvenokārt, veidojot dīķus. Smilts ieguve saistīta ar teritorijas pārveidošanu, degradētu platību ar iznīcinātu veģetāciju un augsnes virskārtu veidošanos. Jāveic plānošanas pasākumi šo karjeru rekultivēšanai un racionālai izmantošanai nākotnē.

1.3.4 Māls

Rīgas reģions nav bagāts ar māla atradnēm. Lielākā ģeoloģiski izpētītā māla atradne atrodas Doles salā. To veido zaļgani pelēki marģelaini Devona māli, kas pēc vecuma pieder Salaspils svītas nogulumiem (D3slp). Doles atradnes māliem raksturīgs liels karbonātu īpatsvars, SiO_2 un Fe_2O_3 daudzums attiecīgi samazinās. Atradnes māla krājumi ir aptuveni 223,2 tūkst. m^3 , rūpnieciska ieguve nenotiek.

1.3.5 Kūdra

Salaspils apkārtnes kūdrāji veidojušies galvenokārt augstajos purvos. Aktīva kūdras ieguve Salaspilī notika 30.–50.gados, kad darbojās Salaspils kūdras fabrika.

Salaspils novada teritorijā atrodas lielākā kūdras atradnes „Getliņu purvs” daļa. Šīs atradnes kopējie kūdras krājumi novērtēti 8,91 milj. m^3 apjomā, t.sk. rūpnieciski izmantojamie – 5,474 milj. m^3 (Latvijas PSR Kūdras fonds. LVMP, Rīga, 1980).

Salaspils novada būvmateriālu izejvielu atradņu un prognozēto resursu laukumu un kūdras atradņu izvietojums atspoguļots attēlā zemāk.

Attēls 1.2. Salaspils novada būvmateriālu izejvielu atradņu un prognozēto resursu laukumu un kūdras atradņu izvietojums

Avots: VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

1.4 Ūdeņi

Informācijas avots: Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma

1.4.1 Pazemes ūdeņi

Salaspils teritorijā var izšķirt divus lielus pazemes ūdens stāvus – kvartāra nogulumu pazemes ūdeņus un pirmskvartāra nogulumu pazemes ūdeņus.

Kvartāra iežu slānī var izdalīt dažādus ūdensnesējus horizontus:

- purvu nogulumu;
- mūsdienu un senie aluviālie nogulumu;
- Baltijas ledus ezera nogulumu;
- fluvioglaciālie nogulumu;
- limnoglaciālie nogulumu;
- sporādiskas izplatības smilts un mālsmilts morēnu ūdens ieslēgumi.

Teritorijā ir ūdens caurlaidīgas, bet praktiski ūdeni nesaturošas eolās smiltis. Visi šie ūdensneses horizonti nav atdalīti viens no otra ar ūdensnecaurlaidīgiem slāņiem, tie ir cieši saistīti. Tikai morēnas smalka mehāniskā sastāva sablīvētais materiāls uzskatāms par ūdens necaurlaidīgu slāni starp kvartāra un pirmskvartāra iežiem.

Hidrogrāfiski pētīti pirmskvartāra nogulumu no Daugavas – Katlešu ūdensneses horizonta līdz Pērnavas ūdensneses horizontam – apmēram 400 m dziļa slāņkopa. Lielāko daļu teritorijas pirmskvartāra iežu ūdeņus labi aizsargā morēna. Atsevišķās vietās, kur morēnas slāņa nav, atsedzas dolomīti.

1999.gadā programmas “800+” ietvaros tika veikta Salaspils dzeramā ūdens krājumu izpēte. Rezultāti liecināja, ka pazemes ūdeņu rezerves atbilst vai ir nedaudz lielākas par pašvaldības līdz 2010.gadam pieprasīto ūdens daudzumu.

1.4.2 Virszemes ūdeņi

Salaspils teritorijā atrodas Daugavas, Mazās Juglas un vairāku citu sīkāku upīšu ielejas, kas ietilpst Daugavas baseinā. Upēm raksturīgas sekas ielejas un lēzeni krasti. Ūdens pieplūdums ūdenskrātuvēs veidojas galvenokārt no atmosfēras nokrišņiem, mazāk no pazemes ūdeņiem. Pastāvīga ledus kārtā veidojas decembra otrajā pusē, bet ledus iet marta beigās. Siltākās ziemās pastāvīgs ledus slānis var arī neizveidoties.

Gar Salaspils teritorijas dienvidu robežu tek lielākā Latvijas upe – Daugava. Upes ielejas platums atsevišķās vietās sasniedz pat 2 km. Izteiktāka upes ieleja veidojas augšpus Salaspils, taču lielākā daļa šīs teritorijas ir appludināta.

Daugavas plūsmu Salaspils teritorijā ievērojami pārveidojusi Rīgas HES izbūve. Tās rezultātā Daugavas līmenis augšpus aizsprosta ir pacelts par vidēji 17,2 m, appludinot lielu daļu upes ielejas, kā arī tādas teritorijas, kas agrāk nav piederējušas upes ielejai.

Salaspils teritorijā atrodas 15,8 km garš Daugavas posms, no tā – 10,6 km ir Rīgas HES aizsprosta uzpludināta upes daļa, kura lēnās ūdens apmaiņas dēļ ir kļuvusi līdzīga ezeram.

Kopumā Rīgas HES izveidotais sprostezers ir 35 km garš, tā platība ir 35,8 km². Ūdens līmeņa amplitūda diennakts laikā sasniedz vidēji 1,4 m, maksimālais viļņu augstums ir 1,7 m.

Ledus sega izveidojas novembra beigās un saglabājas līdz marta vidum. Vidējais ledus segas biezums ir 4 cm.

Rīgas HES ūdenskrātuvē izveidojušies labvēlīgi apstākļi intensīvai saldūdens zivsaimniecībai.

Lejpus aizsprosta Daugava arī ir uzskatāma par pārveidotu upi, jo tās tecējuma režīms pakļauts Rīgas HES darba režīmam, kas ievērojami atšķiras no dabiska upes tecējuma režīma.

Salaspils pagastā ietilpst 5,2 km garš Daugavas posms lejpus aizsprosta.

Salaspils pagasta teritorijā atrodas Daugavas sala – Doles sala. Gar vienu salas pusi agrāk tecēja Daugavas pamatplūsma, gar otru pusi neliela tece – Sausā Daugava. Tagad Sauso Daugavu aizšķērso aizsprosts, un tā ir kļuvusi līdzīga vecupei. Salaspils teritorijā atrodas 8,4 km garš Sausās Daugavas posms. Pie Annuškas (salas dienvidrietumu gals) Sausās Daugavas platums ir aptuveni 350 m, pie Doles muižas – ap 200 m. Krastu pārpurvošanās rezultātā Doles salā izveidojušās jaunas ūdensputnu ligzdošanas vietas.

Otra lielāka upe, kas plūst cauri Salaspils novada teritorijai, ir Mazā Jugla. Upes garums pagasta teritorijā sasniedz 14 km. Mazās Juglas ieleja ir sekla (100–200 m plata), bet upes platums ir aptuveni 20 m. Upes piekrastē izveidotas vairākas atpūtas vietas, taču rekreācijas resursi tiek izmantoti neorganizēti.

Salaspils novadā nav lielu, dabisku ezeru, taču īpatnējas dziļas, ezeriem līdzīgas ūdenskrātuves izveidojušās pamestajos Salaspils ģipšakmens karjeros. Paplašinot ģipšakmens ieguves vietu, šie ezeriņi pazudīs, ģipšakmens atradņu izstrādes rezultātā veidosies vēl lielākas mākslīgas ūdenskrātuves. Jau pašlaik jārēķinās ar šo teritoriju rekultivācijas nepieciešamību un, veidojot juridiskās attiecības ar atradņu izstrādātājiem, jāparedz, kā notiks teritorijas sakārtošana pēc izstrādes beigšanas.

1.5 Augsnes īpatnības un ainavu struktūra

Salaspils novads atrodas Viduslatvijas augšņu rajona ziemeļaustrumu malā, tādēļ te sastopamas abiem augšņu rajoniem raksturīgi augšņu tipi. Lielākajā daļā teritorijas dominē podzolaugšnes un gleja augšnes, salīdzinoši liels ir kūdras augšņu īpatsvars.

Gar Mazo Juglu izveidojušās tipiskas aluviālās – palieņu – augšnes. Salaspils teritorijā sastopami gan zemie, gan augstie, gan jaukta tipa purvi.

1.6 Klimatiskie apstākļi

Informācijas avots: Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma

Noteicošā loma klimata veidošanā Salaspils apvidū tāpat kā visā Latvijas teritorijā ir Atlantijas okeāna mērenā platuma gaisa masām, kas saistītas ar aktīvu ciklonu darbību, tāpēc bieža parādība ir nokrišņi un apmācies laiks. Mikroklimatu būtiski ietekmē arī Rīgas HES ūdenstilpnes tuvums.

Maksimālais Saules augstums Salaspilī ir jūnijā. Visos gadalaikos novērojams palielināts mākoņainums. Kopējais skaidro dienu skaits gadā, pēc ilggadīgu novērojumu datiem, ir 18 dienas. Kopējais dienu skaits ar sauli ir 262 dienas gadā. Ziemā bez saules vidēji ir 13–20, bet vasarā 1–2 dienas mēnesī.

Teritorijas ikgadējā vidējā gaisa temperatūra ir +6,0°C. Ziemas mēnešos (janvārī) vidējā gaisa temperatūra ir –4,9°C. Bezsaļa perioda ilgums pēc ilggadīgiem vidējiem datiem ir 142 dienas gadā. Absolūtais temperatūras minimums atzīmēts februārī –34,9°C. Vasaras (jūlija) vidējā gaisa temperatūra ir +16,9°C. Absolūtais gaisa temperatūras maksimums atzīmēts +33,6°C. Pavasaris ir auksts, rudens silts, un abi gadalaiki ir pagarināti.

Relatīvais gaisa mitums Salaspilī visu gadu ir paaugstināts, vidēji gada laikā 80%. Vismazākais tas ir pavasarī, bet vislielākais rudens beigās un ziemā.

Valdošo jūras gaisa masu ietekmē nokrišņu daudzums Salaspils apkārtnē, tāpat kā visā Latvijā, ir liels – apmēram 633 mm gadā. Nokrišņu 72% ir lietūs, 16% sniegs un pārējie 12% ir jaukti nokrišņi. Visvairāk nokrišņu ir vasaras mēnešos (no jūnija līdz septembrim, 46% no kopējā nokrišņu daudzuma). Mazāk nokrišņu ir ziemā, sevišķi maz pavasara sākumā (martā - 4,8%). 181 dienu gadā nokrišņu daudzums ir vairāk kā 0,1 mm.

Sniega sega Salaspilī veidojas decembra beigās un pastāv līdz marta trešajai dekādei. Ziemā bieža parādība ir atkušņi, tāpēc sniega sega nav bieza 1–20 cm. Puteņu maksimums ir janvārī un februārī – apmēram 5 dienas mēnesī.

Nokrišņu ķīmiskā sastāva monitorings nav veikts, tāpēc grūti spriest par rūpnieciski attīstītās Rīgas piesārņojuma ietekmi uz Salaspili, lai gan valdošo vēju virziens nodrošina, ka lielākā daļa gaisa masu no Rīgas novirzās garām Salaspilij. Nokrišņu ūdens ķīmiskais sastāvs varētu būt līdzīgs, kā vidēji Latvijā.

1.7 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Salaspils novada teritorijā atrodas šādas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- dabas parks „Doles sala”, kura teritorijā atrodas ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Doles muižas atsegums”;
- aizsargājams dendroloģisks stādījums „Salaspils botāniskais dārzs”;
- mikrolieģumi.

Salaspils novada teritorijā sastopami arī dižkoki.

1.7.1 Dabas parks „Doles sala”

Avots: Dabas parka „Doles sala” dabas aizsardzības plāns (2009.-2019)

Interneta resursi: www.varam.gov.lv, www.salaspils.lv

Dabas parks „Doles sala” ir dibināts 1987. gadā, lai saglabātu savdabīgo Doles salas ainavu, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Dabas parka teritorijā konstatētas retas un aizsargājamās augu un putnu sugas, aizsargājami pļavu un meža biotopi. Šeit arī atrodas ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis – Doles salas dolomītu atsegums, kas ir Latvijā un Eiropā aizsargājams biotops. 2004. gadā dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā – NATURA 2000 teritoriju tīklā.

No dabas aizsardzības viedokļa nozīmīgākās vērtības dabas parkā ir konstatētie īpaši aizsargājamie biotopi, kā arī īpaši aizsargājamās un retās, tajā skaitā ar izplatības īpatnībām, sugas un to dzīvotnes. Tomēr dabas parks ir jāaplūko kā vienota ekoloģiski funkcionējoša dabas teritorija – nozīmīga ir salas veidošanās vēsture un attīstība, reljefs, veģetācija un kultūrvide, ko radījuši gan dabiski procesi, gan cilvēka darbība.

Dabas parkā „Doles sala” konstatēti trīs Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi:

- kaļķiežu atsegumi (Eiropas biotopu klasifikatora kods 8210);
- boreālie meži (9010*);
- eitrofas augsto lakstaugu audzes (6430).

Dabas parkā ir vairākas Latvijā retas un aizsargājamās sugas, kā arī Eiropā aizsargājamās sugas:

- 25 retas un īpaši aizsargājamas augu sugas;
- 16 īpaši aizsargājamās putnu sugas;
- viena Eiropas nozīmes aizsargājamā zīdītāju suga;
- viena īpaši aizsargājamā abinieku suga;
- 20 īpaši aizsargājamās vai citādi nozīmīgas bezmugurkaulnieku sugas.

2008.-2009.gadā tika izstrādāts dabas parka „Doles sala” dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2009. līdz 2019.gadam, kurā ir noteikti dabas parka apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi. Ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis dabas parkā „Doles sala” nosaka, ka tiek saglabāta savdabīgā Doles salas ainava kā vienota ainavu telpa, saglabāti aizsargājamie mežu un pļavu biotopi, salas dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Īstermiņa mērķi (turpmākajiem 10 gadiem) noteikti vairākos aspektos, sadalot tos vairākās grupās:

- administratīvie un organizatoriskie;
- dabas aizsardzības vērtību aizsardzība un apsaimniekošana;
- sabiedrības informēšana un izglītošana;
- rekreācija un tūrisms;
- dabas parka monitorings.

Lai nodrošinātu izvirzītos mērķus un uzdevumus, izstrādāts dabas lieguma apsaimniekošanas pasākumu plāns, kas paredz pasākumus dabas vērtību aizsardzībai un saglabāšanai, infrastruktūras izveidi cilvēku plūsmas organizēšanai, teritorijas ģeoloģisko un bioloģisko vērtību monitoringu, robežzīmju un informatīvo stendu uzstādīšanu, sabiedrības izglītošanu par vides jautājumiem.

Dabas parkā „Doles sala” paredzēts izveidot marķētus velotūrisma un kājnieku tūrisma maršrutus, kopumā 17,1 km garumā. Velomaršruts 15,4 km garumā tiks veidots pa koplietošanas ceļiem, no kuriem 2,6 km garš posms ir klāts ar asfaltbetona segumu, 12,8 km – grants segums. Velomaršruta posms 1,7 km garumā tiks izvietots pa meža ceļu.

Valsts meža zemē ir paredzēts atjaunot kādreizējo atpūtas vietu, attīrot to no krūmiem un izvietojot galdiņus un solus. Paredzēts, ka takas apsaimniekotājs būs Salaspils novada dome. Perspektīvā paredzēts no atpūtas vietas izveidot gājēju taku uz Sauso Daugavu gar reljefa pazeminājuma malu, šķērsojot meža teritoriju. Taka veidojama vismaz 5 m platumā un tās paredzamais garums ir ~200 m. Taka veidojama ar mērķi - nodrošināt publisko piekļuves vietu Daugavai visā Doles salas teritorijā.

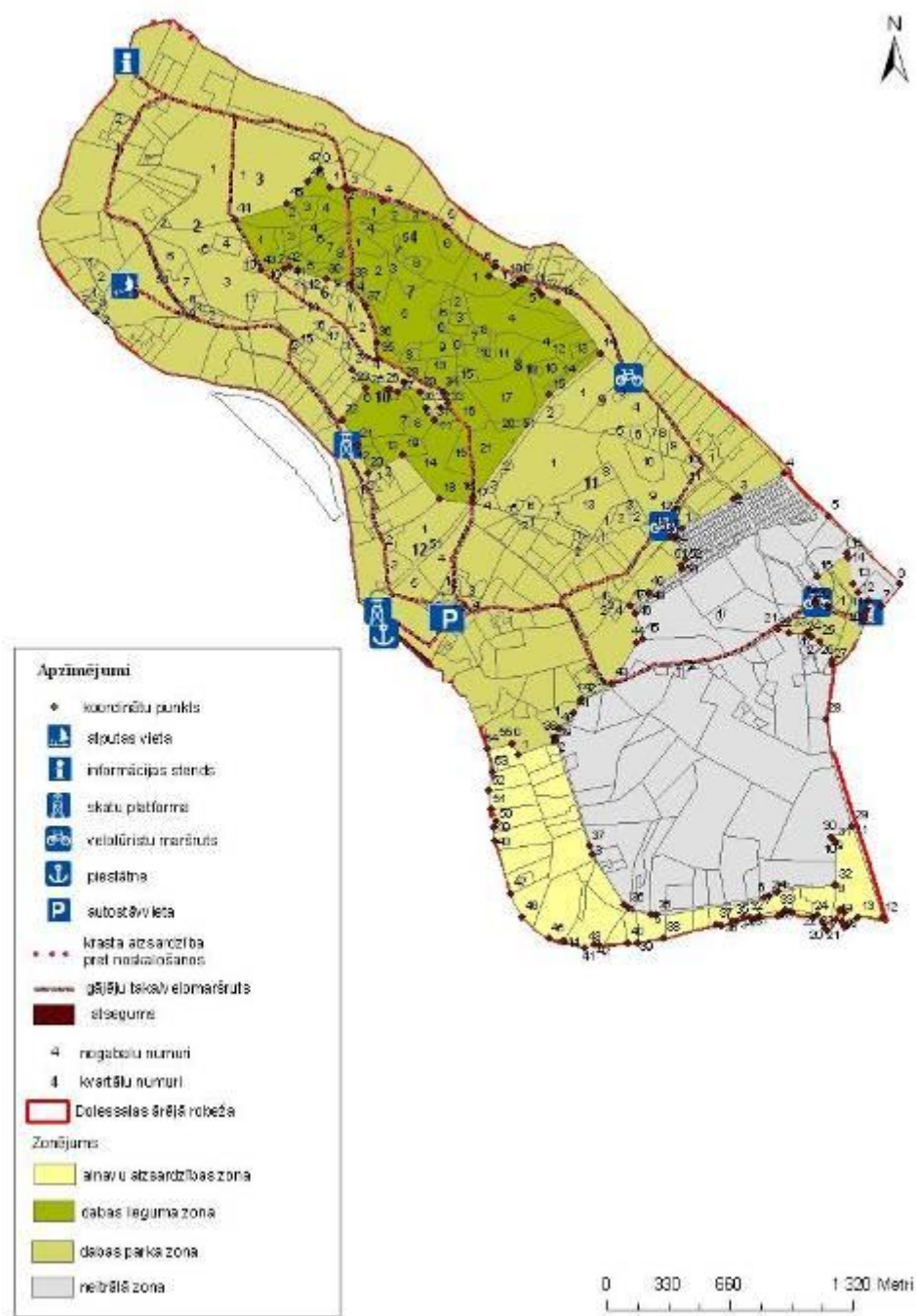
Doles salas novietojums un attīstība jau vēsturiski noteica to, ka salā nozīmīgs transports bija ūdenstransports. Vēl 20. gs. pirmajā pusē pa Daugavu regulāri kursēja kuģītis, kuram Doles salā bija vairākas pieturas. Arī pēc HES izbūves kuģu satiksme tika atjaunota un Doles salā darbojās pieturas „Annuškās” un pie Daugavas muzeja, taču pēdējo 20 gadu laikā tā praktiski nenotiek. Par ūdenstransporta satiksmes attīstību interesi izrāda arī Rīgas, Salaspils un Ķekavas pašvaldības, tāpēc to attīstības plānos ir paredzēta pietātņu izveide. Dabas parka „Doles sala” teritorijā minētās pietātnes paredzētas kā nelielas laipas bez krasta joslas pārveidošanas. Nekādu ēku būvniecība saistībā ar laipu izveidi nav paredzēta. Perspektīvā Doles salā plānotas divas pietātnes to vēsturiskajās vietās – „Annuškās” un pie Daugavas muzeja. Abas vietas atrodas uz pašvaldības zemes un tām ir atbilstoši pievedceļi un infrastruktūra. Pie Daugavas muzeja šāda laipa ir jau izveidota. Annuškās vecā pietātne ir nojaukta, taču, plānojot pietātņi, tā jānovirza iepretim pašvaldības ceļam.

2011.gada aprīlī tika izsludināts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotais MK noteikumu projekts „Dabas parka „Doles sala” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Projekts paredz dabas parkā noteikt četras funkcionālās zonas.

1. *Dabas lieguma zona* ietver daļu no Doles salas centrā esošā meža masīva. Dabas lieguma zonā ietvertas bioloģiski nozīmīgākās mežu teritorijas un ūpim izveidotais mikroliegums. Dabas lieguma zonas izveidošanas mērķis ir šo nozīmīgāko mežu teritoriju aizsardzība un saglabāšana, pieļaujot un veicinot tikai tādas biotehniskos pasākumus, kas sekmētu šo teritoriju bioloģiskās vērtības palielināšanos. Dabas lieguma zona aizņem 151,3 ha jeb 14,3% no dabas parka platības.
2. *Dabas parka zona* izveidota lielākajā daļā dabas parka lauksaimniecībā izmantojamās zemes un apbūves zemēs. Dabas parka zona noteikta, lai saglabātu un aizsargātu estētiski pievilcīgo un augstvērtīgo Daugavas lielākās salas ainavu. Dabas parka zona aizņem 560,3 ha jeb 53,7% no dabas parka platības.
3. *Ainavu aizsardzības zonā* ietvertas teritorijas salas dienvidu daļā. Tās piekļaujas savulaik intensīvi izmantotajām teritorijām, kuras veido salīdzinoši blīvi apbūvētas lauksaimniecības zemes. Zonā iekļautas bioloģiski un ainaviski nozīmīgas teritorijas, kurām definējami atsevišķi nosacījumi ainavas veidošanai un attīstīšanai. Ainavu aizsardzības zona aizņem 73,4 ha jeb 7% no dabas parka platības.
4. *Neitrālā zona* ietver blīvi apbūvēto vasarnīcu teritoriju un līdzšinējās saimnieciskās darbības rezultātā pilnībā degradētās teritorijas ar zemu bioloģisko un ainavisko vērtību. Neitrālā zona aizņem 259 ha jeb 24% no dabas parka teritorijas.

Zonējums stāsies spēkā, kad tiks apstiprināti dabas parka „Doles sala” individuālie aizsardzības un izmantošanas MK noteikumi. Plānotā dabas parka zonējuma shēma atspoguļota attēlā zemāk.

Attēls 1.3. Dabas parka „Doles sala” funkcionālo zonu shēma

Avots: Dabas parka „Doles sala” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

1.7.2 Nacionālais botāniskais dārzs

Salaspils novada teritorijā atrodas Nacionālais botāniskais dārzs.

Valsts aģentūra „**Nacionālais botāniskais dārzs**” (turpmāk tekstā - NBD) ir Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas darbojas, pamatojoties uz 2006. gada 7. februāra MK noteikumiem Nr. 116 „Valsts aģentūras „Nacionālais botāniskais dārzs” nolikums”. NBD darbības virzieni, mērķi un galvenie uzdevumi izriet arī no 2010.gada 16.marta MK noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 2001.gada 20.martā MK noteikumiem Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”.

Botāniskais dārzs Salaspilī ir dibināts 1956. gada 1. septembrī. Tas tika izveidots uz 1944. gadā Salaspilī dibinātās Valsts Augļu koku un ogulāju izmēģinājumu audzētavas bāzes, izmantojot tās bagātās augu kolekcijas (vairāk nekā 2000 augu dažādību).

1992. gadā Botāniskajam dārzam piešķīra Nacionālā Botāniskā dārza statusu, ar likumu atzīstot to par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektu. 2005. gadā NBD ieguva valsts aģentūras statusu.

NBD reprezentē Latviju savā nozarē un ir viens no Latvijas Valsts zinātnes un kultūras simboliem. NBD mērķis ir piedalīties Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas īstenošanā, nodrošināt dzīvo augu kolekciju un Latvijas augu gēnu banku uzturēšanu. NBD uzdevums ir nodrošināt saikni starp zinātni un tautsaimniecību NBD kompetences jomās un veikt izglītojošo darbu vides izmantošanā, kas nodrošinātu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību.

NBD platība ir 129 hektāri. Ap 40% teritorijas aizņem zinātniskās kokaudzētavas, siltumnīcas, eksperimentālās audzētavas. Pārējos 60% teritorijas izvietotas ekspozīcijas, kas paredzētas apmeklētājiem - skujkoku zemo dekoratīvo formu ekspozīcija, **kadiķu** (*Juniperus*) stādījumi ar lielu sugu un formu daudzveidību, kompozīcijā ar **ēriku** (*Erica*), **viršu** jeb silu (*Calluna*) un **klinšrozišu** jeb krūmu čužu (*Pentaphylloides*) šķirnēm u.c.

Dendrārija jeb arborētuma veidošana uzsākta 1960. gadā. Tas aizņem 45 ha platību un ietver 2 daļas: vecāko (20 ha), kur koki un krūmi stādīti atbilstoši filoģenētiskajai sistēmai un jaunāko (25 ha), kur stādījumi kārtoti pēc ģeogrāfiskā principa. Dendrārijā kopā ar kokaudzētavas un fondu stādījumu kolekcijām ir ap 4500 koku, krūmu un vītenaugu taksonu. Zinātniski vērtīgākā kolekcijas daļa ir augi, kuri izaudzēti no botāniķu ekspedīcijās savvaļā vāktām sēklām. Skujkoku kolekcijā ir 1138 taksoni, tostarp ap 600 zemās dekoratīvās šķirnes - tā ir viena no pasaules lielākām šāda veida kolekcijām. Lapu koku un krūmu kolekcija. Pasaules nozīme ir krustābeļu (*Crataegus*) kolekcijai ar 200 taksoniem (no pasaulē zināmajiem 400), kurā plašāk pārstāvētas Ziemeļamerikas sugas, bet daudz arī Tālo Austrumu sugu.

Botāniskajā dārzā visu cauru gadu ir apskatāmas Oranžērijas siltumnīcu augu kolekcijas - 1700 augu dažādības (71 dzimta ar 335 ģintīm), kuras savvaļā aug tropu un subtropu joslās visā pasaulē. Vislielākā ir sukulentu, tostarp kaktusu kolekcija, kurā ir aptuveni 1000 taksoni. Krasulu, sedumu, eoniju, agavju, aloju, gastēriju, peperomiju, u.c. sukulentu ģintīs katrā ir aplūkojami vairāki desmiti augu sugu. Savdabīga ir sīpolpuķu kolekcija ar veltheimijām, hipeastriem, hemantēm, zefirantēm, krīnijām, u.c. Kolekcijā ir krāšņi ziedoši tropu krūmi - pizonijas, justīcijas, strelicijas, brunfelzijas, klerodendri, vītenaugi - tunbergijas, pasifloras, aristohijas, hoijas, stefanotes, liānas - tetrastigmas, filodendri, monstera, rafidoforas, epipremni un mūžzaļie koki - fikusi, korinokarpi, araukārijas, kusionijas. Daudz retumu - stanhopejas, ligzdu asplēnijas, pundurbanāni, selenicereji, dizigotēkas, boivijas, karisas, ceratonijas. Epifītaugi - ehmejas, bilbergijas, tilandsijas, nefrolēpes, falenopši, ripsāļi.

NBD veic zinātnisko darbību botānikā, augu fizioloģijā un biotehnoloģijā, dendroloģijā un apstādījumu ekoloģijā, kā arī veic Latvijas apstākļiem piemērotu saimnieciski nozīmīgu kultūraugu un dekoratīvo augu introdukciju un selekciju. Bez tam NBD veido un uztur dzīvo augu kolekcijas kā sabiedrības izglītošanas objektus.

NBD piedāvā informatīvi izglītojošas ekskursijas ar gidu par augu bioloģiju, sistemātiku, dekoratīvo dārzkopību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Jau vairākas sezonas NBD saviem apmeklētājiem piedāvā iziet ar Latvijas Vides fonda atbalstu izveidotās augu izziņas takas „Mazais loks”, „Lielais loks” un „Rietumu loks”. Augu izziņas takas ir domātas apmeklētāju ērtībām, lai bez gida pavadības varētu iegūt plašāku informāciju par NBD esošajiem augiem.

Katru gadu no aprīļa līdz oktobrim reizi mēnesī NBD notiek stādu gadatirgi. NBD rīkotie stādu gadatirgi ir vieni no lielākajiem šāda veida pasākumiem Latvijā, piedāvājot plašu

augļkoku, ogulāju, puķu stādu, dekoratīvo koku un krūmu sortimentu. Piedalās arī amatnieki un zemnieki ar saviem ražojumiem. Gadatirgu apmeklētāju skaits ar katru gadu pieaug un ir sasniedzis vairākus tūkstošus.

Jūlija vidū tiek organizētas Rožu dienas, bet septembrī notiek Zinātnieku nakts, kas ir Eiropas Komisijas atbalstīts un finansēts projekts. Tā mērķis ir plašam cilvēku lokam skaidrot zinātnes sasniegumus, vairot sabiedrības interesi un izpratni par zinātni.

NBD izvietojums un teritorija piedāvā plašas aktīvās atpūtas iespējas - rotaļu vietas bērniem, ērtus celiņus skrituļotājiem, taciņas nūjotājiem un zirgu izjādes.

1.7.3 Dižkoki

Salaspils novada teritorijā ir sastopami vairāki dižkoki, kuru raksturojums sniegts tabulā zemāk.

Tabula 1.1. Dižkoki Salaspils novada teritorijā

ID	Suga	Atrašanās vieta	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)
767	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Dole	4,4	18
779	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Taurītes	4,8	24
1882	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Silabriežu ciems, pretī mehāniskajām darbnīcām uz lauka, uz Galanču zemnieku saimniecības zemes	4,57	19
142	Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Taurītes	4,16	26
349	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Jakstu autobusa pietura. 13,5 km Ulbroka - Koknese	3,85	12

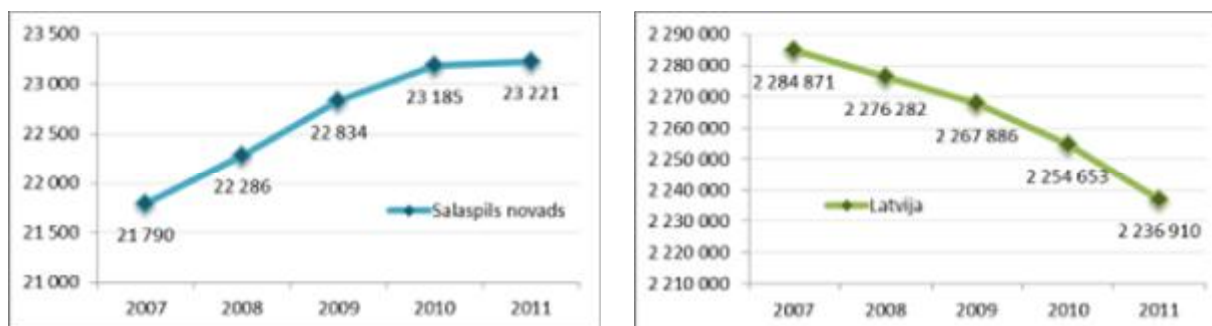
Avots: VSIA LVGMC

2 Iedzīvotāji

2.1 Apdzīvojuma blīvums un iedzīvotāju skaita dinamika

Latvijā pēdējo gadu laikā ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Neraugoties uz to Salaspils novadā iedzīvotāju skaits ir palielinājies un ir vislielākais starp Pierīgas novadiem. Salaspils novadā iedzīvotāju blīvums ir 182,8 cilv./1 km². Šis rādītājs ir ievērojami augstāks nekā pārējos Pierīgas novados, izņemot Stopiņu novadu, kur iedzīvotāju blīvums 2011.gada sākumā bija 187,3 cilv./km² (skat. attēlu 2.1, attēlu 2.2).

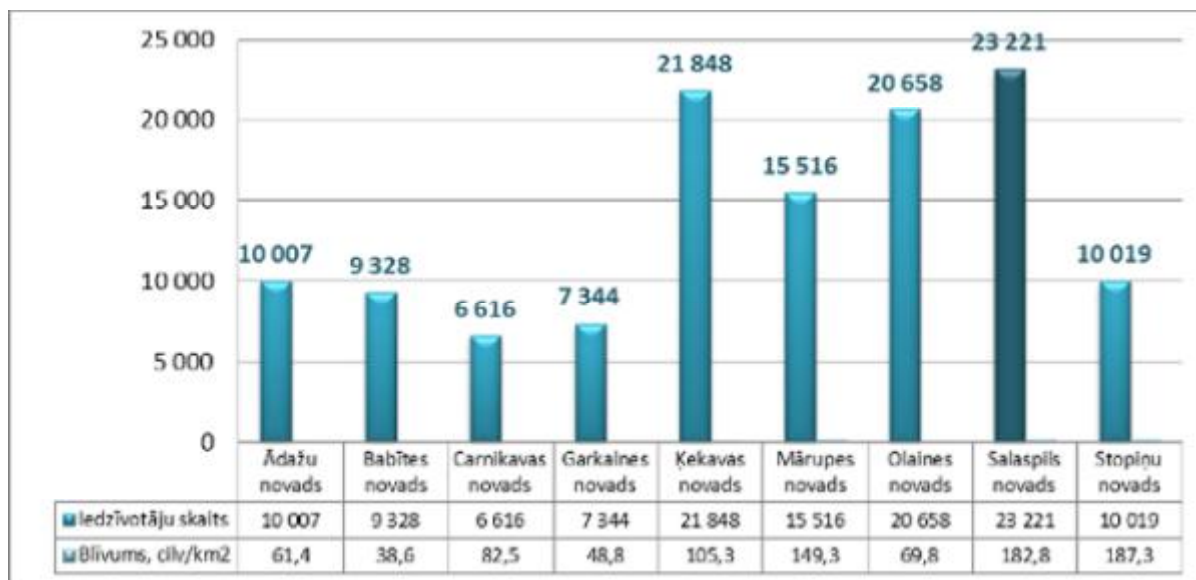
Attēls 2.1. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Latvijā un Salaspils novadā (2007.-2011.gada sākumā)

Avots: PMLP

Laika posmā no 2007. līdz 2011. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 2,1%, savukārt Salaspils novadā ir pieaudzis par 6,6%.

Attēls 2.2. Iedzīvotāju skaits Pierīgas novados (uz 01.01.2011)

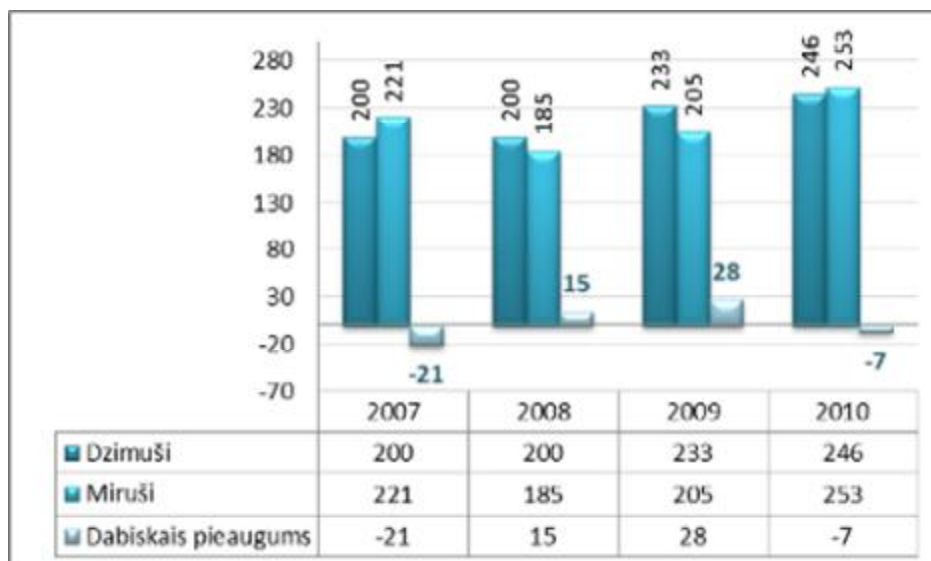

Avots: PMLP

Iedzīvotāju skaita palielināšanās ir notikusi galvenokārt mehāniskā pieauguma dēļ, jo arvien vairāk cilvēku par savu dzīves vietu izvēlas Salaspils novadu, novērtējot novada ģeogrāfiskā izvietojuma, infrastruktūras, satiksmes iespējas un sniegto izglītības pakalpojumu kvalitāti.

Pēc CSP datiem 2010.gadā Salaspils novadā iedzīvotāju skaitu papildinājuši 246 jaundzimušie, bet miruši 253 iedzīvotāji. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums novadā ir negatīvs - 7, kuru 2010. gadā ietekmēja mirušo skaita palielināšanās. Tomēr jāatzīmē, ka Salaspils novadā dabiskais pieaugums iepriekšējos divos gados bija pozitīvs (skat. attēlu 2.3.).

Attēls 2.3. Salaspils novada dabiskās kustības rādītāji

Avots: 2007.-2008.g. – Salaspils novada pašvaldības dati

2009.-2010. – CSP

Saskaņā ar CSP datiem Salaspils novadā dabiskais pieaugums, salīdzinot ar vidējo Latvijas rādītāju un rēķinot uz 1 000 iedzīvotājiem, ir ievērojami labvēlīgāks. Latvijā vidēji tas ir –4,2, savukārt Salaspils novadā 0,5. Savukārt, ņemot vērā LR Labklājības ministrijas izstrādātās Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011-2017 gadam, kas paredz, ka vidējā dzimstība Latvijā uz 1000 iedzīvotājiem 2014.gadā pieaugs no pašreizējiem 9,6 līdz 10,2 dzimušajiem uz 1000 iedzīvotājiem, tad ir sagaidāms, ka Salaspils novadā dzimstības un līdz ar to arī dabiskā pieauguma rādītāji būs vēl augstāki, jo jau 2010.gadā dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem Salaspils novadā pārsniedza 10 bērnus.

Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo (teritorijā izbraukušo un iebrukušo iedzīvotāju starpība) uzskatāma par vienu no būtiskākajiem teritorijas pievilcību raksturojošiem rādītājiem. Latvijā kopumā šis rādītājs ir negatīvs un salīdzinot ar 2009.gadu pieaudzis gandrīz divreiz. Pierīgas reģionā un Salaspils novadā šis rādītājs ir pozitīvs, tomēr jāatzīmē, ka 2010.gadā migrācijas saldo būtiski samazinājās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Tabula 2.1. Ilgtermiņa migrācijas rādītāji, 2009.-2010.g.

	Latvija		Rīgas reģions		Pierīgas reģions		Salaspils novads	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Iebrauca	42666	40862	9332	9667	13441	11590	826	670
Izbrauca	47366	48774	14174	13508	9384	10604	501	656
Migrācijas saldo	-4700	-7912	-4842	-3841	4057	986	325	14

Avots: CSP

Pēc Salaspils novada pašvaldības datiem uz 2011.gada jūniju 5142 jeb 22% no visiem novada iedzīvotājiem dzīvoja Salaspils novada ciemos un apdzīvotās vietās. Detalizētāku informāciju par iedzīvotāju skaitu Salaspils novada ciemos un apdzīvotajās vietās skatīt tabulā zemāk (skat. tabulu 2.2.).

Tabula 2.2. Salaspils novada iedzīvotāju skaits un īpatsvars ciemos/apdzīvotās vietās

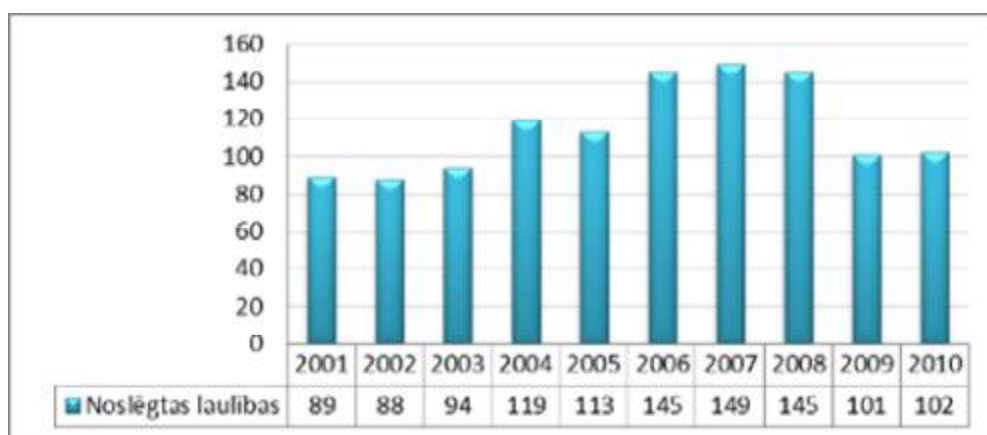
Ciems/ apdzīvota vieta	Iedzīvotāju skaits pēc adresācijas datiem uz 2011.gada jūniju	Īpatsvars kopējā ciemu/apdzīvoto vietu iedzīvotāju skaitā, %, uz 2011.gada jūniju	Iedzīvotāju skaits ciemos pēc spēkā esošā teritorijas sadalījuma uz 07.12.2011. (avots: iedzīvotāju reģistra datubāze)
Acone	751	15%	428
Bajāri	132	3%	
Bunči	143	3%	
Dole	312	6%	
Jaksti	44	1%	
Ķeizarsils	77	1%	
Mežezeri	224	4%	
Mežstūrīši	54	1%	
Pikalne	128	2%	
Piķurgas	236	5%	
Rūķi	183	4%	
Saulkalne	1479	29%	1520
Saurieši	225	4%	
Silabrieži	170	3%	43
Tēraudi	174	3%	
Tilderi	810	16%	
Jaunsaurieši	n.p.	0%	92
Zirņu sala	n.p.	0%	
Priežavoti	n.p.	0%	76
Kopā:	5142	100%	

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Lielākie ciemi pēc iedzīvotāju skaita ir Saulkalne, kur dzīvo 29% ciemu iedzīvotāju, Tilderi - 16% iedzīvotāju un Acone - 15% iedzīvotāju.

Pēc Salaspils novada domes datiem pēdējo divu gadu laikā Salaspils novadā ir strauji samazinājies noslēgto laulību skaits (skat. attēlu 2.4.). Ja laika periodā no 2006.-2008.gadam noslēgto laulību skaits bija virs 140, tad 2009.gadā noslēgtas tikai 101 laulība, bet 2010.gadā – 102 laulības.

Attēls 2.4. Noslēgto laulību skaits Salaspils novadā

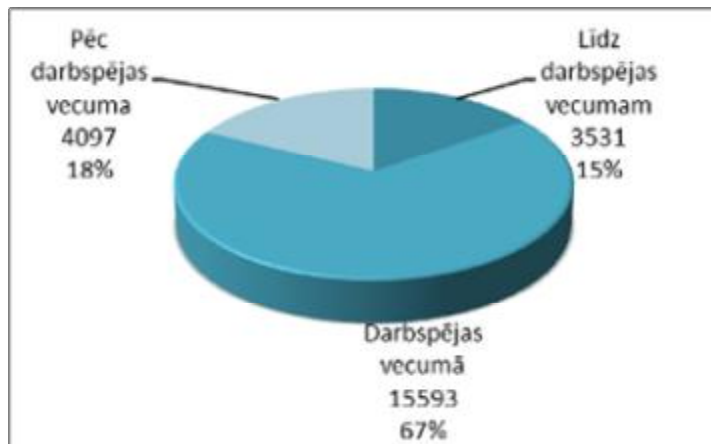

Avots: Salaspils novada pašvaldība

2.2 Salaspils novada iedzīvotāju struktūra

15% Salaspils novada iedzīvotāju ir vecuma grupā līdz darbības vecumam (jaunāki par 15 gadiem), 67% darbības vecumā (15 – 62 gadi) un 18% - virs darbības vecuma (vecāki par 62 gadiem).

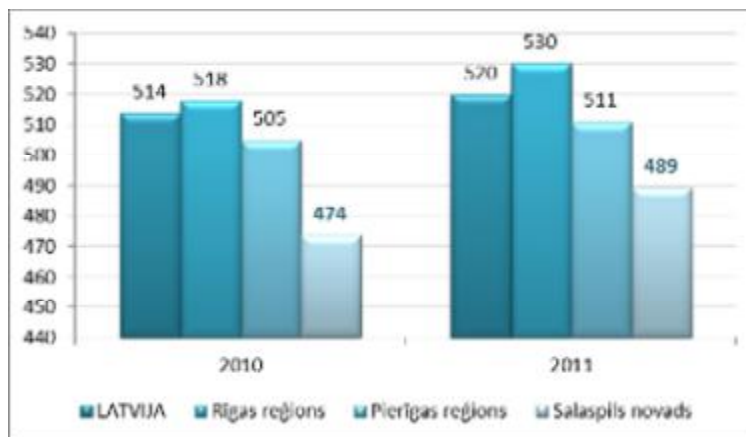
Attēls 2.5. Salaspils novada iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām, 2010.gada sākumā

Datu avots: PMLP

Atbilstoši PMLP datiem uz 2011.gada 1.janvāri, demogrāfiskās slodzes līmenis Salaspils novadā ir 489. Demogrāfiskās slodzes līmenis ir ievērojami zemāks nekā Rīgā, Pierīgas reģionā un Latvijā kopumā (skat. attēlu 2.6.).

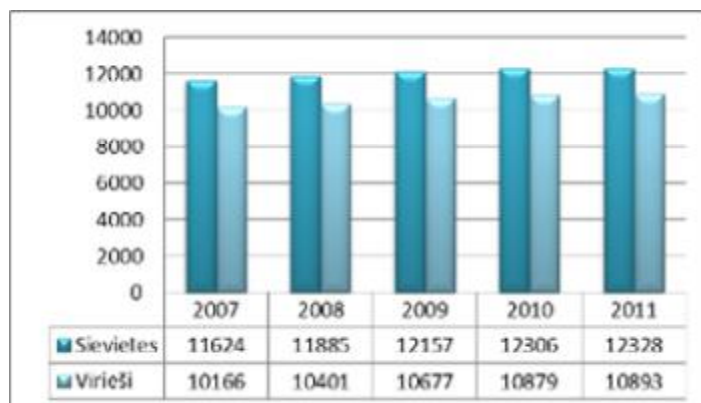
Attēls 2.6. Demogrāfiskā slodze gada sākumā

Avots: PMLP; Konsultanta aprēķini

Pēc PMLP datiem 2011.gada 1.janvārī Salaspils novadā dzīvoja 12328 sievietes (53%) un 10893 vīrieši (47%). Neskatoties uz izmaiņām kopējā iedzīvotāju skaitā, dzimumu proporcionālā attiecība apskatāmajā periodā palikusi nemainīga (skat. attēlu 2.7.).

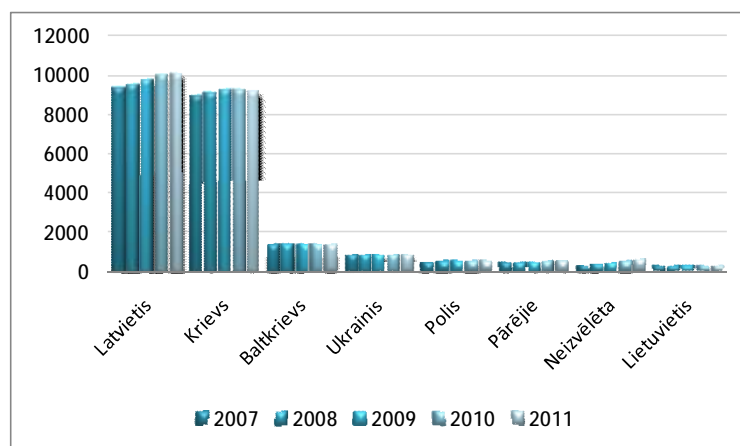
Attēls 2.7. Iedzīvotāju skaits pa dzimumiem, 2007.-2011.gada sākumā

Avots: PMLP

2011.gada sākumā 42% jeb 10095 no visiem Salaspils novada iedzīvotājiem bija latvieši, 41% jeb 9162 - krievi, 6% jeb 1336 - baltkrievi, 4% jeb 825 ukraiņi. Salaspils novada iedzīvotāju nacionālo sastāvu pa gadiem var redzēt zemāk attēlā.

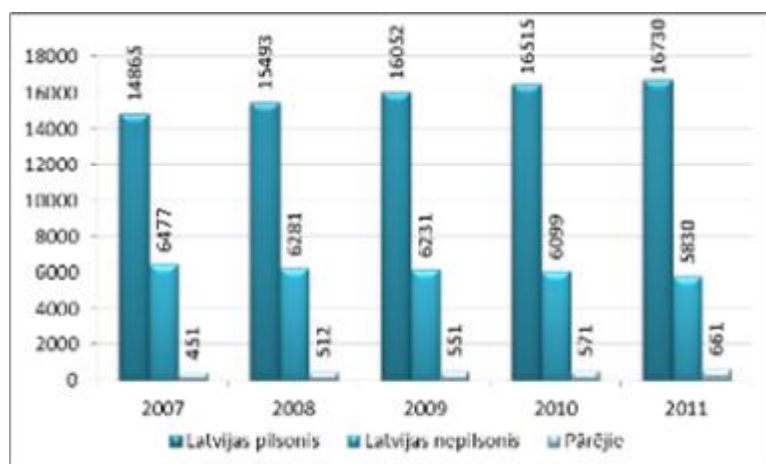
Attēls 2.8. Salaspils novada iedzīvotāju nacionālais sastāvs

Avots: PMLP

Pēc PMLP datiem Salaspils novadā pārsvarā dzīvo Latvijas pilsoņi. Iedzīvotāju struktūra pēc valstiskās piederības saglabājās praktiski nemainīga laika periodā no 2007.gada līdz 2011.gadam. Tomēr ir jāatzīmē, ka pakāpeniski palielinājās Latvijas pilsoņu īpatsvars (no 68% 2007.gadā līdz 72% 2011.gada sākumā).

Attēls 2.9. Iedzīvotāju skaits pēc valstiskās piederības, 2007.-2010.g.

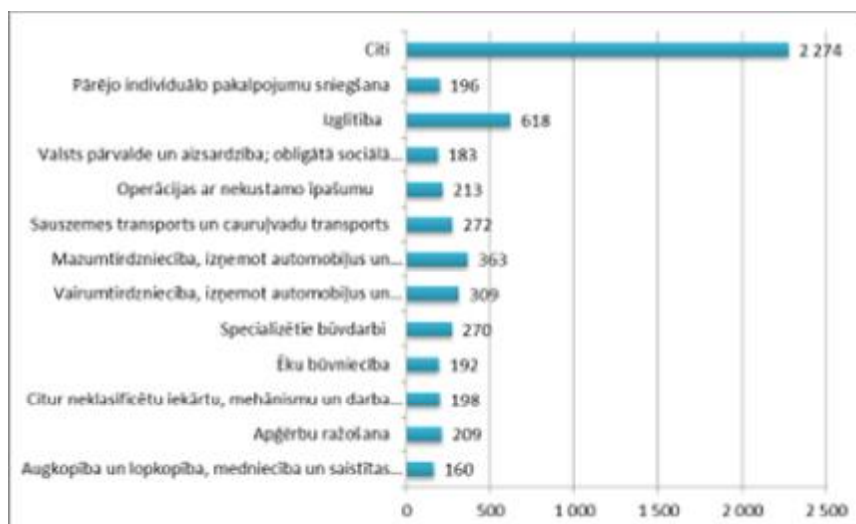
Avots: PMLP

3 Nodarbinātība un bezdarbs

3.1 Nodarbinātība

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID) informāciju, kas apkopota uz 2011.gada 21.jūniju, 2011.gadā aprīlī Salaspils novada iestādēs un uzņēmumos, kuri reģistrēti novada teritorijā, ir 5457 darba ņēmēji, kas ir aptuveni 35% no visiem Salaspils novada iedzīvotājiem darbspējas vecumā.

Attēls 3.1. Darba ņēmēju skaits Salaspils novadā pa darbības veidiem, 2011.gada aprīlis

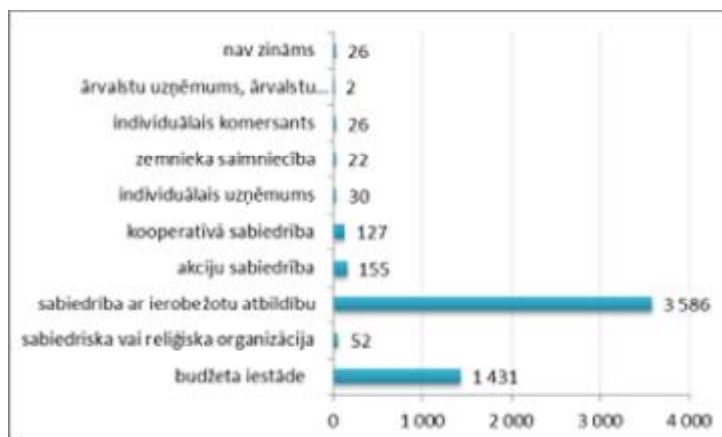

Avots: „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu 2011.aprīlī”, VID apkopotā informācija uz 2011.gada 21.jūniju

Kā redzams attēlā 3.1, nozīmīgākās jomas, kurās ir nodarbināti iedzīvotāji Salaspils novadā ir izglītība (11,3% no visiem darba ņēmējiem) un mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība (attiecīgi 6,7% un 5,7% no visiem darba ņēmējiem). Detalizēta informācija par Salaspils novada darba ņēmējiem pa darbības jomām ir sniegta Pielikumā Nr.1.

Vairums darba ņēmēju 3586 (66% no visiem darba ņēmējiem) Salaspils novadā ir nodarbināti uzņēmumos, 1431 (26%) – budžeta iestādēs.

Attēls 3.2. Salaspils novada darba ņēmēju sadalījums pa darba devēja uzņēmējdarbības formām

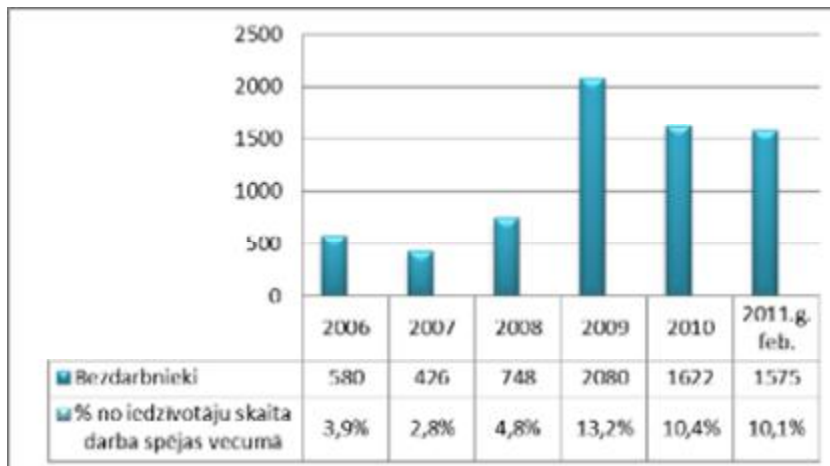

Avots: „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu 2011.aprīlī”, VID apkopotā informācija uz 2011.gada 21.jūniju

3.2 Bezdarbs

Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk tekstā – NVA) sniegtās informācijas 2011.gada februāra beigās Salaspils novadā bija reģistrēti 1575 bezdarbnieki, no kuriem 1321 jeb 84% reģistrēti Salaspils pilsētā.

Attēls 3.3. Bezdarbnieku skaits Salaspils novadā 2006.-2011.g beigās

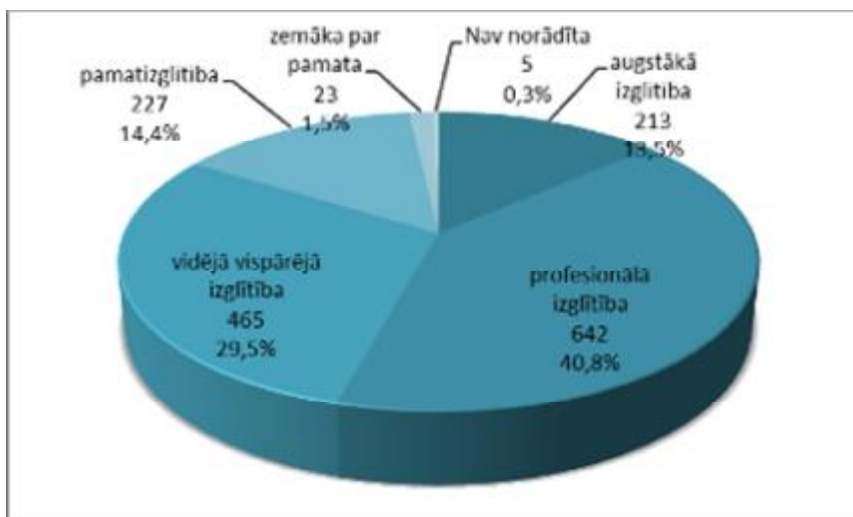

Avots: NVA

Saskaņā ar NVA informāciju 2011.gada februārī Salaspils novada bezdarba līmenis bija 10,1%, kas ir zemāk nekā bezdarba līmenis valstī (11,1%), bet ir augstāks nekā vidējais bezdarba līmenis Rīgas plānošanas reģionā (9,6%).

642 jeb 40,8% bezdarbnieku ir ar profesionālo izglītību, 29,5% ieguvuši vispārējo vidējo izglītību, 14,4% - pamatzglītību, bet augstākā izglītība ir 13,5% bezdarbnieku (skat. attēlu 3.4.).

Attēls 3.4. Salaspils novada bezdarbnieku iedalījums pēc izglītības līmeņa, 2011.g. februāris

Avots: NVA

Kā redzams zemāk attēlā, no problēmgrupām vislielāko bezdarbnieku īpatsvaru veido sievietes, ilgstošie bezdarbnieki, kā arī jaunieši vecumā no 15 līdz 17 gadiem. Pirmspensijas vecuma iedzīvotāju un invalīdu skaits bezdarbnieku struktūrā arī ir ievērojams.

Attēls 3.5. Salaspils novada bezdarbnieku struktūra, 2011.g.februāris

Avots: NVA

Pašvaldība, plānojot bezdarbnieku atbalsta politiku, ir apzinājusies šos brīvos darba resursus un politikas mērķi tiek vērsti uz iepriekšminēto sociālā riska grupu integrēšanu darba tirgū.

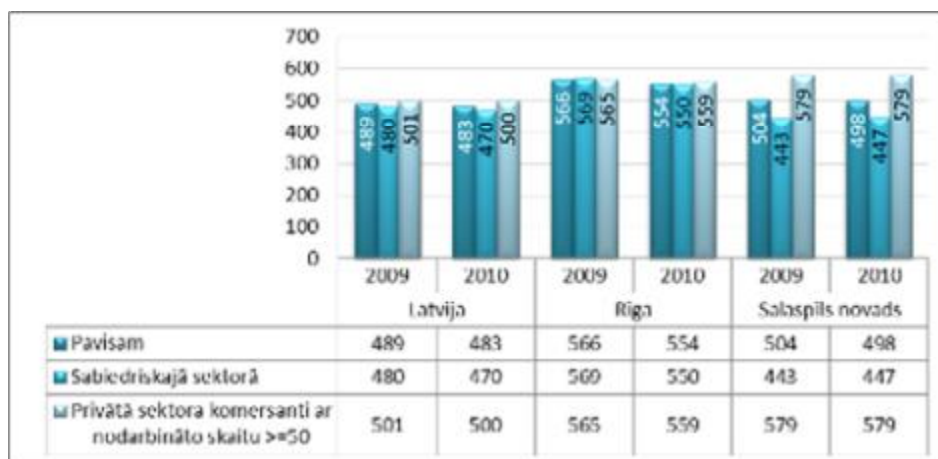
3.3 Darba samaksa

Strādājošo mēneša vidēja bruto darba samaksa Salaspils novadā 2010.gadā sastādīja 498 lati. Tā nedaudz pārsniedz Latvijas vidējo līmeni, bet par ~10% ir zemāka nekā Rīgā.

Bruto darba samaksa sabiedriskajā sektorā Salaspils novadā ir zemāka nekā valstī kopumā un Rīgā. Savukārt privātā sektorā strādājošie Salaspils novadā saņem lielāku darba samaksu nekā vidēji Latvijā un Rīgā.

Informācija par strādājošo mēneša vidējo bruto darba samaksu sniegta attēlā zemāk.

Attēls 3.6. Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa, Ls

Avots: CSP

4 Uzņēmējdarbības vide un nozaru attīstība

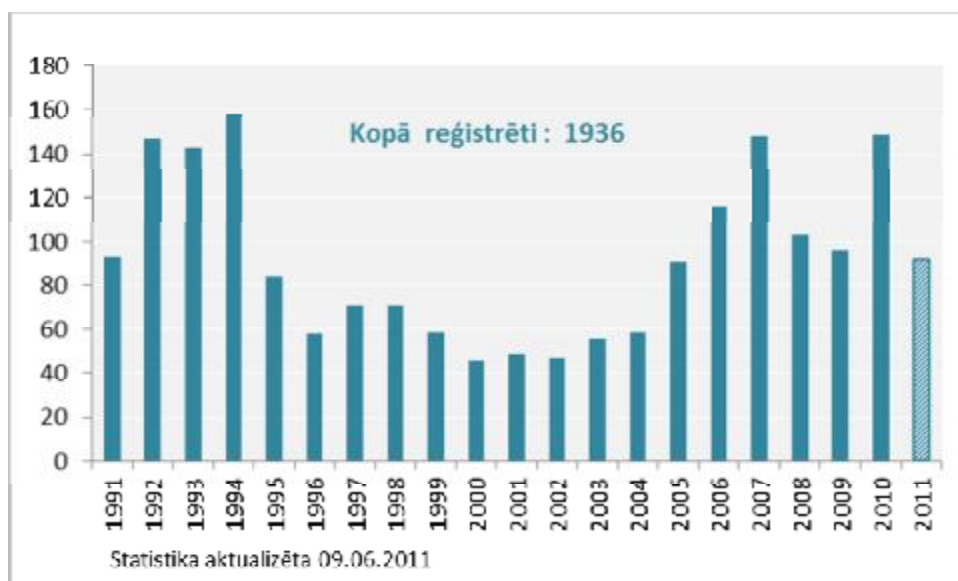
Faktori, kas nosaka uzņēmējdarbības veikšanu, ir novada teritoriālais izvietojums, nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte. Uzņēmējdarbību ietekmē arī normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošana, tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt Salaspils uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā.

Šajā nodaļā raksturota Salaspils novada uzņēmējdarbības vide, analizējot uzņēmējdarbības aktivitāti, t.sk. uzņēmumu skaita dinamiku un struktūru, plašāk pārstāvētās nozares un tajās strādājošos uzņēmumus, kā arī identificējot uzņēmējdarbību veicinošus un bremzējošus faktorus un pašvaldības darbību uzņēmējdarbības vides attīstības sekmēšanai.

4.1 Uzņēmējdarbības aktivitāte

Pēc SIA „Lursoft” datiem 20 gadu laikā, sākot no 1991.gada, Salaspils novadā ir reģistrēti 1936 uzņēmumi. Pēc 2008.-2009.gada krīzes ekonomiskā aktivitāte atjaunojas, par ko liecina reģistrēto uzņēmumu dinamika. 2010.gadā ir reģistrētas 149 komercstruktūras, kas ir par 55% vairāk kā iepriekšējā gadā. 2011.gada pirmajos piecos mēnešos ir reģistrētas jau 92 komercstruktūras (skat. attēlu 4.1., 4.2.).

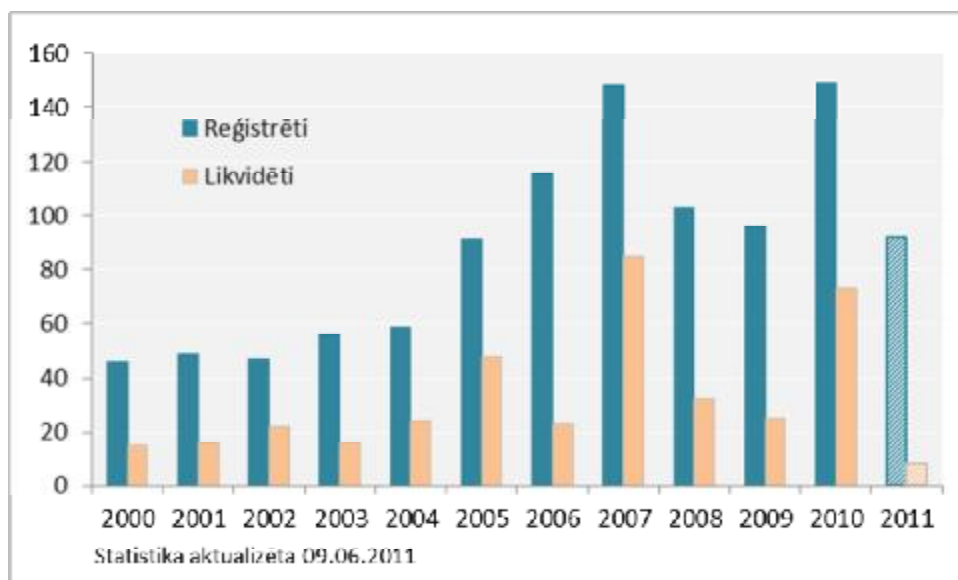
Attēls 4.1. Salaspils novadā reģistrēto uzņēmumu dinamika, 1991.-2011.g.

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Līdztekus jaunu uzņēmumu dibināšanai daļa no uzņēmumiem tiek likvidēti. Visa perioda laikā ir likvidētas 628 komercstruktūras. Salaspils novadā, sākot no 2000. gada, reģistrēto uzņēmumu skaita balance pret likvidēto uzņēmumu skaitu saglabājās pozitīva.

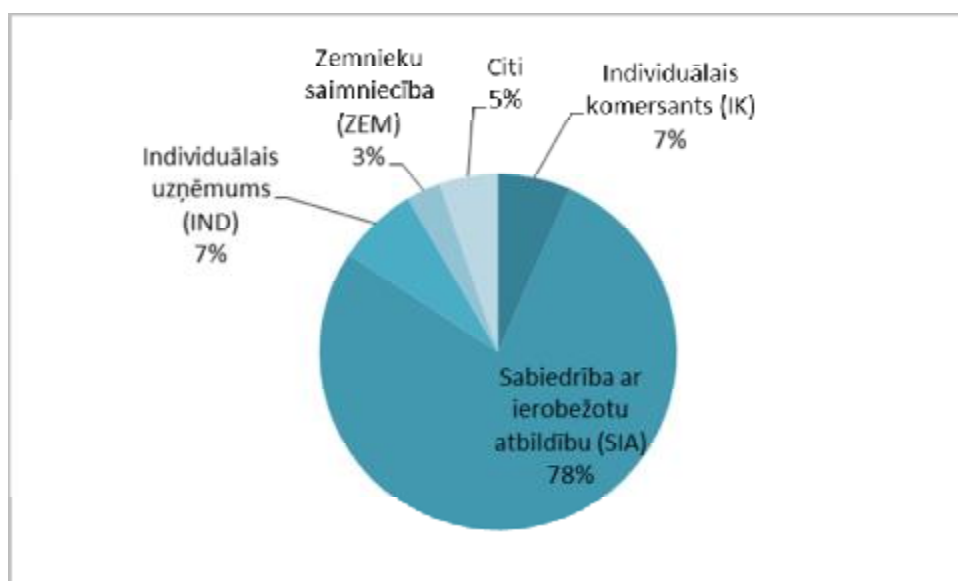
Attēls 4.2. Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Salaspils novadā, 2000.-2011.g.

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

2011.gada jūnijā SIA „Lursoft” datu bāzē ir atrodami 1308 Salaspils novadā reģistrēti uzņēmumi. Šo uzņēmumu reģistrētā pamatkapitāla apjoms - 22,2 milj. Ls. Pēc uzņēmējdarbības formas Salaspils novadā dominē sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) – 78%, 7% ir individuālie komersanti un vēl 7% - individuālie uzņēmumi (skat. attēlu 4.3., tabulu 4.1.).

Attēls 4.3. Salaspils novadā reģistrēto uzņēmumu sadalījums pa uzņēmējdarbības formām

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Tabula 4.1. Uzņēmumu reģistrācijas dinamika sadalījumā pa uzņēmējdarbības formām Salaspils novadā

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Kopā
Komercreģistrs																						
Individuālais komersants (IK)	0	1	0	1	2	2	1	4	1	2	0	6	7	6	16	14	20	17	15	12	0	127
Ārvalsts komersanta filiāle (AKF)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	5
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA)	22	27	26	29	25	24	28	26	26	23	33	38	44	50	71	99	126	85	77	135	91	1105
Pilnsabiedrība (PLN)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Filiāle (FIL)	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5
Akciju sabiedrība (AS)	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	6
Uzņēmumu reģistrs																						
Līgumsabiedrība ar pilnu atbildību (LIG)	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Akciju sabiedrība (AS)	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Filiāle (FIL)	2	2	1	0	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Individuālais uzņēmums (IND)	15	14	8	24	24	12	16	14	5	4	3	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	142
Kooperatīvā sabiedrība (KB)	0	7	11	2	1	0	1	1	3	2	2	0	0	0	2	2	0	0	3	2	0	39
Paju sabiedrība (PAJ)	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA)	38	60	73	97	27	18	19	24	19	14	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	399
Pašvaldības uzņēmums (PSV)	1	0	0	1	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Ģimenes uzņēmums (GIM)	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Valsts uzņēmums (VU)	12	1	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Zemnieku saimniecība (ZEM)	0	29	16	2	1	1	2	1	3	0	1	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	60
Kopā	93	147	143	158	84	58	71	71	59	46	49	47	56	59	91	116	148	103	96	149	92	1936

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Salaspils novadā bez jau reģistrētajām uzņēmējdarbības struktūrām darbojas arī pašnodarbinātās personas, kuras nav iekļautas SIA „Lursoft” datu bāzē, bet tiek fiksētas CSP datu bāzē.

CSP klasifikācija

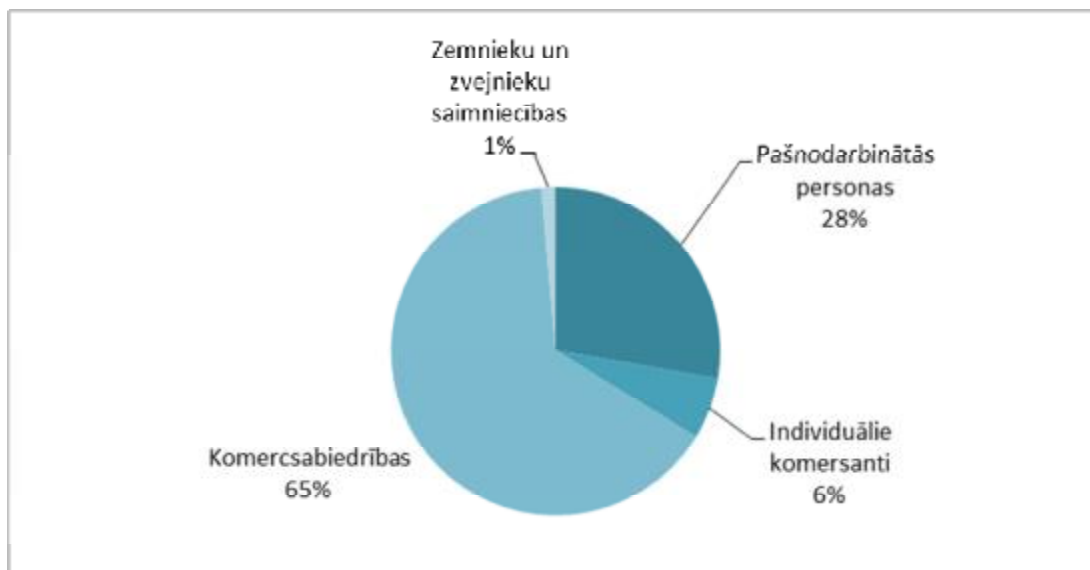
Tirgus sektorā statistikas vienības: pašnodarbinātās personas, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības.

Ārpus tirgus sektora statistikas vienības: fondi, nodibinājumi un biedrības, valsts budžeta iestādes, pašvaldību budžeta iestādes.

Pēc CSP datiem 2009.gadā Salaspils novadā kopējais ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienību skaits ir 849, t.i., uz 1000 iedzīvotājiem ir 37 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības (Rīgā vidēji -71, Latvijā vidēji - 57).

Pēc CSP klasifikācijas Salaspils novadā komercsabiedrības sastāda 65% (Latvijā vidēji 41%), pašnodarbinātie - 28% (Latvijā vidēji – 35%), individuālie komersanti 6% (Latvijā vidēji 6,4%).

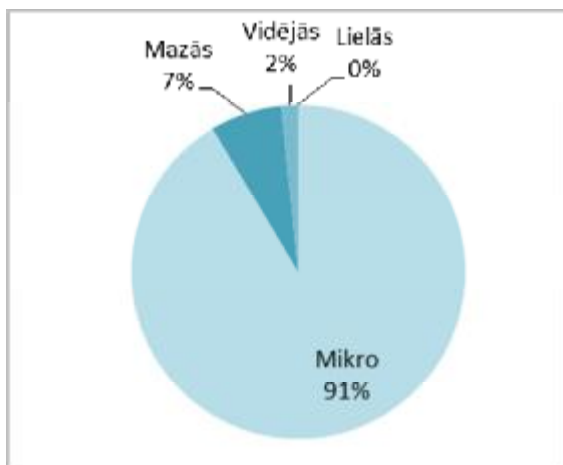
Attēls 4.4. Salaspils novadā tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa uzņēmējdarbības formām, 2009.g.

Avots: CSP

Salaspils novadā praktiski nav lielu tirgus sektora dalībnieku. Pārsvarā (91%) ir mikro uzņēmumi (skat. attēlu 4.5.).

Attēls 4.5. Salaspils novadā tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa lieluma grupām, 2009.g.

Avots: CSP

Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2003.gada 6.maija Rekomendāciju 2003/361/EK par mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju:

Mikro uzņēmums

- max nodarbināto skaits – 9
- gada apgrozījums un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 1.4 miljonus latu

Mazais uzņēmums

- max nodarbināto skaits – 49
- gada apgrozījums un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 7 miljonus latu

Vidējais uzņēmums

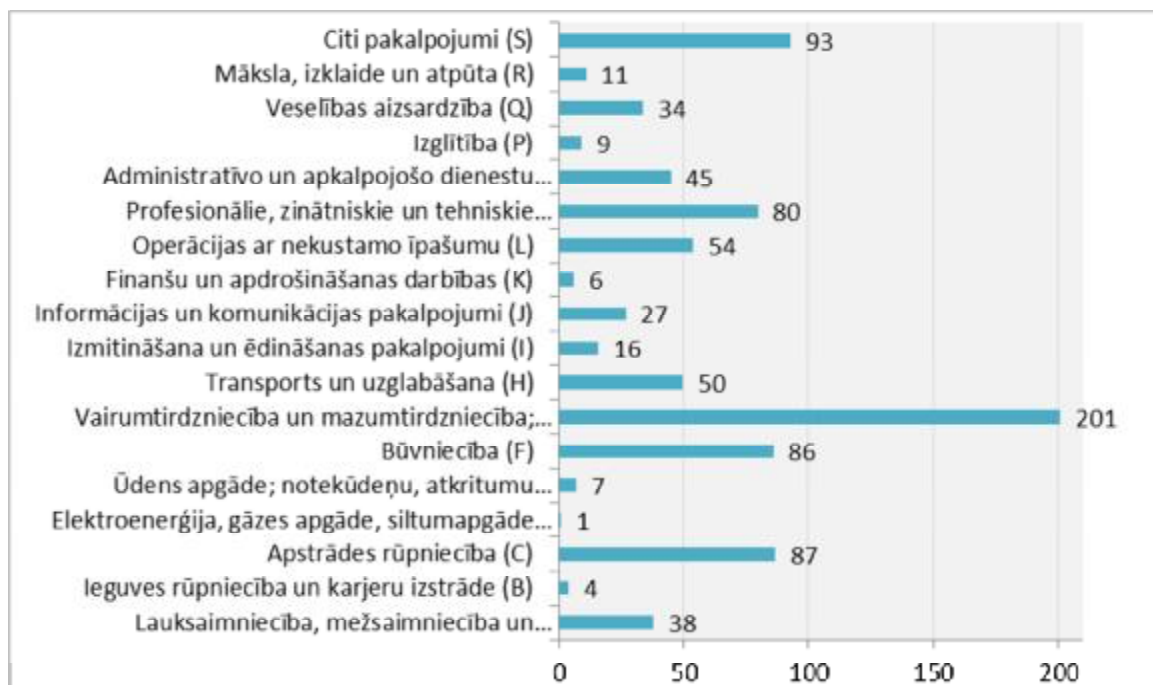
- max nodarbināto skaits – 249
- gada apgrozījums nepārsniedz 35.1 miljonus latu un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 30.2 miljonus latu

Liels uzņēmums

- nodarbināto skaits – 250 un vairāk
- gada apgrozījums pārsniedz 35.1 miljonus latu vai gada bilances vērtība pārsniedz 30.2 miljonus latu

Galvenā uzņēmējdarbības joma ir vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (201 ekonomiski aktīvās statistikas vienības). 86 uzņēmumi ir reģistrēti būvniecībā, 87 – apstrādes rūpniecībā, 93 – sniedz citus pakalpojumus, neskaitot profesionālos, zinātniskos un tehniskos pakalpojumus (šis pakalpojumu veids apvieno 80 ekonomiski aktīvās statistikas vienības).

Attēls 4.6. Salaspils novadā tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.), 2009.g.

Avots: CSP

No 320 komercstruktūrām, kas Salaspils novadā veic aktīvu uzņēmējdarbību, ir izanalizēti 100 uzņēmumi ar vislielāko apgrozījumu. To summārais apgrozījums 2010.gadā veidoja 56,4

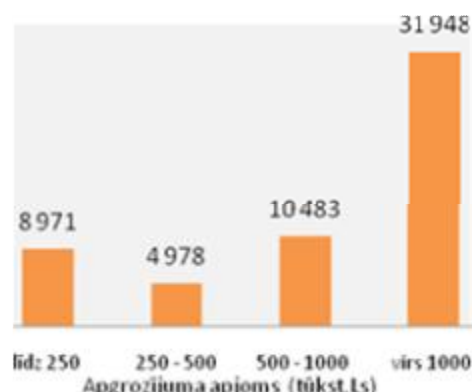
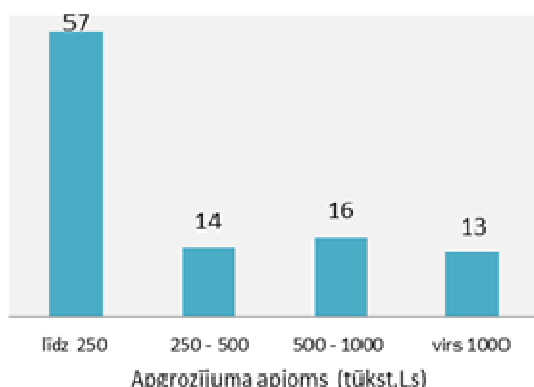
milj. latu. 75% no komercstruktūru summārajiem ieņēmumiem Salaspils novadā veidoja tās kompānijas, kuru gada apgrozījums pārsniedz 500 tūkst. latu (tādu uzņēmumu ir 29).

To uzņēmumu, kuru apgrozījums pārsniedz 1 miljonu latu (novadā tādi ir 13 uzņēmumi), kopējie ieņēmumi veido vairāk kā pusi no visiem ieņēmumiem – 57% (32 milj. latu) (skat. attēlu 4.7, 4.8 un tabulu 4.2., Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

).

Skaitliski vislielākā grupa, t.i., uzņēmumi ar apgrozījumu līdz 250 tūkst. latu, apvieno 57 uzņēmumus. To summārie ieņēmumi veido 16% (aptuveni 9 miljonus latu).

Attēls 4.7. Lielāko uzņēmumu sadalījums pēc apgrozījuma apjoma, 2010.g. Attēls 4.8. Lielāko uzņēmumu apgrozījumu sadalījums pa uzņēmumu grupām

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Tabula 4.2. Salaspils novada uzņēmumi ar apgrozījumu virs 1 milj. latu

Kompānija	Apgrozījums 2010.g. (LVL)	Pret 2009	Pret 2008	Pret 2007	Darbības veids
SIA "GHP International"	5 572 787	2.42 reizes	-46%	-21%	Darbgaldu vairumtirdzniecība
SIA "PERI"	4 885 611	1%	-52%	-61%	Būvniecības mašīnu un iekārtu iznomāšana un ekspluatācijas līzings
SIA "TMB Elements"	4 158 855	-22%	12%	-25%	Būvniecībai paredzēto betona izstrādājumu ražošana
SIA "Ingman Saldējums"	2 938 361	3%	-14%	11%	Pārtikas produktu vairumtirdzniecība, ieskaitot zivis, vēžveidīgos un mīkstmiešus
SIA "SAULKALNE S"	2 093 799	-2%	-46%	-66%	Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve
SIA "M UN PP"	2 036 709	7%	2%	20%	Farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos
SIA "S. Tur Logistika"	1 868 355	4.29 reizes	11.44	nav datu	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA "ENERGIJA SHEMS"	1 669 442	-6%	20%	50%	Iekārtu remonts
SIA "Istra Lumber Baltic"	1 576 008	166.11 reizes	792.76 reizes	573.51 reizes	Starpniecība darbībā ar nekustamo īpašumu
SIA "INOS"	1 426 570	74%	-9%	-46%	Metāla konstrukciju ražošana
SIA "BORA SPED"	1 418 105	nav datu	nav datu	nav datu	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA "DOMA"	1 229 301	2.79 reizes	-39%	0%	Mašīnu un iekārtu vairumtirdzniecība
A/S "ROGA-AGRO"	1 074 120	-11%	-22%	-16%	Maizes ražošana; svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana
KOPĀ	31 948 023				

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Tabula 4.3. Salaspils novada uzņēmumi ar apgrozījumu 500-1000 tūkst. latu

Kompānija	Apgrozījums 2010.g. (LVL)	Pret 2009	Pret 2008	Pret 2007	Darbības veids
SIA "CEĻU BŪVMATERIĀLU TRANSPORTS"	962 263	-22%	-80%	-76%	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
Akciju sabiedrība "DHB"	901 210	-24%	-73%	-83%	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība
SIA "Daugavkrasts"	879 737	-4%	-40%	-9%	Dārzu audzēšana
SIA "KONTSOLDIS"	829 528	2.51 reizes	2.94 reizes	37.24 reizes	Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos
SIA "LANDEST"	739 540	60%	nav datu	nav datu	Tekstilizstrādājumu, apģērbu, apavu un ādas izstrādājumu vairumtirdzniecības starpnieku darbība
PSIA "Valgums-S"	673 540	-4%	-3%	9%	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde
SIA "Baltic Industry"	609 087	33%	19.97 reizes	nav datu	Mašīnu un iekārtu vairumtirdzniecība
SIA RKF "VALEŽS"	595 690	-3%	-13%	2%	Kafijas, tējas, kakao un garšvielu vairumtirdzniecība
SIA "KILBE"	590 127	-36%	-65%	-70%	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
SIA "Zinību Centrs"	575 615	nav datu	nav datu	nav datu	neklasificēta izglītība
SIA "PĻAVLEJAS"	554 080	-24%	9%	-13%	Ūdensapgādes sistēmu būvniecība
SIA "RUSTIKA T"	536 203	-5%	-40%	-50%	Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība
Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība "DIENVIDU NAMS 72"	521 660	4%	13%	37%	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata
SIA "BREVISS"	505 774	6.80 reizes	2.73 reizes	54%	Cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana
SIA "TimberCentre"	505 451	41%	10.96 reizes	nav datu	Nespecializētā vairumtirdzniecība
SIA "TROTUĀRS"	503 959	2.21 reizes	7.01 reizes	nav datu	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
KOPĀ	10 483 464				

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 09.06.2011

Vairāk kā puse no tiem uzņēmumiem, kuru apgrozījums ir lielāks kā 500 tūkst. latu, ir pārvarējuši krīzi, un to ieņēmumu dinamika ir pozitīva.

Ar strauju pieaugumu (simt reižu) iezīmējas uzņēmums SIA „Istra Lumber Baltic”, kas specializējas operācijās ar nekustamo īpašumu.

Stabilu pieaugumu uzrāda autopārvadātāju uzņēmumi. Uzņēmumi SIA „S. Tur Logistika”, SIA „Trotuārs” ir vairākkārtīgi palielinājuši apgrozījumu.

Aktīvi attīstās vairumtirdzniecības uzņēmumi (SIA „Timber Centre”, SIA „Baltic Industry”, SIA „GHP International”, SIA „DOMA”). Svarīgi atzīmēt, ka sekmīgi tiek piedāvāts un realizēts tehnoloģiskais aprīkojums, kas liecina par ražošanas jomas modernizāciju.

Līdztekus tam problēmas saglabājas būvniecības uzņēmumiem. Negatīvās tendences būvniecības nozarē Latvijā kopumā ietekmē vietējo kompāniju finanšu rādītājus. Tā, piemēram, AS „DHB” (nodarbojas ar dzīvojamo un nodzīvojamo ēku būvniecību)

apgrozījums triju gadu laikā ir sarucis no 5,3 milj. latu līdz 901 tūkst. latu vai par 83%, salīdzinot ar pirmskrīzes laiku 2007.gadā.

Uzņēmumi, kuru darbības sfēra ir būvniecības mašīnu un iekārtu iznomāšana un ekspluatācijas līzings (SIA „PERI”), būvniecībai paredzēto betona izstrādājumu ražošana (SIA „TMB Elements”), kravu pārvadājumi pa autoceļiem (SIA „Ceļu būvmateriālu transports”), izjūt pieprasījuma kritumu un attiecīgi apgrozījuma samazinājumu.

Jāatzīmē, ka jūnijā dati par iepriekšējo 2010.gadu nav pieejami pilnā apjomā (virkne komercstruktūru nav iesnieguši gada pārskatus), tāpēc izlašu analīzei ir vispārēja vērtējuma raksturs).

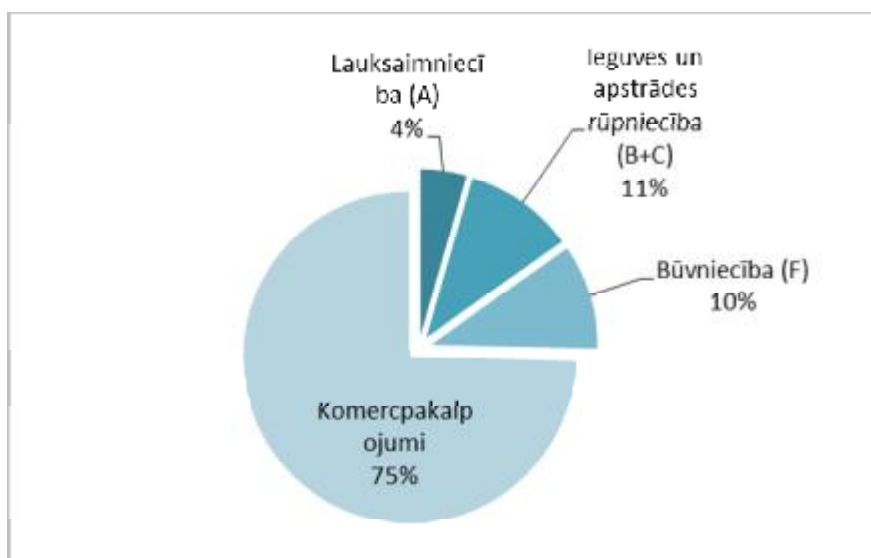
Tomēr konkrēto izlašu analīze ļauj izdarīt šādus secinājumus:

- komercsektors Salaspils novadā ir pārstāvēts ar pietiekami plašu darbības veidu spektru;
- būtiskai uzņēmumu daļai 2010.gadā ir iezīmējusies pozitīva apgrozījuma pieauguma tendence.

4.2 Uzņēmējdarbības nozares

Pēc CSP 2009.gada datiem Salaspils novadā bija 855 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības. 75% no tām darbojās pakalpojumu sfērā, 11% - rūpniecībā, 10% - būvniecībā un 4% - lauksaimniecībā.

Attēls 4.9. Salaspils novadā reģistrēto uzņēmumu sadalījums pa ekonomikas nozarēm, 2009.g.

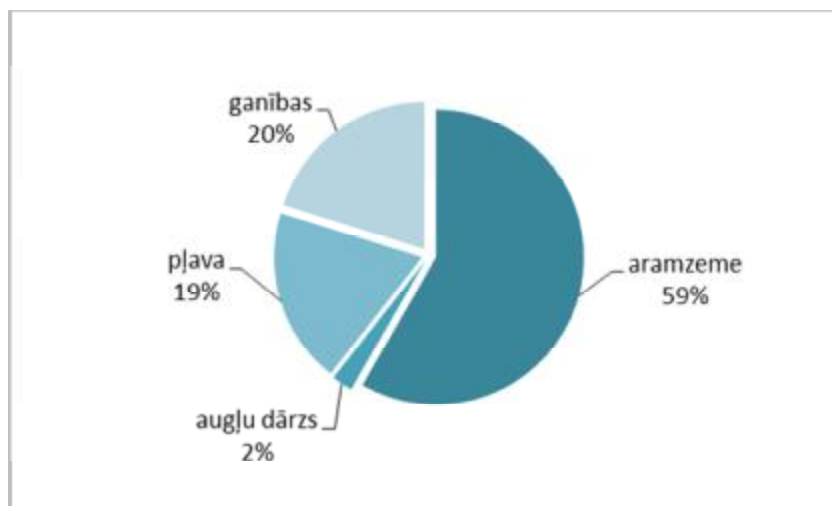

Avots: CSP

4.2.1 Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība

Pēc Valsts zemes dienesta datiem Salaspils novadā ir 3035 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, t. sk. aramzeme – 1769,5 ha, augļu dārzi – 69,4 ha, pļavas – 583,6 ha, ganības – 612,4 ha.

Attēls 4.10. Salaspils novada lauksaimniecības zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem

Avots: Valsts zemes dienests, 01.01.2011

Pēc Valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” datiem uz 01.01.2011. dzīvnieku kopskaits Salaspils novadā bija 5302 vienības. Rūpnieciski tiek audzētas cūkas (94% no dzīvnieku kopskaita), tiek audzēti zirgi sportam un izjādēm, pārējie dzīvnieku veidi galvenokārt tiek audzēti nekomerciālai izmantošanai (pašpatēriņam) (skat. tabulu 4.4.).

Tabula 4.4. Salaspils novada dzīvnieku skaits un struktūra

Salaspils novads	Liellopi	Cūkas	Aitas	Kazas	Zirgi	Citi
Salaspils	19	4	0	4	6	0
Salaspils pagasts	74	4998	55	11	64	67
KOPĀ	93	5002	55	15	70	67

Avots: Valsts aģentūra „Lauksaimniecības datu centrs”

Atbilstoši CSP datiem 2009.gadā Salaspils novadā bija 38 uzņēmumi, kuru darbības sfēra ir lauksaimniecība. Pēc nodarbināto skaita un apgrozījuma 33 komercstruktūras ir mikrouzņēmumi, tikai 5 ir mazie uzņēmumi. (skat. tabulu 4.5.)

Tabula 4.5. Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozares uzņēmumi sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.) un lieluma grupām

	Pavisam	Mikro	Mazie
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (A)	38	33	5
Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības (01)	24	20	4
Mežsaimniecība un mežizstrāde (02)	5	4	1
Zivsaimniecība (03)	9	9	...

Avots: CSP

Vadošo vietu augkopības jomā pēc ražošanas apjoma un apgrozījuma ieņem z/s *Ezerkauliņi*, kuras struktūrās ietilpst salīdzinoši lieli lauksaimniecības produkcijas ražotāji, tādi kā **SIA „Daugavkrasts”** (apgrozījums – 0,9 milj. latu), **SIA „Keizarsils”** (apgrozījums – 1,9 milj. latu), mazāki piegādātāji, kā arī uzņēmumi, kas specializējas lauksaimniecības produkcijas uzglabāšanā, realizācijā un piegādē patērētājiem: kooperatīvā sabiedrība „Baltijas dārzeņi” (apgrozījums - 8 milj. latu), SIA „Latvijā audzētu dārzeņu loģistika” (apgrozījums – 6,5 milj. latu).

Galvenais ražotās produkcijas veids – dārzeņi (kartupeļi, sakņaugi, kāpostaugi, zaļumi, sīpolaugi, ķirbjaugi, pākšaugi), augļi, ogas.

Lielākie produkcijas pircēji ir:

- veikalu tīkli - „MAXIMA LATVIJA”, „NELDA”, „IKI”, „MEGO”, „SKAI BALTIJA”, „STOCKMANN”, „JUMIS”, „ELVI”;
- pārstrādes uzņēmumi - SIA „SPILVA”, SIA „LANGO”.

Aptuveni 22% produkcijas tiek eksportēta (pārsvārā uz Lietuvu un Igauniju).

Salīdzinoši jauns lauksaimniecības novirziens ir **bioloģiskā lauksaimniecība**.

Atbilstoši LR Zemkopības ministrijas datiem laika periodā no 2004. līdz 2009.gadam Salaspils novadā bija 1 bioloģiskā saimniecība. Uz 2011.gada 1.janvārī Salaspils novadā nav reģistrēta neviena saimniecība, kas sertificēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām par bioloģisko lauksaimniecību.

Mežsaimniecība

Pašvaldības lietojumā esošo mežu kopējā platība ir 500,9 ha, kas ir sadalīti 19 nogabalos. Meža resursi komerciāliem mērķiem praktiski netiek izmantoti. Saimniecības attīstīšana pašvaldības mežos nav iespējama to novietojuma dēļ – meži atrodas lielākoties pilsētas teritorijā un tuvu apdzīvotām vietām.

Salaspilī atrodas vienīgais mežzinātnes institūts – Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts „Silava”, SIA „Latvijas Mežu ierīcība” un mežsaimniecības iekārtu rūpnīca, kas agrāk kopā ar mežzinātnes institūtu veidoja Zinātnisko ražošanas apvienību „Silava”.

Zivsaimniecība

Salaspils novadā zivju ieguve notiek Daugavā abpus Rīgas HES un Sausajā Daugavā. Galvenās makšķerējamās zivju sugas ir zandarti (80% no loma), vimbas, asari, raudas, ālanti, sīgas.

Ar zivju nozveju nodarbojas privātpersonas un uzņēmēj sabiedrības. No 2005.gada privātpersonām rūpnieciskās zvejas tiesības ir limitētas. Pēc 2009.gada datiem atļaujas zvejai piešķirtas 14 uzņēmumiem – vienai SIA un 9 individuāliem komersantiem. Nozvejas apjomu aprēķina pēc izsniegto licenču skaitu.

Salaspils teritorijā atrodas valsts zivju audzētava „Dole”. Tā ir celta kā zivju populācijas kompensācijas objekts pēc Rīgas HES aizsprosta izbūves un ir viens no lielākajiem zivju mazuļu ražotājiem Latvijā. Zivsaimniecības „Dole” uzdevums ir dot zivju (laša, taimiņa, nēģa, vimbas un līdakas) mazuļus un kāpurus, izlaišanai Daugavas baseinā

Valsts zivsaimniecības Dole īpašumā ir zemesgabals 19,79 ha platībā, desmit ēkas un būves, 8 zivju dīķi, zemes dambji, ūdens padeves tīkls, sifona ūdens ņemšanas vieta, kanāls 750 m, drenāžas stacija, pievadceļi.

4.2.2 Ieguves un apstrādes rūpniecība

Atbilstoši CSP datiem par 2009.gadu ražošanas sektorā bija iesaistīts 91 Salaspils novadā reģistrēts uzņēmums, 4 no tiem darbības veids ir ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, pārējiem 87 - apstrādes rūpniecība. (skat tabulu 4.6.).

Tabula 4.6. Rūpniecības nozares uzņēmumi sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.) un lieluma grupām

	PAVISAM	Mikro	Mazie	Vidējie
Ieguves un apstrādes rūpniecība (B+C)	91	69	13	9
Pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde (08)	4	3	...	1
Pārtikas produktu ražošana (10)	4	2	...	2
Tekstilizstrādājumu ražošana (13)	4	3	1	...
Apģērbu ražošana (14)	4	4
Ādas un ādas izstrādājumu ražošana (15)	1	1
Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana (16)	15	12	3	...
Papīra un papīra izstrādājumu ražošana (17)	1	1
Poligrāfija un ierakstu reproducēšana (18)	4	4
Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana (20)	2	1	1	...
Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana (23)	10	7	1	2
Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas (25)	13	12	1	...
Elektrisko iekārtu ražošana (27)	1	1
Cituro neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana (28)	4	2	1	1
Citu transportlīdzekļu ražošana (30)	1	...	1	...
Mēbeļu ražošana (31)	13	9	4	...
Cita veida ražošana (32)	10	7	...	3

Avots: CSP

Ražošanas sektorā tāpat kā lauksaimniecības sektorā pēc ražošanas apjoma un nodarbināto skaita dominē *mikro* uzņēmumi (76% no kopējā skaita), līdztekus kuriem pastāv arī vidēja līmeņa uzņēmumi tādos darbības veidos kā ieguves un pārstrādes rūpniecība, pārtikas produktu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana.

SIA „Saulkalne S”

SIA „Saulkalne S” ir lielākais uzņēmums ieguves rūpniecībā Salaspils novadā. **2010.gada apgrozījums bija 2,1 milj. latu.**

Dolomīta ieguves un pārstrādes uzņēmums SIA „Saulkalne S” dibināts 1995. gadā un atrodas Saulkalnē, kas jau kopš 20. gadsimta sākuma Latvijā pazīstams ar saviem dolomīta ieguves un pārstrādes karjeriem, kā arī kaļķu ražotnēm. Uzņēmumam ir 3 ražotnes: Saulkalnē, karjerā Kranciems (Ikšķilē) un ražotnē karjerā Rītupes (Malnavas pagasts, Kārsavas novads).

Saulkalnē ražo:

- dolomīta šķembas (0 -10 mm, 10 -63 mm, 40 -80 mm);
- dolomīta būvkaļķus („Dolomīta kaļķi”);
- kvarca smiltis;
- dolomīta smiltis;
- dolomīta minerālaispildītājus;
- augšņu kaļķošanas materiālus.

Karjerā Kranciems iegūst dolomīta akmeni dolomīta produktu ražošanai, kā arī, izmantojot vismodernākās tehnoloģijas, ražo mazgātas dolomīta šķembas, dažādus dolomīta šķembu maisījumus un rupjos dolomīta miltus skābo augšņu kaļķošanai.

Ražotnē Rītupes iegūst dolomīta akmeni dolomīta produktu ražošanai, kā arī ražo augstas kvalitātes mazgātas dolomīta šķembas un dolomīta šķembu maisījumus.

Avots: www.saulkalne.lv, Lursoft

SIA „Baltrotors”

SIA „Baltrotors” ir dibināta 1996. gadā. Savu darbību „Baltrotors” sācis ar GR un HR lāpstīņu tipa rotatoru ražošanu meža tehnikai: sākumā ražojis nelielus rotatorus – orientētus uz 1 - 4 tonnām. Tagad uzņēmuma sortimentu veido aptuveni 80 dažādi modeļi: GR tipa satvērējrotatori 1 – 16 t; HR tipa harvesteru rotatori 6 – 16 t; GIR un CPR tipa industriālie rotatori 5 – 25 t, kā arī piekares un āķi. **2009.gada apgrozījums 2,7 milj. latu.**

„Baltrotors” ir 10 patentu īpašnieks – no tiem 3 visas Eiropas tirgū. "Baltrotors" ir kļuvis par vienu no modernākajiem metālapstrādes uzņēmumiem Baltijā. Uzņēmumā tiek izmantotas augstas precizitātes CNC iekārtas, un nodarbināti 126 cilvēki. Lai arī lielākā daļa ražošanas procesu ir automatizēti, rotatoru montāžā tiek izmantots tikai roku darbs, bet katra gatavās produkcijas vienība - rūpīgi testēta.

Uzņēmums savā darbībā ir ieviesis ISO 9001:2000 kvalitātes standartus. 98% „Baltrotors” produkcijas tiek eksportēti uz vairāk nekā 45 valstīm.

Avots: www.baltrotors.lv, Lursoft

SIA „INOS”

SIA „INOS” ir dibināts 2001.gadā kā industriālās tehnikas un iekārtu piegādātājs Baltijas valstīm, Krievijai, Baltkrievijai un ir ekskluzīvais pārstāvis šajās valstīs.

SIA „INOS” komplektē ražošanas līnijas un iekārtas no vadošajiem rietumu ražotājiem un savā rūpnīcā izgatavo papildus elementus ražošanas līnijām, t.sk. transportēšanas elementus, kurināmā uzkrāšanas bunkurus, silo un citas daļas. **2010.gada apgrozījums 1,4 milj. latu.**

SIA „INOS” piegādā četru dažādu veidu aprīkojumu:

- bio kurināmā ražošanai (šķelda, granulas, briketes);
- kokapstrādes iekārtas;
- enerģijas ražošanai no biomasas;
- metālapstrādei.

Bio kurināmā ražošana (šķelda, granulas, briketes).

Par cieto kurināmo parasti izmanto zemas kvalitātes mežistrādes vai kokapstrādes atgriezumus - nomaļus, atgriezumus, skaidas, koku galotnes, zarus, ka arī otrreizējie resursi, kas tiek atšķiroti no sadzīves un rūpniecisko atkritumu masas, vai visdažādākie lauksaimnieciskās darbības blakusprodukti - salmi, atsijas, izspiedes. Šo produktu izmēri un īpašības var būt ļoti dažādi. Tādēļ to pārstrādes iekārtas (smalcināšanai, žāvēšanai, siltuma enerģijas ražošanai, presēšanai) ir atšķirīgas gan pēc izpildījuma, gan pēc izmēriem un gatavā produkta īpašībām.

Kokapstrādes iekārtas

SIA „INOS” piegādā apkures iekārtas gaisa attīrīšanai, kokapstrādes darba galdus, kokmateriālu un žāvēšanas iekārtas, kā arī veic iekārtu un darbagaldu papildus aprīkojuma (pēc nepieciešamības dažādu tipu transportieri, konveijeri) projektēšanu, montāžu un uzstādīšanu.

Enerģijas ražošana no biomasas

Enerģija un tās ražošana ir aktuāls jautājums industriālajos uzņēmumos un komunālsaimniecībās, kurās enerģija ir nepieciešama ražošanas procesa vai siltumapgādes nodrošināšanai. Sadarbībā ar atzītām katlagregātu ražotājkompanijām, SIA „INOS” izveido energoražošanas sistēmu, kurā tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi - biomasas.

Metālapstrāde

SIA „INOS” darbības diapazons ietver visa veida metālapstrādi, t.sk.:

- virpošanas darbus uz darbagaldiem, kā arī ar universālu virpošanu;
- frēzēšanas darbus;
- slīpēšanu;
- urbšanu;
- metāla līdz 8 mm locīšanu.

Avots: www.inos.lv, Lursoft

SIA „TMB Elements”

SIA „TMB Elements” dibināts 2003. gadā kā Igaunijas uzņēmuma AS „Tartu Maja Betoontooted” meitas uzņēmums Latvijā, kas nodarbojas ar saliekamo dzelzsbetona konstrukciju ražošanu, kuras izmanto dzīvojamā, publisko un ražošanas ēku celtniecībā. **2010.gada apgrozījums – 4,2 milj. latu.**

Izstrādājumu tipi un veidi:

- sienas elementi;
- iepriekš saspriestas dobumainās pārseguma plātnes;
- lineārie konstrukciju elementi (kolonnas, sijas, rīģeļi);
- kāpņu elementi;
- citi saliekamā dzelzsbetona izstrādājumi.

Turpinot veiksmīgi uzsākto darbību Latvijā, „TMB Elements” sadarbojas ar būvniecības kompānijām Skandināvijā un Austrumeiropas valstīs.

Avots: www.tmb-elements.lv; Lursoft

AS „Roga-Agro”

AS „Roga-Agro” kopš 1997. gada ir sertificēts uzņēmums, kur ražo vairāk nekā 10 veidu rudzu un rudzu-kviešu maizes, 20 veidu kviešu maizes un graudu maizes, kā arī ap 60 dažādu veidu konditorejas izstrādājumus. Ražošanas apjoms ir 900 tonnas maizes un miltu izstrādājumu gadā. **2010.gada apgrozījums – 1.1 milj. latu.** Uzņēmumā strādā 60 darbinieki.

AS „Roga-Agro” akcionāri zemnieku saimniecības „Jaunstrūkas” un „Irbītes”, kuru specializācija ir graudu audzēšana. Kopā z/s „Jaunstrūkas” un z/s „Irbītes” apstrādā 800 ha lauksaimniecības zemes. Šīs saimniecības arī piegādā graudus maizes cepšanai.

Pašlaik uzņēmumam ir maizes ceptuve, pārtikas veikals „TOP” un kafejnīca „Ance”.

Avots: www.rogasmaize.lv, Lursoft

4.2.3 Elektroenerģijas ražošana

AS „Latvenergo” ir Latvijas vadošais elektroenerģijas ražotājs. Vairāk nekā puse no valstī nepieciešamās elektroenerģijas tiek saražota AS „Latvenergo” elektrostacijās. Līdz šim absolūti lielāko elektroenerģijas daļu saražo hidroelektrostacijās (HES). Kopumā aptuveni 70% no AS „Latvenergo” saražotās elektroenerģijas top no atjaunojamiem un videi draudzīgiem energoresursiem, bet pārējā elektroenerģija – termoelektrostacijās, tām strādājot koģenerācijas procesā.

Salaspils novada teritorijā atrodas divas elektrostacijas: Rīgas HES un Rīgas TEC-2.

Rīgas HES

Rīgas HES tika nodota ekspluatācijā 1974. gadā, un tā ir jaunākā no Daugavas hidroelektrostacijām. Tajā ir uzstādīti 6 hidroagregāti ar kopējo jaudu 402 MW. Lai regulētu spriegumu elektrotīklos, stacija tiek darbināta arī sinhronā kompensatora režīmā, šādi nodrošinot iztrūkstošās jaudas. Rīgas HES liela uzmanība tiek veltīta hidrotehnisko būvju drošumam – ir paaugstināta zemes dambja drošība, ieviesta speciālā datorprogramma dambja stāvokļa novērošanai un analīzei, pastāvīgi tiek veikta Rīgas HES būvju betona konstrukciju un virsmas atjaunošana.

Avots: www.latvenergo.lv

Rīgas TEC-2

Rīgas TEC-2 ir lielākā Latvijas termoelektrostacija. Tā atrodas Aconē, Salaspils pagastā. 1973.–1992. gadā darbību sāka stacijas pirmie ūdens sildkatli, bet 1975.–1979. gadā – četri enerģētiskie tvaika katli un četras tvaika turbīnas (TEC enerģētiskā daļa).

Pašlaik TEC-2 uzstādītā elektriskā jauda ir 600 MW_{el}, bet siltuma jauda – 1124 MW_{th}. 2008. gada nogalē pabeigts TEC-2 jaunais energobloks. Rezultātā stacija šobrīd ir modernākā elektroenerģijas un siltuma stacija Baltijas reģionā, kas palielina Latvijas elektroapgādes drošumu. Līdz ar jaunā 420 MW energobloka pabeigšanu, tikusi ievērojami paaugstināta TEC-2 energoefektivitāte, samazinot Latvijas energoatkarību par 30%. Jaunā energobloka darba uzsākšana mazinājusi nepieciešamību pēc elektroenerģijas importa par vidēji 1400 GWh/gadā.

Pēc pirmā aizvietojošā energobloka izbūves, elektroenerģijas izstrāde koģenerācijas režīmā pieaugusi no vidēji 820 GWh/gadā līdz apmēram 2200 GWh/gadā, kas Latvijai nodrošina papildus apmēram 1400 GWh elektroenerģijas gadā. Līdz 2012. gadam paredzēts uzbūvēt vēl vienu analogisku lieljaudas energobloku, kā rezultātā būs iespējams pilnībā slēgt veco TEC-2 enerģētisko daļu. Šīs modernizācijas rezultātā 2012. gadā sagaidāms stacijas elektroenerģijas jaudas un elektroenerģijas izstrādes pieaugums.

TEC-2 tehniskie parametri

Kopējās TEC-2 ražotnes jaudas (pēc rekonstrukcijas):

- elektriskā jauda 600 MW;
- siltuma jauda 1124 MW;
- tvaika katlu skaits 5;
- turboagregātu skaits 4;
- ūdens sildāmo katlu skaits 4.

Kurināmais: gāze (mazuts kā rezerves vecajiem agregātiem).

Avots: www.latvenergo.lv

4.2.4 Tirdzniecība un citi komercpakalpojumi

Pēc CSP datiem 75% no visām Salaspils novadā reģistrētajām uzņēmējdarbības struktūrām darbojas pakalpojumu jomā.

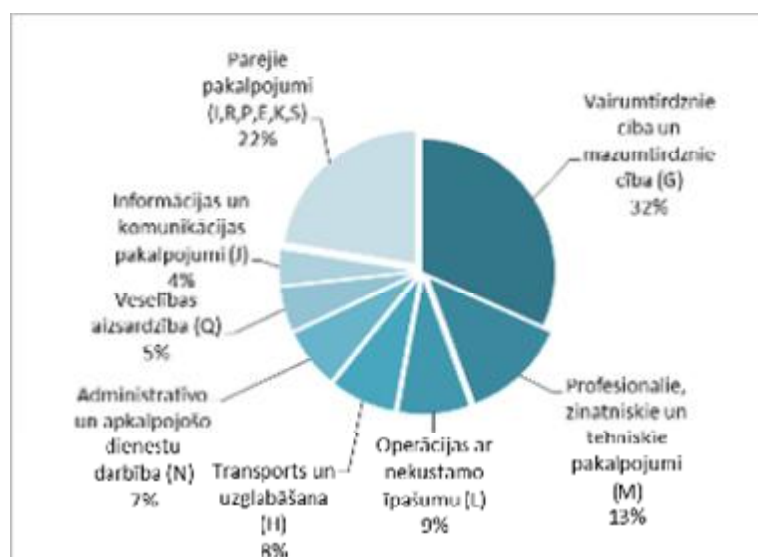
Tabula 4.7. Pakalpojumu sfēras uzņēmumi sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.) un lieluma grupām

	PAVISAM	Mikro	Mazie	Vidējie
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (G)	201	188	12	1
Citi pakalpojumi (S)	93	93
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (M)	80	79	1	...
Operācijas ar nekustamo īpašumu (L)	54	48	6	...
Transports un uzglabāšana (H)	50	43	7	...
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (N)	45	42	2	1
Veselības aizsardzība (Q)	34	32	1	1
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)	27	27
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I)	16	16
Māksla, izklaide un atpūta (R)	11	11
Izglītība (P)	9	9
Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija (E)	7	6	...	1
Finanšu un apdrošināšanas darbības (K)	6	6

Avots: CSP, 2009.g.

Skaitliski lielāko grupu veido tirdzniecības uzņēmumi – 201 vai 32% no visiem pakalpojumu sfērā iesaistītajiem. 80 uzņēmējdarbības struktūras sniedz profesionālos, zinātniskos un tehniskos pakalpojumus, tai skaitā juridiskos un grāmatvedības pakalpojumus (34), arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumus (11), reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumus (16). Diezgan plaši ir pārstāvēts arī nekustamo īpašumu bizness – 54 komercsabiedrības.

Attēls 4.11. Pakalpojumu sfēras uzņēmumu pamatgrupas pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.)

Avots: CSP, 2009.g.

Sarp 45 komercstruktūrām, kuru tirdzniecības apgrozījums pārsniedz 250 tūkst. latu, 12 nodarbojas ar vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību (skat. tabulu 4.8.).

Tabula 4.8. Salaspils novadā reģistrētas tirdzniecības kompānijas ar apgrozījumu virs 250 tūkst. latu

Kompānija	Apgrozījums	Darbības veids
SIA „GHP International”	5,572,787.00	Darbgaldu vairumtirdzniecība
SIA „Ingman Saldējums”	2,938,361.00	Pārtikas produktu vairumtirdzniecība, ieskaitot zivis, vēzveidīgos un mīkstmiešus
SIA „M UN PP”	2,036,709.00	Farmaceutisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos
SIA „LANDEST”	739,540.00	Tekstilizstrādājumu, apģērba, apavu un ādas izstrādājumu vairumtirdzniecības starpnieku darbība
SIA „Baltic Industry”	609,087.00	Mašīnu un iekārtu vairumtirdzniecība
SIA RKF „VALEŽS”	595,690.00	Kafijas, tējas, kakao un garšvielu vairumtirdzniecība
SIA „KILBE”	590,127.00	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
SIA „RUSTIKA T”	536,203.00	Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība
SIA „TimberCentre”	505,451.00	Nespecializētā vairumtirdzniecība
SIA „EvroOfis”	347,880.00	Biroja ierīču un iekārtu vairumtirdzniecība
SIA „SALVA D”	258,770.00	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku
SIA „Salaspils mehānisko pakalpojumu centrs”	258,337.00	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 10.06.2011

Sekmīgi Latvijas tirgū darbojas pazīstamu ārvalstu kompāniju pārstāvniecības. To vidū ir SIA „GHP International”, SIA „Ingman Saldējums”.

SIA „GHP International”

SIA „GHP International” – starptautisks uzņēmums, kura specializācija ir iekštelpu un āra mēbeļu ražošana un realizācija. Ražotnes atrodas Taivānā, Ķīnā, Vjetnamā. Noieta tirgus ir ASV, Eiropa, Tuvie un Tālie Austrumi. Eiropas izplatīšanas tirgū ietilpst arī Baltijas valstis. SIA „GHP International” ir oficiālais pārstāvis Baltijas valstīs. 2010.gadā uzņēmuma apgrozījums palielinājās 2.4 reizes un **veidoja 5,57 milj. latu**.

Avots: www.ghpinternational.com, Lursoft

SIA „Ingman Saldējums”

SIA „Ingman Saldējums” ir otrais lielākais saldētu produktu vairumtirgotājs Latvijā.

SIA „Ingman Saldējums” ir somu kompānijas Ingman Ice Cream Group, kas ražo dažādu veidu saldējumu ar pazīstamo marku INGMAN, tirdzniecības pārstāvis. 2010. gadā apgrozījums ir pieaudzis par 3%, sasniedzot 2,9 miljonu latu. SIA „Ingman Saldējums” saldējuma pārdošanas apjomi šī gada maijā ir pieauguši par 26%, salīdzinot ar pērnā gada

maiņu. Pozitīvās pārdošanas apjomu pieauguma tendences ļauj prognozēt apgrozījuma pieaugumu arī 2011.gadā.

Analoģiski tirdzniecības pārstāvji ar 100% dibinātāja kapitālu ir arī Lietuvā un Igaunijā.

Avots: www.ingman.fi, Lursoft

Pakalpojumu sfērā (izņemot tirdzniecību) šajā diapazonā (ar apgrozījumu, kas pārsniedz 250 tūkst. latu gadā) darbojas 20 komercstruktūras. To kopējais apgrozījums 2010.gadā veidoja 18,9 milj. latu. Aptuveni 5,6 milj. latu ir to 6 kompāniju ieņēmumi, kas veic autopārvadājumus.

Tabula 4.9. Salaspils novadā reģistrētas pakalpojumu kompānijas ar apgrozījumu virs 250 tūkst. latu (neieskaitot tirdzniecību)

Kompānija	Apgrozījums	Darbības veids
SIA „PERI”	4,885,611.00	Būvniecības mašīnu un iekārtu iznomāšana un ekspluatācijas līzings
SIA „S. Tur Logistika”	1,868,355.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „ENERĢIJA SHEMS”	1,669,442.00	Iekārtu remonts
SIA „Istra Lumber Baltic”	1,576,008.00	Starpniecība darbībā ar nekustamo īpašumu
SIA „BORA SPED”	1,418,105.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „CEĻU BŪVMATERIĀLU TRANSPORTS”	962,263.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „KONTSOLDIS”	829,528.00	Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos
PSIA „Valgums-S”	673,540.00	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde
SIA „Zinību Centrs”	575,615.00	Neklasificēta izglītība
Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība „DIENVIDU NAMS 72”	521,660.00	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata
SIA „BREVISS”	505,774.00	Cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana
SIA „TROTUĀRS”	503,959.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „EKSPRESSIJA”	441,965.00	Uzglabāšana un noliktavu saimniecība
SIA „JOJUKO”	409,863.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „ORMANIS”	401,042.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
SIA „Salaspils veselības centrs”	385,335.00	Vispārējā ārstu prakse
SIA „BALTIJAS URBĒJS”	369,043.00	Cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana
SIA „Dr.Beinerts”	345,242.00	Veterinārie pakalpojumi
SIA „ESKOMETS”	314,348.00	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
Kooperatīvā sabiedrība „Budeskalni”	248,003.00	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata

Avots: SIA „Lursoft”, Statistika aktualizēta 10.06.2011

Salaspils novadā ir reģistrēti vairāki uzņēmumi, kas aizņem vietējā pakalpojumu tirgus nišas. Piemēram:

- interneta pakalpojumi (SIA „GP Systems”, SIA „Istacija”, SIA „Latvijas datoru tīkli”, SIA „Salaspils datoru tīkli un informatīvās tehnoloģijas”, SIA „VM Systems”, SIA „IT Parks”);
- reklāmas pakalpojumi (SIA „Sebrus”, SIA „G&Z Production”);
- nekustamā īpašuma pārvaldīšana (SIA „Dzīvoklis S”, SIA „Tilderu nami”, SIA „LSU”).

4.3 Uzņēmējdarbību bremzējošie un veicinošie faktori

4.3.1 Novada sociālekonomiskā attīstība

Katru gadu Valsts reģionālā attīstības aģentūra (turpmāk tekstā – VRAA) aprēķina Latvijas administratīvo teritoriju attīstības indeksu (turpmāk tekstā – TAI), kas ļauj novērtēt šo teritoriju sociālekonomisko attīstību un salīdzināt to ar vidējo attīstības līmeni valstī.

TAI ir integrāls rādītājs, kas tiek aprēķināts, ņemot vērā četrus faktorus (rādītājus)¹:

- bezdarba līmeni, % (reģistrēto bezdarbnieku skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu);
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmēru uz vienu iedzīvotāju, latos;
- demogrāfiskās slodzes līmeni (bērnu un pensijas vecuma iedzīvotāju skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu, reizināts ar 1000);
- pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo piecu gadu laikā, % (starpība starp pastāvīgo iedzīvotāju skaitu perioda beigās un perioda sākumā pret iedzīvotāju skaitu perioda sākumā, reizināta ar 100).

Pēc 2010.gada datiem Salaspils novada TAI ir 1.003. Pozitīvs TAI lielums nozīmē, ka gada laikā Salaspils novada attīstība ir norisinājusies straujāk nekā vidēji Latvijā.

Tabula 4.10. Teritorijas attīstības indekss Salaspils novadā

	Attīstības gada indekss					
	pēc 2008 g. datiem		pēc 2009 g. datiem		pēc 2010 g. datiem	
	Vērtība	Rangs	Vērtība	Rangs	Vērtība	Rangs
Salaspils novads	1.108	10	0.961	10	1.003	10

Avots: VRAA pārskats „Reģionu attīstība Latvijā 2009” 4.pielikums, 25.05.2010. MK noteikumi Nr.482 „Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām” 2.pielikums

Atbilstoši administratīvi teritoriālajam iedalījumam Latvijā ir 110 novadu. Salaspils novads pēc sociālekonomiskās attīstības ieņem augsto 10 vietu, ko var uzskatīt par labvēlīgu faktoru uzņēmējdarbības attīstībai.

¹ 25.05.2010. LR MK noteikumi Nr. 482 „Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām”

Tabula 4.11. Desmit pašvaldības ar lielāko TAI

Rangs	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2010.gada datiem, salīdzinot ar 2010.gada vidējiem rādītājiem)
1	Garkalnes novads	2,500
2	Mārupes novads	2,209
3	Ādažu novads	1,934
4	Babītes novads	1,683
5	Ķekavas novads	1,663
6	Stopiņu novads	1,654
7	Ikšķiles novads	1,447
8	Carnikavas novads	1,280
9	Ropažu novads	1,239
10	Salaspils novads	1,003

Avots: 25.05.2010. MK noteikumi Nr.482 „Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām” 2.pielikums

4.3.2 Ģeogrāfiskais izvietojums, infrastruktūra, resursi

Salaspils novada ģeogrāfiskajam izvietojumam ir virkne būtisku priekšrocību, lai attīstītu komercdarbību:

- galvaspilsētas tuvums nodrošina iespēju izmantot attīstītu transporta infrastruktūru, ieskaitot autoceļu tīklu, dzelzceļa satiksmi, jūras un gaisa transportu;
- brīvas teritorijas ar pieejamu energoapgādi (elektro un gāzes apgāde, degvielas uzpildes staciju tīkls) ļauj izvietot ražošanas, loģistikas centrus bez būtiskiem papildus finanšu izmaksām;
- valsts iestāžu, finanšu infrastruktūras, administratīvi tiesisko dienestu, ārvalstu pārstāvniecību, sakaru sistēmu pieejamība nodrošina biznesa piesaistei nepieciešamo darba vidi;
- zinātniski pētniecisko iestāžu esamība – svarīgs potenciāls inovatīvām ražotnēm, kuras iespējams veidot uz šo iestāžu bāzes;
- Rīgas tuvums – mobila kvalificēta darbaspēka avots, kam nav nepieciešama dārgā mājokļu būvniecība;
- dabas apstākļi (upes, meža zonas) ir priekšnosacījums tūrisma, aktīvo atpūtas zonu attīstībai.

Pastāv virkne apstākļu, kas apgrūtina Salaspils ekonomisko attīstību.

Divu novadā esošo elektrostaciju (Rīgas HES, Rīgas TEC-2) dēļ novadu šķērso vairākas augstsprieguma elektrolīnijas, radot ierobežojumus teritoriju attīstībai un uzņēmējdarbībai (aizsargjoslas).

Kopumā izdevīgo Salaspils ģeogrāfisko izvietojumu un pavadošo infrastruktūru var nosacīti salīdzināt ar papildus bezmaksas subsīdiu novadam, lai veicinātu dažādu uzņēmējdarbības veidu attīstību salīdzinājumā ar citiem Latvijas novadiem. It īpaši tiem, kuriem ģeogrāfiskā atrašanās vieta ir nevis priekšrocība, bet trūkums – tie atrodas atstatu no transporta maģistrālēm, maz tūrismam pievilcīgu vietu un objektu un tml.

4.3.3 Organizatoriskais faktors

Lai business sekmīgi darbotos, ir svarīgi prast pareizi organizēt sadarbību ar vietējām varas iestādēm, iesaistīt kvalificētus juridiskos un finanšu konsultantus, izveidot sadarbību ar dažādiem resoriem un dienestiem.

Kopš 2010.gada Salaspilī darbojas **Salaspils novada Uzņēmēju biedrība**, kuras uzdevumi ir:

1. apzināt un apkopot ar uzņēmējdarbību saistītās aktuālās problēmas Salaspils novadā, kā arī sagatavot priekšlikumus to risināšanai;
2. veicināt Salaspils novada uzņēmēju savstarpējo informācijas apmaiņu un savstarpējo sadarbību;
3. veidot dialogu starp Salaspils novada domi un Salaspils novada uzņēmējiem, veicinot savstarpējo informācijas apmaiņu;
4. sekmēt Salaspils novada uzņēmēju informēšanu par pašvaldības lēmumiem, sniegt priekšlikumus un komentārus par lēmumu projektiem, kā arī veicināt uzņēmējdarbības vidi pozitīvi ietekmējošo lēmumu pieņemšanu;
5. pārstāvēt Salaspils novada uzņēmēju intereses valsts un pašvaldību institūcijās;
6. veidot sadarbību ar citām Latvijas un starptautiskajām darba devēju, komersantu un uzņēmēju organizācijām un apvienībām;
7. īstenot kopīgus projektus sadarbībā ar valsts un pašvaldības institūcijām;
8. veicināt Salaspils novada uzņēmēju līdzdalību Salaspils novada tēla veidošanas pasākumos.

Šādas organizācijas esamība rada priekšnosacījumus operatīvai informācijas apmaiņai, kolektīvu lēmumu saskaņošanai un pieņemšanai, vietējo komersantu interešu aizstāvībai, kas kopumā pozitīvi ietekmē biznesa vidi.

Izvērsta Salaspils novada komercdarbības stipro un vājo pušu analīze ir dota sadaļā Uzņēmējdarbības SVID analīze (skat. 17.3. Uzņēmējdarbības attīstība).

5 Transporta un satiksmes infrastruktūra

Attīstīta satiksmes infrastruktūra ir viens no faktoriem, kas nodrošina teritorijas attīstību un ekonomisko izaugsmi. Sakārtota transporta infrastruktūra un pakalpojumi veicina novada iedzīvotāju mobilitāti un pārējo reģionu sasniedzamību. Salaspils novada atrašanās Latvijas centrālajā daļā, kuru šķērso valsts nozīmes transporta ceļi, rada labvēlīgus apstākļus pasažieru un kravu pārvadājumu attīstībai. Novada starptautisko sasniedzamību papildus nodrošina ostu un starptautiskās lidostas „Rīga” tuvums.

Salaspils novada transporta infrastruktūru veido gan valsts galvenie ceļi, gan valsts un pašvaldības autoceļi un dzelzceļš (Attēls 5.1).

Attēls 5.1. Salaspils novada transporta infrastruktūra

Avots: Latvijas Valsts ceļi (<http://www.lvceli.lv/LV/PC/PageImages/Original/1502.jpg>)

5.1 Autotransporta infrastruktūra

Avots: Salaspils novada domes Tehniskā daļa

www.csdd.lv

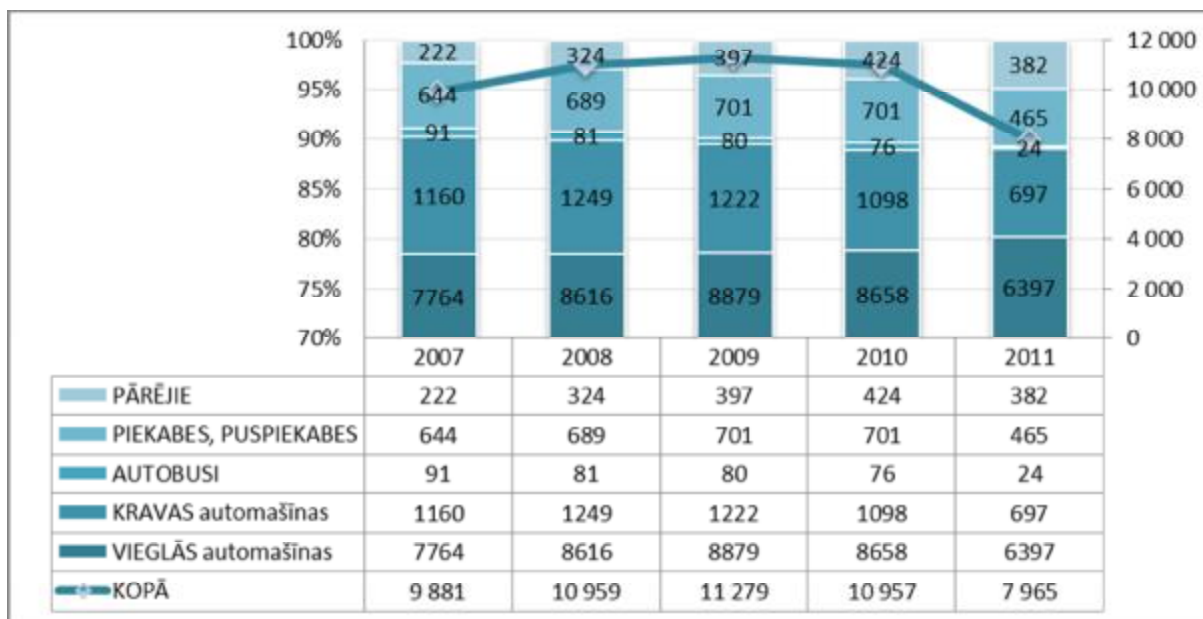
VAS „Latvijas Valsts ceļi”

Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma

5.1.1 Transportlīdzekļi Salaspils novadā

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits Salaspils novada 2011.gada sākumā bija 7965, no tiem lielākais īpatsvars ir vieglajām automašīnām – 80%. Transportlīdzekļu skaita dinamika un to īpatsvars atspoguļots attēlā zemāk.

Attēls 5.2. Reģistrēto transportlīdzekļu skaits un īpatsvars Salaspils novadā 2007.-2011.g. sākumā

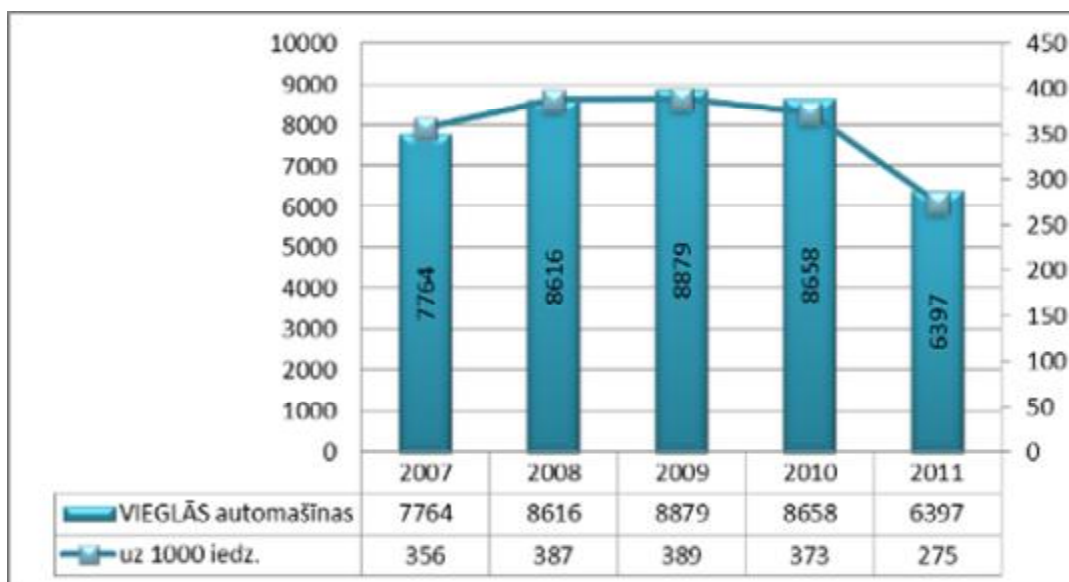
Norādīts transportlīdzekļu skaits pēc turētāja adreses

Avots: www.csdd.lv, Konsultantu aprēķini

Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk tekstā – CSDD) dati liecina par ievērojamo transportlīdzekļu skaita samazināšanos 2011.gada sākumā salīdzinot ar iepriekšējo periodu visās transportlīdzekļu grupās.

Reģistrēto vieglo automašīnu skaits Salaspils novadā iepriekšējos piecos gados atspoguļots attēlā zemāk. Ievērojami samazinājās vieglo automašīnu skaits uz 1000 iedzīvotājiem (↓26,3%).

Attēls 5.3. Vieglo automašīnu skaits Salaspils novadā 2007.-2011.gada sākumā

Avots: www.csdd.lv, Konsultanta aprēķini

Vairums Salaspils daudzdzīvokļu māju iemītnieki savu privāto autotransportu novieto māju pagalmos. Pilsētas teritorijā ir vairāki padomju laikos būvētie garāžu kooperatīvi („Enerģētiķis”, „Atoms”, „Salaspils Silava” un garāžas Līvzemes ielā), kā arī viens garāžu

īpašnieku kooperatīvs Aconē. Ir vairāki maksas stāvlaukumi – 2 Lauku ielā, Rīgas ielā pie veikala „Iki”, Celtnieku ielā, Skolas ielā un Dienvidu ielā.

5.1.2 Transporta infrastruktūra

Salaspils novada teritoriju šķērso valsts nozīmes autoceļš Rīga – Daugavpils – Krāslava (A6), dienvidu daļā piekļaujoties pilsētas dzīvojamajai zonai. Šis ceļš nodrošina satiksmi starp Salaspili, Rīgu un Ogri. Rīgas apvedceļa posms Baltezers – Saulkalne (A4) austrumu daļā šķērso Salaspils pagastu, savienojot to ar Vidzemes šoseju, Tallinas šoseju un Baltezeru. Rīgas apvedceļa posms Salaspils – Babīte (A5) šķērso Rīgas HES aizsprostu un saista Salaspili ar Ķekavas, Mārupes un Olaines novadiem. Ziemeļu daļā reģionālā autoceļa Ulbroka – Ogre (P5) posms saista teritoriju ar Ikšķiles un Stopiņu novadiem.

Salaspils novada teritorijā galvenos pārvadājumus nodrošina autotransports.

Salaspils novada teritorijas robežās autotransporta kustība pāri sliežu ceļiem iespējama četrās vietās. Tās ir Salaspils centrā-apsargājama pārbrauktuve, pie Salaspils memoriāla un Saulkalnes stacijas-neapsargātas pārbrauktuves. Autotransporta kustībai pa Rīgas apvedceļu pāri dzelzceļam izmanto pārvadu.

Lai arī teritorijas ceļu tīklu kopumā var uzskatīt par labi izveidotu, tomēr pastāv dažas problēmas, kuras esošais ceļu tīkls neatrisina:

- esošā dzelzceļa pārbrauktuve pilsētas centrā ievērojami apgrūtina dzelzceļa līnijas šķērsošanu. Tas palielina autotransporta kustību cauri pilsētas centram;
- palielināta tranzīta kustība cauri pilsētai, ko nosaka galveno autoceļu izvietojums Salaspils pilsētas dienvidu daļā (Rīgas apvedceļa transporta plūsma, Rīga – Daugavpils – Krāslava transporta plūsma);
- teritorijas rietumu daļas slikta saistība ziemeļu – dienvidu virzienā.

Pilsētas centrā esošās dzelzceļa pārbrauktuves (Rīgas iela – V-33) tehniskais risinājums (sensoru darbība) kavē laicīgu dzelzceļa līnijas šķērsošanu un autotransporta kustību cauri pilsētas centram. Piemēram, elektrovilcienam tuvojoties Salaspils stacijai no Ogres pārbrauktuve ir ciet piecas - septiņas minūtes, kamēr elektrovilciens apstājas stacijā, izlaiž pasažierus, ielaiž pasažierus un uzsāk kustību pārbrauktuves virzienā. Sarežģīta situācija veidojas arī dzelzceļa remontdarbu laikā, kad dzelzceļa drezīna lēnā garā kursē abos virzienos dažus desmitus metrus pie pārbrauktuves, bet 30 - 50 automašīnu gaida pārbrauktuves atvēršanu.

Salaspils novada dome regulāri saņem iedzīvotāju sūdzības par Salaspils dzelzceļa pārbrauktuves darbu saistībā ar nepamatotu automašīnu plūsmas kavēšanu, šķērsojot dzelzceļu. Novada pašvaldības vadība jau vairākus gadus regulāri informē VAS „Latvijas dzelzceļš” par sastrēgumiem pie pārbrauktuves (it īpaši rīta stundās, kad pārbrauktuve ir ciet) un lūdz izskatīt dzelzceļa pārbrauktuves darbību un samazināt tās nepamatotās slēgšanas laiku, uzlabojot darbības organizāciju. Tomēr neskatoties uz to, ka tika veikta Salaspils stacijas 18,143 km pārbrauktuves signalizācijas darbības detalizēta analīze un paredzēti pasākumi, kuri atļaus samazināt pārbrauktuves slēgšanas laiku (līdz minimāli tehniski pieļaujamam laikam) autotransporta kustībai un samazināt mašīnu rindas pie pārbrauktuves, atrisināt problēmu pilnībā nav iespējams, ņemot vērā sasprindzināto vilcienu kustību iecirknī, kurā atrodas šī pārbrauktuve.

2011.gada 14.aprīlī tika veikta Salaspils dzelzceļa pārbrauktuves darbības uzskaitē, t.i., laika posmā no plkst. 7:00 līdz plkst. 10:00 tika uzskaitīts pārbrauktuves darbības laiks slēgtā un atvērta režīmā. Iegūtie rezultāti ir sekojoši:

- laika posmā no plkst. 7:00 līdz plkst. 10:00 pārbrauktuve bija slēgta 68 minūtes jeb 38% laika, atvērta 62% laika;
- vidējais laiks uz kādu pārbrauktuve tiek aizvērta sastādīja 3,2 minūtes, savukārt atvērta tā bija vidēji 5,3 minūtes.

Nemot vērā iegūtos rezultātus, kā arī skolas mēnešos pārliecinoties par automašīnas rindas garumu, var secināt, ka reizēm, lai autotransports šķērsotu dzelzceļu pārbrauktuvi, tam rindā ir jāpavada gandrīz 15 minūtes vai pat vairāk.

Tāpēc ļoti svarīgi būtu realizēt projektu par tuneļa izbūvi zem dzelzceļa.

Salaspils novadā pašvaldības teritorijā atrodas dažādi valsts nozīmes autoceļi:

1) Galvenie autoceļi

- A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne) šķērso Salaspils novadu tās austrumu daļā, saistot to ar Vidzemes šoseju, Tallinas šoseju un Baltezeru;
- A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils-Babīte), kurš, šķērsojot Rīgas HES aizsprostu, saista Salaspili ar Doles salu, Ķekavu un Daugmales pagastu;
- A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Paternieki), kas piekļaujas pilsētas dzīvojamai zonai no dienvidu puses un saista pilsētu ar Rīgu un Ogrī.

2) Reģionālie autoceļi

- P5 Ulbroka –Ogre atrodas novada ziemeļaustrumos.

3) Vietējie ceļi

- V26 Rīgas HES-Dole;
- V33 Saurieši-Salaspils;
- V35 Šķirotava-Saurieši;
- V56 Pievedceļš Salaspils memoriālam;
- V57 Salaspils –Domeri.

Valsts ceļu kopgarums Salaspils novadā ir 46,6 km.

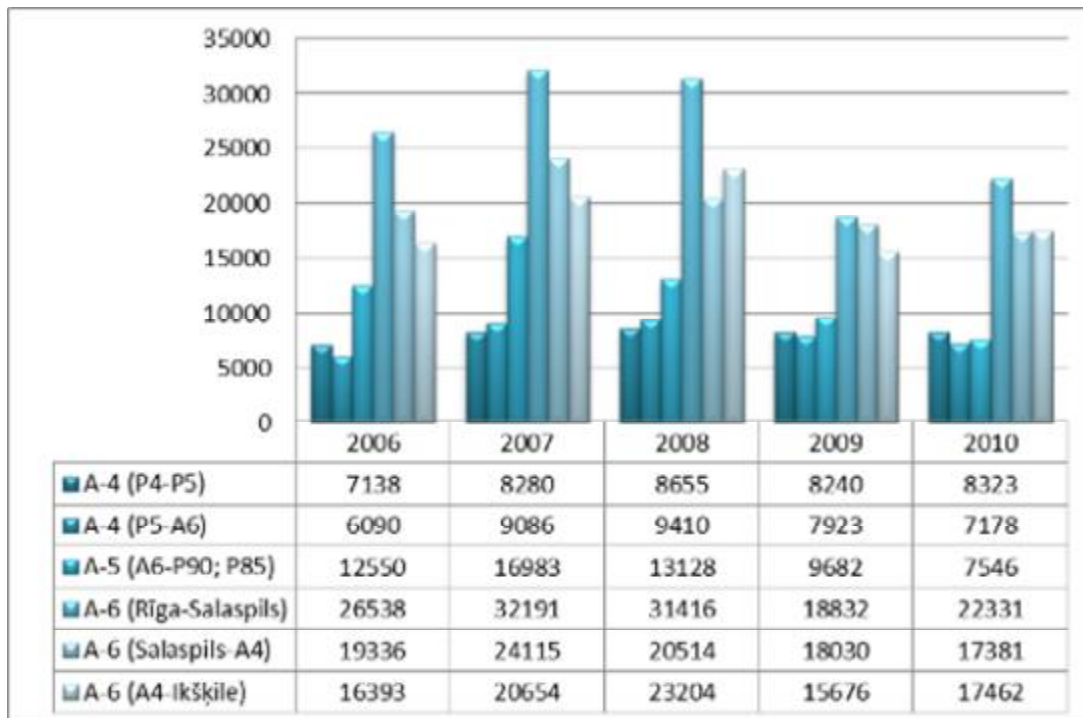
Pašvaldības ceļu garums novadā ir 60,89 km, no tiem 27,36 km ir asfaltēti (44,93%). Zemes ceļi tiek regulāri greiderēti un šķemboti. Pašvaldības ceļu kvalitāte uzskatama par apmierinošu.

Pašvaldības ceļi iedalīti šādās grupās:

- *A grupa* - ceļi, kas nodrošina transportlīdzekļu satiksmi starp apdzīvotām vietām vai savieno apdzīvotas vietas ar valsts autoceļiem. Salaspils novadā kopā ir 25 A grupas ceļi ar kopējo garumu 53,02 km, t.sk. 25,18 km ar asfalta segumu (48%). Pārējie ceļi ir šķemboti;
- *B grupa* - ceļi, kas nodrošina transportlīdzekļu piebraukšanu ne mazāk kā trim viensētām. Salaspils novadā kopā ir 7 B grupas ceļi ar kopējo garumu 7,87 km, t.sk. 2,18 km ar asfalta segumu (28%). Pārējie ceļi ir šķemboti.

Satiksmes intensitātes dinamika Salaspils novada autoceļos atspoguļota zemāk attēlā. Jāatzīmē, ka 2009. un 2010. gadā ievērojami samazinājās ceļu satiksmes intensitāte A-5 un A-6 ceļu posmos.

Attēls 5.4. Satiksmes intensitātes dinamika Salaspils novada autoceļos

Avots: Latvijas Valsts ceļi

Vidēji 21% no visa autotransporta ir kravu automašīnas.

Degvielas uzpildes stacijas

Salaspils novada teritorijā atrodas trīs degvielas uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – DUS):

- Salaspils mehānisko pakalpojumu centrs (Salaspils, Līvzemes iela 23);
- DUS Trest (Daugavpils šoseja 18. km);
- DUS Neste (Salaspils, Zviedru iela 1c).

Ielas

Salaspils pilsētas kopējais ielu garums ir 49,36 km, no kuriem lielāka daļa ir ielas ar grants segumu – 16 km jeb 32,4%. 84% no grants ielām ir sliktā tehniskā stāvoklī. Asfaltbetona ielu īpatsvars ir 27,8% (garums 13,74 km). 75% no ielām ar šādu seguma veidu ir labā vai apmierinošā tehniskā stāvoklī. Gandrīz 15% no Salaspils pilsētas ielām ir ar grants segumu (7,35 km), tehniskais stāvoklis ir apmierinošs (57% no ielām ar grants segumu) vai slikts.

Salaspils novadā no 2008. līdz 2010.gadam rekonstruēti 10,4 km ceļu un ielu:

- 2008.gadā rekonstruēto ielu garums 3627 m;
- 2009.gadā rekonstruēto ceļu un ielu garums 4960 m, no tiem 3080 jeb 62% ir ceļi (C-2 „Avoti-Birznieki-Rūķi” un C-19 „Apvedceļš-d/s Avoti”);
- 2010.gadā rekonstruēto ceļu un ielu garums 1838 m, no tiem 850 m jeb 46% ir ceļi (C-12 „Apvedceļš-Jauncekuļi” un C-7 „Apvedceļš-Bajāri-d/s Lakstīgala”).

Kontekstā ar novada ielu kvalitātes uzlabojumiem ir jāpārskata satiksmes infrastruktūra, lai nodrošinātu drošas un ērtas kājāmgājēju pārvietošanās iespējas.

Starptautisko automaģistrāļu (E-ceļu) tīkls

Starptautisko E-ceļu tīklu veido koordinēta bāzes ceļu sistēma ar vispārēju ziemeļu–dienvidu un rietumu–austrumu orientāciju, kas ietver arī starpceļus, kuri atrodas starp bāzes ceļiem, un ceļu atzarus, pievedceļus un savienojošos ceļus. Salaspils novadu šķērso starptautiskās automaģistrāles E 22 un E 67 (skat. attēlu 5.5 **Error! Reference source not found.**).

Attēls 5.5. Starptautisko automaģistrāļu (E-ceļu) tīkls

Avots: Latvijas Valsts ceļi

Trans-Eiropas autoceļu tīkls

Trans-Eiropas autoceļu tīkla (turpmāk tekstā - TEN-T) maršrutos kopumā iekļaujas gandrīz viss esošais valsts galveno autoceļu tīkls, kas ir esošā ceļu tīkla augstākā kategorija un tehniski kvalitatīvākā daļa, kura arī pašreizējos apstākļos funkcionāli pilda starptautiskās satiksmes vajadzības. Trans-Eiropas tīkla (Trans-European Networks) izveidošana un paplašināšana paredz atsevišķu valstu transporta tīklu apvienošanu vienotā Eiropas tīklā, labu sakaru nodrošināšanu starp ES dalībvalstīm un dažāda attīstības līmeņa ES reģioniem. Salaspils novadu šķērsojošie valsts galvenie autoceļi E22 (A6), kā arī E77 (A4, A5) posms ir iekļauti TEN-T.

Attēls 5.6. Trans-Eiropas autoceļu (TEN-T) tīkls

Avots: Latvijas Valsts ceļi

5.2 Dzelzceļa transports

Salaspils novada teritoriju šķērso elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils, kura izmantota gan pasažieru, gan kravas pārvadājumiem. Ir arī izbūvēti dzelzceļa sliežu pievadceļi līdz Saulkalnei (asfaltbetona rūpnīcai).

Salaspils novadā ir četras dzelzceļa stacijas, divas no tām „Salaspils” un „Dole” atrodas pilsētā, pārējās „Saulkalne” un „Dārziņi” pagasta teritorijā.

Salaspils stacija atrodas 18 km attālumā no Rīgas pasažieru stacijas un 211 km no Daugavpils. Stacijā kopumā ir 6 sliežu ceļi, tai skaitā 2 galvenie un 2 pieņemšanas – aizlaišanas, un 23 pārmijas. Galveno ceļu garums ir 5,5 km, pievedceļu – 4,3 km². Stacija nodrošina preču un pasažieru pārvadājumus, kā arī kravas izkraušanas un iekraušanas operācijas (sausās kravas, naftas produkti). Salaspils novadā stacijās galveno ceļu garums ir 21 km un pievedceļu - 4,3 km.

Salaspils novadu šķērso vidēji 42 kravas vilcieni (kopā abos virzienos) diennaktī. Bīstamo kravu apjomi raksturoti zemāk tabulā.

Tabula 5.1. Bīstamo kravu apjoms Salaspils novada stacijās 2010.gadā

Klase	2. klase - Gāze	3. klase - Degviela	6.1. klase - Toksiskas	8. klase - Indīgas
Tonnas gadā	103550	8081040	35640	5280
Vagonus gadā	2725	134684	591	88

Avots: AS „Latvijas Dzelzceļš”

Salaspils novadu šķērso starptautiskie pasažieru vilcieni: Rīga-Maskava, Rīga-Sanktpēterburga un Rīga-Minska (abos virzienos katru dienu).

Nākotnē, kā iespējamais dzelzceļa infrastruktūras būtisks papildinājums Salaspils novadā, tiek izskatīts dzelzceļa projekts „Rail Baltica”. Viena no projekta „Rail Baltica” izpētes alternatīvām paredz, ka Latvijas teritorijā „Rail Baltica” vajadzībām būs jāuzbūvē jauns dzelzceļa tilts pie Salaspils. Pie Salaspils tiek paredzēta arī nozīmīga preču pārkraušanas stacija, jo šajā vietā „Rail Baltica” krustosies ar Rīgas – Maskavas dzelzceļa līniju. Dzelzceļa un preču pārkraušanas stacijas izbūve būtu kā viens no loģistikas centra izveides priekšnosacījumiem, kur krustotos gan dzelzceļu, gan autopārvadājumu kravu plūsmas. Potenciālais projekta „Rail Baltica” maršruts un preču pārkraušanas stacija ir redzama zemāk attēlā.

² Norādīti „Latvijas Dzelzceļš” bilanci esošo ceļu garumi

Attēls 5.7. Projekta „Rail Baltica” potenciālais maršruts Rīgas reģionā

Avots: www.sam.gov.lv

5.3 Sabiedriskais transports

Salaspils novadā ir gan autobusu sabiedriskie pārvadājumi, gan dzelzceļa pasažieru pārvadājumi.

5.3.1 Dzelzceļa sabiedriskais transports

Dzelzceļa pasažieru pārvadājumus nodrošina AS „Pasažieru vilciens”. Piepilsētas elektriskie vilcieni no Rīgas Salaspils virzienā kursē ikdienas no 5:00 līdz 24:00 vidēji ar 40 minūšu intervālu. Vidēji diennaktī dzelzceļa pakalpojumus izmanto 4580 pasažieri.

Informācija par iekšzemes pasažieru vilcienu skaitu, kas šķērso Salaspils novadu un apstājas Dārziņos, Dolē, Salaspilī un Saulkalnē sniegta tabulā zemāk.

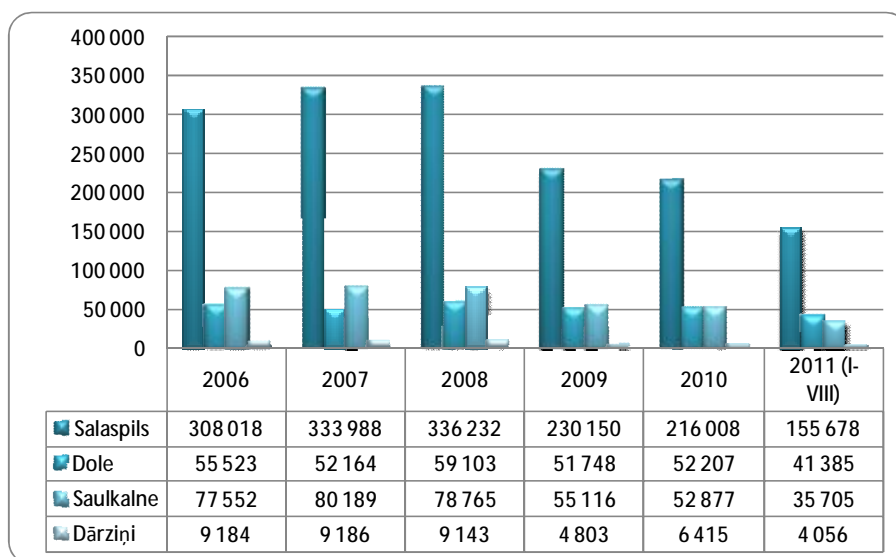
Tabula 5.2. Iekšzemes pasažieru vilcienu skaits, kas šķērso un apstājas Salaspils novadā

	Iekšzemes pasažieru vilcienu vidējais skaits dienā, kas šķērso Salaspils novadu						Iekšzemes pasažieru vilcienu skaits pēc saraksta no 29.05.2011., kas apstājas:			
Gads	2006	2007	2008	2009	2010	2011. jūnijs-augusts	Dārziņi	Dole	Salaspils	Saulkalne
Salaspils novads	70,05	70,92	74,76	64,60	63,02	63,70	37	48	61	44

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

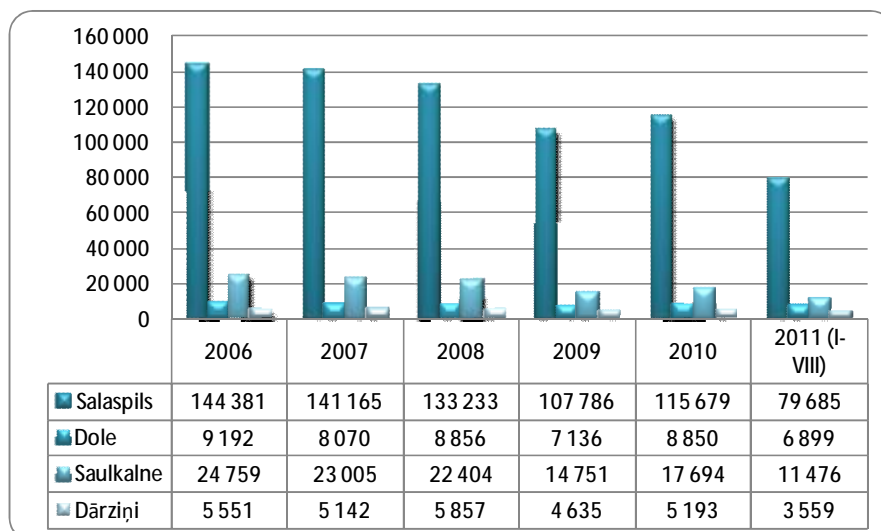
2010.gadā salīdzinājumā ar 2006.gadu no Salaspils novada dzelzceļa stacijām pārvadāto pasažieru skaits ir samazinājies aptuveni par 27% (skat. attēlu 5.8 un 5.9).

Attēls 5.8. AS „Pasažieru vilciens” pārvadāto pasažieru skaits virzienā uz Rīgu no Salaspils novada dzelzceļa stacijām (2006-08.2011)

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

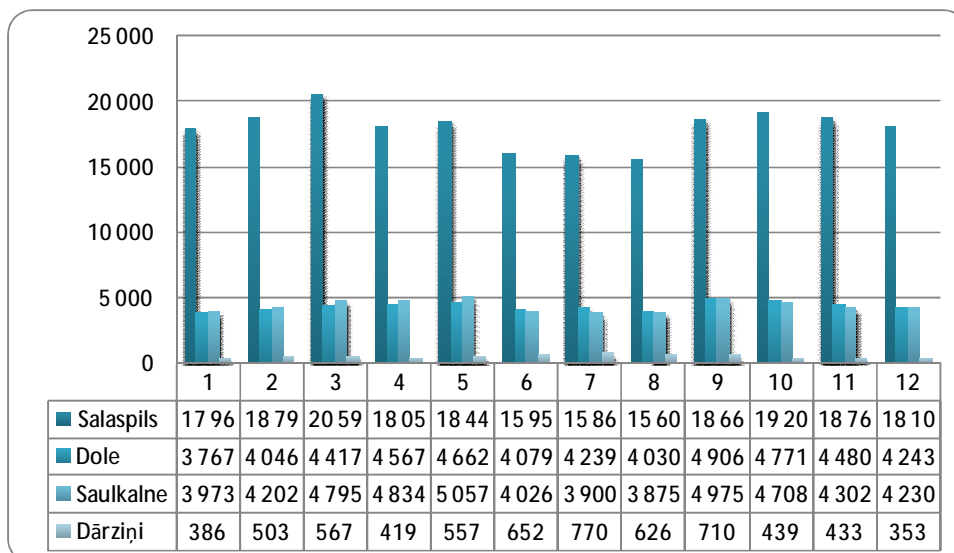
Attēls 5.9. AS „Pasažieru vilciens” pārvadāto pasažieru skaits virzienā uz Ogri no Salaspils novada dzelzceļa stacijām (2006-08.2011)

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

Kā tas redzams attēlā.5.10. vasaras mēnešos pasažieru skaits virzienā uz Rīgu nedaudz samazinās.

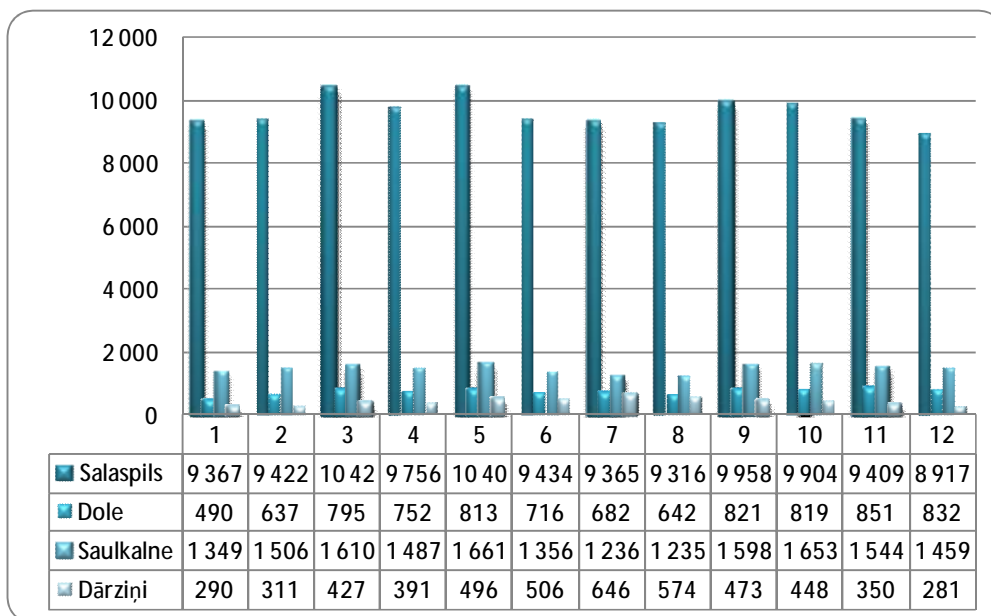
Attēls 5.10. AS „Pasažieru vilciens” pārvadāto pasažieru skaits virzienā uz Rīgu no Salaspils novada dzelzceļa stacijām 2010.gadā sadalījumā pa mēnešiem

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

Arī virzienā uz Ogrī pasažieru skaits vasaras mēnešos samazinās, tomēr ne tik strauji kā virzienā uz Rīgu (skat. attēlu 5.11).

Attēls 5.11. AS „Pasažieru vilciens” pārvadāto pasažieru skaits virzienā uz Ogrī no Salaspils novada dzelzceļa stacijām 2010.gadā sadalījumā pa mēnešiem

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

5.3.2 Autotransporta sabiedriskais transports

Salaspils pilsētas centrs ir labi savienots ar sabiedriskā transporta tīklu, kas nodrošina galvenokārt pasažieru pārvadājumus maršrutā Salaspils – Rīga. Savukārt novada teritorijā ārpus pilsētas centra sabiedriskais transports ir vāji attīstīts.

Pasažieru pārvadājumus starp Salaspili un citām apdzīvotajām vietām nodrošina piepilsētu un starppilsētu autobusi.

Starppilsētu autobusi maršrutā „Salaspils – Rīga” kursē ik dienas, sākot no 5:00 rītā līdz 24:00 vakarā ar kustības intervālu aptuveni 15-30 minūtes.

Tālsatiksmes autobusi kursē cauri Salaspilij pa autoceļu „Rīga – Daugavpils” ar pieturām Salaspils un Saulkalne.

Autobusu pārvadājumus novadā veic SIA „GALSS-BUSS”, kura nodrošina sekojošos vietējos maršrutus:

- Rīga – Salaspils – Saulkalne. Kursē ik dienas ar intervālu 15-30 minūtes, deviņu reisu maršruts ir pagarināts līdz Saulkalnei. Salaspils pilsētā autobuss kursē pa vairākiem maršrutiem – uz Silavu, Miera vai Dienvidu ielu, Fizikas institūtu;
- Salaspils – Daugavas muzejs. Darba dienās 4 reisi dienā, brīvdienās – 3 reisi dienā;
- Salaspils - Silava - *TEC 2*. 2 reisi dienā;
- Salaspils - Saurieši - *TEC 2*. 3 reisi dienā;
- Salaspils – Saulkalne;
- Rīga – Saurieši – Salaspils.

Pārvadāto pasažieru skaits 2010.gadā bija 1,65 milj. cilvēku, no tiem 110 tūkst. vai 6,6% ir pasažieri, kuriem tiek nodrošināti atvieglojumi sabiedriskā transporta izmantošanā. Uz 2011.gada jūniju pārvadāti 814,5 tūkst. pasažieru, no tiem 47 tūkst. – ar atvieglojumiem.

Mācību gada laikā Salaspils novada dome nodrošina visā novada lauku teritorijā dzīvojošo skolnieku nogādāšanu uz/no Salaspils 1. vidusskolu, Salaspils 2. vidusskolu un Gaismas internātskolu. Šos pārvadājumus veic divi pašvaldības autobusi. Autobusu maršruti tiek sastādīti katra mācību gada sākumā, pamatojoties uz vecāku saņemtajiem iesniegumiem. Maršruts tiek veidots pielāgojot to mācību stundu sākumam un beigām. Pašvaldība arī piedāvā iegādāties Salaspils pilsētā dzīvojošiem skolēniem braukšanas kartes, kuru cena mēnesī ir 1 Ls. Tās var izmantot visi Salaspilī deklarētie skolēni darba dienās, nokļūšanai no vai uz skolu, profesionālās ievirzes skolas nodarbībām vai pulciņiem.

Problēmas rada tas, ka atbilstoši autobusu finansētāja ierobežojumam šos autobusus nedrīkst izmantot citiem pārvadājumiem (vienlaicīgi vest skolēnus un citas pasažieru kategorijas), t.i., autobusus nav atļauts braukt pirmsskolas vecuma bērniem un viņu vecākiem, kā arī pensionāriem, neskatoties uz brīvu vietu esamību. Nereti autobuss veic veltīgus reisus, jo skolēni uz skolu brauc kopā ar vecākiem ar citu transportu (privāto vai SIA „GALSS-BUSS” transportu).

5.3.3 Pašvaldības pārvadājumi

Skolēnu pārvadājumus novada teritorijā pilnībā nodrošina pašvaldība. Skolēnu pārvadājumus nodrošina divi autobusi, kuru maršrutus nosaka pēc vajadzības katru mācību gadu.

Sabiedrisko pārvadājumu uzlabošanu novadā un it īpaši teritorijā ārpus centra ierobežo valsts politika sabiedriskā transporta jomā, kas nosaka aizliegumu pašvaldībām dotēt vietējo pasažieru pārvadājums, t.i., esošajos pašvaldības dotētajos skolēnu autobusus nedrīkst pārvadāt arī citus pasažierus (piemēram, skolēnu vecākus, pensionārus un citus novada iedzīvotājus).

5.4 Velotransports

Avots: Salaspils novada pašvaldība, www.rdsd.lv, iedzīvotāju aptauja

Salaspils novadā ir viens velomaršruts Doles salā, kura garums ir ~ 9,6 km. Velomaršruta trasējums noteikts pa ceļu brauktuvi. Lielākā velomaršruta ceļa daļa pieder pašvaldībai, neliela daļa ir valsts vietējās nozīmes ceļš V26 (Rīgas HES – Dole), kas pieder Satiksmes ministrijai un Latvijas valsts mežu teritorijā esošais meža ceļš. 2011.gadā plānota šī velomaršruta marķēšana, izmantojot Salaspils novada budžeta līdzekļus.

Doles salas teritorija ietilpst biedrības „Latvijas velo informācijas centrs” 2009.gadā izstrādātajā velomaršrutā „Atklāj Doles salu”. Maršruta kopējais garums 41 km. Maršruts ļauj iepazīt Bišumuižas un Katlakalna apkaimi, tālāk seko Ķekavas teritorija ar savu ainavu un vairākiem apskates objektiem - mazdārziņu kooperatīvā „Ziedonis” Daugavas krastā paveras brīnišķīgs skats uz Vecrīgas torņiem un Ķengaragu. Maršruta galamērķis ir Doles sala, kur tiek piedāvāts apskatīties Doles salas dabas parku, Daugavas muzeju, Doles muižas parku un Doles salas dolomītu atsegumu (avots: www.rdsd.lv).

Attēls 5.12. Velomaršruta „Atklāj Doles salu” shēma

Avots: www.rdsd.lv

Attīstības programmas izstrādes laikā veiktā iedzīvotāju aptauja liecina, ka iedzīvotāji šobrīd ir neapmierināti ar veloceļu un velomaršrutu kvalitāti. Tāpēc Salaspils novada teritorijas plānojumā paredzēta velotransporta infrastruktūras ievērojama attīstība, veicot maģistrālo ielu un ceļu rekonstrukciju, kā arī izbūvējot jaunas trases tiks paredzētas joslas veloceļiem saskaņā ar teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

6 Inženierinfrastruktūra

6.1 Ūdensapgāde un kanalizācija

Avots: Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē, II kārtā” Tehniski ekonomiskais pamatojums, 2011. gada februāris

Ūdenssaimniecības pakalpojumus Salaspils novadā nodrošina pašvaldības SIA „Valgums-S” (2010. gada 30. decembra līgums nr. 255-s/2010, noslēgts starp Salaspils novada domi un SIA „Valgums-S”). Saskaņā ar līgumu SIA „Valgums-S” ir tiesības veikt ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas pakalpojumus Salaspils novadā un saņemt samaksu par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulatora noteiktajiem tarifiem.

2011.gada 5.maijā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome pieņēma lēmumu Nr.103 (prot. Nr.15, 10.p.), ar kuru apstiprināja šādus SIA „Valgums-S” tarifus (stājās spēkā 2011.g. 11.jūlijā):

- ūdensapgādes pakalpojumu tarifu 0,495 Ls/m³ (bez PVN);
- kanalizācijas pakalpojumu tarifu 0,60 Ls/m³ (bez PVN).

Salaspils novads ir viena no astoņpadsmit projektā „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos” iesaistītajām Latvijas austrumu daļas pašvaldībām, kas atrodas to upju sateces baseinos, kas Ūdens struktūrdirektīvas izpratnē veido Daugavas un Gaujas upju baseinu apgabalus. Šī projekta ietvaros 2005.-2009.g. realizēta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē” I kārtā.

Uz šī ziņojuma sagatavošanas brīdi tiek izstrādāts un iesniegts vērtēšanai LR Vides un reģionālās attīstības ministrijā projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē” II kārtā, kas paredz turpmāko ūdenssaimniecības attīstību Salaspils pilsētā un Saulkalnē.

Minēto projektu realizācija kopumā nodrošinās Salaspils pilsētas un Saulkalnes ciema ūdenssaimniecības atbilstību LR un ES normām, t.i., tiks sasniegti šādi mērķi:

- ūdensapgādes pakalpojumu izmantošanas iespējas atbilstoši ES direktīvas 98/83/EC prasībām (atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte un pieejamība (100% ūdensapgādes pieejamības pārklājums pilsētā), ūdens zudumu samazināšana, stabila un nepārtraukta ūdens padeve u.c.);
- pilnveidota ūdens resursu ieguves un realizācijas uzskaites sistēma;
- notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana atbilstoši ES direktīvu 91/271/EEC un direktīvas 86/278/EEC prasībām (kanalizācijas pakalpojumu pieejamības nodrošināšana līdz 100%, infiltrācijas samazināšana, notekūdeņu dūņu apsaimniekošana).

Bez tam, realizējot tehniski ekonomiskā pamatojuma ietvaros izstrādāto ūdenssaimniecības attīstības ilgtermiņa investīciju programmu Salaspils novadā, tiks veikta turpmāka Salaspils pilsētas ūdenssaimniecības sistēmas pilnveidošana (ūdens un kanalizācijas tīklu rekonstrukcija), kā arī ar atbilstošiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem tiks nodrošinātas arī parējās novada apdzīvotās vietas.

6.1.1 Ūdensapgāde

Salaspils pilsētas teritorijā centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība ir dažāda. Kopumā pilsētas ūdensapgādes sistēmas pakalpojumus izmanto 91,3% no iedzīvotāju skaita, kā arī visas iestādes un lielākā daļa uzņēmumu.

Ūdenssaimniecības projekta I kārtas realizācijas rezultātā pilsētā bijušo 4 ūdensapgādes sistēmu vietā ir izveidota viena centralizētā ūdensapgādes sistēma, kas dzeramo ūdeni piegādā visai Salaspils pilsētai no Ķesterciema ūdensgūtnes. Pēc projekta I kārtas īstenošanas ir ievērojami paplašināta ūdensapgādes sistēma (maģistrālo ūdensapgādes tīklu garums ir palielinājies no 16,7 km līdz 29,6 km), līdz ar to ūdensapgādes tīkli ir izvietoti lielākajā pilsētas teritorijas daļā. Tomēr tīklu paplašināšana vēl nepieciešama, jo ūdensapgādes pakalpojumi pilnībā vēl nav pieejami dažos pilsētas rajonos.

Saulkalnes ciemā ūdensapgādes tīkli ir izbūvēti pa visu ciema centra teritoriju, līdz ar to ir arī augsts ūdensapgādes pakalpojumu pieejamības procents. Kopumā ciema ūdensapgādes sistēmas pakalpojumus izmanto 95,1 % no iedzīvotāju skaita (1383 cilvēks – 2010.gada dati), kā arī pirmsskolas izglītības iestāde (turpmāk – PII), ciema katlumāja un veikals.

2010.gadā kopējais ūdens patēriņš Salaspilī un Saulkalnē vērtēts 1606,8 m³/dnn, no tiem 89% patērē iedzīvotāji, pārējo – iestādes un uzņēmumi.

Saulkalnes ciema teritorijā esošajā asfaltbetona rūpnīcā ir savs ūdensapgādes ieguves urbums un savi iekšējie ūdensapgādes tīkli.

Ūdens ieguves, uzglabāšanas un attīrīšanas infrastruktūra

Salaspils pilsētā ir 12 ūdensapgādes urbumi:

- 9 urbumi Ķesterciema ūdens ņemšanas vietā (nodrošina ūdens resursus visai Salaspils pilsētai), no tiem 6 urbumi ir atjaunoti un 3 izbūvēti no jauna ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros. Visi urbumi ir apvienoti vienotā vadības sistēmā, tādējādi urbumu vadība ir viegli nodrošināma. Sūkņu vadība iespējama gan automātiskā, gan rokas režīmā;
- 1 urbums notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk tekstā – NAI) ūdensapgādei (paredzēts tikai NAI darbinieku sadzīves vajadzībām un tehnoloģiskajām vajadzībām);
- 2 urbumi Latvijas Zinātņu akadēmijas rajonā (LZA rajons), kuriem ir rezerves ūdens ieguves avotu funkcijas (tie periodā līdz plānotajai sacelšas izbūvei tiks darbināti tikai avārijas gadījumos, piemēram, ugunsgrēka gadījumā LZA teritorijā).

Ūdenssaimniecības projekta I kārtas īstenošanas rezultātā, kad tika sakārtotas ūdensgūtnes Ķesterciemā, Salaspilī tika slēgti un tamponēti 4 urbumi.

Saulkalnes ciemā ir 3 ūdensapgādes urbumi, no tiem 2 atjaunoti ūdensapgādes urbumi un projekta I kārtas realizācijas laikā tika izbūvēts viens jauns urbums. Saulkalnes urbumus un ūdensapgādes sistēmas pārējos elementus iespējams vadīt gan no Saulkalnes ūdens sūkņu stacijas (turpmāk tekstā – ŪSS), kur uzstādīts procesors, gan no Salaspils pilsētas ŪSS.

Salaspils novada teritorijā darbojas vairāki privāti urbumi (apbūves teritoriju attīstītāju izbūvētie urbumi), kuri nodrošina centralizētu ūdens piegādi tajās teritorijās, kurās nav pieejami pilsētas centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi. Šie urbumi ir izbūvēti atbilstoši zemesgabalu detaļplānojumam, tos apsaimnieko īpašnieki. Izstrādājot ilgtermiņa investīciju programmu, ir izvērtēta šo teritoriju ūdensapgādes sistēmas pieslēgšana pilsētas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai.

Līdz projekta I kārtas realizācijai *Salaspils pilsētā* bija vairākas ūdensapgādes sistēmas un vairākas ūdens sagatavošanas stacijas. Projekta I kārtas ietvaros neatkarīgās ūdensapgādes sistēmas tika apvienotas un izbūvēta viena centralizētā ūdens sagatavošanas stacija Ķesterciema rajonā Zviedru ielā. Izbūvētā dzeramā ūdens sagatavošanas stacija atrodas netālu no A6 Rīga-Daugavpils šosejas, tās projektētā jauda ir 354 m³/h. ŪSS nodrošina dzeramā ūdens kvalitāti atbilstoši normatīvajām prasībām.

Saulkalnē projekta I kārtas ietvaros arī izbūvēta dzeramā ūdens sagatavošanas stacija ar projektēto jaudu 18,2 m³/h. Dzeramā ūdens kvalitāte pēc ūdens sagatavošanas iekārtām atbilst normatīvajām prasībām. Iekārtu jaudas ir pietiekamas pašreizējam, kā arī perspektīvajam ūdens patēriņam.

Salaspils pilsētas teritorijā ir šādas uzkrāšanas tilpnes:

- trīs tīrā ūdens rezervuāri ($V=1000\text{ m}^3$ un $V=2\times 1050\text{ m}^3$): 2 izbūvēti 2009.gadā projekta I kārtas ietvaros, vecais ūdens rezervuārs ir izbūvēts 1980.gadā;
- ūdenstornis Nr.2 ($V=300\text{ m}^3$) rekonstruēts 2009.gadā projekta I kārtas ietvaros.

Ūdenstornis Nr.1 ($V=300\text{ m}^3$), kas atrodas Latvijas Zinātņu Akadēmijas teritorijā, bojājumu dēļ, ir atslēgts no ūdensapgādes sistēmas.

Saulkalnes ciemā projekta I kārtas ietvaros tika izbūvēti divi tīrā ūdens rezervuāri ($V=2\times 100\text{ m}^3$) un paredzēti tīrā ūdens rezerves uzkrāšanai, uzglabāšanai un ugunsdzēsības vajadzībām nepieciešamā ūdens daudzuma nodrošināšanai. Ciemā atrodas rekonstruēts ūdenstornis ($V=186\text{ m}^3$). *Saulkalnes* ūdenstornis ir iekļauts kopējā ūdensapgādes sistēmas vadības sistēmā.

Lai nodrošinātu tīrā ūdens pārsūkņēšanu no ūdens rezervuāriem uz tīklu un uz ūdenstorni ir uzstādīti otrā pacēluma sūkņi (*Salaspilī* - 4 vienpakāpes centrālās monobloka sūkņi NB-80-200/211, $Q=37,5\text{ l/s}$ un elektromotora jauda 45 kW; *Saulkalnē* – 3 sūkņi MPC-E3 CRE45-2, $Q=22,2\text{ l/s}$, elektromotora jauda 7,5 kW).

Ūdens tīkli

Ūdensvada izbūve *Salaspilī* iesākta pagājušā gadsimta sešdesmito gadu beigās, kā arī septiņdesmito gadu beigās. Būtiski uzlabojumi ūdensapgādes tīklojumā panākti ūdenssaimniecības projekta I kārtas īstenošanas rezultātā.

Kopējais *Salaspils pilsētas* maģistrālo ūdensvada tīklu garums ir 29,6 km.

Ūdensapgādes tīklos pa visu pilsētu ir uzstādīti ugunsdzēsības hidranti, kas nodrošina pilsētas ārējās ugunsdzēsības prasību ievērošanu.

Liela daļa *Salaspils* ūdensapgādes tīklu ir sacilpota, bet ir rajoni un ielas, kur ir garas izzaru līnijas, līdz ar to strupzaros pasliktinās dzeramā ūdens kvalitāte un nav iespējams nodrošināt ārējās ugunsdzēsības prasību ievērošanu šajos ūdensvadu posmos. Lai nodrošinātu lietotājiem kvalitatīva dzeramā ūdens piegādi arī šajos rajonos, SIA „Valgums-S” ir izveidojis vietējo monitoringa programmu. Šīs programmas ietvaros periodiski tiek ņemti ūdens paraugi no lietotājiem, kuri saņem ūdeni no problemātiskajiem ūdensvadiem. Ja ūdens paraugu analīzes ir sliktas, tad izzara posmi un strupzari tiek skaloti caur hidrantiem. Šāda ūdensvadu apkalpošana iedzīvotājiem nodrošina kvalitatīva dzeramā ūdens piegādi, bet nelabvēlīgi ietekmē ūdens resursu izmantošanas rādītājus, jo skalošanas rezultātā veidojas lieli ūdens zudumi.

Pilsētā ir rajoni (*Purva*, *Smilgu-Meldru ielu rajoni*) un atsevišķas ielas, kur nav izbūvēti centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīkli un ūdensapgādes pakalpojumi nav pieejami, tāpēc ir

jāplāno tīklu paplašināšana, lai sasniegtu 100% ūdensapgādes pakalpojumu pieejamības līmeni projekta teritorijā.

Ūdensvada izbūve *Saulkalnē* uzsākta pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu sākumā, kad izbūvēti pirmie urbumi. Ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros izbūvēti jauni nesagatavotā ūdens cauruļvadi līdz ŪSS un jauns pieslēgums esošai ūdensapgādes sistēmai Daugavas ielā. Ūdensapgādes tīkli ir izbūvēti pa visu Saulkalnes ciema centrālo teritoriju. Ūdensapgādes tīklu kopgarums 2,9 km.

Saulkalnē ir četri ugunsdzēsšanas hidranti (divi ir jauni, bet divi ir tehniski novecojuši).

Kopumā ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros divu gadu laikā ir izbūvēti 12,7 km ūdensvada. Tomēr, lai nodrošinātu ūdensapgādes pakalpojumu 100% pieejamību pilsētas teritorijā, nepieciešama turpmākā ūdensapgādes tīklojuma paplašināšana, kā arī nolietoto ūdensvadu rekonstrukcija.

6.1.2 Kanalizācija

Salaspils pilsētā ir viena centralizētā kanalizācijas sistēma, ko veido pašteses tīkli, 7 SIA „Valgums-S” īpašumā esošas kanalizācijas sūkņu stacijas un 4 privātas kanalizācijas sūkņu stacijas, kas pilsētas kanalizācijas sistēmā novada no 3 dzīvojamajiem rajoniem savāktos notekūdeņus. Divas no privātajām kanalizācijas sūkņu stacijām (turpmāk tekstā - KSS), atbilstoši divpusēji noslēgtiem līgumiem, apkalpo SIA „Valgums-S”, bet 2 apkalpo to īpašnieks.

Centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumi ir pieejami Salaspils pilsētas lielākajā daļā. Kopumā pilsētas kanalizācijas pakalpojumus izmanto 17601 iedzīvotājs (92,9% no iedzīvotāju skaita, 2010.gada dati), kā arī pieslēgtas visas iestādes un visi uzņēmumi, izņemot tos, kam ir lokālās notekūdeņu attīrīšanas ietaises.

Lokālās notekūdeņu attīrīšanas ietaises ir Salaspils novada domes garāžām. Tām izplūde ir novadgrāvī. Notekūdeņu apjoms šajā objektā ir ļoti niecīgs, jo piesārņojuma slodzi praktiski te veido tikai garāžu apsardzes darbinieki. Mašīnu remontēšana un tehniskās apkopes tiek veiktas specializētos servisos, garāžās tās tiek tikai novietotas naktīs un brīvdienās.

Pēc ūdenssaimniecības projekta I kārtas realizācijas pilsētā ir paplašināta kanalizācijas sistēma vairākos rajonos un atsevišķās ielās, tomēr līdz šim kanalizācijas sistēma nav izbūvēta lielākajā daļā Smilgu-Meldru ielu rajonā un arī Purva rajonā, kā arī atsevišķās pilsētas ielās (Strazdiņu, Irbes, Augšrūķu, Saulesciema, Dunduru, Buču, Mežmalas, Mēness u.c).

Saulkalnes ciemā ir viena centralizētā kanalizācijas sistēma. To veido pašteses tīkli, 2 kanalizācijas sūkņu stacijas (lielā un mazā) un spiedvads, kas savieno lielo KSS ar Salaspils kanalizācijas sistēmu. Notekūdeņi tiek savākti kanalizācijas tīklos, novadīti uz kanalizācijas sūkņu staciju, kas nodrošina to pārsūkņēšanu uz Salaspils pilsētas centrālo kanalizācijas sistēmu. Kanalizācijas tīkli ir izplatīti ciema centra teritorijas lielākajā daļā. Līdz ar to kanalizācijas sistēmai ir augsts pieslēguma procents. Kopumā ciema kanalizācijas sistēmas pakalpojumus izmanto 1349 iedzīvotāji (92,8% no iedzīvotāju skaita), kā arī PII, ciema katlumāja un veikals. Bez tam Saulkalnes kanalizācijas sistēmas pakalpojumus izmanto asfaltbetona rūpnīca un kaļķu rūpnīca.

Tām mājāsaimniecībām, kam nav pieejami centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumi, SIA „Valgums-S” piedāvā asenizācijas pakalpojumus. Uz Salaspils NAI izvesto notekūdeņu daudzums nav liels – apmēram 5,5 – 7,4 tūkst. m³/gadā.

Kanalizācijas tīkli un KSS

Kanalizācijas tīklu izbūve *Salaspils pilsētā* iesākta pagājušā gadsimta sešdesmito gadu beigās un turpināta septiņdesmitajos gados. Projekta I kārtas ietvaros izbūvēts 0,536 km kanalizācijas tīklu.

Kanalizācijas tīklu stāvoklis ne visos posmos ir apmierinošs. Atsevišķos posmos kanalizācijas cauruļvados novērota virsūdeņu un gruntsūdeņu pieplūde. Problemātiski kanalizācijas cauruļvadi ir Vītolu, Lauku, Skolas, Daugavas, Līvzemes, Gaismas un Miera ielā. Bez tam jāprecizē tā kanalizācijas vada tehniskais stāvoklis, kas iet cauri Nacionālā botāniskā dārza teritorijai. Pilsētā ir atsevišķi rajoni (Purva rajons un Smilgu-Meldru ielas rajons) un ielas, kur nav izbūvēta centralizētā kanalizācijas sistēma, tāpēc jāplāno ne tikai tīklu rekonstrukcija, bet arī tīklu paplašināšana, lai sasniegtu 100% pieslēgumu līmeni.

Kanalizācijas vads, kas izbūvēts no NAI līdz izplūdei Daugavā, ir 4 km (DN 700 mm). Šī vada tehniskais stāvoklis nav apsekots. Nepieciešama šī vada un izplūdes vietas izpēte.

Kanalizācijas tīkli *Saulkalnē* izbūvēti 1970.g.-1975.gadā un ir apmierinošā tehniskā stāvoklī. Līdz šim kanalizācijas tīklu ievērojamie rekonstrukcijas darbi nav veikti. Projekta I kārtas ietvaros ir izbūvēts sadzīves kanalizācijas tīkls līdz esošam kanalizācijas tīklojumam, kurā tiek novadīti dzeramā ūdens sagatavošanas stacijas filtru skalošanas nosacīti tīrie notekūdeņi.

Kanalizācijas tīklā avārijas notiek reti, 1-2 reizes gadā.

Kanalizācijas tīkli iet pa privātajām zemēm, līdz ar to ir apgrūtināta to apkalpošana, jo zemju īpašumiem nav uzlikti apgrūtinājumi.

Spiedvada posms no mazās sūkņu stacijas izbūvēts 1978.gadā. No centrālās KSS iziet divas paralēlas ķeta spiedvada caurules (ø200 mm, L=5,794 km) un novada Saulkalnes ciema notekūdeņus uz Salaspils pilsētas centrālo kanalizācijas sistēmu. Viena Saulkalnes līnija darbojas, bet otra stāv rezervē tukša.

Kanalizācijas sistēmu darbību nodrošina 7 Salaspils pilsētas un 2 Saulkalnes KSS, to raksturojums sniegts zemāk tabulā.

Tabula 6.1. SIA „Valgums-S” esošo KSS raksturojums

Sūkņu stacija/marka	Izbūves gads	Sūkņu skaits	Notekūdeņu apjoma mērītājs	Sūkņu ražība (l/s)	Elektroenerģijas patēriņš (kWh/gadā)	Nolietojums (%)
Salaspils						
KSS-1, Nometņu iela/Grundfos S1404AM6B511	2008 Pilnībā rekonstruēta	3	Ir	135	177531	5 %
KSS-2, Lauku iela/Grundfos S1124BM1B511	2008 Pilnībā rekonstruēta	2	Ir	90	31269	5 %
KSS-3, Krasta iela/Flygt CP3057.181 HT	2008	2	Nav	14	2321	5 %
KSS-4, Ķiršu iela/ Flygt CP3057.181 HT	2007	2	Nav	14	1085	5 %
KSS-5, Saules iela/ Flygt CP3057.181 HT	2007	2	Nav	14	1145	5 %
KSS-6, Miera iela/ Flygt NT3127.181 HT/ padomju sūknis	1983/2008	1/1	Nav	50/n/d	19692	5 %/80 %
KSS-9, Lazdu iela/Flygt CS3045.180 HT	1980/2005	1	Nav	11,5	1904	25 %

Sūkņu stacija/marka	Izbūves gads	Sūkņu skaits	Notekūdeņu apjoma mērītājs	Sūkņu ražība (l/s)	Elektroenerģijas patēriņš (kWh/gadā)	Nolietojums (%)
Saulkalne						
KSS-13, Saulkalne lielā/padomju sūknis FG-6	1980	2	Nav	6,9	43150	80%
KSS-14, Saulkalne mazā/SEG40.09.2.50.B	1980/2007	1	Nav	4,4	3840	10%

Avots: Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē, II kārtā” Tehniski ekonomiskais pamatojums, 2011. gada februāris

KSS-1 ir galvenā Salaspils pilsētas kanalizācijas sūkņu stacija, kas pārsūknē visus pilsētas notekūdeņus uz NAI.

KSS-2 pārsūknē Latvijas Zinātņu Akadēmijas, Silavas, bijušās Agrofīrmas rajonu un Griezes, Rubeņu, Nometņu ielas notekūdeņus uz centrālo kanalizācijas sistēmu (turpmāk tekstā – CKS).

KSS-3 pārsūknē Purva rajona notekūdeņus uz Miera ielas KSS-6.

KSS-4 pārsūknē Ķiršu ielas notekūdeņus uz CKS un KSS-5 pārsūknē Saules ielas daļas notekūdeņus uz CKS.

KSS-6 pārsūknē Purva rajona, SIA „Salaspils siltums” katlu mājas, institūtu u.c. notekūdeņus.

KSS-9 pārsūknē Lazdu ielas dzīvojamā rajona un Lazdu ielas ražotņu notekūdeņus.

SIA „Valgums-S” pilsētas teritorijā apkalpo arī divas privātās (uzņēmumu) KSS (Nometņu iela un Silmaļu iela). Bez tam Salaspils kanalizācijas sistēmā tiek novadīti Brīvlauku notekūdeņi, ko pārsūknē privātās Brīvlauku KSS (lielā un mazā Brīvlauku ielā). Brīvlauku KSS apkalpo to īpašnieks.

Saulkalnes ciema Rietumu daļā ir izvietota KSS-13, kas pārsūknē visus Saulkalnes ciema notekūdeņus uz Salaspils pilsētas CKS pa 5,8 km garo spiedvadu.

Saulkalnes ciema austrumu daļā ir izvietota KSS-14, kas pārsūknē trīs daudzdzīvokļu māju notekūdeņus uz pašteses kolektoru Saulkalnē.

Kopumā ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros tika izbūvēti 6,2 km kanalizācijas tīklu, t.sk. 988 m – spiedvads.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

Projekta I kārtas ietvaros ir izbūvētas jaunas NAI ar ražību 4500 m³/dnn. Jaunās NAI ir izvietotas aptuveni 2,56 km attālumā no ŪAS un 1,29 km attālumā no KSS-1, kas atrodas Nometņu ielā. Notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes rādītāji atbilst normatīvo aktu prasībām.

6.2 Elektroapgāde

Informācijas avots: Salaspils novada teritorijas plānojuma 2002. – 2012.gadam grozījumi, 4.sējums Salaspils novada attīstības programma; www.latvenergo.lv

Salaspils novads ar elektroenerģiju ir apgādāts pietiekamā apjomā un ir pieejamas elektroenerģijas jaudas ražošanas teritoriju attīstīšanai.

Salaspils novada kopējā elektriskā slodze ir 14,9 MW.

Elektroapgādi Salaspils novadā nodrošina 5 elektroapakšstacijas, trīs no kurām atrodas Salaspils pilsētā:

- apakšstacija TP-4906 Smiļģu ielā 20 ar jaudu 400 kVA;
- apakšstacija TP-4919 Budeskalnu ielā ar jaudu 160 kVA;
- apakšstacija TP-4112 Lauku ielā 9 ar jaudu 250 kVA.

Pārējās divas apakšstacijas atrodas Salaspils novada teritorijā Silavā:

- apakšstacija TP-4931 Institūta ielā 2 ar 36 transformatoru punktiem un kopējo jaudu 18 565 kVA pieder Juglas rajona Centrālajiem tīkliem;
- apakšstacija TP- 4920 Institūta ielā 1 ar jaudu 400 kVA pieder SIA "T.I.G.E.R."

Salaspils novada teritorijās elektroapgādes līnijas apkalpo AS „Sadales tīkls”, kuras pārziņā ir vidēja sprieguma (20kV) un zemsprieguma (0,4kV) elektrolīnijas. Elektroenerģija patērētājiem tiek pievadīta pa kabeļu līnijām un gaisa vadu līnijām, kuru kopējais garums sasniedz aptuveni 65,6 km. Pilsētā jaunu 20 kV līniju būvniecība nav nepieciešama. Plānota esošo tīklu rekonstrukcija un gaisa vadu pārbūve kabeļu trasēs apbūves teritorijās.

Augstspriegumu līnijas apkalpo AS „Augstspriegumu tīkli”. Salaspils novada teritoriju šķērso vairākas augstsprieguma 330kV un 110 kV līnijas, radot ierobežojumus teritoriju attīstībai un uzņēmējdarbībai, jo jāievēro prasības par aizsargjoslām.

Ielu apgaismojuma līnijas

Salaspils pilsētas ielu apgaismojuma elektrolīnijas tika būvētas vienlaicīgi ar pilsētas dzīvojamo masīvu būvniecības darbiem. Kopējais elektrolīniju garums sasniedz aptuveni 30 km. Pirmās ielu apgaismojuma līnijas izbūvētas Zinātņu akadēmijas mikrorajonā – Miera ielā 1968.gadā un aptuveni tajā pašā laikā uzsākta Līvzemes un Gaismas ielu apgaismojuma elektrolīniju izbūve. Dažus gadus vēlāk uzsākta Maskavas – Daugavas un Kalnu ielu apgaismojuma elektrolīniju būvniecība tagadējā Ķesterciema rajonā. Šīm līnijām raksturīgas sekojošas pazīmes:

- izmantoti metāliskie balsti;
- gaismas ķermeņi ORU tipa;
- dzīvsudraba lampas;
- starp stabiem zemē ieguldīts kabelis;
- līniju ieslēgšanai un izslēgšanai izmantotas automātiskās ierīces un fotoelementi.

Septiņdesmitajos gados elektrolīniju būvē tika izmantoti dzelzsbetona stabi. Šādas ir Dienvidu, Rīgas, Enerģētiķu, Celtnieku, Skolas ielas apgaismojuma līnijas. Šobrīd esošās līnijas pilsētā izbūvētas pagājušā gadsimta sešdesmito gadu beigās un septiņdesmitajos gados. Salaspilī darbojās 25 atsevišķas ielu apgaismojuma elektrolīnijas, Saulkalnē un Aconē pa vienai elektrolīnija. Visas elektrolīnijas apkalpo Salaspils novada dome.

2000.gadā tika veikta esošo Salaspils pilsētas ielu apgaismojuma līniju tehniskā stāvokļa izpēte, pēc kuras, novērtējot kopējo ielu apgaismojuma stāvokli, ieteicams elektrolīniju turpmāko attīstību sadalīt posmos ievērojot ielu apgaismojuma kvalitātes uzlabošanu, cilvēku plūsmas intensitāti atsevišķās ielās un posmos, kā arī esošo līniju drošu ekspluatāciju. Šo attīstību iedalīja četros galvenos attīstības posmos:

1. posms. Daļēja jaunu elektrolīniju izbūve vai esošo pagarināšana ielās bez apgaismojuma, bet ar lielu cilvēku plūsmas intensitāti jau šobrīd un vienas jaunas elektrolīnijas būve esošās vietā;

2. posms. Daļēja jaunu elektrolīniju izbūve vai esošo pagarināšana ielās bez apgaismojuma, bet ar lielu cilvēku plūsmas intensitāti jau šobrīd, un jaunu elektrolīniju izbūve veco elektrolīniju vietā, kuru tehniskais stāvoklis ir ļoti slikts un tās ir fiziski nolietotājušās;
3. posms. Esošo elektrolīniju rekonstrukcija, uzlabojot to kvalitāti līnijām ar sliktu un apmierinošu tehnisko stāvokli;
4. posms. Jaunu elektrolīniju izbūve ielās, kurās attīstoties individuālai apbūvei pieaugs cilvēku plūsmas intensitāte.

Veicot remontdarbus vai izbūvējot jaunās līnijas, paredzēts pakāpeniski pāriet no dzīvsudraba lampām DRL250 uz nātrija lampām NAVE10, jo tās ir ekonomiskākas, kā arī uzsākt drošinātāju vāku nomaiņu pret aizslēdzamiem ar speciālo atslēgu.

6.3 Siltumapgāde

Informācijas avots: SIA „Salaspils siltums”

Siltumapgādi Salaspils novadā nodrošina pašvaldības uzņēmums SIA „Salaspils siltums”, kurš savu darbību ir uzsācis 1997. gadā.

Salaspils novada centralizētās siltumapgādes sistēmas infrastruktūru veido katlu māja un siltumapgādes tīkli, kurus apsaimnieko SIA „Salaspils siltums”.

SIA “Salaspils Siltums” mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi patērētājiem par cenu, kura būtu viena no zemākajām Latvijā.

Salaspils katlu mājā ir uzstādīti trīs ūdens sildāmie katli ar kopējo uzstādīto jaudu 56 MW. Katlu lietderības koeficienti ir samērā augsti 93%. Blakus katlu mājai atrodas SIA „Sal-Energo” uzstādītā koģenerācijas stacija ar uzstādīto elektrisko jaudu 3,99 MWe un siltuma jaudu 4,59 MWth, kas saražoto siltumenerģiju pārdod SIA „Salaspils siltums” par cenu, kas ir zemāka nekā SIA “Salaspils Siltums” spētu to saražot savās iekārtās.

SIA „Salaspils siltums” pārvaldībā esošo siltumtrašu kopējais garums ir 22 km, kuri nosacīti sadalāmi trīs virzienos:

- A virziens ir 15,4 km;
- B virziens (Silava) ir 4,1 km;
- C virziens (reaktors) ir 2,5 km.

Plānveidīgi tiek veikta veco siltumtrašu kanālos nomaiņa ar moderniem, rūpnieciski izolētiem cauruļvadiem un to fasondaļām. Līdz ar to tiek samazināti siltumenerģijas pārvades zudumi, kuri jau pašreiz ir zemāki nekā Ministru Kabineta noteikumos pieļaujamie.

Lielākie siltumenerģijas patērētāji Salaspils pilsētā ir daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas. Tās ir tipveida ar zemu energoefektivitāti un zemu iekštelpu komfortu. Enerģijas patēriņš daudzdzīvokļu ēkās vidēji ir tāds pats kā citur Latvijā - tie ir 212 kWh/m² gadā. Vidējais patēriņš pašvaldības piederošajos objektos 2008. gadā bija 250 kWh/m² gadā. Kopumā ēkās ir augsts energoefektivitātes potenciāls. Tehniski iespējamais enerģijas patēriņa samazinājums ēkās ir no 40% līdz 60%.

SIA „Salaspils siltums” tarifi par siltumapgādi ir vieni no vislielākajiem Latvijā. Tarifi mainās katru mēnesi atbilstoši dabasgāzes cenas izmaiņām (skat. tabulu 6.2.).

Tabula 6.2. Gāzes cena un SIA „Salaspils siltums” tarifi 2011.gadā, Ls/1000m³, Ls/MWh bez PVN 12%

	mērvienība	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts
Gāzes cena	Ls/1000 m³	211.10	206.10	201.10	201.10	211.10	226.10	226.10 + 12.00	231.10 + 12.00
Salaspils	Ls/MWh	44,18	43,47	42,76	42,76	44,18	46,30	46,30	44,41
Saulkalne	Ls/MWh	40,33	39,60	38,88	38,88	-	-	-	-

Avots: SIA „Salaspils siltums”, dati uz 2011.gada septembri

Lai uzlabotu esošo siltumapgādes sistēmu Salaspils novadā un līdz ar to samazināt tarifus par siltumapgādi tiek apskatīti sekojoši risinājumi:

Siltuma avoti	<ul style="list-style-type: none"> Tiek strādāts pie jaunas katlu iekārtu kompleksa izbūves ar jaudu 7 MW, kurā kā kurināmo paredzēts izmantot koksnes atkritumus, šķeldu. Šo katla kompleksu paredzēts nodot ekspluatācijā 2012. gada novembrī. Šī projekta realizācija dos iespēju samazināt kurināmā izmaksas, kā arī nodrošinās kurināmā diversifikāciju. Pēc šī projekta realizācijas plānots demontēt vienu KVGM 20 ūdenssildāmo katlu un nenodoto ekspluatācijā KVGM 10 ūdenssildāmo katlu. Otru KVGM 20 ūdenssildāmo katlu paredzēts aprīkot ar modernu degšanas iekārtu un tai atbilstošu automātiku. Tiek izvērtēts jautājums par moderna gāzes ūdenssildāmā katla ar jaudu 5 – 10 MW izbūvi, kas varētu darboties, lai nosegtu pīķa slodzes. Tiek izvērtēts jautājums par KVGM 20 katla nomaiņu ar modernu, pilnība automatizētu 15 - 20 MW ūdenssildāmo katlu, kurš darbotos ar koksnes atkritumiem, šķeldu. Paredzēts veikt uzņēmuma energonodrošinājuma pilnīgu rekonstrukciju, nomainot esošās, tehniski un morāli nokalpojušās elektroiekārtas ar drošām, energoefektīvām un mūsdienīgām elektroiekārtām. Paredzēts izveidot sistēmu, ar kuras palīdzību pilnībā ir automatizēta siltumenerģijas ražošana. Saulkalnes ciemata katlumājā paredzēts uzstādīt otru rezerves katlu.
Pārvade	Plānveidīgi tiek veikta veco siltumtrašu kanālos nomaiņa ar moderniem, rūpnieciski izolētiem cauruļvadiem un to fasondaļām. Līdz 2018. gadam veikt 100 % cauruļvadu nomaiņu
Sadale	Plānots izveidot vienotu siltumenerģijas uzskaites sistēmu, ar kuras palīdzību būs iespējams nepārtraukti redzēt katra patērētāja momentānās slodzes, siltumnesēja plūsmas, siltuma avota un pārvades energoefektivitātes rādītājus. Šie pasākumi dos iespēju optimizēt siltuma slodzes, novērst siltuma zudumus trašu posmos, kā arī motivēs Patērētājus taupīt siltumenerģiju.

6.4 Gāzes apgāde

Salaspils novadā ir dabas gāzes infrastruktūra (izņemot Doles salas teritoriju), kuras uzturēšanu nodrošina AS „Latvijas gāze”. Dabas gāzes piegāde tiek nodrošināta no TEC-2 gāzes regulēšanas stacijas kopš 1994.gada sākuma, kad tika izbūvēti maģistrālie gāzes vadi un sašķidrinātās gāzes vadi tika pārveidoti dabas gāzes izmantošanai.

Kopējais gāzes patēriņš 2006.gadā bija 9,9 milj. m³, no kuriem 9,8 milj.m³ patērēja SIA “Salaspils siltums” katlumāja.

Kopējais gāzes vadu garums Salaspils novadā ir 35,7 km, tai skaitā 15,6 km zema spiediena, 8,7 km vidēja spiediena un 11,4 km augstspiediena vadi.

Līdz 1997.gada beigām uz katlumāju pienāca vidēja spiediena gāzes vads, kas nebija pietiekošs katlumājas vajadzībām. Pēc tam tika izbūvēts atsevišķs augstā spiediena gāzes vads (12 bari) uz estakādes. TEC-2 gāzes regulēšanas stacija apkalpo 6 skapju regulēšanas punktus, no kuriem 5 ir dzīvojamajam sektoram un 1 – katlumājai.

Salaspils novada teritorijā atrodas:

- 1) AS „Latvijas Gāze” eksploatācijas iecirkņa „Gāzes transports” eksploatācijas zonā:
 - esošie gāzesvadi ar spiedienu virs 1,6 MPa (pārvades gāzesvadi) Rīga – Paņeveža DN 700mm un Rīga – Daugavpils DN 500mm;
 - gāzes regulēšanas mezgls (GRM) Rīga – Daugavpils;
 - krānu laukumi, anodu zīmējumi, anodu kabeļi un sakaru kabeļi;
- 2) AS „Latvijas Gāze” eksploatācijas Rīgas iecirkņa eksploatācijas zonā:
 - augstā spiediena ($P < 1,6$ MPa, $P < 1,2$ MPa $P < 0,6$ MPa) sadales gāzesvadi un to iekārtas;
 - vidēja spiediena ($P < 0,4$ MPa; $P < 0,01$ MPa) sadales gāzesvadi un to iekārtas;
 - Zemā spiediena ($P < 0,005$ MPa) sadales gāzesvadi un to iekārtas.

6.5 Elektronisko sakaru tīkli, sakaru, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

6.5.1 Telekomunikācijas

Salaspils novadā telekomunikācijas nodrošina fiksēto un mobilo telekomunikāciju uzņēmumu infrastruktūra.

Salaspils novadā ir pieejams SIA „Lattelecom” fiksētais publiskais telekomunikāciju tīkls. SIA „Lattelecom” nodrošina klientiem dažādus pakalpojumus: balss telefonu, ISDN, dažāda ātruma datu pārraides līnijas un interneta pakalpojumus izmantojot telefona līnijas (DSL).

Mobilo sakaru pakalpojumus Salaspils novadā piedāvā SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „Tele 2”, SIA „Bite Latvija” un AS „Telekom Baltija” (Triatel, nodrošina arī interneta pieslēgumus). Salaspils novada teritorijā ir 7 SIA „Latvijas mobilais telefons” bāzes stacijas, 1 SIA „Tele2” telekomunikāciju mastu ar bāzes staciju. 2011.gadā tiek plānots uzstādīt telekomunikāciju mastu ar bāzes staciju Salaspils novadā Cekulē, iespējams, ka Salaspils novadā tuvākajos gados vēl tiks uzstādīti masti. Kopumā Salaspils novada teritorijā mobilo sakaru pārklājums ir labs.

Kabeļtelevīzijas pakalpojumus piedāvā SIA „Baltkom TV”.

6.5.2 Interneta pakalpojumi

Interneta un datu pārraides pakalpojumi Salaspils novadā tiek nodrošināti ar mobilajām telekomunikācijām, t.i. mobilais internets un datu pārraide, ko piedāvā visi mobilo sakaru operatori. SIA „Lattelecom” pakalpojumus nodrošina ar fiksētajām tālruņa līnijām, kā arī ar kabeļtīklu pieslēgumiem. Salaspilī ir liela konkurence interneta pakalpojumu sniegšanas jomā, kas nodrošina augstu kvalitāti un zemas cenas.

Salaspils novadā ir vairāki interneta pieejas punkti:

- Salaspils novada bibliotēka, Līvzemes iela 8, Salaspils, LV-2169;
- Bērnu un jauniešu filiālbibliotēka „Avotiņš”, Skolas 2, Salaspils, LV-2121;
- Dienvidu filiālbibliotēka, Dienvidu iela 7/3, Salaspils, LV-2169;
- Saulkalnes filiālbibliotēka, PII „Daugaviņa”, Saulkalne, Salaspils novads, LV-2117

6.5.3 Pasta pakalpojumi

Avots: www.latvijaspasts.lv

Salaspils novadā pasta pakalpojumus nodrošina VAS „Latvijas Pasts” 2 pasta nodaļas:

- Salaspils novads - Salaspils (LV-2121);
- Salaspils novads - Salaspils-1 (LV-2169).

Pasta nodaļa „Salaspils” strādā 6 dienas nedēļā (11 stundas – darba dienās un 8 – sestdienās). „Salaspils-1” arī strādā 6 darba dienas, bet 42 stundas nedēļā.

6.6 Meliorācija

Avots: *Salaspils novada pašvaldība*

Esošā meliorācijas sistēma Salaspils novadā lielākoties izveidota 20.gs. 60.gados ar māla cauruļu drenāžu atbilstoši lauksaimniecības zemju nosusināšanas prasībām. Nelielas platības tika aprīkotas ar meliorācijas sistēmām 20.gs. 80.gados. Meliorācijas sistēmu kopj un uztur, nepasliktinot to stāvokli zemes īpašnieki un valdītāji, kuru zemes ir aprīkotas ar meliorācijas sistēmām (drenāžas tīkli, novadgrāvji). Salaspils pašvaldībai ārpus pilsētas teritorijas nav piederošu zemes gabalu ar meliorācijas sistēmām. Salaspils pilsētā pašvaldībai pieder koplietošanas grāvji, kopā ar citiem zemju īpašniekiem, kuri katru gadu tiek apsekoti un kuriem tiek rīkoti to kopšanas un uzturēšanas darbi. Katru gadu tiek tīrīti un uzturēti kārtībā aptuveni 17 km garumā esošie koplietošanas novadgrāvji ar caurtekām un ap 70 gab. drenāžas sistēmas drenu akas.

Jaunie zemju īpašnieki, kuri veic būvniecības darbus meliorētajās zemēs būvniecības darbus veic, saskaņā ar Salaspils novada domes būvvaldes un tehniskās daļas izdotajiem tehniskajiem noteikumiem.

7 Nekustamais īpašums

7.1 Zemes

Salaspils novada teritorijā ir 8073 zemes vienību ar kopējo platību 12615.1 ha. 10% no kopējās platības (1262,1 ha) ir Salaspils pilsētas teritorija, 90% jeb 11353 ha – ir Salaspils pagasta teritorija.

Tabula 7.1. Salaspils novada zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām

Kod s	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Salaspils novads			Salaspils pilsēta		Salaspils pagasts	
		Zemes vienību skaits	Kopplatība		Zemes vienību skaits	Kopplatība (ha)	Zemes vienību skaits	Kop- platība (ha)
			(ha)	%				
01	Lauksaimniecības zeme	1210	5280.6	41.9%	65	173.6	1145	5107.0
02	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	117	2493.9	19.8%	17	206.5	100	2287.4
03	Ūdens objektu zeme	8	340.0	2.7%	1	0.7	7	339.3
04	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	1	43.0	0.3%	0	0.0	1	43.0
05	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	31	228.5	1.8%	24	208.4	7	20.1
06	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	5410	744.5	5.9%	1161	184.7	4249	559.8
07	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	225	100.1	0.8%	167	76.4	58	23.7
08	Komerddarbības objektu apbūves zeme	86	35.3	0.3%	57	25.2	29	10.1
09	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	65	137.6	1.1%	46	60.6	19	77.0
10	Ražošanas objektu apbūves zeme	207	617.3	4.9%	91	157.7	116	459.6
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	604	569.2	4.5%	375	157.1	229	412.1
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	102	2023.7	16.0%	29	11.2	73	2012.5
13	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	7	1.4	0.0%	3	0.0	4	1.4
Kopā:		8073	12615.1	100%	2036	1262.1	6037	11353.0

Avots: Valsts Zemes dienests, 01.01.2011

62% Salaspils novada teritorijas (7774,5ha) aizņem lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes. 95% no šīm zemēm atrodas ārpus pilsētas teritorijas.

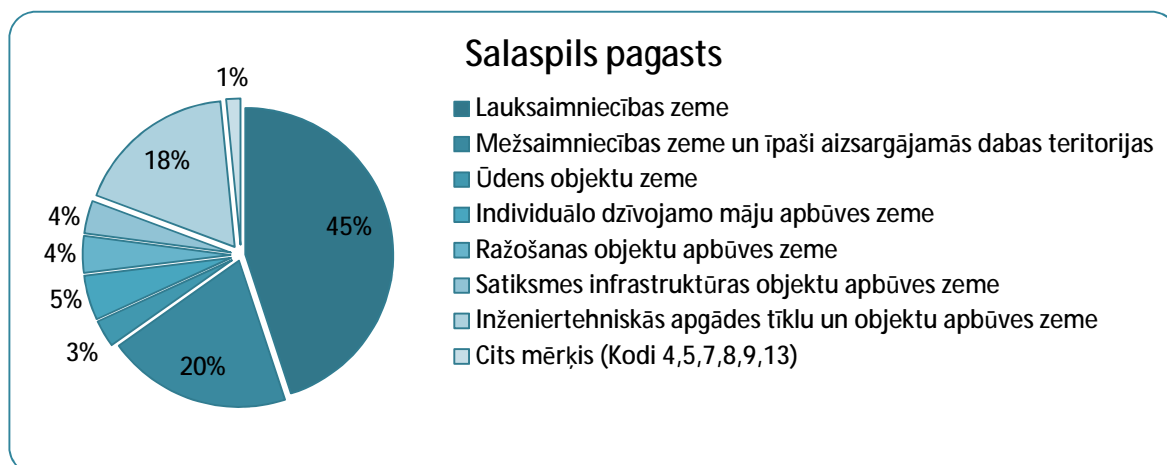
No kopējām lauksaimniecības zemēm (5280,6 ha) tiek izmantotas nedaudz vairāk kā puse – 3034,9 ha, t. sk. aramzeme – 1769,5 ha, augļu dārzi – 69,4 ha, pļavas – 583,6 ha, ganības – 612,4 ha.

Meži sastāda 2493,9 ha jeb 20% no novada kopplatības. Vairāk kā pusi – 53% no meža platībām aizņem skuju koki un 47% lapu koku audzes. Pamatsugas ir priele, egļe un bērzs.

Vairāk kā 2000 ha atrodas zem inženiertehniskajām komunikācijām un objektiem, galvenokārt tā ir zeme zem hidrotehniskajām būvēm (Rīgas HES) un atrodas Salaspils pagastā.

Lauku teritorijā tikai 5% zemes ir izmantotas individuālo dzīvojamo māju apbūvei, ražošanas objektiem un satiksmes infrastruktūras objektiem ir atvēlēta 4% zemes platības (skat. attēlu 7.1.).

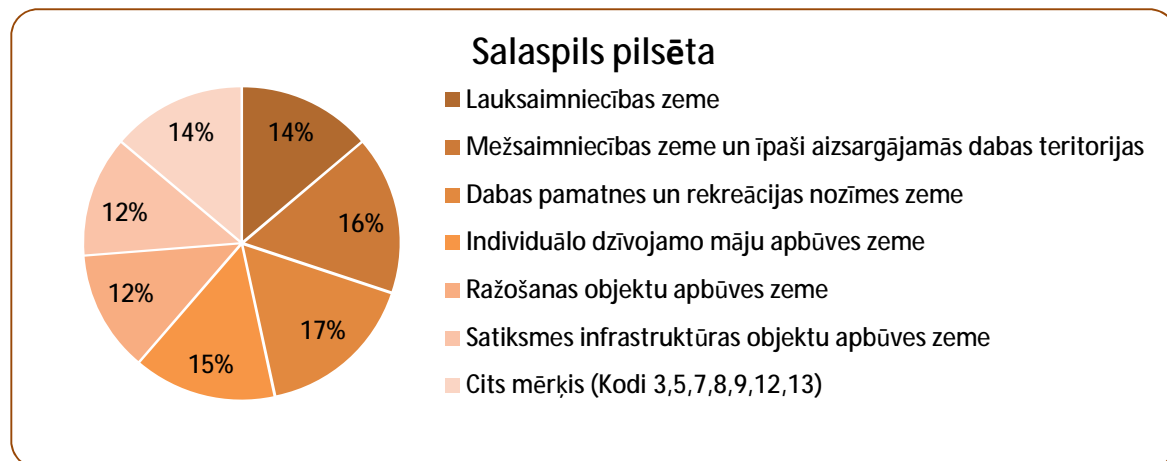
Attēls 7.1. Salaspils pagasta zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām

Avots: Valsts Zemes dienests, 01.01.2011

Atšķirīga zemes izmantošanas struktūra ir pilsētas robežās. Salaspilī zemes gabali pēc to lietošanas mērķu grupām ir sadalīti diezgan vienmērīgi. Lauksaimniecības, mežsaimniecības, rekreācijas, individuālo dzīvojamo māju, ražošanas, satiksmes infrastruktūras zemes platības aizņem vidēji 160-200 ha (skat. attēlu 7.2.).

Attēls 7.2. Salaspils pilsētas zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām

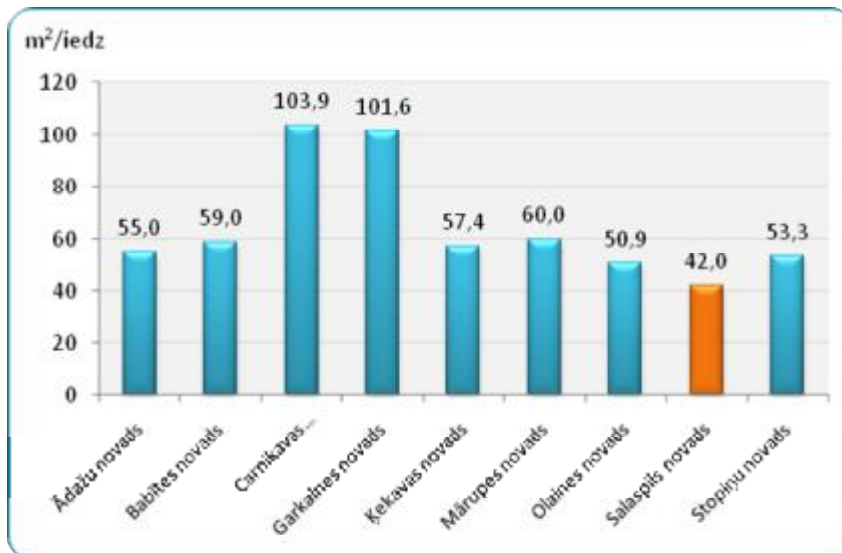
Avots: Valsts Zemes dienests, 01.01.2011

7.2 Industriālās teritorijas un komercplatības

Salaspils novada apdzīvojuma struktūra ir veidojusies vēsturiski ilgā laika posmā. Salaspils novadā, līdzīgi kā visā Latvijā, norisinās pārmaiņas mājokļu jomā: pabeigti privatizācijas un denacionalizācijas procesi, kopš 2008. gada ir vērojams būtisks kritums mājokļu būvniecībā, mainās pieprasījums.

Pēc CSP datiem Salaspils novada dzīvojamā fondā 2009.gada beigās bija 10905 mājokļu, 3055 dzīvojamās mājās ar kopējo platību 962.6 tūkst. m². Vidēji uz vienu iedzīvotāju bija 42 m² dzīvojamās platības. Tas ir viszemākais rādītājs starp Pierīgas novadiem.

Attēls 7.3. Dzīvojamā fonda platības vidējais rādītājs uz vienu iedzīvotāju Pierīgas novados

Avots: CSP

Tabula 7.2. Dzīvojamās mājas Salaspils novadā, 2009.gada beigās

Dzīvojamās mājas, pavisam	..1 dzīvokļa	..2 dzīvokļu	..3 un vairāk dzīvokļu	..bez daļjuma dzīvokļos
3055	2744	61	248	2

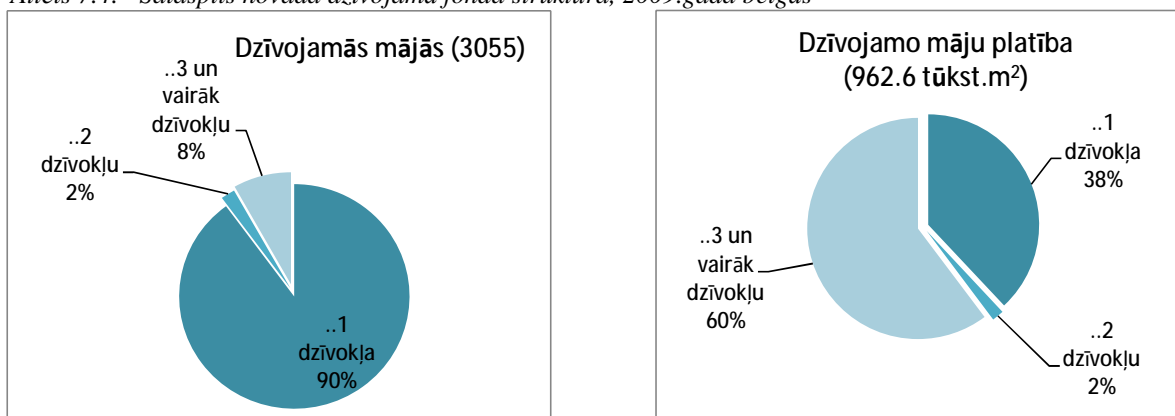
Avots: CSP

Tabula 7.3. Dzīvojamo māju kopējā platība Salaspils novadā 2009.gada beigās (tūkst. m²)

Dzīvojamo māju kopējā platība, pavisam	..1 dzīvokļa	..2 dzīvokļu	..3 un vairāk dzīvokļu	..bez daļjuma dzīvokļos
962.6	364.1	16.4	576.6	5.5

Avots: CSP

Attēls 7.4. Salaspils novada dzīvojamā fonda struktūra, 2009.gada beigās

Avots: CSP

Lielākā apdzīvotā vieta novadā ir Salaspils pilsēta. Pilsētas apbūvei ir raksturīgas daudzstāvu ēkas (kopumā 111 ar dažādu stāvu skaitu). 21 deviņstāvu māja ir uzbūvēta HES rajonā, kas pagājušā gadsimta 70.-80.gados tika izveidots Rīgas HES celtniekiem un darbiniekiem.

Biežāk sastopamas pilsētā ir piecstāvu mājas, kopskaitā 44, no kurām 25 ir HES rajonā un 15 – Zinātņu akadēmijas (turpmāk tekstā - ZA) rajonā. ZA ciemats tika būvēts 60.-70.gados un tā iemītnieki galvenokārt ir zinātnieki pētnieciskajos institūtos strādājošie un viņu ģimenes. Budeskalnu rajonā pārsvarā ir trīsstāvu mājas (skat. tabulu 7.4.).

Salaspils novada ciemu dzīvojamā fondā arī ir daudzdzīvokļu mājas. Saulkalnē ir 8 piecstāvu mājas un 2 trīsstāvu mājas, Aconē – 5 piecstāvu mājas.

Tabula 7.4. Daudzdzīvokļu mājas Salaspils pilsētā

	Deviņstāvu	Piecstāvu	Četrstāvu	Trīsstāvu	Divstāvu	Kotedžu mājas	KOPĀ
HES rajons	21	25	46
ZA rajons	...	15	...	7	3	...	25
Budeskalnu rajons	...	2	1	15	8	8	34
Silavas rajons	...	2	...	3	1	...	6
Kopā Salaspilī	21	44	1	25	12	8	111

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Esošais daudzstāvu dzīvojamais fonds Salaspils pilsētā pamatā ir radies padomju periodā. Šīm ēkām raksturīga zema konstrukciju kvalitāte, lieli siltuma zudumi. Lai nodrošinātu kvalitatīvus dzīves apstākļus, ir nepieciešams būtiski uzlabot gan daudzdzīvokļu, gan individuālo māju tehnisko stāvokli, to energoefektivitāti, sakārtot iekšpagalmus un piebraucamos ceļus, nodrošināt auto stāvlaukumu izveidošanu pie daudzdzīvokļu mājām. Kā negatīvs faktors jāatzīmē dzīvojamā fonda nepiemērotība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Viena no nozīmīgākajām problēmām pilsētā ir tā, ka ir beidzies lielpaneļu dzīvojamo māju plānotais kalpošanas ilgums, tāpēc ir jānodrošina regulāra šo būvju tehniskā stāvokļa pārbaude un jāizstrādā rekonstrukcijas un renovācijas pasākumu plāni.

Sākot no 2004.gada, Salaspilī strauji sāka attīstīties jauns dzīvojamais rajons, kurā notika gan daudzdzīvokļu, gan rindu māju būvniecība. Tika uzbūvētas 28 daudzdzīvokļu, no kurām 6 ir rindu mājas.

Salaspils pilsētā ir izveidotas vairākas mājokļu apsaimniekošanas sabiedrības (skat. tabulu 7.5.). Galvenokārt tās ir:

- pašvaldības struktūras;
- pašu iedzīvotāju dibinātas biedrības;
- privātas kompānijas.

Apsaimniekošanas darbi tiek veikti par iekasētajiem mājokļu iedzīvotāju maksājumiem.

Visefektīvāk tiek apsaimniekoti tie namīpašumi, kur to veic dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības. Šajos namos gandrīz nav komunālu maksājumu parādnieku, uzkrātie finanšu resursi ir pietiekami, lai veiktu ēkās kārtējos remontdarbus (jumtu, pagrabtelpu, kāpņu telpu remonts, tiek nomainītas ieejas durvis, uzstādītas kodu atslēgas), labiekārtotu un apzaļumotu pieguļošās teritorijas.

Saskaņā ar iedzīvotāju aptaujas datiem privāto namu apsaimniekotāju darbs tiek vērtēts negatīvi.

Tabula 7.5. Dzīvojamo namu apsaimniekotāji Salaspils novadā

Apsaimniekotājs	Māju adreses
Lielie apsaimniekotāji	
SIA „Salaspils celtnieks – namu pārvalde” Dienvidu ielā 5/1–60, Salaspils, LV-2169	Daugavas iela 1 Dienvidu iela 1; 3/1; 5/1; 7/3; 9 ;5/3; 9/2-sarga māja; 9/1-piebūve Miera iela 2/9; 4; 16/7; 16/8; 24a; 2/7;4/1;4/2;4/3;4/4 Gaismas iela 20; 22; 24 Acone- mājas Nr.1, 2, 3, 4, 5; kazarmu māja; visi nami Saulkalnē un Zeltiņos
KS „Budeskalni” Vītoli ielā 4, Salaspils, LV-2169,	Vītoli iela 1; 2; 3; 4; 6 Ziemeļu iela 2; 4; 6; 8; 10 Līvzemes iela 14; 16; 17; 18; 21 Gaismas iela 1; 3; 5; 7; 11; 13
DzĪKS „Dienvidu nams 72”, Miera ielā 16/7, Salaspils, LV-2169	Dienvidu iela 7/1; 7/2 Meža iela 7; 9;9a Miera iela 14; 16; 16/5; 16/6; 17; 18; 20; 22; 25; 29 Lazdu iela 2; 2/2
SIA „Dzīvoklis S”, Skolas ielā 10, Salaspils LV-2121	Rīgas iela 12 Maskavas iela 3 Skolas iela 1; 5/2; 7/2; 8; 11/1; 13; 15 Energētiku iela 2; 3; 5; 9; 13; 15; 21 Celtnieku iela 4; 6; 16; 18 Lauku iela 12 Institūta iela 6
DzĪKS „Kalniņš” Kalnu ielā 7–51, Salaspils, LV-2121	Kalnu iela 7 Maskavas iela 9
AS „Rīgas namu apsaimniekotājs”, Lāčplēša iela 24, Rīga, LV-1011	Celtnieku iela 12 Energētiku iela 6; 19 Skolas iela 10/2; 11/2; 13/2; 7/3 Institūta iela 3 Miera iela 21 Budeskalnu iela 17/1; 17/2 Gausiņi -2; -3 Papardes -1 Pikalne -1 Spolītes
SIA „Energētiki 33”, Skolas ielā 17, Salaspils, LV-2121	Skolas iela 3; 12; 17 Rīgas iela 2 Energētiku iela 1; 7; 11; 23 Celtnieku iela 2; 14
SIA „Tilderu nami”, Nometņu ielā 50, Salaspils, LV-2121	Baznīcas iela 11 Griezes iela 19; Malienas iela 2 Nometņu iela 38; 40 Silmaļu iela 17; 19; 21; 23; 25; 27; 29
SIA „Salaspils nami”,	Dienvidu iela 9/3

Apsaimniekotājs	Māju adreses
Baznīcas ielā 11-9, Salaspils, LV-2121	Kalnrozes iela 16 Miera 24 Silmaļu 11; 16; 22 Nometņu 42 Līvzemes 19
SIA „Rīgas īres nami”, Ozolciema ielā 10/2, Rīga, LV-1058	Celtnieku iela 6a, 6b
SIA „Ķengaraga nami”, Aglonas ielā 39, Rīga, LV-1057	Daugavas iela 2
DzĪB „Vizbulī-1-2-3”, m. Vizbulī-1, dz.3, Salaspils, LV-2118	Vizbulī-1 Vizbulī-2 Vizbulī-3
Apsaimnieko vienu dzīvojamo māju	
DzKS „Salaspils vītols”, Vītoli ielā 4/2 – 12, Salaspils, LV-2169	Vītoli iela 4/2
Apsaimnieko vienu dzīvojamo māju uz pilnvarojuma līguma mājas vecākaļam	
Antonija Dindune, pārvaldniece Jānis Eriņš, pārvaldnieks Rita Skolmeistare, valdes priekšsēdētāja Vladimirs Žarins, pārvaldnieks Ēvalds Lipinieks, pārvaldnieks Ludmila Sekste, pārvaldniece DzĪB „Maskavas 1” DzĪB „M7” DzĪB „Enerģētiku nams 4” Salaspils novada dome Salaspils novada dome DHB administratīvā ēka	Miera ielā 19 Meža ielā 7a Dienvidu ielā 3/2 Līvzemes ielā 20 Vītoli ielā 8 Maskavas ielā 5 Maskavas ielā 1 Maskavas ielā 7 Enerģētiku ielā 4 Skolas ielā 7 (SPN) Enerģētiku ielā 9 (telpu noma) Skolas ielā 10

Avots: Salaspils novada pašvaldība

7.3 Industriālās teritorijas un komercplatības

Kopējā komercdarbībai atvēlēto zemju platība ir aptuveni 5% no Salaspils novada teritorijas (653 ha). Apbūvei noteikumos šīs zemes tiek klasificētas kā ražošanas teritorija un jauktas darījumu apbūves teritorija.

Ražošanas teritorija nozīmē izbūves teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids pilsētās un ciemos ir ekoloģiski tīra ražošana, kā arī dažāda rakstura ar ražošanu saistītas darījumu iestādes, bet lauku teritorijā lauksaimnieciskās ražošanas (graudkopības, lopkopības u.c.) objekti.

Jauktas darījumu apbūves teritorija nozīmē izbūves teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir darījumu iestādes, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekti, kā arī vieglas ražošanas uzņēmumi un noliktavas.

Pilsētas robežās ir izvietota ceturtdaļa no šīm platībām, un attiecīgi ārpus pilsētas pagasta teritorijā – trīs ceturtdaļas.

Ražošanas rakstura izmantošanām paredzētās teritorijas iespējams palielināt uz pamesto karaspēka daļu, nedarbojošos ražošanas un lauksaimniecības objektu rēķina, kā arī videi draudzīgai (nekaitīgai) ražošanai izmantojot citu zemes izmantošanas veidu teritorijas.

Ievērojot Salaspils kvalificētā darbaspēka potenciālu un esošās zinātnes iestādes, viens no perspektīvākajiem pasākumiem ir tehnoloģiskā parka izveide zinātnisko institūtu bāzes papildināšanai ar komercdarbības iespējām zinātņu ietilpīgās ražotnēs, kompleksā ar izglītības iestādēm.

Jauktas izmantošanas teritoriju izveide dod iespēju elastīgai zemes izmantošanas politikai, labāk piemērojoties tirgus prasībām attīstībai visās tautsaimniecības nozarēs.

Kā jauna tautsaimniecības nozare uzskatāms tūrisms, it īpaši aktīvas atpūtas un rekreācijas tūrisma attīstība. Salaspils novada teritorijā Doles dabas parku ir plānots izmantot kā iespējamo iedzīvotāju atpūtas vietu, paredzot dažādu atpūtas un izklaides kompleksu izveidošanu, salas urbanizētās daļas rekultivējamajā teritorijā.

7.4 Īpašo objektu teritorijas

Viens no Salaspils novada domes uzdevumiem ir apzināt, sakopt un nodrošināt efektīvu kultūras un vēstures pieminekļu pārraudzību un saglabāšanu. Pēc Valsts Kultūras Pieminekļu Aizsardzības inspekcijas datiem Salaspils novada teritorijā atrodas un tiek saglabāti arheoloģijas, vēstures un arhitektūras pieminekļi valsts un vietējās nozīmes (skat. tabulu 7.6.). Visi objekti ir iekļauti tūrisma maršrutos vai aktīvās rekreācijas vietās.

Tabula 7.6. Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts

Aizsardzības Nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Pieminekļa datējums
VALSTS NOZĪMES				
2135	Arheoloģija	Vecdoles viduslaiku pils	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	
2136	Arheoloģija	Mūku kalns (Spolīškalns) - pilskalns	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	
2611	Arheoloģija	Jaundoles viduslaiku pils	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	
4208	Māksla	Krāsns	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija, Dole	18/19.gs.
6706	Arhitektūra	Doles muižas apbūve	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija, Dole	18. - 19. gs.
6708	Arhitektūra	Parks	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	19. gs. Ip.
6707	Arhitektūra	Kungu māja	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	1898.
93	Vēsture	Koncentrācijas nometnes vieta	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	1941.-1944.
6705	Arhitektūra	Pārvaldnieka māja	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija	18.-19.gs.
VIETĒJĀS NOZĪMES				
2133	Arheoloģija	Jāņa kalns - kulta vieta	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija;	

Aizsardzības Nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Pieminekļa datējums
2134	Arheoloģija	Suolažu skanst - viduslaiku nocietinājums	Salaspils novads, Salaspils lauku teritorija;	

Avots: Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, <http://www.mantojums.lv/?cat=579&lang=lv>

7.5 Kapsētas

Salaspils novada administratīvajā teritorijā darbojas daļēji slēgtas kapsētas: „Doles”, „Salaspils” (apbedīšana ģimenes kapuvietās, virsapbedījumi) un atvērta kapsēta: “Tilderu”.

Kapsētu darbību regulē Salaspils novada domes 2010.gada 8.decembra saistošie noteikumi Nr.45/2010 „Salaspils novada pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas noteikumi, kas nosaka kapsētu iekšējās kārtības noteikumus, kapavietu piešķiršanas, kopšanas un uzturēšanas kārtību, apbedīšanas kārtību, kapliču izmantošanas kārtību, kapsētu pārziņa, kapavietu uzturētāja tiesības un pienākumus”.

Kapsētas ir Salaspils novada domes īpašums. Izdevumus kapsētu uzturēšanai sedz no Salaspils novada domes budžeta un finanšu resursiem, kas iekasēti, sniedzot kapsētā noteiktos maksas pakalpojumus. Maksas pakalpojumu sarakstu, izcenojumus, maksas pakalpojumu atvieglojumus un samaksas kārtību apstiprina ar Salaspils novada domes lēmumu.

Pašvaldība veic regulāru kapu teritoriju apsaimniekošanu, nodrošinot konteineru izvešanu, žogu un vārtu labošanu, teritoriju labiekārtošanu.

7.6 Degradētās teritorijas

Pašreizējā spēkā pašvaldības esošajā teritorijas plānojumā nav ne uzskaitītas, ne grafiski attēlotas Salaspils novadā esošas degradētās teritorijas.

Tomēr tas nenozīmē, ka problēmas ar apkārtējās vides piesārņojumu un atsevišķu teritoriju rekultivāciju Salaspils novadā nav aktuālas.

Svarīgi sakārtot, sakopt un attīrīt esošās piegružotās teritorijas un nodrošināt pret turpmāko piesārņošanu. Kā piesārņotu teritoriju var uzskatīt Salaspils kodolreaktoru.

Bijušais Kodolpētniecības centra reaktors vairāk nekā četrus gadus nedarbojas. Šobrīd tiek veikti likvidēšanas darbi. Gan dzelzsbetona zona ap kodolreaktoru, gan dzesēšanas caurules un ūdens, kas pa tām ir plūdis, kā arī daudz citu objekta sastāvdaļu joprojām izstaro radiāciju, tāpēc tos sauc par radioaktīvajiem atkritumiem. Likvidējot kodolreaktoru, radioaktīvie atkritumi jānoglabā un droši jānoglabā tiem pielāgotā radioaktīvo atkritumu glabātavē Baldonē. Plānotais radioaktīvo atkritumu daudzums, kas radīsies no kodolreaktora, ir aptuveni 1200 konteineru. Darbus veic SIA „RAPA”.

Šobrīd Salaspils kodolreaktors ir paaugstināta riska zona, tāpēc objekts tiek labi apsargāts.

7.7 Teritoriju labiekārtošana

Pašvaldības zemēs esošos publiskos apstādījumus ierīko un apsaimnieko pašvaldība, kā to nosaka Salaspils novads pašvaldības teritorijas labiekārtošanas, apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības noteikumi. Par labiekārtotām Salaspils novadā ir uzskatāmas visas teritorijas pie sabiedriskajām ēkām - domes, sociālā dienesta, pirmsskolas izglītības iestādēm, skolām, kultūras namiem, baznīcām, LMVI „Silava” u.c.

Skolas ielas rekonstrukcijas ietvaros tiks pilnībā rekonstruēts skvērs pie k/n „Enerģētiķis”.

Salaspils pilsētā nav pietiekami attīstīta atpūtas un brīvā laika pavadīšanas publiskā infrastruktūra. Pilsētā ir stadions un cita sporta infrastruktūra, taču trūkst atpūtas iespējas vidēja gada gājuma iedzīvotājiem un ģimenēm ar bērniem.

Pilsētnieku populārākās pastaigu vietas ir Rīgas HES ūdenskrātuves dambis, un Nacionālais Botāniskais dārzs, kā pasīvās atpūtas vieta vasaras sezonā tiek izmantota arī teritorija pie Daugavas – pludmale.

Pašlaik Daugavas krasta teritorijas izmantošanas atpūtas un brīvā laika pavadīšanas mērķiem potenciāls tiek izmantots ierobežoti, jo teritoriju nepieciešams labiekārtot. Šī teritorija atrodas valsts akciju sabiedrības „Latvenergo” īpašumā. Salaspils novada dome ir vienojusies ar VAS „Latvenergo” par teritorijas iznomāšanu Salaspils novada domei ar mērķi labiekārtot teritoriju un izmantot to kā pilsētas iedzīvotāju un viesu atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietu, ievērojot VAS „Latvenergo” drošības nosacījumus. 2011.gadā novada dome rīkoja Daugavas labā krasta labiekārtojuma metu konkursu, kurā tika iekļauta prasība izstrādāt Daugavas labā krasta labiekārtojuma dažādu vecuma grupu iedzīvotāju ikdienas un aktīvajai atpūtai, paredzot:

1. gājēju, skrituļotāju un velosipēdistu celiņu, suņu pastaigu zonas izvietojumu;
2. krastmalas sezonālo aktivitāšu iespējas;
3. pasīvās un aktīvās atpūtas iespējas krastmalā;
4. piekļūšanas iespēju nodrošinājumu atpūtas teritorijām un to risinājumi.

8 Vides kvalitāte

Nodaļas sagatavošanā izmantotā literatūra:

SIA Valgums S. Tehniski ekonomiskais pamatojums. Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē, II. Kārta. 2011.

Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2009.-2019. gadam (http://mvd.riga.lv/uploads/videtroksni/ricibas_plans_rigas_aglomeracijai.pdf)

Salaspils novada attīstības programma 2008-2012

Dabas parka "Doles sala" dabas aizsardzības plāns 2009. – 2019. gadam

Vides pārraudzības valsts birojs. Informācija no A un B kategorijas vides atļaujām

Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2009. – 2015.gadam.

Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas centra dati.

Veselības inspekcijas dati

Salaspils novada vides kvalitāti raksturo gaisa kvalitāte, dzeramā un virszemes ūdens kvalitāte, atkritumu apsaimniekošana, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas novadā, jonizētais starojums un kodoldrošība, troksnis, un vides riski.

8.1 Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti Salaspils novadā ietekmē gan stacionārie, gan mobilie avoti.

Stacionāro avotu izmešus gaisā Salaspils novadā rada rūpnieciskie uzņēmumi, kuri atrodas novadā vai robežojas ar novada teritoriju. Tie ir parādīti zemāk tabulā.

Tabula 8.1. Salaspils novada stacionāro gaisa piesārņotāju raksturojums

Uzņēmums	Adrese	Kurināmais	Galvenie izmešu veidi	Nozare
AS Latvenergo Rīgas TEC – 2	Acone, Salaspils novads	Dabaszāze, avāriju un remontu laikā var izmantot mazutu	Oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, gaistošie organiskie savienojumi	Enerģētika
SIA Salaspils Siltums	Miera iela 31, Salaspils	Dabaszāze	Oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, gaistošie organiskie savienojumi	Enerģētika
SIA Dilers	Granīta iela 31/5, Acone, Salaspils novads	Dabaszāze	oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds, cietās daļiņas t.sk. PM ₁₀ , gaistošie organiskie savienojumi	Metālu ražošana un apstrāde
SIA Saulkalne S	Saulkalne, Salaspils pagasts, Salaspils novads	Dabaszāze un akmeņogles	Cietās daļiņas, t.sk. PM ₁₀ , PM _{2.5} , oglekļa dioksīds, slāpekļa dioksīds, oglekļa oksīds, sēra dioksīds	Minerālu izstrādājumu ražošana
SIA Ancers	Ferma "Bunči-1", Salaspils novads	Malka	Cietas daļiņas: t.sk. PM ₁₀ un PM _{2.5} , slāpekļa oksīds, oglekļa oksīds, amonjaks, sērūdeņradis, dažādi organiski savienojumi, smakas	Lopkopība (cūku ferma)

Avots: Vides pārraudzības valsts birojs, minēto uzņēmumu A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas vai to pieteikumi (SIA „Ancers”)

Piesārņojošie izmeši gaisā ir atkarīgi no sadedzināšanas iekārtā izmantotā kurināmā. No fosilo kurināmo veidiem dabasgāzes sadedzināšanas laikā atmosfērā nonāk mazāk kaitīgo vielu, salīdzinot ar citiem kurināmā veidiem, piemēram, mazutu vai akmeņoglēm. Salaspils novada siltumenerģētikas uzņēmumi pamatā izmanto dabasgāzi.

SIA „Saulkalne S” ir derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes uzņēmums, kura izmeši gaisā izmet cietās daļiņas PM_{10} un $PM_{2.5}$. Otrs derīgo izrakteņu pārstrādes uzņēmums SIA „KNAUF”, kurš atrodas Stopiņu novadā, robežojas ar Salaspils novadu. Abu būvmateriālu rūpnīcu – KNAUF un Saulkalne S - izmešu ietekme uz Salaspili nav vērtējama kā liela, jo valdošie dienvidrietumu vēji novirza rūpnīcu izmešus garām Salaspils pilsētai, tomēr jāņem vērā šo rūpnīcu izmešu ietekme uz apkārtnē dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

Mobilo avotu izmeši Salaspils novadā ir dzelzceļa un autopārvadājumi. Salaspils novadu šķērso valsts nozīmes autoceļš A-6 (Rīga–Daugavpils–Krāslava), kā arī dzelzceļa līnija Rīga–Daugavpils. Dzelzceļa pārbrauktuves šķērsojums atrodas Salaspils pilsētas centrā, kur autotransporta sastrēgumi pie dzelzceļa pārbrauktuves vai palielināta neelektrisko vilcienu plūsma var negatīvi ietekmēt gaisa kvalitāti.

Salaspils novada gaisa kvalitāti var ietekmēt ar novadu robežojošais sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligons SIA „Getliņi Eko”, kurš atrodas Stopiņu novadā, izmetot gaisā no poligona noplūdušu metāna gāzi un smakas. Par SIA „Getliņi Eko” darbību 2010.g. sūdzības no iedzīvotājiem par smakām nav saņemtas.

Salaspils novadā fona gaisa piesārņojums nav mērīts, tāpat nav mērīta Rīgas objektu ietekme uz gaisa kvalitāti novadā.

Nākotnē gaisa kvalitāti var ietekmēt „Rail Baltica” projekta realizācija. Projekts paredz dzelzceļa līnijas izbūvi no Lietuvas, caur Panevėžu uz Rīgas Centrālo staciju un tālāk uz Tallinas Centrālo staciju. Izpētes projekts norāda, ka „Rail Baltica” vajadzībām būs jāuzbūvē jauns dzelzceļa tilts pie Salaspils, gar kuru ies līnija, un pie Salaspils tiek paredzēta arī nozīmīga preču pārkraušanas stacija, jo šajā vietā „Rail Baltica” krustosies ar Rīgas – Maskavas dzelzceļa līniju. Dzelzceļu uzbūvēt paredzēts no 2012. līdz 2024. gadam, pirmie vilcieni pa to varētu sākt braukt 2025. gadā.

8.2 Pazemes ūdeņu kvalitāte

Salaspils novadā ūdensapgādes, kanalizāciju, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas pakalpojumus nodrošina SIA „Valgums-S” (saskaņā ar līgumu ar Salaspils novada domi). SIA „Valgums-S” centralizētās ūdensapgādes sistēmas vajadzībām izmanto 12 artēziskos urbumus Salaspilī un 2 Saulkalnē. Novada teritorijā ir vairāki privātie, juridiskām personām piederošie artēziskie urbumi. Mājsaimniecības, kuras neizmanto centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus, izmanto privātās urbtās vai raktās akas.

Centralizētajai ūdensapgādes sistēmai Salaspils novadā kopā ir pieslēgti 91.6% iedzīvotāju no kopējā iedzīvotāju skaita. SIA “Valgums S” mērķis ir panākt pēc iespējas lielāku ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu lietotāju skaitu, lai novada teritorijā varētu atteikties no individuālajiem urbumiem, un no krājtvertnēm.

Visi esošie artēzisko aku lauki Salaspilī un Saulkalnē atrodas Devona smilšakmens starpslāņu ūdens krājumos. Iegūstamā ūdens kvalitāte kopumā atbilst dzeramā ūdens normatīvajām prasībām, bet būtiski palielināts ir dzelzs saturs. Salaspils ūdenī tas konstatēts 0,78-0,87 mg/l un Saulkalnē 1,8 mg/l. Konstatēta arī mangāna jonu satura neatbilstība normatīvajām prasībām. Bez tam ūdens ir ar paaugstinātu cietību un arī sulfātu saturs ir augsts, kaut arī nepārsniedz normatīvo ierobežojumu.

Lai ūdensapgādes sistēmā tiktu piegādāts normatīvajām prasībām atbilstošs dzeramais ūdens, Salaspils novadā ir uzbūvētas ūdens sagatavošanas stacijas.

Ūdensapgādei izmanto artēziskos ūdeņus no Gaujas un Gaujas-Amatas ūdens horizonta. Gaujas-Amatas ūdens horizonts ir labi aizsargāts no virszemes piesārņojuma, jo maz caurlaidīgo iežu slāņa biezums ir lielāks par 20 m, savukārt Gaujas ūdens horizontu no piesārņošanās aizsargā ap 30 m biezs mazcaurlaidīgo iežu slānis.

Vides stāvokļa uzlabojumi Salaspilī un Saulkalnē ir panākti projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos” ietvaros, kura rezultātā Salaspils novadā tika veikti vairāki būtiski uzlabojumi ūdenssaimniecības attīstībā (Ūdenssaimniecības attīstības projekts Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē, I kārtā). Minētā projekta ietvaros tika uzbūvētas dzeramā ūdens sagatavošanas stacijas, veikta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija, artēzisko urbumu sakārtošana, paplašināti ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, u.c. pasākumi.

8.3 Virszemes ūdeņu kvalitāte

Salaspils novada teritorijā atrodas Daugava, Mazā Jugla un vairākas mazas upītes. Tās visas ir Daugavas sateces baseina upes. Ūdens pieplūdums upēs veidojas galvenokārt no nokrišņiem, mazāk no pazemes ūdeņiem. Dabisku ezeru Salaspils novadā nav, bet ir izveidojušās vairākas mākslīgās ūdens krātuves vietās, kur izstrādātas ģipšakmens vai dolomīta atradnes.

Salaspils novada teritorijas ietilpst Daugavas upju baseinu apgabalā. Daugavas upju baseinu apgabals teritorijas ziņā ir vislielākais Latvijā, tas aizņem 42% no valsts kopējās teritorijas. Daugavas baseina apgabalā visbūtiskāko ietekmi uz ūdeņu kvalitāti rada punktveida un izkliedētais piesārņojums, proti, nepietiekami attīrītu notekūdeņu novadīšana, kā arī uzkrāto fosfora un slāpekļa savienojumu izskalošana no lauksaimniecības/ mežsaimniecības teritorijām, tādējādi radot ūdens eutrofikāciju, kas negatīvi ietekmē zivju resursus un samazina bioloģisko daudzveidību. Pie piesārņojuma jāmin arī pārrobežu ietekme – tā kā aptuveni 60% Daugavas baseina noteces veidojas ārpus Latvijas teritorijas, ūdens kvalitāti var ietekmēt tur novadītais piesārņojums.

Salaspils novada teritorijā Daugavas garums ir 15,8 km. Daugavas plūsma ir būtiski izmainīta. Rīgas HES izbūves rezultātā ir izveidota Daugavas ūdens krātuve (platība 35,8 km²), ūdens līmenis augšpus aizsprosta paaugstināts par 17,2 m, appludināta liela upes ielejas un citas platības, kā arī zem ūdens līmeņa palikusi lielākā daļa no Doles salas. Lejpus aizsprosta Daugava ir stipri pārveidota. To veido Sausā Daugava (Vecupe) un Daugavas pamatplūsma, kas satiekas aiz Doles salas. Aiz aizsprosta Daugavas tecējums ir pakļauts Rīgas HES darba režīmam, kas stipri atšķiras no normāla upes tecējuma. Nevienmērīgais tecējums veicina krastu eroziju, Doles salā vietām krasti ir pārpurvojušies.

Salaspils un Saulkalnes notekūdeņi tiek novadīti uz Salaspils notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Notekūdeņi, pēc bioloģiskās attīrīšanas, tiek novadīti Daugavā. Daugavā novadītie notekūdeņi tiek attīrīti atbilstoši normatīvajām prasībām, tāpēc var uzskatīt, ka Salaspils un Saulkalnes notekūdeņu iepludināšana Daugavā neatstāj būtisku ietekmi uz Daugavas ūdens kvalitāti. Kvalitatīvu notekūdeņu attīrīšanu nodrošinājusi notekūdeņu attīrīšanas stacijas rekonstrukcijas projekta īstenošana. Tās rezultātā uzlabojusies Salaspils un Saulkalnes notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte un samazinājusies antropogēnā slodze uz Daugavu, ko rada Salaspils aglomerācija. Izplūdes parametru salīdzinājums no vecajām attīrīšanas iekārtām (P_{kop} 6-15 mg/l un N_{kop} 30-50 mg/l) ar jauno, rekonstruēto NAI parametriem (P_{kop} <2 mg/l un N_{kop} <15 mg/l) liecina par būtisku uzlabojumu.

Ūdens resursi Salaspils novadā raksturoti zemāk tabulā.

Tabula 8.2. Ūdens resursu rādītāji Salaspils novadā

Parametrs	2007	2008	2009
Ņemtais virszemes ūdens daudzums, tūkst. m ³	9394	9906	9832
Ņemtais pazemes ūdens daudzums, tūkst. m ³	1223	1772	909
Novadītais notekūdeņu daudzums, tūkst. m ³	8594	9235	10465
t.sk. ar attīrīšanu normatīvi tīri, tūkst. m ³	1079	972	2952
t.sk. ar attīrīšanu normatīvi netīri, tūkst. m ³	10	5	2
t.sk. bez attīrīšanas normatīvi tīri, tūkst. m ³	7505	7507	7507
Ar notekūdeņiem vidē novadītais piesārņojums, tonnas gadā			
Suspendētās vielas	17,688	40,170	49,801
Bioķīmiskais skābekļa patēriņš	7,569	29,640	34,180
Ķīmiskais skābekļa patēriņš	62,234	183,01	242,337
Naftas produkti	0,018	1,250	0,378
Sintētiskās virsmas aktīvās vielas	0,043	0,300	0,459
Kopējais fosfors	5,729	6,320	3,246
Fosfātu fosfors	4,110	3,870	2,549
Kopējais slāpekļis	37,306	37,270	15,844

Avots: LVGMC

Kā novērojums tabulā, 2008.g. un 2009.g., salīdzinājumā ar 2007.g., ir pieauguši suspendēto vielu, bioķīmiskais skābekļa patēriņa un ķīmiskā skābekļa patēriņa rādītāji. Tā iemesls, visticamāk, ir iedzīvotāju skaita palielināšanās kopš 2007.gada.

Salaspils novadā no 2005.g. līdz 2009.gadam 2 peldvietās - Daugavas upes peldvietā Salaspilī un Daugavas upes peldvietā Saulkalnē Veselības inspekcija veica regulāru ūdens kvalitātes monitoringu. 2010.gadā peldvietu ūdens kvalitāti nenoteica finansējuma trūkuma dēļ.

Peldvietu ūdens kvalitāti var raksturot ar ilglaicīgo kvalitātes novērtējumu. Ilglaicīgās kvalitātes novērtējums tiek veikts pēc visiem peldsezonas laikā ņemtajiem paraugiem un izmantojot Eiropas Padomes Direktīvas 76/160/EEK (1975.gada 8.decembris) par peldvietu ūdens kvalitāti kritērijus. Neatbilstoša ilglaicīgā kvalitāte liecina, ka peldvietas ūdens kvalitāte var periodiski pasliktināties un potenciāli apdraudēt peldētāju veselību. Abu minēto peldvietu gadījumā 2006. un 2005. gados, visticamāk, ka to kvalitāti ietekmēja nepietiekami attīrītu notekūdeņu ieplūdes no notekūdeņu attīrīšanas stacijām augšpus peldvietām.

Tabula 8.3. Ilglaicīgās peldūdens kvalitātes novērtējums Salaspils peldvietās no 2005. – 2009.g.

	2009	2008	2007	2006	2005	Komentāri
Daugavas upes peldvieta Salaspilī	Atbilstoša	Atbilstoša	Atbilstoša	Neatbilstoša	Neatbilstoša	2005.-2007.g. novērtēšana veikta pēc E.coli un kopējo koliformu skaita, bet ar 2008.g.- tikai pēc E.coli, jo kopējās koliformas vairs netiek noteiktas
Daugavas upes peldvieta Saulkalnē	Atbilstoša	Atbilstoša	Neatbilstoša	Neatbilstoša	Neatbilstoša	

Avots: Veselības inspekcija

8.4 Atkritumu saimniecība

Salaspils novada dome atkritumu apsaimniekošanu novadā organizē un kontrolē saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem, Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu, Salaspils novada saistošajiem noteikumiem Nr.6/2007 Par Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (apstiprināti Salaspils novada Domes sēdē 14.03.2007. (Prot.Nr.6, 6.§)) un Pierīgas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007.-2013.gadam.

Sadzīves atkritumu apsaimniekotājs novadā tiek izvēlēts publiskā iepirkuma procedūras kārtībā. No 2008.gada Salaspils sadzīves atkritumus apsaimniekoja SIA „L&T”, savukārt no 2011. gada 1. oktobra līgums par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu tiks slēgts ar SIA „Ragn Sells”.

Savāktais sadzīves atkritumu daudzums Salaspils novadā gadā ir apmēram 56 000 m³.

Salaspils novadā savāktie sadzīves atkritumi tiek vesti uz atkritumu poligonu SIA „Getliņi Eko”. Novada teritorijā nav bijušas legālas sadzīves vai bīstamo atkritumu izgāztuves.

Dalītā atkritumu vākšana tiek nodrošināta 15 vietās.

Ar zaļo atkritumu savākšanu nodarbojas Komunālais dienests, kurš tos kompostē speciālā zaļo atkritumu kompostēšanas laukumā Rīgas ielā 115. Zaļie atkritumi veido 2,4% no kopējā savāktā sadzīves atkritumu daudzuma.

Nelegāli novietoto vai piegružoto atkritumu savākšana notiek Lielās talkas laikā, kuru ik gadu rīko vides aizsardzības organizācijas un pašvaldība, un ar Komunālā dienesta palīdzību, kurš regulāri uzrauga teritorijas piegružošanu novadā un sakopj pašvaldības teritorijas.

Bīstamo atkritumu apsaimniekošanu nodrošina specializētas firmas.

8.5 Vides riski

Salaspils novadā būtiskākos vides riskus veido ar novadu robežojošais sadzīves atkritumu poligons Getliņi Eko, transporta kustība, ražošanas un energouzturības darbība, dabisko un tehnogēno plūdu draudi, un slēgtais Salaspils kodolreaktors.

Atkritumu apsaimniekošanas poligons Getliņi-Eko. Getliņu atkritumu vecā izgāztuve un jaunais poligons atrodas netālu no Salaspils pilsētas robežām. Nopietnus draudus videi Getliņu izgāztuve radīja pēc Rīgas HES uzbūvēšanas, kad paaugstinājās gruntsūdens un būtiski izmainījās gruntsūdeņu struktūra, palielinājās atkritumu sadalīšanās produktu ieskalšanās augsnē un gruntsūdenī, ko veicināja arī efektīvas drenāžas trūkums. Uz doto brīdi Getliņu vecā izgāztuve ir deponēta un slēgta, līdz ar to samazinot potenciālo gruntsūdeņu piesārņojumu no vecās izgāztuves, savukārt jaunais poligons izveidots, ievērojot vides prasības.

Ievērojamā transporta kustība (dzelzceļš un autotransports, it īpaši šoseja A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava). Salaspils teritorijā notiek aktīva autotransporta un dzelzceļa satiksme, kas saistīta ar lielu dažādu avāriju varbūtības pakāpi. Otra problēmu grupa, kas saistīta ar transporta plūsmu, ir izplūdes gāzes, autoriepu dilšanas produkti, sāls, kas ziemā tiek izmantota ledus un sniega izkausēšanai. Šo faktoru ietekmē ceļu tuvumā augsnē palielinās svina un kadmija koncentrācija, rodas traucējumi mežaudžu attīstībā. Bez tam intensīvā transporta kustība rada paaugstinātu trokšņu līmeni.

Ražošanas uzņēmumi. Salaspils teritorijā izvietoti vai ar to robežojas vairāki lieli rūpniecības uzņēmumi. Nozīmīgākie ir būvmateriālu ražošanas uzņēmumi Sauriešos (SIA „KNAUF”) un Saulkalnē (SIA „Saulkalne S”). Šo uzņēmumu darbības rezultātā atmosfērā nonāk liels

daudzums cieto un gāzveida izmešu. Negatīvā ietekme iespējama no ģipša ieguves uzņēmumiem, it īpaši karjeru ietekme uz gruntsūdeņu, pazemes un virszemes ūdeņu stāvokli un karsta procesu aktivizēšanās. Salaspilī ir arī divas degvielas uzpildes stacijas, kas var radīt naftas produktu noplūžu risku. Arī cūku fermas negatīvā ietekme uz vidi un cilvēku veselību iespējama, piesārņojumam no kūtsmēsliem noplūstot augsnē vai ūdenī, kā arī nokļūstot gaisā. Ir iespējama dažādu barības vielu, veterināro līdzekļu, patogēnu un citu dzīvnieku izcelsmes atkritumu nokļūšana vidē.

Lieli energoapgādes uzņēmumi. Salaspils novadā darbojas Rīgas HES un Latvenergo uzņēmums TEC-2, kurš atrodas Salaspils novada Aconē. Jāatzīmē, ka pēdējos gados izdarīti būtiski uzlabojumi Latvenergo uzņēmumos TEC-2 un Rīgas HES, kas veicinājis to negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanos. Salaspils pilsētā atrodas SIA „Salaspils Siltums”.

Slēgtais Salaspils atomreaktors nedarbojas jau vairāk kā desmit gadus. Sabiedrībā izveidojies uzskats, ka atomreaktors radījis apkārtnē vides radioaktīvo piesārņojumu, taču pēc Kodolpētniecības centra izpētes datiem radioaktīvais fons visā Salaspilī un arī reaktora apkārtnē nepārsniedz normatīvās robežas. Salaspils kodolreaktors ir paaugstinātas bīstamības objekts valsts mērogā atbilstoši Civilās aizsardzības plāna 3. pielikumam.

Paaugstināts gruntsūdeņu līmenis. Salaspils novadā gruntsūdeņu dziļums ir mainīgs, bet tas ir stipri ietekmēts (paaugstināts) Rīgas HES izbūves rezultātā. Pēc Rīgas HES aizsprosta noslēgšanas 1976. gadā gruntsūdens līmenis cēlies – atkarībā no vietas reljefa un ģeoloģiskās uzbūves par 0,5 līdz 2 m. Pagājušā gadsimta 80-tajos gados gruntsūdens līmenis stabilizējies, bet 90-tajos gados atsākusies lēna gruntsūdens līmeņa paaugstināšanās. Tas izskaidrojams ar pirms 30-35 gadiem ierīkotās meliorācijas sistēmas nolietošanos, kā arī apzinātu vai neapzinātu ūdens novadīšanas grāvju aizbēršanu u.c.

Ugunsbīstamība un sprādzienbīstamība. Salaspils novada teritorijā dominē sausieņu meži, kuros dominē priede, līdz ar to sausajā periodā mežos ir paaugstināta ugunsbīstamība. Teritorijā atrodas arī kokzāģētavas un kokapstrādes uzņēmumi. Salaspilī ir arī divas degvielas uzpildes stacijas. Paaugstināta riska sprādzienbīstams objekts atrodas ar Salaspils novadu robežojošajā Stopiņu novadā - SIA Sprādziens sprāgstvielu noliktava-, kurā uzglabā pirotehniku un sprāgstvielas.

Dabisko plūdu draudi. Plūdi Salaspils novadā var rasties pavasara palu, ledus iešanas, ilgstoša lietus perioda laikā. Šādi plūdi parasti ir lokāli, un postījumi ir ģeogrāfiski relatīvi ierobežoti. Neskatoties uz to, ka Salaspils novadā darbojas ūdensnotekas un novadgrāvji, tomēr to apkārtni var uzskatīt par potenciālajām applūduma riska teritorijām, jo aizauguma un piesērējuma dēļ ūdensnotekas nevar nodrošināt palielinātu ūdens caurplūdi. Var pārplūst kanalizācijas pārsūkņēšanas stacija Dārziņu meža teritorijā, novadot apkārtnē neattīrītus notekūdeņus. Salaspils novada dome ir izstrādājusi un apstiprinājusi Plūdu reaģēšanas plānu 2011.g. pavasarim. Ir izveidota applūstošo teritoriju karte Mazās Juglas pieguļošajām teritorijām.

Tehnogēnas avārijas risks Rīgas HES. Daugavas HES kaskāde ir atzīta par Nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju, jo Daugavas HES kaskādes būvju iespējamā avārija rada plūdu draudus daudz lielākās teritorijās un daudz lielākam iedzīvotāju skaitam, salīdzinot ar dabisko faktoru izraisīto plūdu apdraudētajām teritorijām. Šādas avārijas gadījumā visvairāk cietīs teritorijas lejpus dambja. Rīgas HES ir paaugstinātas bīstamības objekts valsts mērogā, atbilstoši Civilās aizsardzības plāna 3. Pielikumam.

8.6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Saskaņā ar LVĢMC datiem, Salaspilī ir reģistrētas vairākas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas (skat. tabulu 8.4.). Būtiskākās ir bijušās agrofirmas mehāniskās darbnīcas un DUS Līvzemes ielā 23, kur konstatēts gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem, un avārijas vieta pie „Mūrniekiem”, kur 1999.gadā noplūda 6 m³ formaldehīda.

Tabula 8.4. Potenciālu un potenciālu piesārņotu vietas Salaspils novadā

Vietas numurs piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu reģistrā	Kategorija	Nosaukums	Apraksts
80317/4339	Potenciāli piesārņota vieta	SIA A.C.B. asfaltbetona rūpnīca „Lazdiņas”	Asfalta un ceļu seguma materiālu ražošana, tai skaitā akmens materiālu aukstā apstrāde
80317/4550	Potenciāli piesārņota vieta	SIA „Tehnoloģijas centrs AM2”, kokapstrādes cehs ar medicīnisko atkritumu līdzsadedzināšanu	Kokapstrādes cehs ar medicīnisko atkritumu līdzsadedzināšanu, tagad SIA „LC”
80317/4189	Potenciāli piesārņota vieta	SIA „Saulkalne S”, minerālu ražotne	Kaļķa un dolomīta smilšu ražotne
80317/4165	Potenciāli piesārņota vieta	AS Latvenergo, filiāle Rīgas TEC-2	Kombinēta siltumu un elektroenerģijas ražošana
80317/1901	Piesārņota vieta	Avārijas vieta pie „Mūrniekiem”, Salaspils lauku ter.	6 m ³ formaldehīda noplūde gruntī 1999.gadā
80115/1900	Piesārņota vieta	Bijušās mehāniskās darbnīcas un DUS, Salaspils, Līvzemes 23	Kolhoza mehāniskās darbnīcas, degvielas bāze un uzpilde. Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem.

Avots: LVĢMC

8.7 Jonizētais starojums un kodoldrošība

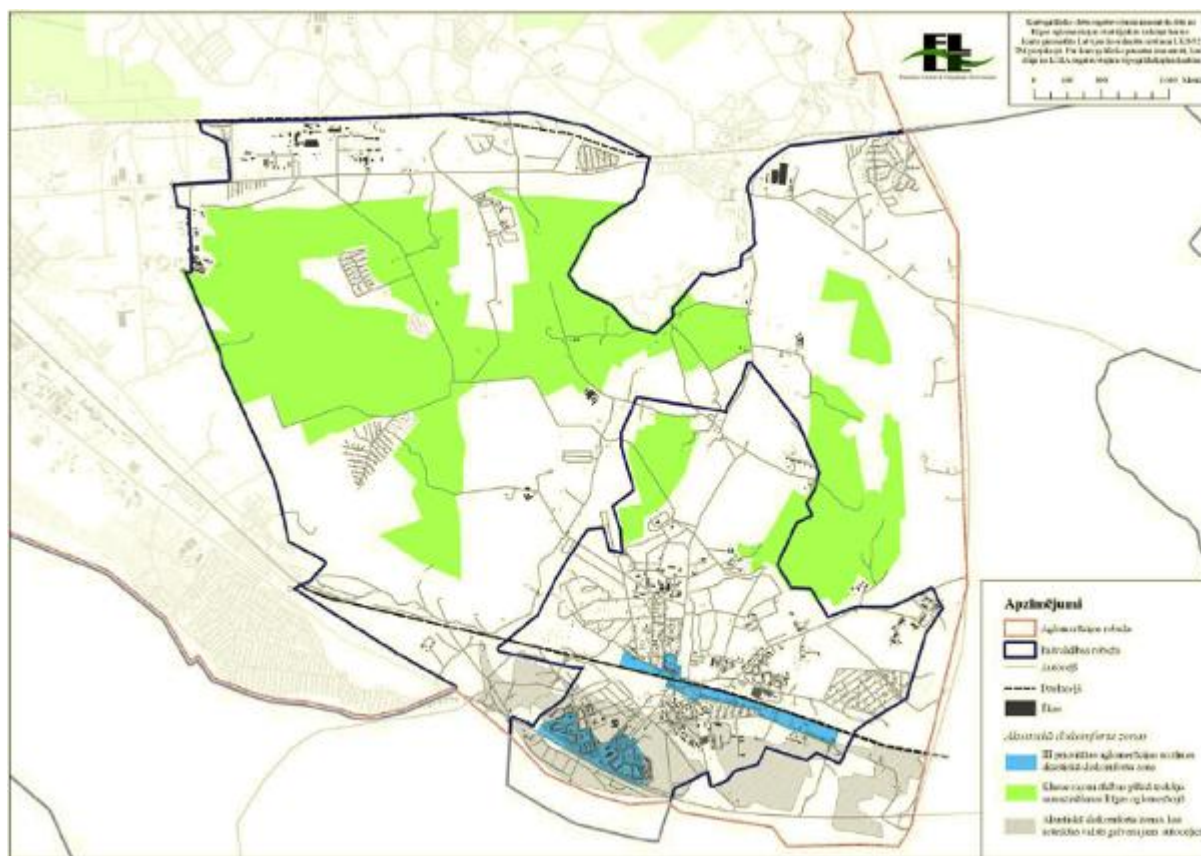
Viens no valsts nozīmes jonizējošā starojuma objektiem Latvijā atrodas Salaspilī - Salaspils kodolreaktors. Salaspils kodolreaktors ir slēgts kopš 1998. gada un atrodas demontāžas stadijā. Slēgtā reaktora bīstamība ir tāda, ka kāda negadījuma (ugunsgrēks, terora akts, personāla kļūda) rezultātā, var radīt apdraudējumu objekta darbiniekiem un izraisīt radioaktīvo piesārņojumu objekta teritorijā un nelielā tuvākā apkārtnē. Pēc Kodolpētniecības centra izpētes datiem, radioaktīvais fons visā Salaspilī un arī reaktora apkārtnē nepārsniedz normatīvās robežas.

8.8 Troksnis

Lai novērstu un samazinātu vides troksni un saglabātu esošo stāvokli teritorijās, kurās vides trokšņa rādītāji atbilst 2004.gada 13.jūlija MK noteikumos Nr. 597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” noteiktajām prasībām, Rīgas aglomerācijā, kurā ietilpst arī Salaspils novads, tika izdalītas problēmu teritorijas jeb akustiskā diskomforta zonas (turpmāk - ADZ) un klusie rajoni.

Salaspils novadā tika noteiktas divas šādas ADZ – gar autoceļu Rīga –Daugavpils un gar dzelzceļu.

Attēls 8.1. Akustiskā diskomforta zonu un kluso teritoriju izvietojums Salaspils novada teritorijā

Avots: Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2009.-2019. gadam

Klusie rajoni ir nozīmīgi ar to, ka tās ir klusas, publiski pieejamas teritorijas. Salaspils novada teritorijā ir 5 klusie rajoni ar kopējo platību 1528 ha (5 816 ha, 336 ha, 73 ha, 42 ha, 261 ha). Pašvaldības galvenais uzdevums ir saglabāt šo teritoriju pašreizējo stāvokli attiecībā uz vides troksni un iespēju robežās to nepasliktināt, izvērtējot un, nepieciešamības gadījumā, ierobežojot dažādu objektu būvniecību kluso rajonu tuvumā.

Rīgas reģionam ir izstrādāts Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2009.-2019. gadam, kurš ietver arī Salaspils novadu. Rīcības plānā Salaspils novadā vides trokšņa samazināšanai ieteikts izveidot stādījumu joslas un prettrokšņa ekrānus. Salaspils novada dome ar saistošajiem noteikumiem Nr.31/2009 (14.10.2009, prot.Nr.28) ir apstiprinājusi Rīgas aglomerācijas Rīcības plānu trokšņa samazināšanai Salaspils novada administratīvās teritorijas daļā.

8.9 Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana

Salaspils novadā 1987.gadā ir izveidots dabas parks „Doles sala”, kurš ir iekļauts Natura 2000 aizsargājamo teritoriju tīklā. Dabas parka platība ir 1055 ha. Teritorija izveidota, lai saglabātu Doles salas ainavu savdabību, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Teritorijā ietilpst ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis - Doles salas dolomītu atsegums, kas ir ne vien Latvijā aizsargājams biotops, bet arī Eiropas aizsargājams biotops. Konstatētas retas augu sugas. Ligzdo retas un aizsargājamas putnu sugas, ziemo paugurknābja gulbis.

Dabas parkā „Doles sala” konstatētas vairākas Latvijā retas un aizsargājamas sugas, kā arī Eiropā aizsargājamas sugas:

- 25 retas un īpaši aizsargājamas augu sugas;
- 16 īpaši aizsargājamās putnu sugas;
- viena Eiropas nozīmes aizsargājamā zīdītāju suga;
- viena īpaši aizsargājamā abinieku suga;
- 20 īpaši aizsargājamās vai citādi nozīmīgas bezmugurkaulnieku sugas.

Savukārt NBD Augu bioloģiskās daudzveidības in vitro saglabāšanas nodaļā tiek pētīta reto un apdraudēto augu diedzēšana un kultivēšana sterilās kultūrās. Pirmie augi ar šo metodi izaudzēti jau 2003. gadā, pašlaik kolekcijā ir 75 Latvijas floras reto augu sugu taksoni. Botāniskajā dārzā šādi augi gan izvietoti ekspozīcijās, lai ar tiem iepazīstinātu apmeklētājus, gan arī stādīti vietās, kas tuvas dabiskajām augtenēm.

8.10 Informācija par dabas resursu nodokli

Atbilstoši likumam par Dabas resursu nodokli (no 15.12.2005), ieņēmumi no dabas resursu nodokļa par dabas resursu ieguvi vai izmantošanu, vai vides piesārņošanu, tiek ieskaitīti attiecīgi pa budžetiem pašvaldību vides aizsardzības (60% no ieņēmumiem) un valsts speciālajā pamatbudžetā (40% no ieņēmumiem).

Salaspils novada dabas resursu nodokļa ieņēmumi un izdevumi parādīti tabulā 8.5.

Tabula 8.5. Ieņēmumi un izdevumi no dabas resursu nodokļa Salaspils novadā, 2006.-2010.gads

Gads	Ieņēmumi	Izdevumi
2006	75151	13151
2007	59754	142326
2008	60741	27779
2009	74263	59964
2010	58221	118144

Avots: Salaspils novada pašvaldība

9 Sociālo pakalpojumu nodrošinājums un sociālā drošība

9.1 Izglītība un tālākizglītība

Salaspils novada kā pašvaldības uzdevums izglītības jomā ir rūpēties par iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšanu pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā, pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanā ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs.

Pašvaldības kompetenci izglītības politikas veidošanas jomā nodrošina Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes lietu komiteja, bet metodoloģisko darbu novadā organizē un koordinē domes administrācijā izveidotā Izglītības, kultūras un sporta metodiskā daļa.

Izglītības procesu pašvaldībā īsteno Salaspils novada domes iestādes, kuru darbība tiek finansēta no pašvaldības budžeta. Izglītības joma Salaspils novada pašvaldības budžetā ir vislielākā izdevumu pozīcija - vidēji 34% gadā.

Kopskatu par Salaspils novada izglītības iespējām sniedz attēls zemāk.

Attēls 9.1. Izglītības iespējas Salaspils novadā

Nākamajās sadaļās tiek sniegts detalizētāks izglītības iespēju raksturojums.

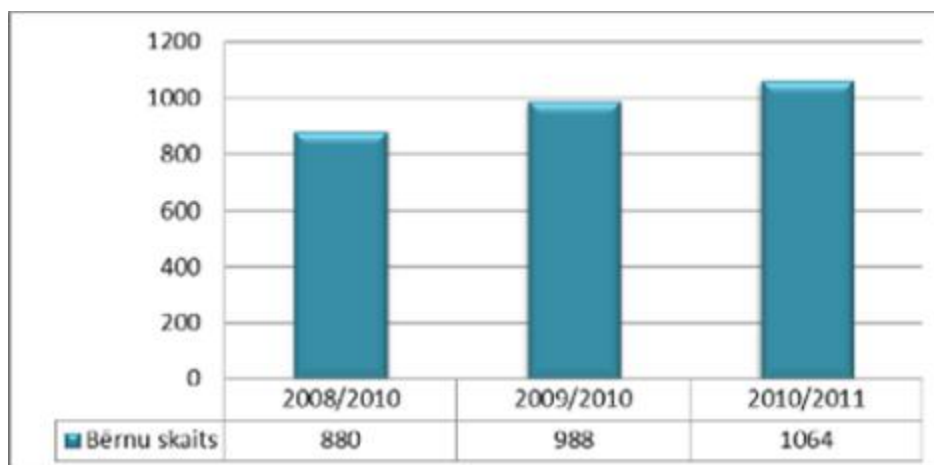
9.1.1 Pirmsskolas izglītības iestādes

Pirmsskolas izglītības pamatmērķis ir sekmēt bērna vispārējo attīstību un gatavību uzsākt sākumskolas posmu pamatzglītībā. Salaspils novadā pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanai tiek pievērsta īpaša uzmanība, tādējādi sekmējot pirmsskolas vecuma bērnu apmācību un sagatavošanu mācībām vispārīgizglītojošās iestādēs. Šī mērķa sasniegšanai ir būtiski nodrošināt izglītības procesa kvalitāti un materiāli tehnisko bāzi. Šobrīd Salaspils novadā pirmsskolas izglītības programmas īsteno 7 izglītības iestādes, kas nodrošina pirmsskolas vecuma bērnu izglītošanu un sagatavošanu sākumskolas izglītībai - PII „Ritenītis”; PII „Saulīte”; PII „Saime”; PII „Jāņtārpiņš”; PII „Daugaviņa” un PII „Atvasīte”.

PII „Atvasīte” tika izveidota 2009.gadā, likvidējot Salaspils sākumskolu. Salaspils 2.vidusskolā tiek īstenota piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātā pirmsskolas izglītības mazākumtautību programma.

Salaspils novadā 2010./2011.mācību gadā pirmsskolas izglītības programmas apguva 1064 bērni, kas rezultātā parāda pieauguma tendenci salīdzinājumā ar diviem iepriekšējiem mācību gadiem (skat. attēlu 9.2.).

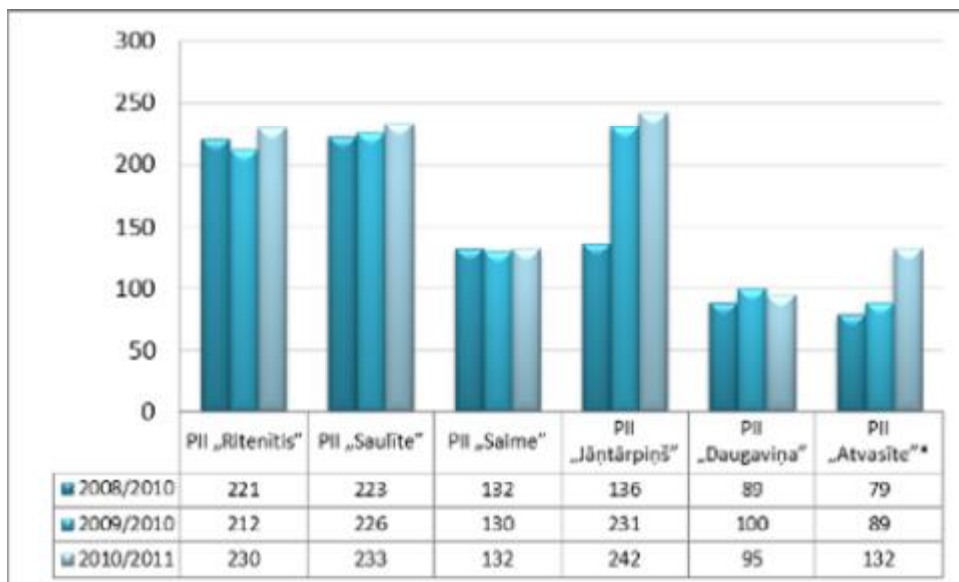
Attēls 9.2. Bērnu skaits Salaspils PII

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

Bērnu skaita dinamika PII „Saulīte”, PII „Jāņtārpiņš” un PII „Atvasīte” ir pieaugoša pēdējos trīs gados, pārējās PII var uzskatīt, ka tas ir bijis svārstīgs, taču bez būtiskiem bērnu skaita samazinājumiem (skat. attēlu 9.3.).

Attēls 9.3. Bērnu skaits katrā no Salaspils novada PII

* PII „Atvasīte” līdz 2009/2010.mācību gadam bija Salaspils sākumskola

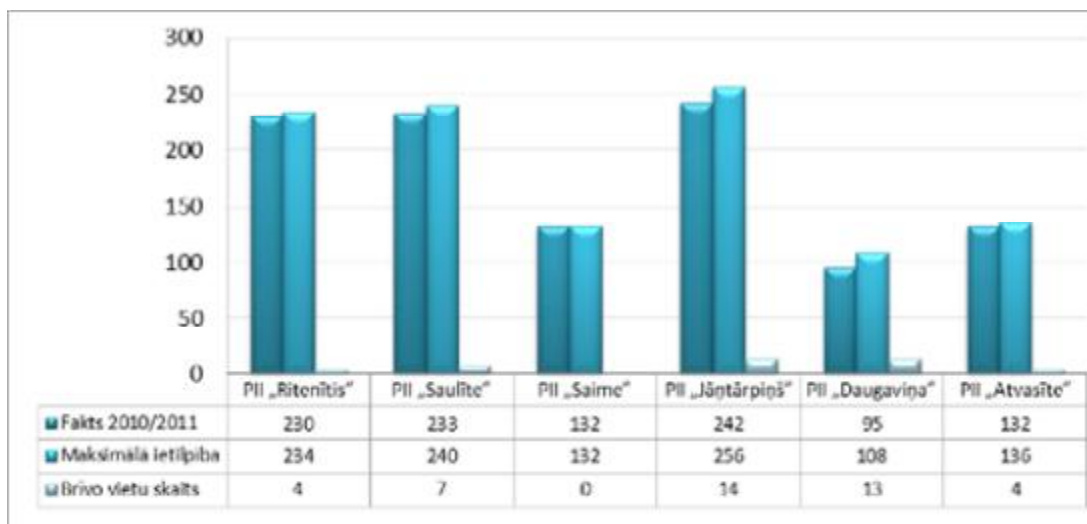
Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

PII „Jāņtārpiņš” ievērojamais bērnu skaita pieaugums 2009.gadā ir skaidrojams ar to, ka tika izremontētas telpas un atvērtas papildus 5 grupas, kas deva iespēju palielināt uzņemto bērnu skaitu. Savukārt PII „Atvasīte” bērnu skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka līdz 2010./2011.mācību gadam PII telpās vēl mācījās Salaspils 1.vidusskolas 3C un 4C klases

bērni. Tās pārceļot uz vidusskolas telpām, PII „Atvasīte” tika izveidotas 4 papildus pirmsskolas izglītības vecuma bērnu grupas.

Maksimālā ietilpība ir 1106 bērni, savukārt faktiskais papildījums 2010./2011.mācību gadā bija 1064 bērni.

Attēls 9.4. Ietilpība Salaspils novada PII

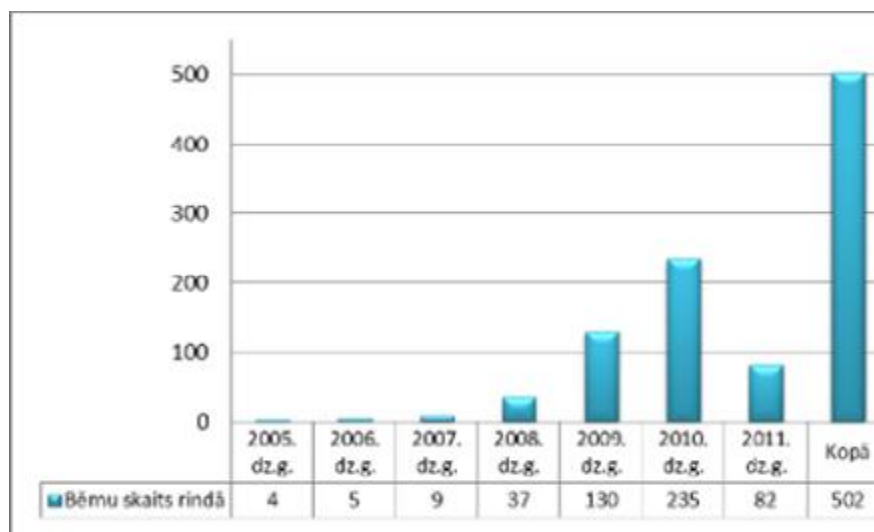

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

Lai arī kopumā pašvaldībā PII ir brīvas vietas, pirmsskolas pakalpojuma piedāvājums neatbilst iedzīvotāju pieprasījumam teritoriālā izvietojuma ziņā. Vairākas audzēkņu vakantās vietas ir PII „Daugaviņa” (atrodas Saulkalnē) un PII „Jāntārpiņš” (atrodas Salaspilī). Salaspils novada dome ir izstrādājusi saistošos noteikumus un izveidojusi sistēmu, kas reglamentē pirmsskolas izglītības pakalpojuma pieejamību.

Uz 16.06.2011. rindā uz vietu PII reģistrēti 502 bērni. Kā redzams attēlā zemāk (skat. attēlu 9.5.), vislielākais bērnu, kuri gaida vietu PII, īpatsvars ir dzimuši 2009.-2010.gados (jeb 2-3 gadus veci bērni), kas sastāda gandrīz 73% no kopskaita. Tas rezultātā rada brīvo vietu trūkumu atsevišķās PII.

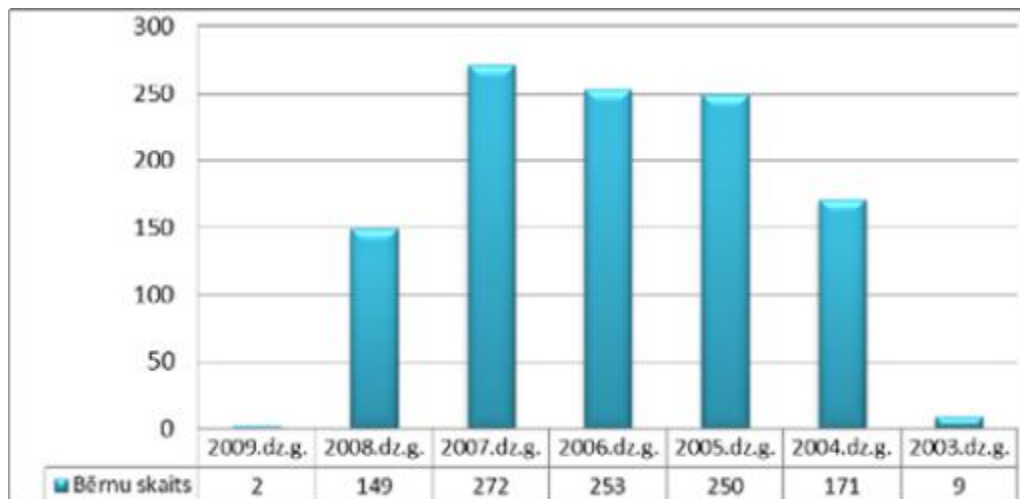
Attēls 9.5. Bērnu skaits rindā uz vietām Salaspils novada PII

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati uz 2011.gada 16.jūniju

Kopējais bērnu skaits sadalījums pa vecuma grupām, kas apgūst pirmskolas izglītības programmas Salaspils novadā attēlots zemāk (skat. attēlu 9.6.) . Palielinoties bērnu vecumam, palielinās arī kopējais bērnu skaits attiecīgajā vecuma grupā. Tas skaidrojams ar to, ka pašvaldībai bērnu apmācība no 5 gadu vecuma ir jānodrošina atbilstoši Izglītības likuma prasībām.

Attēls 9.6. Kopējā bērnu skaita Salaspils novada PII programmās sadalījums pa vecuma grupām, 2010./2011. mācību gadā

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

Mācību procesu nodrošina 132 pedagogi (sadalījumu pa PII skat. tabulu 9.1.). Pedagogu skaits ir pietiekošs un to izglītība un kvalifikācijas līmenis ir atbilstošs noteiktajām prasībām.

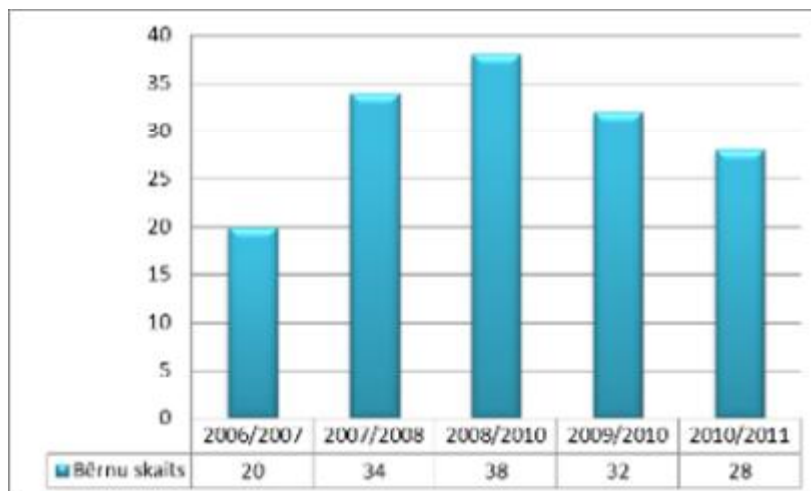
Tabula 9.1. Bērnu un pedagogu skaits Salaspils novada PII 2010./2011.m.g.

Nr. p.k.	Pirmsskolas izglītības iestāde	Bērnu skaits 2010./2011. m. g.	Pedagogu skaits 2010./2011. m.g.
1.	PII „Ritenītis”	230	27
2.	PII „Saulīte”	233	28
3.	PII „Saime”	132	17
4.	PII „Jāņtārpiņš”	242	28
5.	PII „Daugaviņa”	95	15
6.	PII „Atvasīte”	132	17

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

Salaspils 2.vidusskola, kur tiek īstenota piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātā pirmsskolas izglītības mazākumtautību programma, tiek uzņemti visi bērni, kas ir vecumā no pieciem līdz sešiem gadiem, līdz ar to nepastāv rinda šī vecuma bērniem. Fiksēts vietu skaits šajā programmā arī nav noteikts. Bērnu skaita dinamika sniegta zemāk attēlā.

Attēls 9.7. Bērnu skaits Salaspils 2.vidusskolas 5-6 gadīgo bērnu PII programmā

Avots: Salaspils novada pašvaldības dati

Salaspils novada dome uzmanību pievērš PII materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai. Visām PII ir pietiekami kvalitatīvs tehniskais nodrošinājums. Piesaistot pašvaldības un valsts investīcijas, Salaspils novada dome pēdējo gadu laikā ir īstenojusi sekojošus infrastruktūras uzlabošanas projektus:

- 2005.gadā projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana Salaspils sabiedriskajās ēkās” ietvaros tika renovētas PII „Saime” un PII „Daugaviņa”. Ēkām tika uzlikti jauni jumti, pārbūvējot tos par divslīpu jumtiem, nomainītas komunikācijas – atjaunota apkures sistēma, ūdens padeves un kanalizācijas sistēma, nomainītas elektroinstalācijas, ēkām nosiltinātas ārējās sienas un veikts arī kosmētiskais remonts. Projekta īstenošanai tika piesaistīti kredītlīdzekļi no Eiropas Investīciju bankas un Valsts kases;
- 2008.gadā tika daļēji veikti remontdarbi PII „Ritenītis” un PII „Saulīte” un Salaspils sākumskolas (tagad PII „Atvasīte”) telpās;
- 2009. gadā tika veikti PII „Jāņtārpiņš” ēkas iekšējie renovācijas darbi. PII „Jāņtārpiņš” rekonstrukcija, rezultātā tika atvērtas 5 jaunas grupas;
- 2010.gadā projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana PII „Jāņtārpiņš” ietvaros tika nosiltināta ēka. Projektu finansēja Vides ministrijas programma „Klimatu pārmaiņu finanšu instruments”;
- nojumju rekonstrukciju un teritorijas labiekārtošanas darbus finansēja Salaspils novada dome pilnā apmērā;
- 2011.gadā projekta „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai četrās Salaspils novada pašvaldības izglītības iestāžu ēkās” tiks veikta Salaspils 2.vidusskolas, kā arī PII „Atvasīte”, PII „Ritenītis” un PII „Saulīte” renovācija. Kopējās projekta izmaksas: 1 210 000 LVL, no kurām 62% finansēs Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums, 38% - Salaspils novada dome. Realizējot projektu, Salaspils novada domei būtiski samazināsies izmaksas par siltumenerģiju, uzlabosies ēku tehniskais stāvoklis un kvalitāte. Ēkas renovējot, tās tiks padarītas pievilcīgākas un labāk iekļausies pilsētvidē.

Kopumā vērtējot PII iestāžu pakalpojuma pieejamību Salaspils novadā, šis pakalpojums tiek nodrošināts nepieciešamajā apjomā. Novada iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka Salaspils novada iedzīvotāji ir apmierināti ar PII sniegto pakalpojumu kvalitāti.

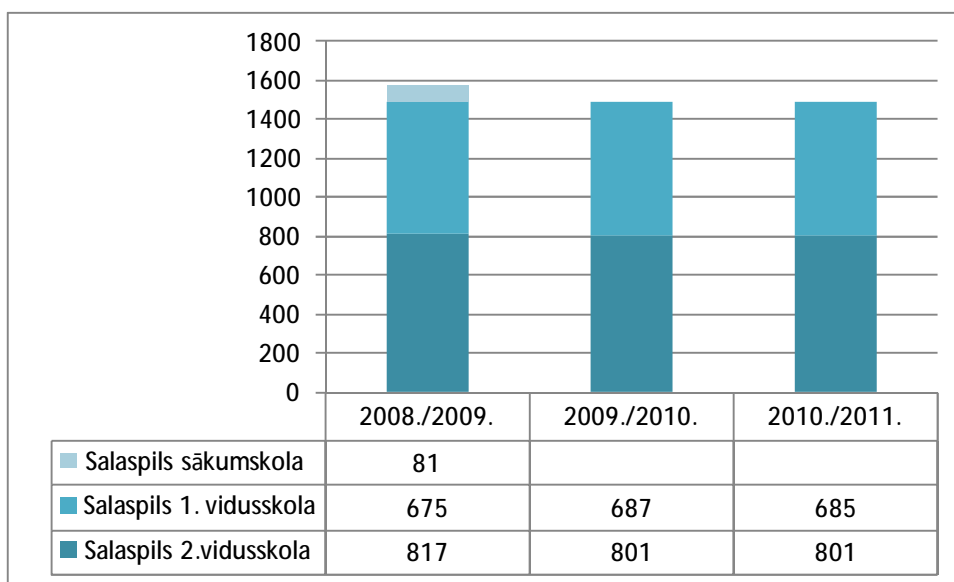
Visu pirmsskolas izglītības iestāžu uzturēšanai Salaspils novada pašvaldība 2011.gadā ir paredzējusi izlietot 1841912 Ls, kas ir 15% no kopējā pašvaldības budžeta.

9.1.2 Vispārējās izglītības iestādes

Salaspils novadā darbojas divas vispārīzglītojošās vidusskolas – Salaspils 1. vidusskola un Salaspils 2. vidusskola.

2010. gada 1. septembrī skolas gaitas Salaspils novada vispārīzglītojošās skolās uzsāka 1486 skolēni (skat. attēlu 9.8.), tajā skaitā 162 pirmklasnieki. Kopš skolēnu skaita krituma 2009./2010.mācību gadā, skolēnu skaits ir stabilizējies.

Attēls 9.8. Skolēnu skaita dinamika Salaspils vispārējās izglītības skolās

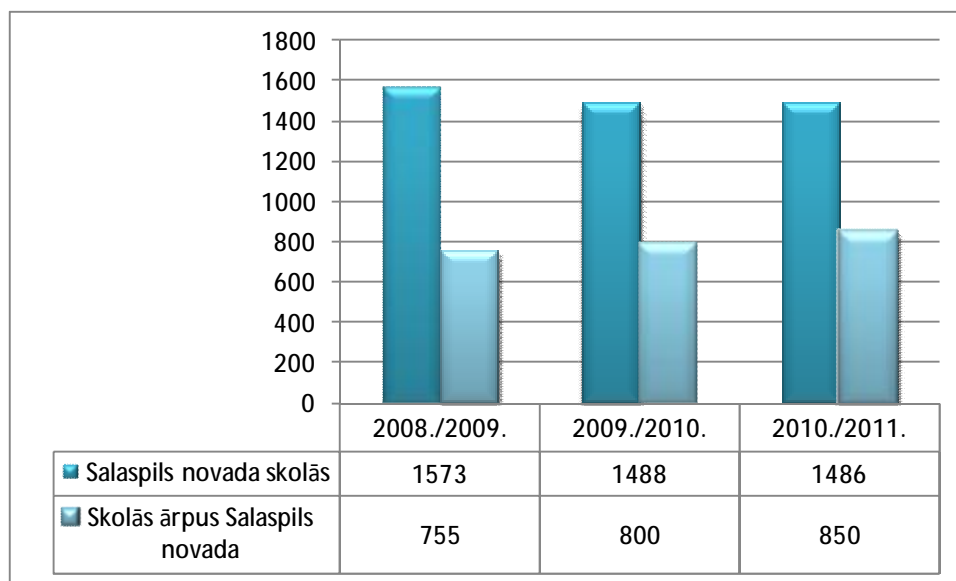

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Salaspils 1. vidusskolā skolēnu skaits 2010. gada 1. septembrī – 685, salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu tas ir samazinājies par 2 skolēniem. Savukārt **Salaspils 2. vidusskolā** skolēnu skaits 2010. gada 1. septembrī ir tāds pats kā iepriekšējā mācību gadā – 801.

Salaspils novads izglītības jomā ir līdzīgs citiem Pierīgas novadiem, t.i., salīdzinoši liels īpatsvars novadā deklarēto skolas vecuma bērnu mācās citu pašvaldību skolās (piemēram, Rīgas, Ulbrokas, Ogres u.c.). 2010./2011.mācību gadā šo bērnu īpatsvars sastādīja aptuveni 40% (skat. attēlu 9.9.).

Attēls 9.9. Salaspils novada skolēnu skaits, kas mācās novada skolās un ārpus novada skolās

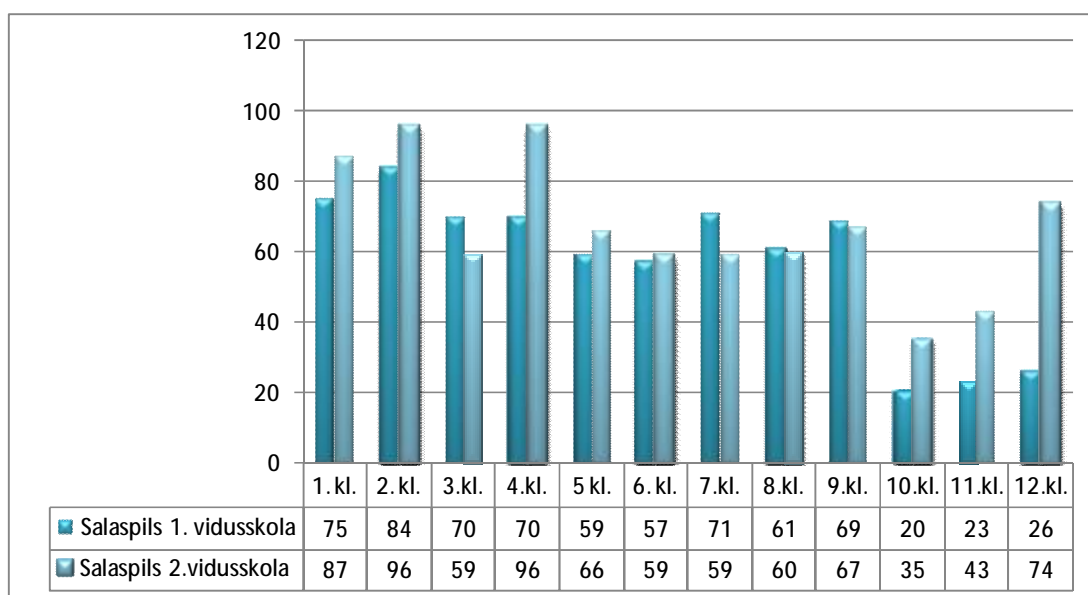

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Taču ņemot vērā to, ka esošo vispārīgizglītojošo skolu skolēnu vietu skaits ir aizpildīts un, lai visiem Salaspils novadā dzīvojošajiem skolas vecuma bērniem būtu iespēja mācību iestādī apmeklēt savā novadā, nepieciešams paplašināt vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību.

Skolēnu sadalījums pa klašu grupām (skat. attēlu 9.10.), liecina, ka pamatskolēnu skaits Salaspils 2.vidusskolā (649 skolēni) ir lielāks nekā 1.vidusskolā (616 skolēni). Arī vidusskolā (jeb 10.-12.klasē) situācija ir līdzīga – 2.vidusskolā skolēnu skaits sasniedz 152, bet 1.vidusskolā 69. Salaspils 1.vidusskolā skolēnu skaits pēc pamatskolas beigšanas samazinās vidēji par 60 - 70%, 2.vidusskolā – vidēji par 34%.

Attēls 9.10. Skolēnu skaits pa klašu grupām 2010./2011.mācību gada sākumā Salaspils 1.vidusskolā un Salaspils 2.vidusskolā

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Salaspils novada vidusskolas absolventiem ir labi centralizēto eksāmenu rezultāti. Papildus tam, 2011.gadā Ata Kronvalda fonds Salaspils vidusskolas 55 „mazo” skolu vērtējumā

ierindojās 16. un 18.vietā. 2010./2011. mācību gada novērtējums tika veidots, iekļaujot mācību priekšmetu valsts un atklāto olimpiāžu, Zinātnisko darbu konferences, kā arī 2010. gada starptautisko olimpiāžu rezultātus.

2010.gada 1.septembrī izglītības iestādēs strādāja 130 kvalificēti pedagogi (Salaspils 1.vidusskolā – 59, Salaspils 2.vidusskolā – 71), kuriem ir normatīvajos aktos noteiktā atbilstošā izglītība un kvalifikācija. Pedagogu skaits ir pietiekošs.

Lai paaugstinātu pedagogu profesionālo kvalifikāciju, Salaspils novada pašvaldība kopš 2009.gada ir iesaistījusies ESF projektā „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”. Projekta mērķis ir veicināt pedagogu konkurētspēju izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos. Mērķgrupa - vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogi, tai skaitā - profesionālās ievirzes, interešu izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogi, kuri pēc izglītības sistēmas optimizācijas nonāk jaunos darba apstākļos izglītības iestādē vai kuriem ir risks zaudēt darbu skolā. Projekta īstenošanas laiks – no 2009.gada oktobra līdz 2012.gada martam. 2011.gadā tiek realizēta jau projekta IV kārtā.

Salaspils 1.vidusskola un 2.vidusskola īsteno sekojošas Izglītības un zinātnes ministrijā licencētās izglītības programmas:

1) 1.vidusskola:

- Pamatizglītības programmu;,,
- Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena programmu;,,
- Speciālās pamatzglītības programmu izglītojamiem ar psihiskās attīstības aizturi un grūtībām mācībās, kuri integrēti vispārējās izglītības iestādē;

2) 2.vidusskola:

- Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena programmu;
- Mazākumtautību pamatzglītības programmu;
- Pamatizglītības programmu;
- Piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātās pirmsskolas izglītības mazākumtautību programmu;
- Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena izglītības programmu latviešu mācībvalodā vakara skolām;
- Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena izglītības programmu mazākumtautību vakara skolām;
- Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena mazākumtautību programmu.

Papildus augstāk minētajām izglītības programmām abas vidusskolas īsteno arī interešu izglītības programmas (sīkāk skatīt sadaļu „Profesionālās ievirzes un interešu izglītība”).

Salaspils novada dome ik gadus ar pašu finansējumu, kā arī, iesaistoties dažādos ES fondu projektos, veic uzlabojumus vispārējās izglītības pakalpojuma pieejamības un kvalitātes uzlabošanās jomā, t.sk.:

- 2008.gadā tika veikti Salaspils 1.vidusskolas un Salaspils 2.vidusskolas remontdarbi;
- 2009.gadā ierīkota traukmes izziņošanas sistēma Salaspils 2.vidusskolā. Pašu finansējums 12 000 Ls;
- ERAF projekta „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Salaspils 1.vidusskolā un Salaspils 2.vidusskolā” ietvaros, 2009.gadā

tika renovēti 8 telpas dabaszinību (ķīmijas, fizikas, bioloģijas un matemātikas) kabineti. Projektu finansēja ERAF un Salaspils novada pašvaldība. ERAF ieguldījums –173 000 Ls, pašvaldības –23 600 Ls;

- 2010.gada pirmajā pusē ir realizēts projekts „Salaspils novada izglītības iestāžu informatizācija”. Salaspils 1. un 2. vidusskolas tika apgādātas ar 48 stacionāriem un attīstīti lokālie datortīkli. Projekta ietvaros abas vidusskolas tika nodrošinātas ar atbilstošu infrastruktūru, kas veicina plašāku un efektīvāku informācijas komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu izglītības iestādēs, tādējādi uzlabojot izglītības kvalitāti un efektivitāti. Projekta kopējais saņemtais finansējums 34 000 Ls;
- 2011.gadā projekta „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai četrās Salaspils novada pašvaldības izglītības iestāžu ēkās” tiks veikta Salaspils 2.vidusskolas, kā arī PII „Atvasīte”, PII „Ritenītis” un PII „Saulīte” renovācija. Kopējās projekta izmaksas: 1 210 000 LVL, no kurām 62% finansēs Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums, 38% - Salaspils novada dome. Realizējot projektu, Salaspils novada domei būtiski samazināsies izmaksas par siltumenerģiju, uzlabosies ēku tehniskais stāvoklis un kvalitāte. Ēkas renovējot, tās tiks padarītas pievilcīgākas un iekļausies pilsētvidē.

Salaspils 1.vidusskolas ēka ir sliktā, pat kritiskā tehniskā stāvoklī. Lai pašvaldība varētu turpināt piedāvāt kvalitatīvu izglītības pakalpojumu sniegšanu šajā izglītības iestādē, Salaspils novada dome izvērtē divus iespējamus risinājumus:

- veikt jaunas vispārējās izglītības iestādes būvniecību ar ietilpību līdz 800 vietām (Salaspils 3. vidusskola);
- rekonstruēt Salaspils 1.vidusskolu un paplašināt tās kopējo maksimālo ietilpību, uzbūvējot piebūvi, tādējādi uzlabojot vispārējās izglītības pakalpojuma pieejamību šajā izglītības iestādē.

Lēmums par jaunas vidusskolas būvniecību Salaspilī tika pieņemts jau 2003.gadā. Salaspils novada dome ir veikusi priekšizpēti un 2009.gadā ir sagatavots būvprojekts. Skola būtu pieejama arī bērniem ar kustību traucējumiem. Tā tiktu veidota kā vidusskola ar latviešu mācību valodu.

Skolā tiktu izveidota:

- mūsdienīga bibliotēka ar interneta centru;
- aktu zāle;
- sporta zāle;
- baseins.

Skolas teritorijā paredzēts ierīkot stadionu. Projekts kopumā varētu izmaksāt ~13,4 miljonus latu. Salaspils novads ir vienīgā pašvaldība Latvijā, kurā pašreiz ir jāplašina vispārējās izglītības pakalpojuma pieejamība. Taču projekta realizācijas iespējas ierobežo pastāvošie ierobežojumi pašvaldības kredītsaistībām, kā arī neesoši ES fondu resursi šādas aktivitātes īstenošanai.

Skolēnu pārvadājumus nodrošina SIA „Galss Buss”. 2 pašvaldības finansēti autobusi (ar 29 un 14 vietām) nodrošina lauku teritorijā dzīvojošo skolēnu pārvadāšanu uz Salaspils novada mācību iestādēm, kā arī uz Gaismas speciālo internātpamatskolu.

Abu vispārējās izglītības iestāžu uzturēšanai Salaspils novada pašvaldība 2011.gadā ir paredzējusi izlietot 1,17 milj. Ls, kas ir 9,3 % no kopējā pašvaldības budžeta.

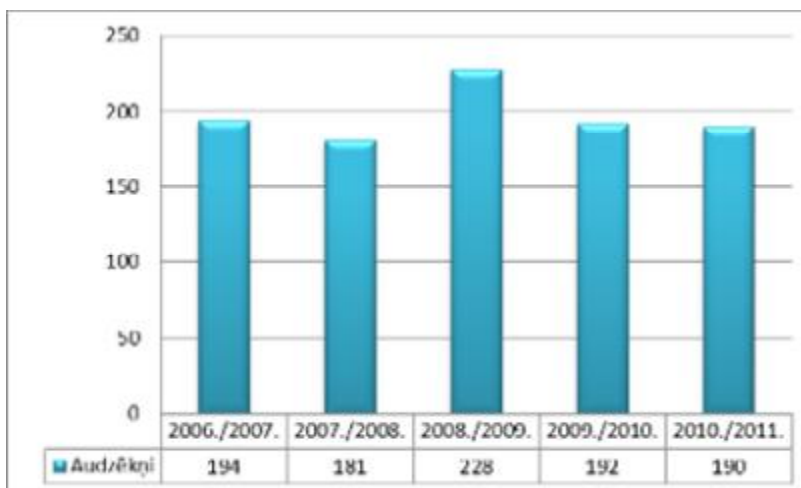
9.1.3 Profesionālās ievirzes un interešu izglītība

Salaspils novadā darbojas 2 izglītības iestādes, kuru pamatdarbība ir īstenot profesionālās ievirzes un interešu izglītību – Salaspils mūzikas un mākslas skola un Salaspils bērnu sporta skola. Interešu izglītības programmas īsteno arī Salaspils 1.vidusskola un Salaspils 2.vidusskola.

Salaspils Mūzikas un Mākslas skola

Salaspils mūzikas un mākslas skola darbojas kopš 1991.gada. Skola īsteno 10 profesionālās ievirzes izglītības programmas: klavieru, akordeona, vijoles, ģitāras, kokles, flautas, klarnetes, saksofona, sitaminstrumentu spēli un vizuāli plastisko mākslu. 2010./2011.mācību gadā skolā mācījās 190 skolēni, kas neraugoties uz skolēnu skaita pieaugumu 2008/2009.mācību gadā ir uzskatāms par stabilu audzēkņu skaita rādītāju (skat. attēlu 9.11.).

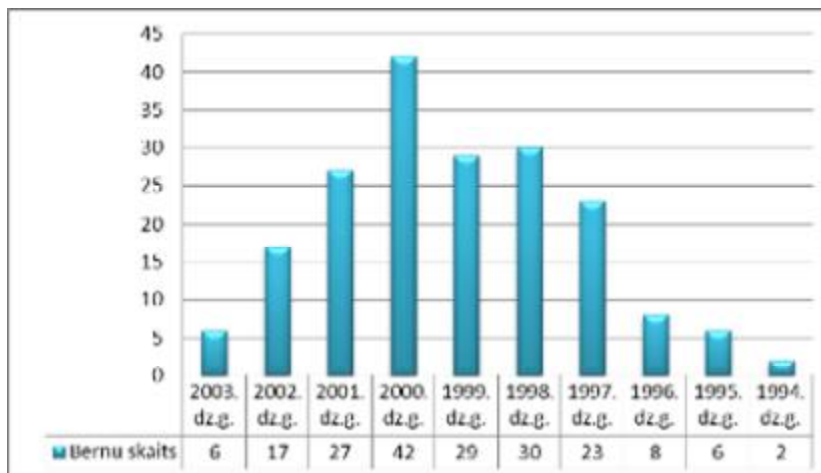
Attēls 9.11. Salaspils mūzikas un mākslas skolas audzēkņu skaita dinamika

Avots: Salaspils novada pašvaldība

2010/2011.mācību gadā mūzikas programmās mācījās 113, bet vizuāli plastiskās mākslas programmā 77 audzēkņi.

Attēls 9.12. Salaspils mūzikas un mākslas skolas audzēkņi sadalījumā pa vecuma grupām

Avots: Salaspils Mūzikas un mākslas skola

Kā redzams attēlā, tad lielākais bērnu īpatsvars Salaspils Mākslas un mūzikas skolā ir vecumā no 10-14 gadiem (dzimuši 1997-2001.gadu periodā) jeb pamatskolas vecuma skolēni.

Mācības nodrošina 16 mūzikas un 4 vizuālās plastikas pedagogi ar atbilstošu izglītību un kvalifikāciju, no kuriem 2/3 ir sievietes (skat. tabulu 9.2.). Pašvaldība nodrošina finansējumu 1/3 no skolas pedagoga atalgojuma.

Tabula 9.2. Salaspils mūzikas un mākslas skolas pedagogi sadalījumā pa vecuma grupām un dzimuma

Vecuma grupas	sievietes	vīrieši
Līdz 24		
25-29	3	1
30-34	1	1
35-39	1	1
40-44	3	
45-49	2	1
50-54	2	1
55-59		
60-64	1	1
65 un vecāki		1
kopā	13	7

Avots: Salaspils Mūzikas un mākslas skola

Mūzikas programmas ietver gan individuālās stundas izvēlētā mūzikas instrumenta spēlē, gan kolektīvo muzicēšanu dažādu vokālo, instrumentālo ansambļu, zēnu un meiteņu kora sastāvā. Visi audzēkņi apgūst mūzikas teoriju, bet radošo spēju attīstīšanai tiek piedāvātas kompozīcijas stundas. Programmu realizācijai tehnikas nodrošinājums ir pietiekošs.

Mākslas nodaļas programmas ietvaros audzēkņi var apgūt zīmēšanu, gleznošanu, veidošanu, zīda apgleznošanu, datorgrafiku. Īpaši daudzveidīgas iespējas paver mācību priekšmets Darbs materiālā.

Skolas prioritāte ir augsta profesionalitāte, ko apliecina audzēkņu regulāra dalības valsts un starptautiska mēroga konkursos, festivālos, izstādēs. Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi ir ieguvuši godalgotas vietas konkursos Latvijā, Krievijā, Lietuvā un Francijā.

2006.-2007.gadā projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana Salaspils sabiedriskajās ēkās” ietvaros Salaspils mūzikas un mākslas skolas telpās tika veikta renovācija. Šim mērķim tika saņemts ES fondu atbalsts 150 000 latu apmērā, bet kopējās projekta izmaksas ar pašvaldības ieguldījumu sastādīja 530 000 latu. Ēka tika izremontēta, uzcelts 3.stāvs ar jumta logiem, kurā tika izvietota mākslas nodaļa, izbūvēta ventilācijas sistēma.

2006.gadā tika saņemts finansējums no valsts budžeta Salaspils mūzikas un mākslas skolas mēbeļu iegādei – 14525 latu apmērā.

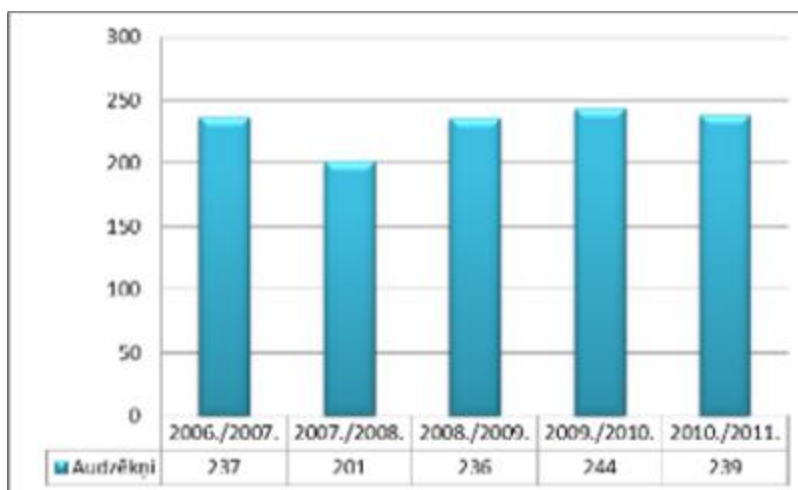
Veiktās investīcijas ir nodrošinājušas to, ka šobrīd bērni mācās labiekārtotās telpās un to mācību process ir nodrošināts ar nepieciešamo aprīkojumu.

Salaspils bērnu sporta skola

Salaspils novada pašvaldības iestāde *Salaspils bērnu sporta skola* savu statusu ieguvusi 2003.gadā. Skolas darbības mērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītības procesu, kas nodrošinātu profesionālas ievirzes sporta izglītības mērķu sasniegšanu – veselā, fiziski, garīgi un emocionāli attīstītas personības veidošanu, kas ir motivēta aktīvam, kustīgam dzīvesveidam un apzinās sporta kā vērtības nozīmi.

Salaspils bērnu sporta skolas audzēkņu skaits kopš 2007./2008.mācību gada ir pakāpeniski audzis, ar nelielu samazinājumu 2010./2011.mācību gadā (skat. attēlu 9.13.).

Attēls 9.13. Salaspils bērnu sporta skolas audzēkņu skaits

Avots: Salaspils novada pašvaldība

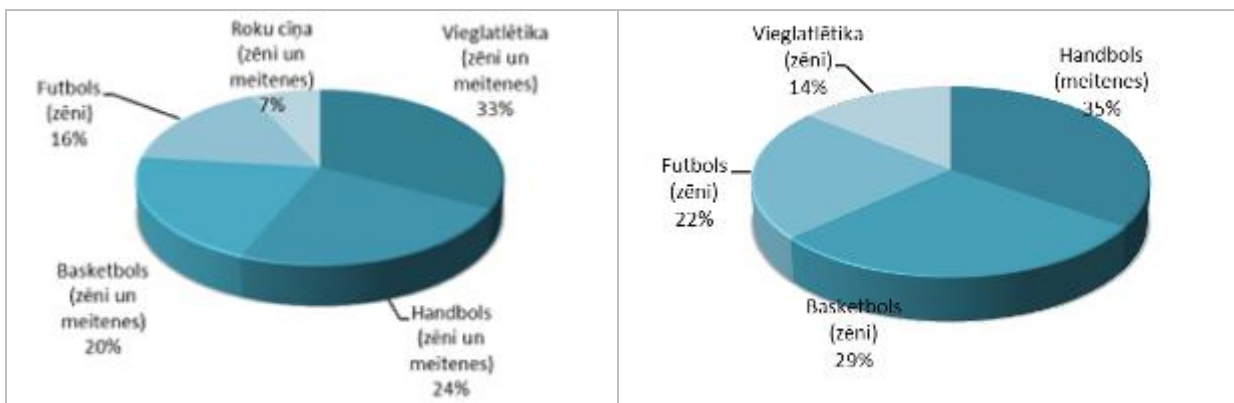
Šādas tendences ir izskaidrojamas ar ievērojami aktīvāku novada sporta dzīvi, t.i. novadā darbojas vairāki dažādu profilu sporta klubi un veidojas noturīgas sacensību rīkošanas tradīcijas.

2010./2011.gadā pedagoģisko procesu nodrošināja 10 pedagogi – treneri.

Salaspils bērnu sporta skolas audzēkņu īpatsvars Interesju izglītības programmās un Profesionālās ievirzes programmās ir sniegts zemāk attēlos.

Attēls 9.14. Interesju izglītības dalībnieku struktūra

Attēls 9.15. Profesionālās ievirzes dalībnieku struktūra

Avots: Salaspils bērnu sporta skola

Kā redzams attēlos, tad profesionālās ievirzes programmā populārākais sporta veids ir handbols meitenēm, savukārt interesju izglītībā – vieglatlētika (gan zēniem, gan meitenēm). Taču jāatzīmē, ka praktiski visas piedāvātās programmas ir plaši apmeklētas.

Salaspils bērnu sporta skola nodarbībām izmanto šādas sporta bāzes:

- Salaspils bērnu sporta skolu;
- Salaspils 1. vidusskolas sporta zāli;
- Salaspils 2. vidusskolas sporta zāli.

Šīs telpas tiek izmantotas, galvenokārt, izglītības procesa nodrošināšanai, bet pārējā laikā - sporta klubu un iedzīvotāju sporta nodarbībām.

Detalizētāks sporta infrastruktūras tehniskā stāvokļa novērtējums ir sniegts sadaļā „Sporta infrastruktūra un aktivitātes”.

Abu profesionālās ievirzes izglītības iestāžu uzturēšanai Salaspils novada pašvaldība 2011.gadā ir paredzējusi izlietot 326290 Ls, kas ir 2,6 % no kopējā pašvaldības budžeta.

Paralēli Salaspils Mūzikas un mākslas skolas un Salaspils bērnu sporta skolas piedāvātājām programmām arī Salaspils 1.vidusskola un Salaspils 2.vidusskola piedāvā interešu izglītības programmas.

Salaspils 1.vidusskola īsteno interešu izglītības programmas:

- kultūrizglītības interešu programmu (kori, deju kolektīvs „Dzīpariņš”, vokālais ansamblis, drāmas grupa, skatuves runas pulciņš, vizuālās mākslas pulciņš, suvenīru pulciņš, šūšanas pulciņš „Rotaļnieki”, kulinārijas pulciņš, tehniskās jaunrades pulciņš);
- sporta izglītības programmu (basketbols, vieglatlētika, frisbijs, florbols);
- tehniskās jaunrades programmu (datorzinību pulciņš);
- vides izglītības programmu.

2009./2010.mācību gadā šīs programmas apmeklēja 333 audzēkņi.

Salaspils 2.vidusskola īsteno interešu izglītības programmas:

- kultūrizglītības interešu programmu;
- sporta izglītības programmu;
- tehniskās jaunrades programmu.

2009./2010.mācību gadā šīs programmas apmeklēja 247 audzēkņi.

Kā jau tika minēts sadaļā „Vispārējās izglītības iestādes” skolēnu pārvadājumus nodrošina 2 pašvaldības finansēti autobusi un SIA "Galss Buss" pārvadājumos novada dome piešķir atvieglojumus braukšanai ar sabiedrisko transportu Salaspils novadā deklarētajiem skolēniem, kuri mācās Salaspils vispārizglītojošās vai profesionālās ievirzes izglītības iestādēs.

Pašvaldībā nepieciešams uzlabot pārvadājumu laiku, jo šobrīd lauku teritorijā dzīvojošajiem bērniem ir ierobežotas iespējas nokļūt uz Mūzikas un mākslas skolu, kā arī Sporta skolu. Skolēnu autobusi maršrutu grafiks ir pielāgots vispārizglītojošo iestāžu mācību grafikam.

9.1.4 Zinātne, pētniecība un inovācijas

Salaspils novadā ir izvietoti četri valsts universitāšu institūti:

- Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts;
- Latvijas Valsts mežzinātnes institūts (LVMI) „Silava”;
- Rīgas Tehniskās universitātes Neorganiskās ķīmijas institūts;
- Latvijas Universitātes Fizikas institūts.

Katrs no minētajiem institūtiem attiecīgajā nozarē ir starp vadošajiem pētnieciskajiem centriem valstī.

Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta pētnieciskās aktivitātes ir iedalāmas divos galvenajos pētniecības virzienos:

- Latvijas dabas resursu izpēte, to racionāla izmantošana, vides un ekoloģijas problēmas, dabas aizsardzība;
- augu un dzīvnieku dzīvības norišu un bioloģiskās produktivitātes izpēte.

Institūtā atrodas arī Latvijas Gredzenošanas centrs, Latvijas herbārijs, Augu kaitēkļu populāciju bioloģisko aģentu kolekcija un liela Entomoloģiskā kolekcija. Institūtam ir vairākas pētniecības bāzes: Engures Ornitoloģisko pētījumu centrs, Papes Ornitoloģiskā stacija, Kalnāju Ornitoloģiskā stacija un Nacionālā ilgtermiņa ekoloģisko pētījumu tīkla Mazsalacas stacija, kas organizētas un intensīvi izmantojamas institūta zinātniekiem un studentiem. Šīs stacijas izmanto gan Latvijas Universitātes studenti, gan arī pētnieki no citām valstīm.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts (turpmāk tekstā - LVMI) „Silava” ir viens no vadošajiem mežzinātnes pētnieciskajiem centriem valstī. LVMI Silava darbojas 3 darbības virzienos:

- pētniecība un zināšanu pārnese;
- valsts deleģēto funkciju izpilde;
- pakalpojumi.

Pētniecība un zināšanu pārnese LVMI „Silava” noris 4 pētniecības virzienos:

- meža audzēšana;
- meža ekoloģija (meža audzēšanas pētījumu atbalstam);
- produkti no augoša meža;
- medniecība un faunas menedžments.

Institūts piedalās daudzos ESF un ERAF, Baltijas jūras reģiona fonda, INTERREG IVC un Life+ programmas projektos.

Avots: www.silava.lv

RTU Neorganiskās ķīmijas institūta darbības jomas:

- Fundamentāli un lietišķi pētījumi ķīmijas (neorganiskās, analītiskās un fizikālās ķīmijas apakšnozarēs), ķīmijas inženierzinātņu (ķīmijas tehnoloģijas) nozarēs un materiālzinātnēs.
- Dalība Rīgas Tehniskās Universitātes, kā arī citu augstskolu bakalauru studiju programmās, īstenojot studiju un zinātniskā darba vienotību. Nodrošina Rīgas Tehniskās Universitātes studijas maģistra grāda iegūšanai.
- Zinātnisko kadru sagatavošana, nodrošinot doktorantu studijas, kā arī augstākās kvalifikācijas zinātnieku sagatavošanu.

Institūts piedalās vairākos starptautiskos projektos, ERAF un ESF projektos, Latvijas Zinātnes padomes starpnozaru projektos. Rīgas Tehniskās Universitātes Neorganiskās ķīmijas institūts kopā ar Latvijas Ķīmijas biedrību izdod Latvijas Ķīmijas Žurnālu (iznāk kopš 1961.gada 4 reizes gadā), kurā tiek publicēti eksperimentāli un teorētiski darbi neorganiskās, fizikālās, analītiskās, organiskās, bioorganiskās, polimēru un vides ķīmijas nozarēs, kā arī informācija par ievērojamiem zinātniekiem, konferencēm latviešu, angļu un krievu valodās. No 2011.gada tiek publicēts arī žurnāla elektroniskais izdevums.

Avots: www.nki.lv

Latvijas Universitātes Fizikas institūta galvenie iedarbības mērķi un uzdevumi:

- veikt fundamentālus un lietišķus pētījumus šādos fizikas virzienos: hidromehānika un magnētiskā hidrodinamika, siltuma un masas pārnese, magnētisko parādību fizika, tehniskā fizika;
- izmantot pētījumu rezultātus inženiertehniskām izstrādņēm Latvijas tautsaimniecībai, kā arī starptautisku projektu un līgumu izpildei.

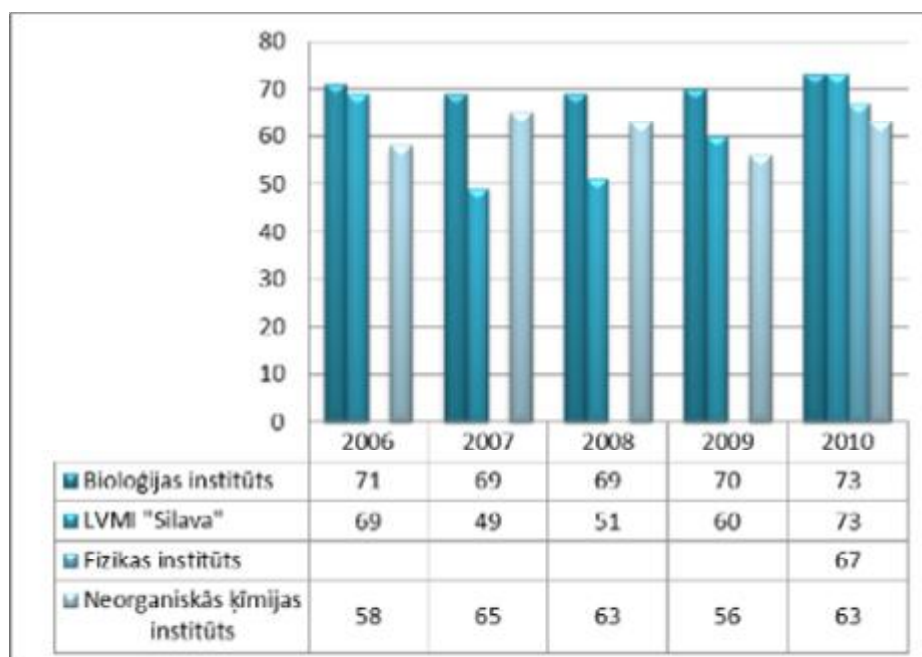
Institūts izdod starptautisku zinātnisku žurnālu veltītu magnetohidrodinamisko parādību izpētei, kurā tiek publicēti arī institūta zinātnieku un ārzemju zinātnieku rezultāti. Iznāk 4 numuri gadā angļu valodā.

Avots: www.ipul.lv

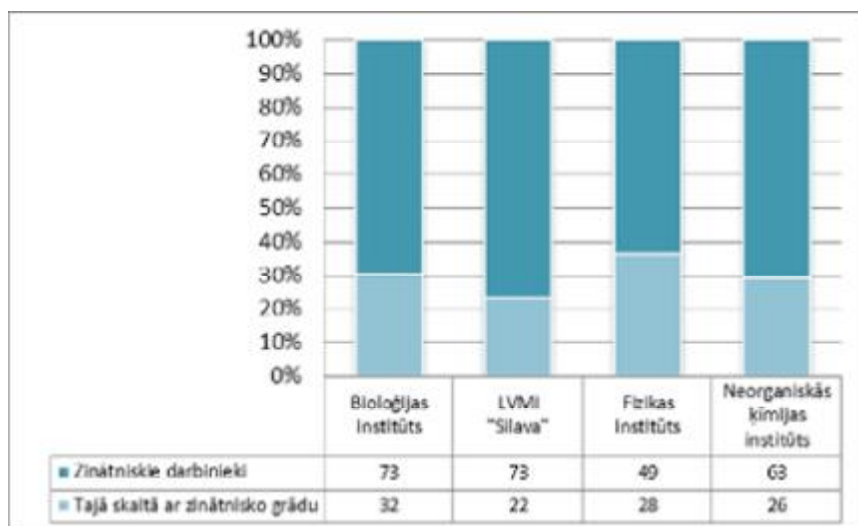
Veicot augstāk minēto institūtu zinātnisko darbinieku sastāva analīzi, var izdarīt sekojošus secinājumus:

- kopējais zinātnisko darbinieku skaits būtiski nemainās (skat. attēlu 9.16.), būtiskākais svārstības ir pieredzējis LVMI „Silava”.

Attēls 9.16. Zinātnisko darbinieku skaits institūtos 2010.gadā

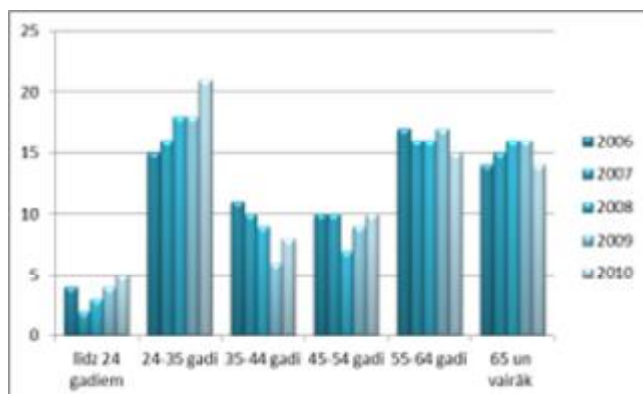

- Darbinieku īpatsvars ar zinātnisko grādu saglabājas vidēji 40-45% līmenī.

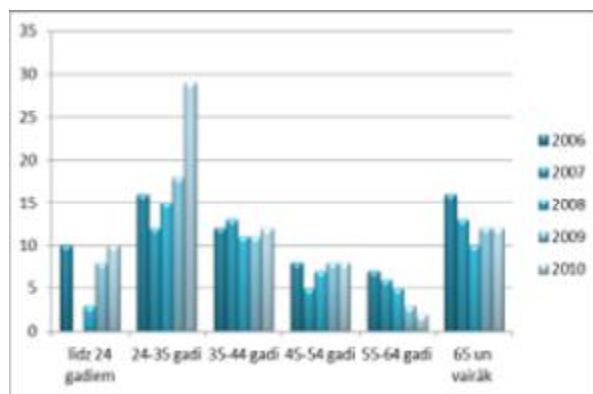

- Savukārt, kā īpaši pozitīvs fakts ir atzīmējams, ka visās zinātniskajās institūcijās pieaug darbinieku īpatsvars vecuma grupā līdz 35 gadiem (par Latvijas Universitātes Fizikas institūtu nav pieejami dati par periodu 2006.-2009.gads) (skat. attēlu 9.17.).

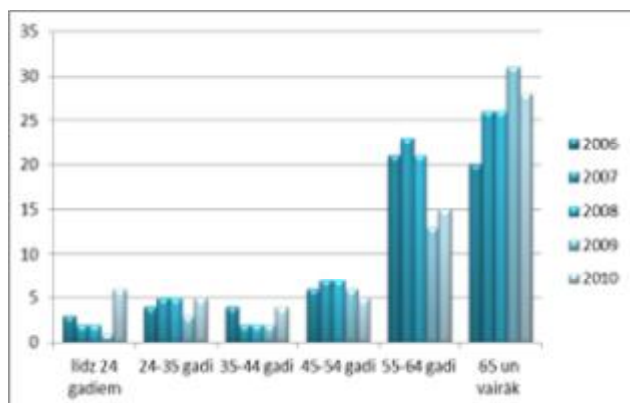
Attēls 9.17. Institūtu darbinieku vecuma struktūras dinamika
Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts

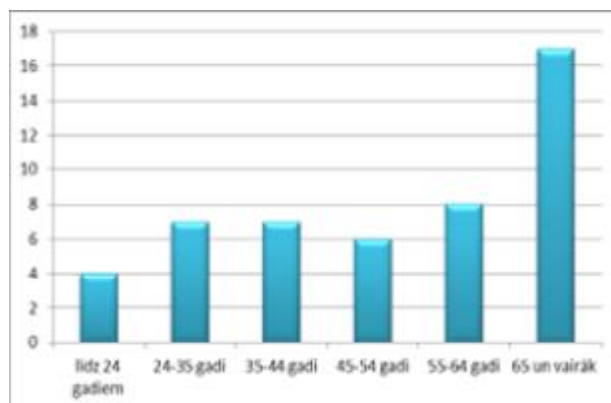
LVMI „Silava”

Rīgas Tehniskās universitātes Neorganiskās ķīmijas institūts

Latvijas Universitātes Fizikas institūts (2010)

Institūtu darbībā Salaspils novadā šobrīd nav tiešas saiknes ar novada pašvaldību, iedzīvotājiem vai uzņēmējiem, jo institūtu pamatdarbība saistās galvenokārt ar fundamentāliem un lietišķiem pētījumiem katra institūta konkrētajās nozarēs.

Taču turpmākā perspektīvā institūtu klātbūtne Salaspils novadā tiek saistīta ar tehniskās jaunrades attīstību, veidojot dažādus jauniešu tehniskās darbības pulciņus un tamlīdzīgas aktivitātes.

Ārpus iepriekš minētajiem zinātniskajiem institūtiem zinātnisko darbību botānikā, augu fizioloģijā un biotehnoloģijā, dendroloģijā un apstādījumu ekoloģijā veic Nacionālais Botāniskais dārzs. Tāpat NBD veic Latvijas apstākļiem piemērotu saimnieciski nozīmīgu kultūraugu un dekoratīvo augu introdukciju un selekciju, kā arī veido un uztur dzīvo augu kolekcijas kā sabiedrības izglītošanas objektus.

Kopš 20. gadsimta 70-iem gadiem dārza zinātnieki veica kokaugu floras pētījumus lauku un pilsētu parkos un dendroloģiskajos stādījumos, kopā 4806 objektos visā Latvijā. Rezultāti tika apkopoti periodiskajā izdevumā „Latvijas veģetācija”. Nopietni fitotaksonomiskie pētījumi vairākās sīpolaugu ģintīs tiek veikti Lakstaugu floras nodaļā. Ar mūsdienīgām metodēm tiek pētīts bagātīgs materiāls, kas savākts ekspedīcijās Armēnijas, Uzbekistānas, Turcijas, Irānas u.c. kalnu un stepju rajonos. Ir savākta otrā pasaulē lielākā sīpolu sugu kolekcija, atklātas vairākas jaunas sugas.

Sākot ar 20.gadsimta 50 gadiem Botāniskā dārza zinātnieki ir pievērsušies introdukcijai un selekcijai. Šobrīd NBD uztur lielākās Latvijas selekcionāru radīto kultūraugu šķirņu kolekcijas:

- Gerberu kolekcija - kopumā ir 115 šķirnes, no kurām 40 ir Latvijas selekcijas, izveidotas NBD;
- Krizantēmu kolekcija - ir 220 šķirnes, no kurām 35 ir izveidotas NBD. Krizantēmu kolekcija ir lielākā Baltijā;
- Ciklamenu kolekcija - 30 šķirnes, no kurām 6 ir Latvijas selekcijas. NBD ir vienīgā vieta, kur tās tiek saglabātas un uzturētas;
- Parka rozes - 36 šķirnes, no kurām 21 ir veidotas NBD;
- Augsto zīleņu jeb krūmmelleņu kolekcija - 40 šķirnes, no kurām 5 ir veidotas NBD;
- Zelta jāņogu kolekcija - 12 šķirnes, starp tām arī NBD izveidotā šķirne ‘Laila’;
- Lielogu dzērveņu kolekcija - 19 šķirnes, no kurām 7 izveidotas NBD;
- Brūkleņu kolekcija - 15 taksoni, tā veidota atlasot ražīgus klonus Latvijas mežos. NBD izveidotas 5 šķirnes;
- Dāliju kolekcija - vairāk nekā 250 šķirņu, tai skaitā 23 Latvijas autoru 88 šķirnes;
- Rododendru kolekcija - vairāk kā 260 sugu un šķirņu, no tām 25 ir Latvijā izveidotas šķirnes;
- Ceriņi - ap 100 ceriņu šķirnes, no tām 20 selekcionētas Latvijā.

20.gadsimta 90-to gadu vidū ir uzsākts darbs pie alstremēriju introdukcijas. Kolekcijā ir 38 šķirnes un sugas, no kurām 5 ir NBD izdalītie perspektīvie kloni, autore - Maija Krisberga. Šāda veida kolekcija ir vienīgā Latvijā. Pašlaik tiek vērtēta alstremēriju piemērotība apstādījumiem. 2005.gadā tika uzsākta ziemeļu kaulenes ka, iespējams, perspektīvas ogulāju kultūras ieviešana Latvijā. Izmēģinājumi notiek ar šķirnēm ‘Aura’ un ‘Astra’. Savvaļā ziemeļu kaulene kādreiz bija sastopama arī Latvijā, bet nu vairs tikai pie mūsu ziemeļu kaimiņiem igauņiem.

9.2 Sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi

Sociālo pakalpojumu sistēmas organizatorisko struktūru no 2003.gada 1.janvāra nosaka Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums un uz tā pamata pieņemtie LR MK noteikumi.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, kā arī pakalpojumu administrēšanu Salaspils novada teritorijā nodrošina pašvaldības izveidots Salaspils novada Sociālais dienests (skat. attēlu 9.18.). Sociālā dienesta darbības mērķis ir sniegt noteikta veida sociālos pakalpojumus, sociālo palīdzību, sociālā darbinieka konsultācijas un padomu par tālāku rīcību personai, kura nespēj nodrošināt sevi (savu ģimeni) un/vai pārvarēt esošās dzīves grūtības tikai saviem spēkiem un, kurai ir vēlēšanās mainīt pašreizējo situāciju. 2010.gadā dienestā strādāja 24 darbinieki, no tiem 10 bija sociālā darba speciālisti, kuri konsultē un palīdz izvēlēties vajadzībām piemērotāko sociālā pakalpojuma veidu un organizē tā saņemšanu. No 10 sociālajiem darbiniekiem 8 ir ieguvuši profesionālo augstāko izglītību sociālajā darbā, 2 turpina iegūt izglītību.

Attēls 9.18. Salaspils novada sociālā dienesta struktūrshēma

Avots: Salaspils novada pašvaldības iestādes „Salaspils novada Sociālais dienests” nolikums

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 10.pantā noteikts ka, lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā ir jābūt vismaz 1 sociālā darba speciālistam uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem. Salaspils novada pašvaldībā ir 0,43 sociālā darba speciālisti uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem vai 1 sociālā darba speciālists uz 2300 iedzīvotājiem. Līdz ar to sociālo darbinieku skaits ir nepietiekams.

Sociālais dienests atrodas atbilstošās telpās, kas pieejamas arī personām ar īpašām vajadzībām. Dienestā darbojas sociālās aprūpes pakalpojumu saņemšanas rindas regulēšanas sistēma.

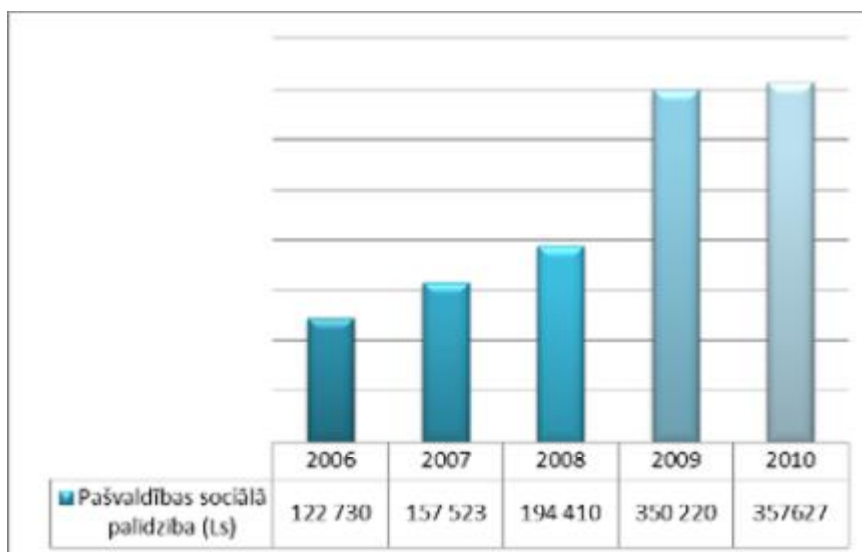
Sociālais dienests darba vajadzībām izmanto elektronisku datu bāzi (SOPA), kurā tiek uzkrāta informācija par visiem klientiem. Turklāt šī datu bāze nodrošina iespēju sadarbībā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Valsts zemes dienestu, CSDD un citām iestādēm iegūt informāciju par personai piešķirtajiem valsts pabalstiem, piederošajiem transporta līdzekļiem un nekustamajiem īpašumiem. Taču šo datu bāzi nepieciešams papildināt un sasaistīt ar izglītības jomas datu bāzi.

9.2.1 Sociālā palīdzība

Sociālā palīdzība ir viena no Salaspils novada pašvaldības prioritātēm un tai tiek atvēlēti nozīmīgi budžeta līdzekļi. Pašvaldība 2010.gadā sociālajai palīdzībai kopā ir izlietojusi 357

627 latus, kas ir par 2.1% vairāk kā 2009.gadā, un par 84% vairāk kā 2008.gadā (skat. attēlu 9.19.).

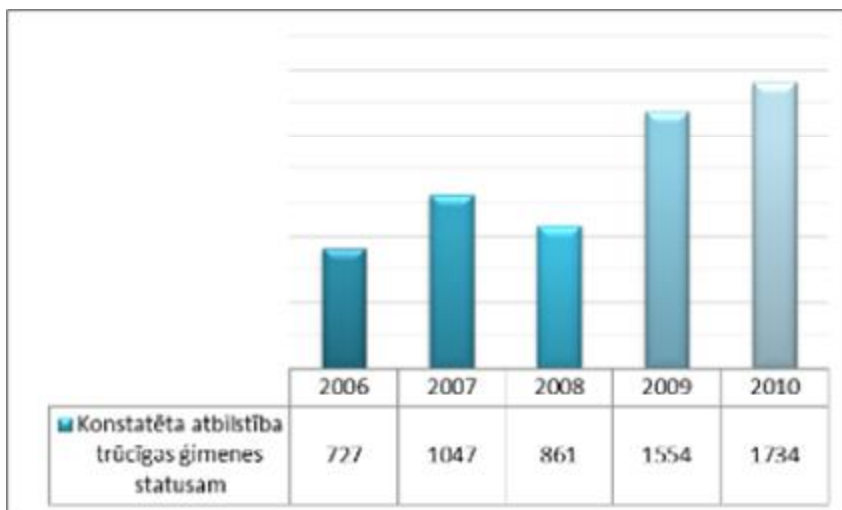
Attēls 9.19. Izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem Salaspils novadā 2006.-2010.gadā

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Salaspils novadā 2006.-2010.gadā, sagatavots iesniegšanai LR Labklājības ministrijai

Izmaksu pieauguma dinamiku pamato fakts, ka novadā būtiski ir pieaudzis pieprasījums pēc sociālās palīdzības, jo 2010.gadā trūcīgas, maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss piešķirts 746 ģimenēm (1734 personām), kas ir par 180 ģimenēm vairāk nekā iepriekšējā gada decembrī (skat. attēlu 9.20.).

Attēls 9.20. Trūcīgo personu skaits Salaspils novadā 2006.-2010.gadā

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Salaspils novadā 2006.-2010.gadā, sagatavots iesniegšanai LR Labklājības ministrijai

Sociālajam dienestam atbilstoši domes apstiprinātajam nolikumam ir noteikti šādi uzdevumi:

- veikt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktos uzdevumus;
- piedalīties sociāli ekonomiskās situācijas izpētē un attīstības prognozēšanā Salaspils novada pašvaldībā;

- izveidot datu bāzi par sniegto pakalpojumu veidiem, sociālās palīdzības pieprasītājiem un saņēmējiem, finanšu līdzekļu izlietojumu;
- saskaņā ar spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, kārtot lietvedību un arhīvu, noteiktā laikā sagatavot pārskatus atbilstoši 2010.gada 6.aprīļa LR MK noteikumu Nr. 338 „Noteikumi par valsts statistikas pārskatiem sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā” noteiktām prasībām un tos iesniegt likumdošanā noteiktā kārtībā;
- sagatavot un iesniegt izskatīšanai domes attiecīgajās komitejās, atzinumu saņemšanai, priekšlikumus par jaunu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības veidu ieviešanu un jaunu iestāžu, kuras sniedz sociālos pakalpojumus, izveidošanu, kā arī par pastāvošo sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības formu pilnveidošanu;
- saskaņā ar LR Labklājības ministrijas noteiktajiem standartiem, sadarbībā ar citām pašvaldības struktūrām, izstrādāt priekšlikumus par Salaspils novada pašvaldībai pakļauto sociālās aprūpes iestāžu perspektīvām;
- sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām un reliģiskajām konfesijām, kā arī ar citām juridiskajām un fiziskajām personām sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jautājumu risināšanā;
- veikt citus uzdevumus, kas saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem ir nodoti pašvaldības Sociālā dienesta kompetencē.

Sociālās palīdzības saņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets un pašvaldību domes. Sociālās palīdzības pabalstu veidus, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, Salaspils novadā reglamentē Salaspils novada domes 23.04.2008. saistošie noteikumi Nr.16/2008 „Pašvaldības sociālās palīdzības pabalsti Salaspils novada iedzīvotājiem. Pabalstus persona, kuras deklarētā dzīves vieta ir Salaspils novada administratīvā teritorija vai viņa likumiskais pārstāvis, pieprasa Salaspils novada Sociālajā dienestā.

Novada sociālais dienests izvērtē pamatotību un izmaksā **sekojošus sociālos pabalstus**:

- pabalsts garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeņa nodrošināšanai trūcīgai ģimenei (personai);
- pabalsts ārkārtas situācijā;
- dzīvokļa pabalsts;
- pabalsts ģimenēm ar bērniem
- pabalsts veselības aprūpei un rehabilitācijai.

Lai Sociālais dienests spētu izvērtēt, pieņemot lēmumu par sociālās palīdzības sniegšanu, kā arī lai sekotu līdzi sociālās palīdzības saņemšanas nepieciešamībai, saistošie noteikumi nosaka sociālās palīdzības saņēmējam līdzdarbības pasākumus.

Izmaksāto pabalstu apjomu un struktūra ir sniegta tabulā 9.3.

Tabula 9.3. Salaspils novada pašvaldības izmaksāto pabalstu apjoms 2008.-2010.gadā

Rādītājs	2008.g.	2009.g.	2010.g.
GMI	7111	88377	108582
Dzīvokļa un apkures pabalsti	28824	53840	90898
Sociālās palīdzības pabalsti ģimenes pamatvajadzību nodrošināšanai, t.sk.		245956	116447

Rādītājs	2008.g.	2009.g.	2010.g.
ēdienam	33739	51598	79002
veselības aprūpei	19758	25051	25401
obligātajai izglītībai	17076	33291	11828
Ārkārtas situācijā (t.sk. apbedīšanas)	14704	15887	20953
Bērniem bāreņiem	1765	1060	10030
Audžuģimenēm	11585	9278	10717

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Salaspils novadā 2008.-2010.gadā, sagatavots iesniegšanai LR Labklājības ministrijai

Laika posmā no 2008.gada līdz 2010.gadam ir pieauguši visi izmaksāto pabalstu veidi, it īpaši GMI pabalsta izmaksas ir pieaugušas gandrīz 15 reizes, 2010.gadā atbalstot vairāk kā 884 novada iedzīvotājus (skat. tabulu 9.4.).

Tabula 9.4. 2010. gadā pabalstus saņemošo personu un ģimeņu skaits

Rādītājs	Personas
GMI	353 ģimenes / 884 personas
Sociālās palīdzības pabalsti personas (ģimenes pamatvajadzību nodrošināšanai), t.sk.:	758 ģimenes / 1127 personas
medicīnas pabalsti	425 personas
pabalsti obligātajai izglītībai	390 personas
pabalsts ēdienam	693 personas
Dzīvokļa un apkures pabalsti	504 ģimenes
Ārkārtas situācijā (apbedīšanas)	246 personas
Bērniem bāreņiem	21 persona

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Salaspils novadā 2010.gadā, sagatavots iesniegšanai LR Labklājības ministrijai

9.2.2 Sociālie pakalpojumi

Sociālie pakalpojumi tiek iedalīti sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumos un sociālā darba pakalpojumos. Šie pakalpojumi tiek organizēti gan sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijās, gan personas dzīvesvietā.

Sociālais dienests un citas novada pašvaldības iestādes sniedz vairāku veidu sociālos pakalpojumus.

Sociālie pakalpojumi **Nakts patversmē** tiek sniegti saskaņā ar LR likumu „Par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību”, 06.03.2003. LR MK noteikumiem Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”, 21.04.2008. LR MK noteikumiem Nr.288 „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība” un Salaspils novada domes 14.12.2005. apstiprinātajiem saistošiem noteikumiem Nr.78 „Pašvaldības sociālie pakalpojumi Salaspils novada iedzīvotājiem” un „Sociālā dienesta Nakts patversmes izmantošanas kārtība”.

Nakts patversme ir Sociālā dienesta struktūrvienība un tās darbības mērķis ir personām bez noteiktas dzīves vietas vai krīzes situācijā nonākušām personām, kuru pēdējā deklarētā dzīves vieta ir Salaspils novads, nodrošināt:

- naktsmītni;
- personīgās higiēnas pakalpojumu saņemšanu;

- vakariņas;
- psihosociālu palīdzību (individuālas sociālā darbinieka konsultācijas, informāciju, kas sekmētu personas sociālo problēmu risināšanu);
- nepieciešamības gadījumā – medicīnisko palīdzību, t.sk. nosūtīšanu pie ģimenes ārsta vai neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanu.

Nakts patversmē ir 22 vietas: 13 vietas vīriešiem un 9 vietas sievietēm. Nakts patversmē nepieciešams nodrošināt vides pieejamību personām ar kustību traucējumiem.

Sociālā dienesta struktūrvienība „**Aprūpe mājā**”, kurā nodarbināti ir 4 aprūpētāji, 2010.gadā pakalpojumus ir sniegusi 18 personām – pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti.

No 2011.gada maija Salaspilī darbojas Sociālā dienesta struktūrvienība **Dienas centrs personām ar funkcionāliem traucējumiem**. Šī centra divu gadu darbība, tiek finansēta no ESF līdzekļiem, kā arī papildus finansējumu telpu renovācijai piešķir Salaspils novada dome. Tā galvenais mērķis ir nodrošināt personām ar funkcionāliem un garīga rakstura traucējumiem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo un pašaprūpes prasmju attīstīšanu, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī sniegt atbalstu šo personu aprūpētājiem un tuviniekiem. Pavisam kopā centrs var uzņemt līdz pat 20 klientiem ik dienu. 12 pilna apmeklējuma laika klientiem ir iespēja Dienas centrā paēst arī pusdienas. Tiem, kuriem tas nepieciešams, tiek nodrošināti transporta pakalpojumi nokļūšanai uz un no Dienas centra. Ikdienā Dienas centrā tiek piedāvātas dažāda veida aktivitātes: var apgūt datorprasmes, latviešu un angļu valodu, pilnveidot skolā iegūtās zināšanas, darboties radošajās darbnīcās un prātu attīstošās nodarbībās, piedalīties vingrošanas un mākslas terapijas nodarbībās, diskusiju pēcpusdienās, spēlēt galda spēles un saņemt individuālas konsultācijas, tiek organizēti arī dažādi pasākumi un ekskursijas.

Salaspils novada dome sadarbībā ar NVA projektā „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldības darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai” jeb tā sauktā „**100 latu stipendija**” iesaista vietējos bezdarbniekus. 2011.gada jūnijā Salaspils novadā bija 190 darba vietas, bet tika nodarbināti 231, jo uz 1 vietu mēnesī spēja strādāt 2 vai 3 cilvēki. Vidēji katru mēnesi tiek nodarbināti ap 190 bezdarbnieku.

Novads nodrošina ar **transporta pakalpojumiem** bērnus, kuri mācās Gaismas speciālajā internātskolā.

Salaspils novada dome maznodrošinātām un trūcīgām personām sniedz **palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā**, t.sk. izīrē novada domei piederošas dzīvojamās telpas sociālajās mājās Skolas ielā 7 un Raiņa ielā 17a, sniedz palīdzību dzīvojamās telpas apmaiņā pret citu dzīvojamo telpu.

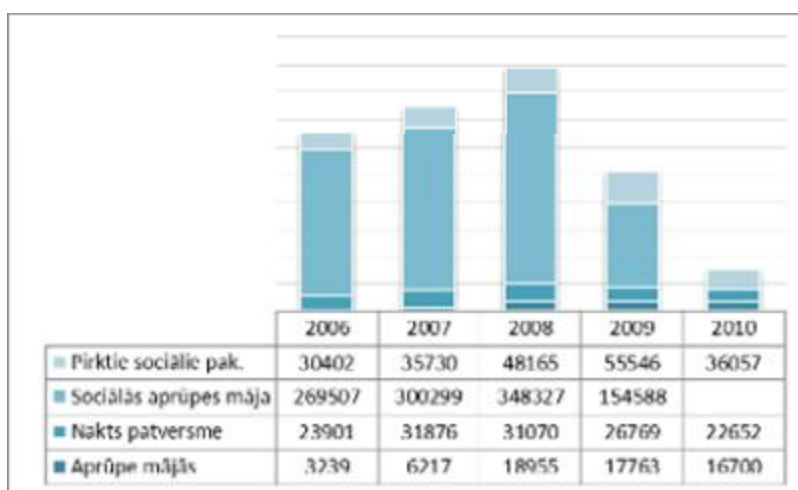
Pašvaldības iestādes „Sociālās palīdzības nams” nodrošina sociālās mājās funkcijas. 2011.gadā ēkā Raiņa ielā 17a, kas atrodas pašvaldības iestādes „Sociālās palīdzības nams” valdījumā, piesaistot ERAF līdzekļus, plānots veikt visu ārsienu siltināšanu ar akmens vati, cokola siltināšana ar putupolistirolu, bēniņu papildsiltināšanu ar akmens vati, ēkas ārdurvju un vējtvera durvju nomaiņa uz PVC profila durvīm, kā arī ēkas jumta vėjmalu labošana, ventilācijas ierīkošana dzīvojamās istabās, virtuvēs, dušās. Tā kā vairāki sociālās dzīvojamās mājas īrnieki ir ar kustību traucējumiem, vienādu iespēju nodrošināšanas nolūkā projekta ietvaros ir paredzēta nobrauktuvju izbūve - lieveņa un sliekšņu, kā arī margas izbūve personām ratiņkrēslos.

Salaspils novada **Bāriņtiesa** nodrošina bērna vai citas rīcībnespējīgās personas tiesību un tiesisko interešu pārstāvību novadā.

No 2010.gada Salaspils novada pašvaldība organizē un finansē zupas virtuves pakalpojumus. No Lauku atbalsta fonda ik mēnesi vistrūcīgākās personas saņem pārtikas pakas. 2009.gada nogalē pašvaldība uzsāka izsniegt SIA „Latvenergo” **dāvanu kartes „Elektrības norēķinu kartes 500 kWh”**. 2010.gadā tika izsniegtas 387 kartes, kas aptuveni aptver 1161 personas, 2011.gada pirmajā pusgadā 172 kartes, kas aptuveni aptver 516 personas. Kopējais atlikums sastāda 236 kartes.

2010.gadā Salaspils novada pašvaldības nodrošinātajiem sociālajiem pakalpojumiem tika izlietoti 39352 lati. Tas ir mazāk kā iepriekšējos gados, kad lielākā daļa no sociālajiem pakalpojumiem atvēlētajiem līdzekļiem tika izlietoti Sociālās mājas uzturēšanai. Sakarā ar lielajām izmaksām uz vienu aprūpē esošu klientu, deputāti 2009.gadā lēma likvidēt pašvaldības iestādi „Sociālās aprūpes māja” un turpmāk pirkt pakalpojumu par lētākām izmaksām no pakalpojuma sniedzējiem, kuri reģistrēti Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā. SPSP likums nosaka, ka pašvaldība, kura nav izveidojusi nepieciešamos sociālo pakalpojumu sniedzējus (9.p. (4)), pērk pakalpojumus no citiem pakalpojumu sniedzējiem savā teritorijā vai arī no citām pašvaldībā. Salaspils novada pašvaldība pērk ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem un pilngadīgām personām, pakalpojumus personām krīzes centrā. Pašvaldības nodrošināto un pašvaldības pirktu sociālo pakalpojumu (sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ilgstošas aprūpes iestādē bērniem un pilngadīgām personām) ir doti attēlā 9.21.

Attēls 9.21. Pašvaldības nodrošinātie un pirktie sociālie pakalpojumi 2006.-2010. gadā (Ls)

Avots: Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Salaspils novadā 2006.-2010.gadā, sagatavots iesniegšanai LR Labklājības ministrijai

Iedzīvotāju aptaujā gandrīz 30% novada iedzīvotāju ir apmierināti ar sociālās palīdzības un sociālās aprūpes pakalpojumu pieejamību, 25% nav apmierināti, bet 40% ir grūti novērtēt šo pakalpojumu pieejamību.

Iedzīvotāju vērtējums par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu kvalitāti ir ļoti līdzīgs:

- mazliet virs 33% aptaujāto ir apmierināti vai daļēji apmierināti ar pakalpojumu kvalitāti;
- vairāk kā 28% aptaujāto ir neapmierināti vai daļēji neapmierināti ar sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu kvalitāti

- 35% aptaujāto ir grūti pateikt, kāda ir sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu kvalitāte
- 4% respondentu šis pakalpojums nav pieejams.

Lai arī novadā tiek atvēlēti ievērojami līdzekļi sociālo pabalstu izmaksai un tiek sniegts plašs sociālo pakalpojumu klāsts, iedzīvotāju viedokļi par pieejamību un kvalitāti atšķiras. Šajā sakarā kā viens no problēmjautājumiem, kas tiek apzināts novada domē, ir kā paaugstināt pagasta iedzīvotājiem sociālās palīdzības pakalpojumu pieejamību.

Turklāt ir nepieciešams paaugstināt iedzīvotāju informētības līmeni par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jautājumiem, par iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem, sagatavojot informatīvos materiālus (bukletus) par sociāliem pakalpojumiem arī krievu valodā, kā arī uzlabot medicīniskā personāla sadarbību ar sociālajiem darbiniekiem.

9.3 Veselības aprūpe

Avots: SIA „Salaspils veselības centrs”

Latvijas valstī pastāvošā likumdošana noteic, ka veselības aprūpe ir valsts funkcija. Veselības aprūpes politiku plāno, finansē un realizē valdība. Veselības ministrija un tās padotībā esošās valsts institūcijas. Pašvaldībām likumā noteiktā autonomā funkcija ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību (infrastruktūra) un veselīga dzīves veida veicināšanu.

Pēdējos divos gados Veselības ministrija realizē ļoti strauju diennakts stacionāro pakalpojumu centralizācijas un koncentrācijas politiku, virzoties uz mērķi – 3 plaša profila diennakts stacionāriem Rīgā un pa vienam Kurzemē, Vidzemē, Latgalē un Zemgalē. Pie tam pēdējos 15 gadus, kopš valsts pārņēma veselības aprūpi savā pārziņā, šai nozarei no valsts budžeta ir iedalīts nepietiekams finanšu daudzums – viens no trim mazākajiem ES valstu vidū. Veselības aprūpe ir vienīgā nozare, kurā nav tā saucamā „jumta likuma”, bet visi būtiskie funkciju sadales, sistēmas organizācijas un finansēšanas jautājumi ir reglamentēti ar MK noteikumiem. Visi šie faktori ļoti spēcīgi un lielākoties negatīvi ietekmē kā ārstniecības iestāžu darbu, tā pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.

Salaspils novada iedzīvotājiem ir pieejama ambulatora medicīniskā palīdzība. Visas veselības iestādes un ārsta prakses atrodas Salaspils pilsētā, izņemot Saulkalnes veselības centru, kurš atrodas Salaspils pagasta teritorijā Saulkalnē.

Salaspils pilsētā ir:

- 14 ģimenes ārsta prakses (atbilstoši Veselības norēķinu centra datiem visiem ģimenes ārstiem ir nepilnas ārstu prakses);
- 1 ārsta prakse dzemdniecībā un ginekoloģijā;
- 1 ārsta prakse pediatrijā;
- 1 ķirurga un arodslimību ārsta prakse;
- 1 ārsta prakse neiroloģijā;
- 3 ārsta prakses zobārstniecībā un SIA „Stomatologs”, kas arī sniedz zobārstniecības pakalpojumus.

Bez tam darbojas 5 veselības punkti Salaspils novada pašvaldības izglītības iestādēs:

- Salaspils 1. vidusskolas veselības punkts;
- Salaspils bērnu sporta skolas veselības punkts;
- Salaspils 2. vidusskolas veselības punkts;
- PII „Jāņtārpiņš” veselības punkts;

- PII „Saulīte” veselības punkts.

SIA „Salaspils veselības centrs” (Salaspils, Lauku ielā 8) sniedz plaša spektra veselības pakalpojumus.

Centrā ir vairākas nodaļas un dažādas specializācijas kabineti: ķirurģijas, uroloģijas, ginekoloģijas, dermatoveneroloģijas, logopēda kabinets, masāžas kabinets, rehabilitācijas un manuālās terapijas kabinets, ārstnieciskās vingrošanas zāle, zemūdens masāžas kabinets, oftalmoloģijas kabinets, otolaringoloģijas kabinets, endokrinoloģijas kabinets, kardioloģijas kabinets, ergoterapijas kabinets, fizikālās terapijas kabinets, fizioterapeita kabinets, psihiatrijas kabinets, traumatoloģijas kabinets, ultrasonogrāfijas kabinets, narkoloģijas kabinets, medicīniskās komisijas, pēdu aprūpes kabinets, radioloģijas kabinets, neiroloģijas kabinets.

Bez tam Salaspils veselības centrā pieejami dienas stacionāra pakalpojumi.

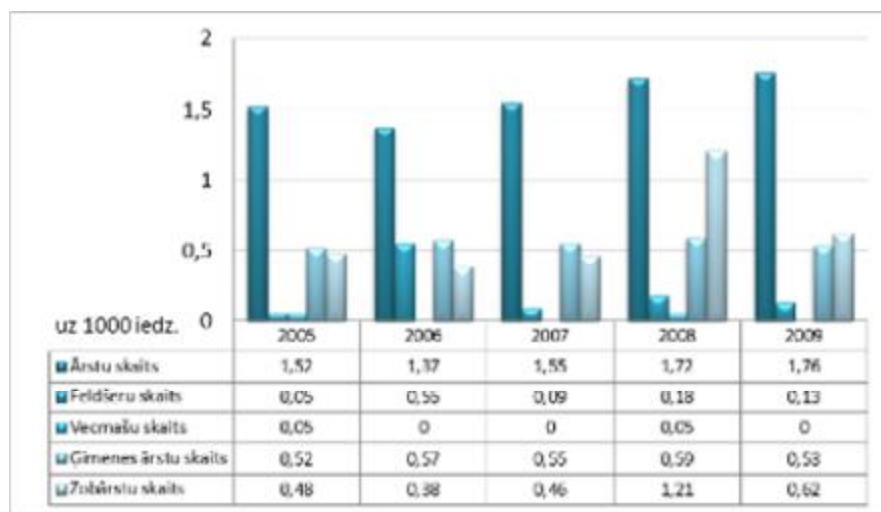
Gadījumos, kad apmeklēt ģimenes ārstu nav iespējams (ārpus ģimenes ārstu darba laika), bet iedzīvotāja veselības stāvoklis neļauj gaidīt, pacientus pieņem dežūrārsts.

Salaspils pagasta teritorijā Saulkalnē atrodas **Saulkalnes veselības punkts**, kurā strādā 1 feldšeris.

Salaspils pilsētas centrā atrodas **Neatliekamās medicīniskās palīdzības punkts**.

Veselības aprūpes resursu rādītāju dinamika Salaspils novadā atspoguļota zemāk attēlā.

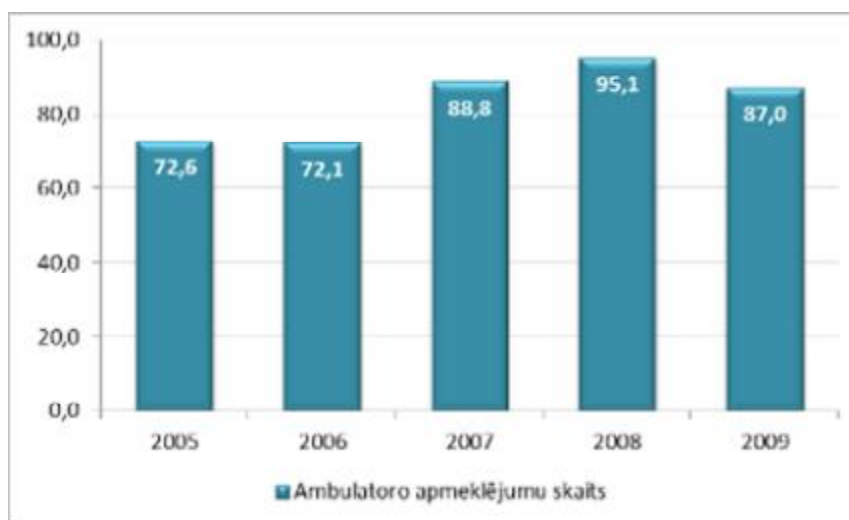
Attēls 9.22. Veselības aprūpes resursu rādītāji Salaspils novadā, 2005.-2009.g.

Avots: Veselības ekonomikas centrs.

Ambulatoro apmeklējumu skaitam Salaspils novadā ir tendence pieaugt (skat. attēlu 9.23).

Attēls 9.23. Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem Salaspils novada ārstniecības iestādēs

Avots: Veselības ekonomikas centrs

10 Kultūrvide un sports

10.1 Kultūras iestādes un aktivitātes

Salaspils novada teritorijā darbojās sekojošas kultūras iestādes:

- Salaspils kultūras nams „Energētiķis”;
- Salaspils novada kultūras nams „Rīgava”;
- Izstāžu zāle;
- Daugavas muzejs;
- Salaspils Memoriāls;
- Salaspils novada bibliotēka ar filiālēm.

Tabula 10.1. Kultūras objektu tehniskā stāvokļa raksturojums

Objekts	Tehniskais stāvoklis
k/n „Energētiķis”	Ir sliktā stāvoklī, nepieciešama renovācija. Skolas ielas rekonstrukcijas projekta ietvaros notiek kultūras nama apkārtnes sakārtošana.
k/n „Rīgava”	2006. – 2007. gadā notika kultūras nama renovācija projekta “Energofektivitātes paaugstināšana Salaspils sabiedriskajās ēkās” ietvaros.
Izstāžu zāle	Ēka ir labā tehniskā stāvoklī, sakopts apkārt esošais dārzs
Daugavas muzejs	2006.gadā ir veikti muzeja remontdarbi. 2007.gadā veikts Daugavas muzeja ēkas “Aires” remonts.
Salaspils novada bibliotēka ar filiālēm	Sākot no 2011. gada septembra <i>Salaspils novada bibliotēka</i> un <i>bērnu bibliotēka „Avotiņš”</i> atradīsies ēkā Energētiķu ielā 9, kuras renovācija ir tikko pabeigta. Šobrīd notiek pārvākšanās darbi. Telpas ir piemērotas personām ar kustību traucējumiem (ir lifts). <i>Saulkalnes filiālbibliotēka</i> atrodas vienā ēkā ar PII „Daugaviņa”, kas nav atbilstoša atrašanās vieta. Vajadzētu izskatīt iespēju filiāli pārvietot uz citām Saulkalnes teritorijā pašvaldībai piederošajām telpām (piem., bijušo pasta ēku). <i>Dienviņu filiālbibliotēka</i> atrodas daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā. Bibliotēka ir izremontēta 2007.gadā, tā ir labā stāvoklī un ar jaunām mēbelēm, nav pieejama personām ar kustību traucējumiem, būtu jāremontē ieeja (fasāde un trepes).
Salaspils memoriāls	2005. gadā tika izstrādāts un īstenots visa ansambļa renovācijas – restaurācijas projekts. Memoriāla saglabāšanas, uzturēšanas un remonta darbi tiek veikti par valsts budžeta līdzekļiem.

10.1.1 Kultūras nami

K/n Energētiķis 2010.gadā darbojās 12 pašvaldības finansēti un 13 maksas pašdarbības kolektīvi, ar kopējo skaitu 459 dalībnieki, t.sk. 218 – pašvaldības kolektīvos un 247 – maksas kolektīvos. 2010.gada laikā kultūras nams ir organizējis gandrīz 200 pasākumus, kurus kopumā apmeklēja vairāk kā 20 tūkst. interesentu. Detalizēts pasākumu un apmeklētāju skaits, kā arī nozīmīgākie sasniegumi ir atspoguļoti Pielikumā Nr.2.

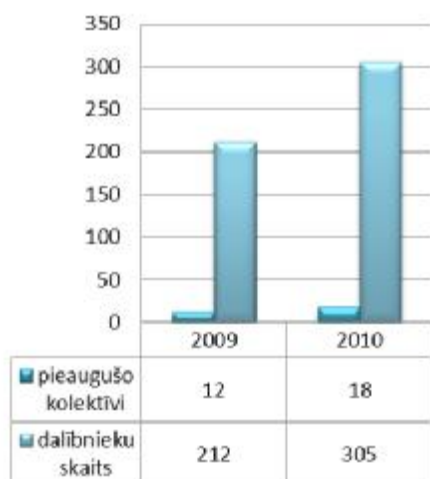
K/n Rīgava 2010.gadā darbojās 15 pašvaldības finansēti un 14 maksas pašdarbības kolektīvi, ar kopējo skaitu 519 dalībnieki, t.sk. 312 – pašvaldības kolektīvos un 107 – maksas kolektīvos. 2010.gada laikā kultūras nams ir organizējis aptuveni 300 pasākumus, kurus kopumā apmeklēja vairāk kā 20 tūkst. interesentu.

Detalizēts pasākumu un apmeklētāju skaits, kā arī nozīmīgākie sasniegumi ir atspoguļoti Pielikumā Nr.2.

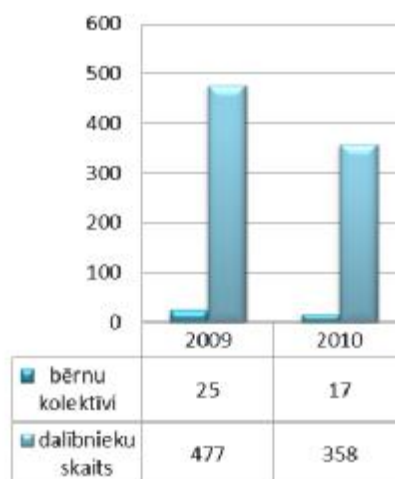
Raksturojot abu kultūras namu pašdarbības kolektīvu skaitu pa vecuma grupām, tendences ir atšķirīgas (skat. attēlu 10.1): 2009-2010.gadu periodā pieaugušo kolektīvu skaits ir būtiski pieaudzis, savukārt bērnu kolektīvu skaits ir ievērojami samazinājies.

Attēls 10.1. Pašdarbības kolektīvi Salaspilī

Pieaugušo kolektīvu skaits

Bērnu kolektīvu skaits

Avots: LR Kultūras ministrija

2010.gadā populārākie pieaugušo kolektīvi pēc dalībnieku skaita ir ritma deju grupas, jauktie kori, jauniešu tautas deju kolektīvi, kā arī maksas un bezmaksas interešu klubi. Savukārt bērnu vecuma grupā populārākie ir ritma deju grupas, bērnu tautas deju kolektīvi.

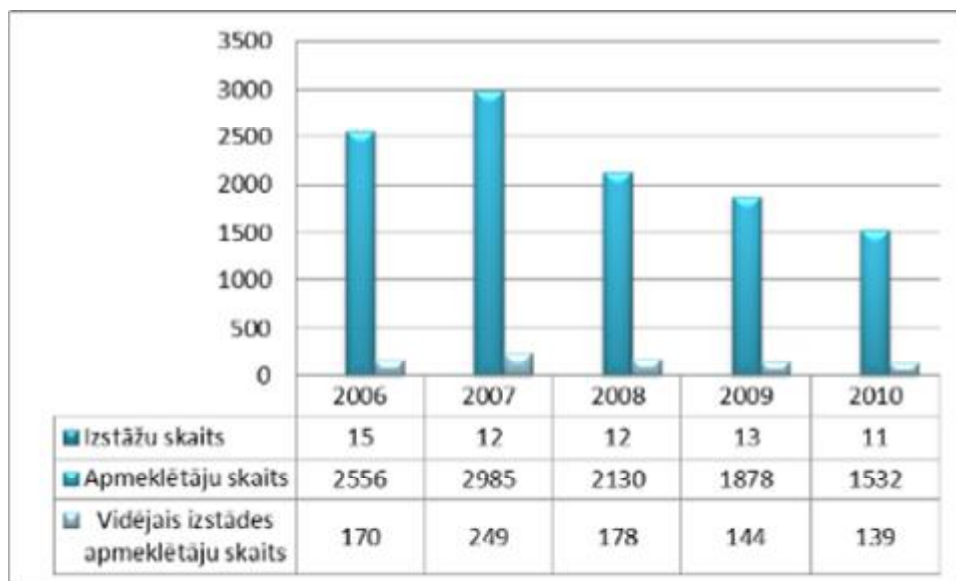
Lai arī pašdarbības kolektīvu skaits ir salīdzinoši liels, Saulkalnes, Acones, Doles salas, Vācu kalnu un citu no Salaspils attālāko teritoriju iedzīvotāji maz iesaistās pašdarbības aktivitātēs.

Lai aktivizētu novada iedzīvotāju iesaistīšanos dažādās kultūras aktivitātēs, pašvaldība izskata sekojošus risinājumus:

- optimizēt skolēnu autobusu skaitu un maršrutus it īpaši ārpus skolas mācību laika;
- ar jaunatnes lietu amata izveidošanu veicināt jauniešu pašiniciatīvu kultūras dzīves organizēšanā;
- kultūras namu (jeb telpu) izveide attālākās teritorijās;
- izvērtēt estrādes būvniecības iespējamību.

Izstāžu zāle rīko izstādes, piedāvā telpu īri un veic suvenīru tirdzniecību. 2010.gadā izstāžu zāle rīkoja 10 pasākumus ar kopējo apmeklētāju skaiti 1532 interesenti. Kā redzams attēlā zemāk, pēdējo četru gadu laikā gan izstāžu skaits, gan vidējais vienas izstādes apmeklētāju skaits pakāpeniski samazinās.

Attēls 10.2. Izstāžu zāles apmeklētība

Avots: Salaspils novada pašvaldība

10.1.2 Daugavas muzejs

Daugavas muzejs piedāvā ekskursijas, pedagoģiskās nodarbības, kāzu organizāciju, piknika vietu īri, muzeja krājuma izmantošanu, kā arī organizē izstādes.

2010.gadā muzejā tika organizēto 13 pasākumi un apmeklētāju skaits sasniedz 25304. Savukārt 2009. un 2008.gadā attiecīgi bija 25327 un 29210 apmeklētāji

10.1.3 Salaspils Memoriāls

Salaspils Memoriāls piedāvā ekskursijas, kuru indikatīvs 2010.gada apmeklētāju skaits sasniedza 50 000 cilvēku.

10.1.4 Salaspils novada bibliotēkas

Salaspils novada bibliotēkas vienotajā struktūrā ietilpst:

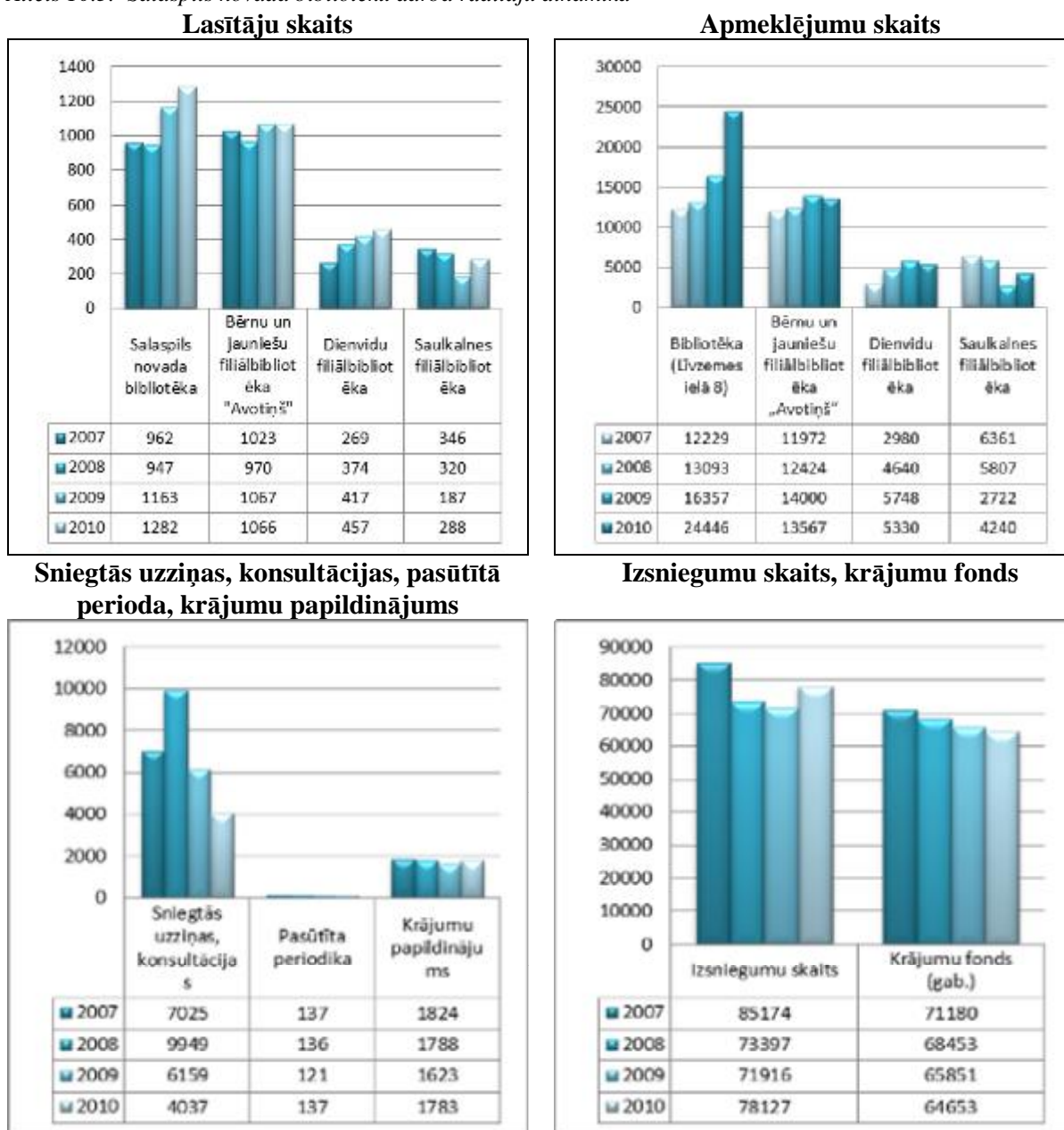
- Salaspils bibliotēka;
- bērnu un jauniešu filiālbibliotēka
- „Avotiņš”;
- Dienvidu filiālbibliotēka;
- Saulkalnes filiālbibliotēka.

Bibliotēkas **misija** - būt par sabiedrības zināšanu bāzi, darbības **mērķis** - veicināt sabiedrības attīstību un izglītību, nodrošinot sakārtotas informācijas pieejamību.

No 2005.gada 1.marta Salaspils novada bibliotēka veic Reģiona Galvenās bibliotēkas funkcijas un darbojas kā koordinācijas un metodiskais centrs 39 pašvaldību bibliotēkām.

2006-2010.gadu periodā Salaspils novada bibliotēkas darba rādītāju dinamika ir dažāda (skat. attēlu 10.3.), taču nozīmīgāki kopējie rādītāji – lasītāju skaits un it īpaši apmeklējumu skaits – ir pieauguši, kas liecina, ka novada iedzīvotāji izjūt ar vien lielāku nepieciešamību pēc bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem.

Attēls 10.3. Salaspils novada bibliotēku darba rādītāju dinamika

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka, Salaspils novada bibliotēka

Bibliotēkas darbs organizēts tā, lai sekmētu daudzveidīgo informācijas pakalpojumu pieejamību novada iedzīvotājiem. Tā kā Salaspils novada domē tika izveidots **Apmeklētāju apkalpošanas centrs**, kopā ar bibliotēku tas veido universālu informācijas pakalpojumu centru Salaspils iedzīvotājiem, tā sekmējot iedzīvotāju informētību, palīdzot pārvarēt birokrātiju daudzu jautājumu risināšanā, kā arī mazinot ekonomiskās krīzes izraisītās sekas.

Ar katru gadu tiek uzlabota pakalpojumu kvalitāte, kas saistīts darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu darbā ar informācijas tehnoloģijām.

Kopš valsts ekonomiskās lejupslīdes pieaug bibliotēkas kā sociālās iestādes funkcijas – bibliotēkas apmeklētāju skaits, kuri preses dārdzības dēļ tos nāk lasīt lasītavā, izmanto internetu, lai meklētu darbu, iegādājas aviobiļetes, norēķinās par komunālajiem pakalpojumiem vai vienkārši izmanto internetu kā bezmaksas brīvā laika pavadīšanas iespēju.

Palielinājās arī drukāšanas, kopēšanas un skenēšanas pakalpojumu skaits. Darbiniecēm bieži nākas uzrakstīt, nosūtīt, sameklēt, saglabāt informāciju, jo raksturīgi, ka bibliotēku uzdrošinājās apmeklēt arī vecāki cilvēki.

Nemot vērā bibliotēkas atrašanās vietu, tā tika arī izmantota kā vieta, kur pavadīt laiku starp pulciņu nodarbībām, stundām un gaidot transportu. Līdz ar to, salīdzinot ar 2009.gada darba rādītājiem, 2010.gadā pieaudzis: izsniegums par nepilniem 9%, lietotāju skaits par 9% un apmeklējumu skaits par nepilniem 23%.

2006.gadā Salaspils novada bibliotēkā tika veikts remonts, līdz ar to telpu tehniskais stāvoklis ir labs, iegādātas arī jaunas mēbeles.

2011.gadā Salaspils novada bibliotēkas vajadzībām tika renovēta ēka Enerģētiķu ielā 9, kurā pārcelta gan Salaspils novada bibliotēka, gan Bērnu un jauniešu filiālbibliotēka „Avotiņš”, gan Dienvidu filiālbibliotēka. Darbu jaunajās telpās bibliotēka uzsāka 2011.gada 5.septembrī. Ēkas renovācijas projekts pilnībā īstenots par novada pašvaldības budžeta līdzekļiem.

2010.gadā lasītāju apkalpošanā ieviesti virkne jauninājumu:

- ieviests čeku printeris;
- parādniekiem tiek sūtītas SMS;
- datu uzskaite tikai BIS Alise (nav pasīšu, stūrīšu, formulāros vairs neko neraksta, statistika no Alises);
- lasītāji arvien vairāk izmanto WEB Alisi, veicot grāmatu pasūtījumus, rezervēšanas un pagarināšanas pieprasījumus.

Bibliotēka piedāvā lielu nozaru un daiļliteratūras krājumus, periodisko izdevumu, datu bāzes:

- nozaru un daiļliteratūru;
- periodiskos izdevumus (~ 70 nosaukumi);
- novadpētniecības materiālus;
- preses klipus;
- abonētās datu bāzes (NAIS, LURSOFT, EBSCO);
- bibliotēkas veidotās datubāzes BIS ALISE - kopkatalogs, analītika novadpētniecība;
- bezmaksas interneta pakalpojumus;
- kopēšanas, skenēšanas un faksa pakalpojumus.

Papildus augstāk minētajam Salaspils novada bibliotēka kā Reģiona galvenās bibliotēka un koordinācijas un metodiskais centrs 39 pašvaldību bibliotēkām nodrošina sekojošas funkcijas:

- veido Pierīgas pašvaldību bibliotēku elektronisko kopkatalogu un novadpētniecības datu bāzi;
- sniedz konsultatīvu un metodisku palīdzību;
- plāno un organizē kvalifikācijas celšanas pasākumus (kursi, semināri, praktiskas nodarbības);
- organizē izbraukuma seminārus labākās darba pieredzes apzināšanai un ieviešanai praksē;
- veic pārskatus un bibliotēkārā darba analīzi.

10.1.5 Kultūras pasākumi Salaspils novadā

Populārākie pasākumi Salaspils novadā:

- **Salaspils tradicionālie pasākumi** - Pilsētas svētki, Mākslas dienas, Teātra mēnesis, Muzeju nakts, festivāls „Draugu karuselis”, festivāls „Mazās zvaigznītes”, Labāko skolēnu un pedagogu sveikšana, Augusta konference pedagogiem, Sezonas atklāšanas pasākums „A-a-aiziet!”, Dzejas un mūzikas vakars „Poetišķeskie oblaka”, „Knuta diena”, pasākums „Goda Salaspilietis”.
- **Tradicionālie valsts svētku pasākumi** - 11.novembris, 18.novembris, Ziemassvētki u.c.
- **Nozīmīgas tradicionālas svētku dienas** - Lieldienas, Mātes diena, Līgo svētki, Ziemassvētki, u.c.

Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka Salaspils novada iedzīvotāji ir apmierināti ar kultūras un izklaides pasākumu kvalitāti Salaspils novadā. Turklāt iedzīvotāji katru gadu aktīvi iesniedz priekšlikumus pašvaldībā par dažādu kultūras projektu realizāciju. Savukārt pašvaldības dome lielākajai daļai nodrošina arī domes līdzfinansējumu. 2010.gadā no 22 iesniegtiem priekšlikumiem tika atbalstīti 20. Dome šo pasākumu rīkošanai piešķir 3000 Ls finansējumu.

10.2 Sporta infrastruktūra un aktivitāte

Salaspils bērnu sporta skola ir nozīmīgākā Salaspils sporta dzīves sastāvdaļa. Papildus sporta skolai Salaspils novadā darbojas 10 biedrības, kuru darbības joma ir saistīta ar sportu un veselīga dzīvesveida popularizēšanu:

- Salaspils karatē klubs;
- Salaspils/Zīriņi;
- Sporta klubs Kengaroos;
- Salaspils Ašihara - Karatē klubs;
- Salaspils Futbola Centrs;
- Salaspils frisbija klubs;
- Salaspils taekvondo sporta klubs;
- Sporta klubs „Egoisti”;
- Bērnu Futbola klubs „Salaspils”;
- BK Salaspils.

Salaspilī regulāri notiek dažādi sporta pasākumi (skat. tabulu 10.2.), kas tiek rīkoti ar Salaspils novada domes atbalstu un kuru iniciatori ir gan Salaspils bērnu sporta skola, gan novada sporta klubi.

Tabula 10.2. Salaspils novadā organizētie sporta pasākumi 2010./2011.m.g.

Salaspils strītbola čempionāts 2011	Salaspils Ziemassvētku kauss telpu futbolā
Ģimeņu sporta svētki 2011	Salaspils kauss futbolā PAVASARIS (8 dienas)
Sacensības vidusskolām	Starptautiskais futbola turnīrs "Salaspils kauss 2011" (3 dienas)
Starptautiskais handbola turnīrs	Salaspils Lieldienu kauss futbolā
Starp novadu skolēnu sacensības	4.Salaspils kauss taekvondo
Skrējiens pēc kļiņģera	Salaspils domes kauss roku cīņā
I Salaspils čempionāts galda spēļu piecīņā (5 posmi)	Salaspils novada atklātais čempionāts roku cīņā
Zoles turnīri	Atklātais Salaspils jauniešu karatē čempionāts

Pavasara velokross pieaugušajiem	III Atklātais Salaspils Ašihara-Karatē čempionāts
Rudens velokross pieaugušajiem	Atklātais FRISBIJA treniņa diena
Salaspils PAVASARA kauss volejbolā 2011	Salaspils novada čempionāts futbolā pieaugušajiem
Salaspils RUDENS kauss volejbolā 2011	Starptautiskais futbola turnīrs "Salaspils Cup" (6dienas)
Skrējiens "Noķer vēju" 4 posmi	Futbola diena
Salaspils novada pavasara kross	Starp novadu skolu komandu futbola turnīrs
Starptautiskais sieviešu dienas skrējiens	Piedzīvojumu sacensības KRAMPIS 11
Sporta laureāts 2010	Pavasara velokross bērniem
Rudens velokross bērniem	Strītbola sacensības

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Salaspils novada sportisti piedalās dažādās gan komandu, gan individuālajās sacensībās arī ārpus novada (t.sk. arī Baltijas, Eiropas un arī pasaules mēroga čempionātos), kā arī gūst šajās sacensībās labus panākumus.

Sporta pasākumu rīkošanai un Salaspils bērnu sporta skolas ikdienas darbam tiek izmantota sekojoša infrastruktūra Salaspils novada teritorijā (skat. tabulu 10.3.).

Tabula 10.3. Sporta un saistīto objektu raksturojums

Objekts	Situācijas raksturojums
Salaspils bērnu sporta skolas stadions, Rudzu iela 2	Stadions atklāts 2008.gada jūnijā. Stadiona atklātā tipa tribīnēs paredzētas 648 skatītāju vietas, ēkas slēgtajā apjomā – telpas ģērbtuvēm (vairāk kā 80 personām), noliktavām, sanitārajiem mezgliem un tehniskajām telpām. Stadiona teritorijā izvietoti visi nepieciešamie vieglatlētikas sporta veidu sektori, tai skaitā astoņu joslu 420 m garš skrejceļš, ūdens bedre, ar mākslīgo segumu pārklāts futbola laukums, tāllēkšanas, diska un vesera mešanas, šķēpmēšanas, lodes grūšanas, kārtslēkšanas un augstlēkšanas sektori, stadions ir pareizi orientēts attiecībā pret debesspusēm.
Salaspils 1.vidusskolas sporta zāle, Lauku ielā 1	Zāle ir ļoti labā stāvoklī, nesen izremontēta, bet salīdzinoši maza, ļoti piemērota pamatskolas sporta nodarbībām
Salaspils 2.vidusskolas zāle, Skolas ielā 6	Zāle ir tikko pēc kapitālā remonta, tās būtiskākā nepilnība - skatītāju tribīņu trūkums
Salaspils bērnu sporta skolas sporta zāle, Līvzemes iela 22	Trenažieru zāle – labā stāvoklī, bet nepieciešams uzlabot ventilāciju Sporta zālei nepieciešams remonts (grīda, lampas atrodas kritiskā stāvoklī, divas ģērbtuves ir ar dušām, divas bez, ģērbtuvēs arī nepieciešams pilns remontdarbu spektrs).
Salaspils bērnu sporta skolas skeitparks, Lauku iela 1 (pie Salaspils 1.vidusskolas)	Skeitparks ir slēgts. Tiek veikta skeitparka pārbūve no slēgtā un atklāto: 2011.gadā tiek demontēts jumts un sienas, labiekārtota apkārtnē. 2012.gada budžetā jāieplāno finanšu līdzekļi parka atjaunošanai ar jaunām rampām.
Slidotava	Slidotavu ziemā ierīko pie stadiona esošajā autostāvvietā.
Āra basketbola laukums pie Līvzemes ielas 26	Bojāts segums un sēta, nepieciešama rekonstrukcija
Āra basketbola laukums pie Meža ielas 7	Bojāts segums un sēta kritiskā stāvoklī, nepieciešama rekonstrukcija

Objekts	Situācijas raksturojums
Āra futbola laukums, Dienvidu ielā	Jauns mākslīgā seguma futbola laukums. Par vārtu iegādi un sētas uzstādīšanu ir izsludināts iepirkums
Volejbola laukums pludmalē pie Sv. Jura baznīcas	Laukums ir aprīkots ar volejbola stabiem un tīklu.

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Kā var redzēt tabulā sniegtajā tehniskajā raksturojumā Salaspils bērnu sporta skolas stadions abu vidusskolu sporta zāles ir objekti, kuros ir veiktas nozīmīgas investīcijas. Šobrīd investīcijas tiek veiktas skeitparka rekonstrukcijā, savukārt pārējiem sporta infrastruktūras objektiem Salaspils novadā ir nepieciešama atjaunošana. Turklāt Salaspils novadā nav baseina, kas ir uzskatāms par būtisku trūkumu kopējai sporta infrastruktūrai novadā, it īpaši ņemot vērā novada iedzīvotāju kopējo skaitu.

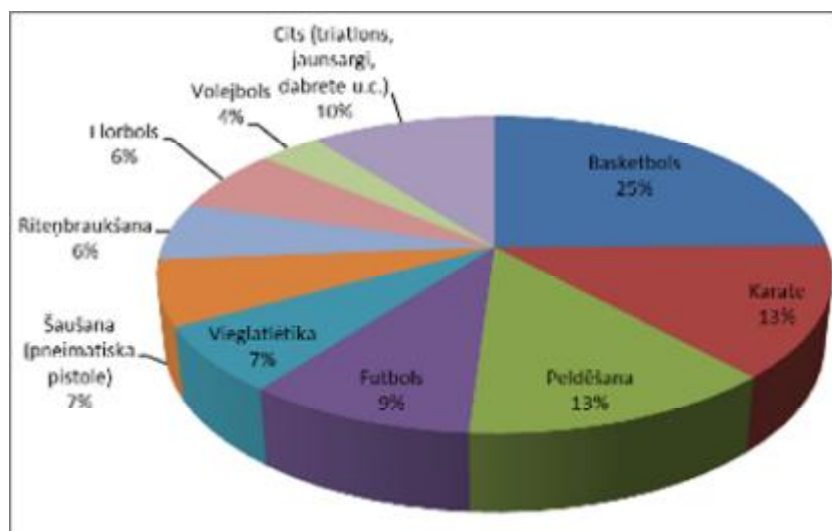
Sporta zāles ir pārslogotas – darba dienās sporta nodarbības notiek līdz pat plkst. 23.00. Iedzīvotāju vēlme nodarboties ar sportu ir tik liela, ka Salaspils sporta klubi un citi interesenti sporta nodarbības organizē pat kultūras namu zālēs, Salaspils 2.vidusskolas aktu zālē, kā arī citur.

Ņemot vērā pašreizējās sporta infrastruktūras nepietiekamību, sporta klubu un iedzīvotāju lielo interesi par sporta iespējām Salaspils novadā, 2010.gada septembrī domes izsludināja metu konkursu sporta halles būvniecībai un teritorijas labiekārtošanai zemes gabalā pie stadiona, Smilšu ielā 1.

Iecerētā sporta halle ietvertu sporta zāli ar 3 basketbola/volejbola un 1 rokasbumbas laukumiem, 2 celiņu skrejceļu (60 m), transformējamām skatītāju sēdvietām (500 cilv.).

Lai noskaidrotu Salaspils novada jauniešu/skolēnu viedokli par sporta veidiem, kuros vēlētos trenēties, 2011.gada aprīlī tika veikta Bērnu sporta skolas aptauja. Tās rezultāti (skat. attēlu 10.4.) liecina, ka populārākie atbilžu varianti tika atzīmēti „Basketbols”, „Karate”. Savukārt trešajā vietā ierindojās Salaspils jauniešu vēlme nodarboties ar peldēšanu, kaut arī novadā nav pieejams baseins.

Attēls 10.4. Salaspils jauniešu atbildes uz jautājumu „Ar kādu sporta veidu Jūs vēlētos nodarboties?”

Avots: Bērnu sporta skolas aptauja

Balstoties uz augstāk veikto analīzi, Salaspils novadā sporta infrastruktūras attīstīšanas un aktīvās atpūtas popularizēšanā veicamās aktivitātes:

- jaunas sporta halles būvniecība;
- esošo sporta būvju pakāpeniska renovācija;
- skolēnu autobusu skaita un maršrutu optimizācija, kas nodrošinātu arī ērtu nokļūšanu uz un no sporta aktivitātēm ārpus skolas mācību laika;
- profesionālas ievirzes sporta skolas specializācija ar paralēlu sporta pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanu;
- vēl plašāk apmeklētu sacensību un sporta pasākumu organizēšana novadā;
- sporta klubu izveide teritorijās ārpus novada centra.

11 Sabiedriskā drošība un kārtība

11.1.1 Policija

Salaspils novada pašvaldības teritorijā sabiedrisko kārtību nodrošina Salaspils novada pašvaldības policija un Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Salaspils iecirknis.

Pašvaldības policija

Salaspils novada pašvaldības policijas darbību reglamentē 2001.gada 26.septembrī Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības policijas nolikums.

Pašvaldības policija savas kompetences ietvaros piedalās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā Salaspils novada teritorijā un veic pienākumus, kas noteikti likuma „Par policiju” 19.pantā un šo noteikumu IV daļā. Darba organizācijas jautājumos pašvaldības policija sadarbojas ar Valsts policiju un citām valsts institūcijām.

Salaspils novada pašvaldības policijā ir viens iecirknis, kurā 2011.gadā strādā 24 darbinieki. Salaspils novada pašvaldības policija atrodas pašvaldībai piederošā ēkas daļā Salaspilī, Lauku ielā 6/1, kurā ir ierīkotas sekojošas telpas:

- dežurantu telpa un videonovērošanas centrs;
- īslaicīgā personu, kas ir izdarījušas administratīvos pārkāpumus aizturēšanas telpa;
- ieroču un speclīdzekļu glabāšanas telpa;
- atpūtas telpa;
- sēžu zāle;
- četri darba kabineti;
- noliktava/arhīvs;
- sporta zāle;
- katram darbiniekam ir individuālais drēbju skapis;
- divas dušas telpas;
- divas tualetes.

Ir uzstādīts elektrības ģenerators, kas tiek izmantots elektrības padeves atslēgšanas gadījumā. Darbavietas ir aprīkotas ar datortehniku.

Salaspils novada pašvaldības policijas rīcībā ir 4 operatīvie transportlīdzekļi. Visi aprīkoti ar GPS transportlīdzekļu sekošanas iekārtām, kas ļauj dežurantam operatīvi vadīt patruļgrupu darbu. Šobrīd divi transportlīdzekļi tiek aprīkoti ar videonovērošanas kamerām, kas atvieglos pārkāpumu fiksēšanu sabiedriskās vietās.

Policijas darbinieku ekipāžumā ir vienota parauga formas tērpi, speclīdzekļi (gāzes baloniņi, steki, roku dzelži u.c.), šaujamieroči, bruņuvestes, radiostacijas, atstarojošās vestes.

Salaspils novadā ir uzstādītas 8 video novērošanas kameras - Salaspils 1.vidusskolā, Lauku iela 1, Salaspils 2.vidusskolā, Skolas iela 6, k/n „Energētiķis”, Skolas iela 2, Līvzemes iela 9, Skolas iela 7a, Energētiķu ielā 9, Miera iela 24 un Salaspils memoriālā.

Divas reizes nedēļā pašvaldības policijas darbiniekiem notiek mācības. Mācību laikā darbinieki apgūst gan teorētiskās, gan praktiskās zināšanas, kas nepieciešamas darbam policijā.

Salaspils novada pašvaldības policijas darbības rezultāti 2009. un 2010. gadā sniegti zemāk tabulā.

Tabula 11.1. Salaspils novada pašvaldības policijas darbības rezultāti

Pasākumi	2009.	2010.
Patrulēšana Salaspils novada teritorijā 24 stundas diennaktī	ir	ir
Pašvaldības policijas izsaukumi	2284	2170
Aizturētas personas par dažādiem administratīvajiem pārkāpumiem	148	190
Aizturētas un nogādātas Valsts policijā personas, t.sk.:	202	133
Par noziedzīgiem nodarījumiem	33	37
Meklēšanā esošās	17	11
Citu kategoriju aizturētie	152	85
Sastādīti administratīvo pārkāpumu protokoli	872	1039
Nodrošināta Salaspils 1.vidusskolas un Salaspils 2.vidusskolas apsardze mācību stundu laikā	ir	ir
Darbs ar skolēniem (ceļu satiksmes noteikumi, policijas automašīnu un ekipējuma demonstrēšana)	18 stundas	6 stundas
Pašvaldības policijā reģistrēti rakstiski personu iesniegumi	890	670
Apskates protokoli	339	446
Izskatītas administratīvo pārkāpumu lietas	498	561
Uzlikti naudas sodi par administratīvajiem pārkāpumiem	4425 Ls	5152 Ls
Sastādīti administratīvie protokoli–paziņojumi par apstāšanās stāvēšanas noteikumu neievērošanu	881	1124
Uzlikti naudas sodi par apstāšanās stāvēšanas noteikumu neievērošanu	21970 Ls	27270 Ls
Pašvaldības policija nodrošināja sabiedrisko kārtību:		
ugunsgrēku laikā	8 reizes	16 reizes
ceļu satiksmes negadījumu vietās	7 reizes	16 reizes
masu pasākumos	37 reizes	21 reizes
Veikti profilaktiskie pasākumi un reidi	-	13
Nodotas personas neatliekamai medicīniskai palīdzībai	81	85
Ar videonovērošanas kameru palīdzību konstatēti un novērsti likumpārkāpumu	-	101

Avots: www.salaspils.lv

Salaspils pašvaldības policijas darba uzlabošanai būtu nepieciešams palielināt video novērošanas kameru skaitu pilsētā (vismaz 2-3 reizes) un pašvaldības policijas darbinieku skaitu, nomainīt pašvaldības policijas darbinieku formas tērpus uz mūsdienu prasībām atbilstošiem, kā arī nepieciešama pašvaldības policijas ēkas siltināšana (tek jumts, nav ventilācijas sistēmas).

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Salaspils iecirknis

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Salaspils iecirkņa darbību nodrošina 10 darbinieki.

Iecirknī ir kriminālpolicijas nodaļa (2 darbinieki) un kārtības policijas nodaļa (7 darbinieki).

Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits Salaspils novadā sniegts zemāk tabulā. Apkopotā informācija liecina, ka 180 gadījumos noziedzīgais nodarījums ir zādzība.

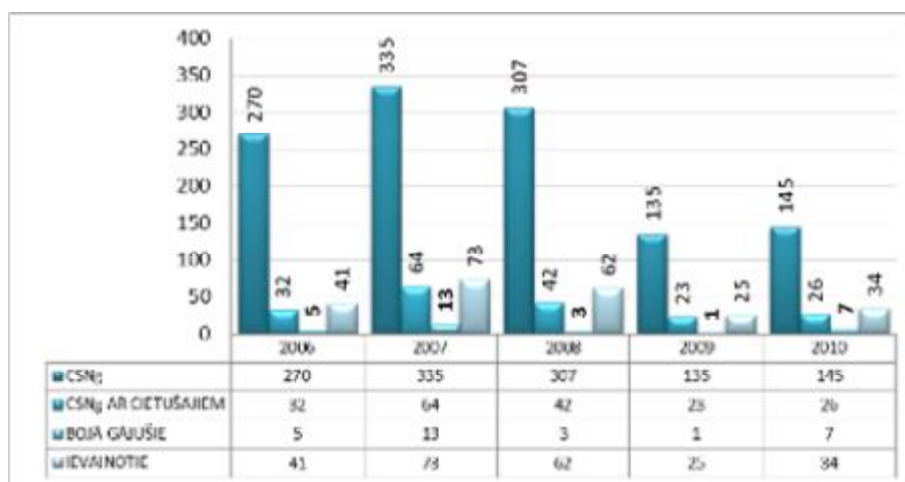
Tabula 11.2. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits, 2010.g.

	Reģistrēti noziedzīgi nodarījumi (kopā)	Reģistrēti sevišķi smagi noziegumi	Reģistrēti smagi noziegumi	Reģistrēti mazāk smagi noziegumi	Reģistrēti krimināl-pārkāpumi
Latvija	51108	2495	17239	14320	11690
Pierīgas statistiskais reģions	7230	379	2502	2104	1432
Salaspils novads	349	26	158	79	55

Avots: LR Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs

2010.gadā Salaspils novadā ir reģistrēti 145 ceļu satiksmes negadījumi, kas salīdzinājumā ar 2007.gadu, kad tika reģistrēti 335 CSNg, ir 2,3 reizes mazāk.

Attēls 11.1. Ceļu Satiksmes negadījumu skaits Salaspils novadā 2006.-2010.gadā

Avots: CSDD

11.1.2 Ugunsdzēsība

Salaspils novadā par ugunsdzēsību atbild Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (turpmāk tekstā - VUGD) Rīgas reģiona pārvalde.

2011.gada pusgadā Salaspils novadā notikuši 57 ugunsgrēki, bojā gājušo un cietušo nebija. Dati par 2009. un 2010.gadu sniegti tabulā.

Tabula 11.3. Ugunsgrēku skaits Salaspils novadā

Teritorija	2009.gadā	2009.g. uz vienu iedzīvotāju	2010.gadā	2010.gadā uz vienu iedzīvotāju
Salaspils novadā	107	0.005	96	0.004
Rīgas reģionā	4281	0.006	3679	0.005
Latvijā	8997	0.004	8087	0.004

Avots: VUGD

12 Jaunatnes politika

Avots: www.jaunatneslietas.lv

Būtiskākais nacionālais dokuments, kas nosaka jaunatnes politiku Latvijā, ir „**Jaunatnes likums**”, kas stājās spēkā ar 2009.gada 1.janvāri. 2008.gada 8.maijā Saeima pieņēma Jaunatnes likumu ar mērķi uzlabot jauniešu - personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem - dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī atbalstot darbu ar jaunatni. Jaunatnes likums nosaka jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un to kompetenci šīs politikas jomā, jauniešu līdzdalību jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī pamatprincipus finansējuma piešķiršanai jauniešu iniciatīvām, līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī darbam ar jaunatni.

2009.gadā tika izstrādātas „**Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009.-2018.gadam**”, kas ir ilgtermiņa politikas plānošanas dokuments turpmākajiem 10 gadiem, kura mērķis ir panākt saskaņotas jaunatnes politikas īstenošanu un tās koordināciju, identificējot prioritāros rīcības virzienus un politikas rezultātus, veidojot attīstības redzējumu saistībā ar jauniešu dzīves kvalitāti un jaunatnes politikas īstenošanu. Pamatnostādnēs tika noteiktas būtiskākās problēmas, kuras risināmas jaunatnes jomā, identificēti rīcības virzieni, galvenie uzdevumi un sasniežamie politikas un darbības rezultāti nākamajiem 10 gadiem. 2009.gada 19.aprīlī pamatnostādnes tika apstiprinātas LR MK.

Pamatojoties uz Jaunatnes politikas pamatnostādnēs 2009. - 2018.gadam (turpmāk - pamatnostādnes) noteikto, tika izstrādāta **Jaunatnes politikas valsts programma 2009. - 2013.gadam**.

Programma ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments turpmākajiem 5 gadiem, kura mērķis ir nodrošināt pamatnostādņu īstenošanu laikā periodā no 2009.gada līdz 2013.gadam. Programma nosaka politikas rezultātus un rezultatīvos rādītājus, kurus ir paredzēts sasniegt līdz 2013.gadam. Vienlaikus programmā ir definēti konkrēti pasākumi, lai sasniegtu jaunatnes politikas mērķi - uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, atbalstot darbu ar jaunatni un nodrošinot jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, kas noteikts pamatnostādnēs.

Nemot vērā ārējo normatīvo regulējumu, Salaspils novadā ir uzsākti pasākumi jaunatnes politikas veidošanā. Dome ir atbalstījusi novada jauniešu iniciatīvu sadarboties, apzinājusi jauniešu viedokli par novadā notiekošo un uzklusījusi viņu vēlmes un ieteikumus par to, kas Salaspils novadā būtu nepieciešams, kā arī izveidots jaunatnes lietu speciālista amats Salaspils novada domē jaunatnes politikas īstenošanai.

Atbilstoši **Jaunatnes politikas valsts programmai 2009. - 2013.gadam** Salaspils novads plāno aktīvi iesaistīties programmas aktivitātēs, kas ir attiecināmas uz pašvaldības kompetenci, t.i.:

- Jaunatnes politikas koordinācijas pasākumi:
 - izstrādāt attīstības plānu darbam ar jauniešiem;
 - veidot jauniešu centru;
 - nodrošināt minimālo centra materiāltehnisko bāzi un tā vadības finansiālu atbalstu;
 - palielināt jaunatnes speciālistu skaitu, celt to kvalifikāciju, iesaistoties jaunatnes lietu speciālistu apmācības programmās;

- atbalstīt Jaunatnes Domes aktivitātes (2011.gada 13.janvārī notika Jaunatnes Domes I sanāksme);
- īstenot pasākumus ar sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem;
- iesaistīties jauniešu apmācības programmās;
- veicināt darbā ar jaunatni iesaistīti personu izglītošanu par jaunatnes politikas aktualitātēm (sociālie pedagogi, sociālie darbinieki, pašvaldības policija u.c.).
- Jauniešu līdzdalība un brīvā laika lietderīgas izmantošanas jomā:
 - veidot un pielāgot jauniešu aktīvās atpūtas laukumus;
 - iesaistīties nacionālās sporta attīstības programmas aktivitātēs, t.sk. iesaistot fiziskās aktivitātēs sociālās atstumtības riskam pakļautos jauniešus
- Jauniešu sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un iekļaušanās sabiedrībā veicināšanā:
 - iesaistīt un izglītēt kultūras procesos bērnus un jauniešus;
 - turpināt un pilnveidot sadarbību ar NVA;
 - nodrošināt jauniešiem informatīvos pasākumus par jauniešu civiltiesisko, administratīvo un kriminālo atbildību.

13 Tūrisms

Tiesisko pamatu tūrisma nozares attīstībai Latvijā veido „Tūrisma likums”, kas nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un komersanti darbojas tūrisma jomā, un kā aizsargāt tūristu intereses.

Atbilstoši „Tūrisma likumam” pašvaldību kompetence tūrisma jomā ir:

- izstrādāt attīstības plānus un teritorijas plānojumus, nosakot tajos tūrisma attīstības perspektīvas;
- saskaņā ar attīstības plānu un teritorijas plānojumu nodrošināt resursus un pasākumus tūrisma attīstībai, kā arī savas teritorijas tūrisma iespēju popularizēšanai;
- nodrošināt tūrisma objektu saglabāšanu un iespējas tos izmantot tūrisma vajadzībām;
- piedalīties tūrisma informācijas centru, punktu un stendu izveidošanā un finansēšanā;
- veicināt kultūrizglītojošo darbu tūrisma jomā un veselīga dzīvesveida popularizēšanu.

Kopumā raksturojot tūrisma jomu Salaspils novadā, jāatzīmē, ka novadā atrodas vairāki tūrisma objekti: Doles sala un Daugavas muzejs, NBD, Salaspils memoriāls u.c., kā arī tiek rīkota virkne ievērojamu pasākumu (populārākie no tiem ir Salaspils novada svētki, Lieldienas Daugavas muzejā, Gadatirgus Botāniskajā dārzā).

Kā tika atzīmēts, 2011.gada sākumā Stopiņu – Salaspils partnerības izstrādātajā pētījumā „Salaspils lauku teritorijas „Doles sala” sociālās un ekonomiskās situācijas raksturojums” **Doles sala** ir viens no būtiskākajiem tūristu piesaistes resursiem Salaspils novadā. Salaspils novads vēsturiski veidojies rūpniecības attīstības ietekmē, Salaspils pilsētai nav vecpilsētas, bet dažādie vēstures un apskates objekti ir izvietoti visā novada teritorijā. Visvairāk tie ir koncentrējušies tieši Doles salā, līdz ar to veidojot to par tūristu iecienītu galamērķi.

Savulaik Doles sala plānota kā nozīmīgs Rīgas pilsētas rekreācijas un tūrisma objekts ar dažādiem atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektiem. Straujo sociālekonomisko un politisko pārmaiņu rezultātā, šie plāni netika realizēti, taču Doles salai joprojām ir augsts rekreācijas un tūrisma potenciāls. Patlaban dabas parks tiek izmantots gan aktīvai atpūtai, gan ģimeņu tūrismam, gan izglītības vajadzībām.

Liela nozīme apmeklētāju piesaistīšanā Doles salai ir Daugavas muzejam, kas ir šobrīd svarīgākais salas tūrisma objekts. Muzejs izveidots Doles muižas kompleksā un skatītājiem atvērts kopš 1977.gada. Daugavas muzejā izveidots plašs piedāvājumu klāsts – muzeja ekspozīciju apskate, ekskursija pa Doles salu, atpūtas vietas, tradicionālo svētku svinēšana u.c. Muzejs piedāvā gan mākslas, gan tematiskās izstādes par Daugavu. Muzeja parkā iekārtota brīvdabas ekspozīcija – Daugavas lejteces zvejnieka sēta, paredzētas nodarbības arī bērniem un skolēniem.

Botāniskais dārzs ir viens no pievilcīgākajiem tūrisma objektiem novadā. Kopš 2006.gada NBD apmeklētāju skaits sasniedz vidēji 30000 apmeklētājus gadā. Tas skaidrojams gan ar tūrisma piedāvājuma paplašināšanos, gan ar stādu gadatirgiem, kas 2009.gadā tika rīkoti jau 7 reizes gadā.

NBD stādu gadatirgi kļuvuši par vērienīgāko šāda veida pasākumu, dalībnieku un apmeklētāju skaita ziņā pārspējot pat tik prestižu pasākumu kā Latvijas Stādu parāde. Līdz ar to šobrīd pastāv visas iespējas, lai Salaspils varētu lepoties ne tikai ar vienu no lielākajām dzīvo augu kolekcijām Ziemeļaustrumeiropā, bet arī kā Baltijas valstīs vērienīgāko stādu tirdzniecības pasākumu norises vieta. Jau šobrīd NBD gadatirgos piedalās Lietuvas un Igaunijas stādu audzētāji.

Salaspils memoriālais ansamblis totalitārisma režīmu upuru piemiņai atrodas 1941.-1944. gada vācu okupācijas iestāžu ierīkotās civiliedzīvotāju koncentrācijas nometnes vietā un

ir viens no lielākajiem pieminekļu kompleksiem fašisma upuru piemiņai Eiropā - tā kopējā platība ir 25 ha. Kompleksam piešķirts Latvijas valsts kultūras, mākslas un vēstures pieminekļa statuss.

Salaspils memoriāls atrodas mežā starp Dārziņu un Doles dzelzceļa pieturām aptuveni puskilometru no dzelzceļa. Pēdējos gados lielāko daļu memoriāla apmeklētāju veido tūristu grupas no ārzemēm. Pieminekļa vārtu būvē iekārtota muzeja ekspozīcija.

Minētos objektos apmeklētāju skaits pārsniedz vairākus desmitus tūkstošus.

Tabula 13.1. Apmeklētāju skaits tūrisma objektos Salaspils novadā

	Apmeklētāju skaits, 2010.gadā
Daugavas muzejs	~25 tūkst.
Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs	~30 tūkst.
Salaspils memoriāls	~20 tūkst.

Avots: Salaspils novada dome

Bez augstāk minētajiem trīs nozīmīgākajiem tūrisma objektiem Salaspils novadā ir virkne citu apskates vietu (skat. tabulu 13.2.).

Tabula 13.2. Apskates vietas Salaspils novada teritorijā

Objekta nosaukums	Īss raksturojums
Dolomīta atsegums pie Doles muižas	Tipisks augšdevona Daugavas svītas nogulumiezis. Ieža apakšējo daļu 4 m biezumā veido raibi sarkani dolomīti un dolomītmerģeļi. Uz to izskalošanās virsas 2,5 m biezumā gultas Altovas slāņu kvarcītveida metasomātiskie dolomīti ar saskalotu gliemežu brahiopodu čaumalu lēcām. Kopējais augstums 12 m. Valsts nozīmes dabas piemineklis kopš 1977. gada.
Jāņa kalns	Arheoloģiskajā un tūrisma literatūrā Jāņa kalns minēts kā sena kulta vieta. Par kalnu saglabāties teksts Bīlenšteina onomastiskajos materiālos: "Tagad priedēm apaudzis. Apaļu izskatu. Vecos laikos tur ļaudis gājuši līgot. Tulģu robežās"
Rīgas HES	Rīgas HES darbību sāka jau 1975. gada septembrī, tomēr pilnībā to pabeidza tikai 1985. gada 20. augustā. Hidroelektrostacija aprīkota ar sešiem hidroagregātiem ar "Kaplan" turbīnām. Pēc dambja uzbūvēšanas izveidojās ūdenskrātuve ap 42,3 km ² liela ūdenskrātuve, kura savās dziļēs paņēma Mārtiņsalu un apmēram pusi no Doles salas.
Salaspils Romas katoļu baznīca	Ar Salaspils pašvaldības un Bonifācijas fonda (Vācijā) atbalstu 1996.gadā uzcelta un iesvētīta Dievmātes Marijas - Sv. Rožukroņa karalienes – baznīca.
Sv. Jura baznīcas drupas	Sv. Jura baznīca celta 14.gs., blakus Livonijas ordeņa pilij (Neu-Kirchholm) Daugavas labajā krastā.
Spolīškalns	Spolīškalns savu pazīstamāko nosaukumu ieguvis pēc Spolīšu mājām. Kalnu mēdz saukt arī par Mūku kalnu. To no vienas puses ietver Rīgas HES ūdenskrātuve, no otras - purvainā ieplaka.
Vecdoles pilsdrupas	Vecdole (Alt-Dahlen) pirmoreiz minēta 1226.gada 23.maijā Daugavgrīvas klosterī sastādītā dokumentā, ar kuru pāvesta legāts Modenas Viļums atņēma tiesības uz Doles pili bruņiniekam Dolenes Johannesam (Johannes de Dolen), jo viņš patvaļīgi un atkārtoti rīkojis karagājienus uz Viriju (Igaunijā), kas tajā laikā jau piederējusi pāvesta misijas valstij.
Salaspils izstāžu zāle	Izstāžu zāle savu darbību sākusi 1997.g. 23.decembrī un katru gadu salaspiliešiem sniedz iespēju aplūkot 12-15 izstādes, turklāt pastāvīgajā ekspozīcijā savus darbus piedāvā lietišķās mākslas meistari. Salaspilī apzinātie 140 mākslinieki un daiļamatnieki ir apvienojušies asociācijā "Salas Pils", kura mājvietu radusi Salaspils izstāžu zāles namā. Māksliniekiem tiek piedāvāta liela, gaiša ekspozīcijas telpa (40 m ²) izstāžu rīkošanai.

Avots: www.salaspils.lv

Papildus minētajiem apskates objektiem Salaspils novadā 2010.gadā saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem divās nakts mītnēs Viesu nams „Villa Dole” „MOTEL de Roses” kopumā tika nodrošinātas 25 gultasvietas 13 numuros. Papildus tam novadā darbojās trīs pirts kompleksi, kā arī 9 sabiedriskās ēdināšanas vietas (kafejnīcas, restorāni).

Nemot vērā sniegto raksturojumu, Salaspils novads tūrisma jomā ir skatāms sekojošu tūrisma veidu kontekstā (atbilstoši „Tūrisma likuma” terminoloģijai):

- 1) aktīvais tūrisms — tūrisma veids, kurā tūrists visas nepieciešamās darbības veic pats;
- 2) dabas tūrisms — tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglīties dabas aizsardzības jautājumos;
- 3) kultūras tūrisms — tūrisma veids, kura galvenais mērķis ir iepazīšanās ar kultūrvēsturisko mantojumu un ievērojamām vietām;
- 4) rekreatīvais tūrisms — tūrisma veids, kura mērķis ir atjaunot cilvēka fizisko un garīgo potenciālu, racionāli izmantojot dabiskos un mākslīgos atpūtas un atveseļošanās resursus.

Lai strukturētu gan pašvaldības, gan privāto investoru aktivitātes tūrisma jomā, pašvaldība paredz izstrādāt „Salaspils novada tūrisma attīstības stratēģiju”. Stratēģija tiktu vērsta uz kaimiņu pašvaldību un, protams, arī Salaspils novada vietējo iedzīvotāju iesaisti novada piedāvātajos tūrisma pakalpojumos, kā arī sadarbībā ar Rīgas pašvaldību ārvalstu tūristu piesaistē.

Attīstības programmas izstrādes darba grupās, gan arī 2011.gadā Stopiņu – Salaspils partnerība izstrādātajā pētījumā kā būtiskākās atziņas saistībā ar Salaspils novada un īpaši Doles salas attīstību tūrisma virzienā ir sekojošas:

1. Salaspils novadā ir nozīmīgi liela mēroga pievilcības objekti, kas jau šobrīd nodrošina ievērojamu ārvalstu tūristu un Latvijas iedzīvotāju pieplūdumu uz šiem objektiem un to rīkotajiem pasākumiem un to nepieciešams izmantot tūrisma un aktīvās atpūtas iespēju attīstībai.
2. Nepieciešams izstrādāt tūrisma attīstības stratēģiju, kā arī nepieciešams nodibināt Tūrisma informācijas centru, piesaistīt kompetentus speciālistus, kas veicinās tūrisma infrastruktūras izveidošanu un pilnveidošanu, kā arī tūrisma popularizēšanu novadā un statistikas uzkrāšanu par šo nozari.
3. Nepieciešams attīstīt tūrisma servisu, it īpaši Doles salā (tirdzniecība, sabiedriskā ēdināšana, dabas takas, kā arī atkritumu savākšana u.c.).
4. Daugavas klātesamība ir priekšnosacījums ūdens tūrisma un aktīvās atpūtas infrastruktūras un pakalpojumu klāsta attīstībai (sabiedrisko pludmaļu un atpūtas vietu ierīkošana, apmetņu vietas, telšu un ugunsgrēku vietas, atkritumu konteineri, tualetes u.c.).
5. Gan ārvalstu tūristu, gan kaimiņu pašvaldību un vietējo iedzīvotāju piesaistei viens no prioritārajiem projektiem ir veloceļu tīkla un maršruta „Atklāj Doles salu” izveide, kas savienotu Rīgu, Salaspili, Doles salu, Ķekavu. Tas paver lielākas iespējas velosipēdu nomas attīstībai³.

³ Sīkāku informāciju var iegūt Latvijas velo informācijas centrā Rīgā.

6. Doles salai ārpus tūristu vasaras sezonas ir potenciāls attīstīt ziemas aktīvos atpūtas veidus (distanču slēpošana un slidošana popularitātes strauju pieaugumu).
7. Novada tūrisma un atpūtas popularizēšana, kontekstā ar tūrisma zīmju un informatīvie stendu izvietojumu ir būtisks priekšnosacījums apmeklētāju piesaistei.
8. Nepieciešama pašvaldības un privāto īpašnieku sadarbība tūrisma un aktīvās atpūtas attīstībā, saistībā gan ar atbilstošas infrastruktūras, servisa izveidošanu un cilvēkresursu piesaisti.

14 Publiskā pārvalde

14.1 Pārvaldes struktūra un funkcijas

Salaspils novada dome ir pašvaldība, kuras primārais uzdevums ir nodrošināt Salaspils iedzīvotājiem iespēju veidot pilnvērtīgu dzīvi Salaspils pilsētā un pagastā. Salaspils pašvaldības funkcijas ir noteiktas LR likumā “Par pašvaldībām”, bet Salaspils novada domes darba organizācijas pamatprincipi - nolikumā, kas apstiprināts 2009. gada 15.jūlijā. Salaspils novada domē ievēlēti 17 deputāti. Domes darbu vada priekšsēdētājs, kuram ir divi vietnieki.

Salaspils novada domes galvenie **uzdevumi** ir:

- gādāt par iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšanu pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā, pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanā ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs;
- rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību;
- nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu;
- nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību;
- gādāt par Salaspils pilsētas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību;
- gādāt par sabiedrisko kārtību, apkarot žūpību un netiklību;
- nodrošināt iedzīvotājiem komunālo pakalpojumu pieejamību;
- sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā;
- sekmēt uzņēmējdarbību Salaspils pašvaldības administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu;
- pārzināt būvniecību Salaspils administratīvajā teritorijā;
- saskaņā ar Salaspils administratīvās teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību.

Atbilstoši tiesību aktu prasībām un nepieciešamībai izpildīt atsevišķas pašvaldības funkcijas, kā arī nodrošināt administratīvās teritorijas pārvaldīšanu, pašvaldībā darbojas 6 komitejas un 7 komisijas.

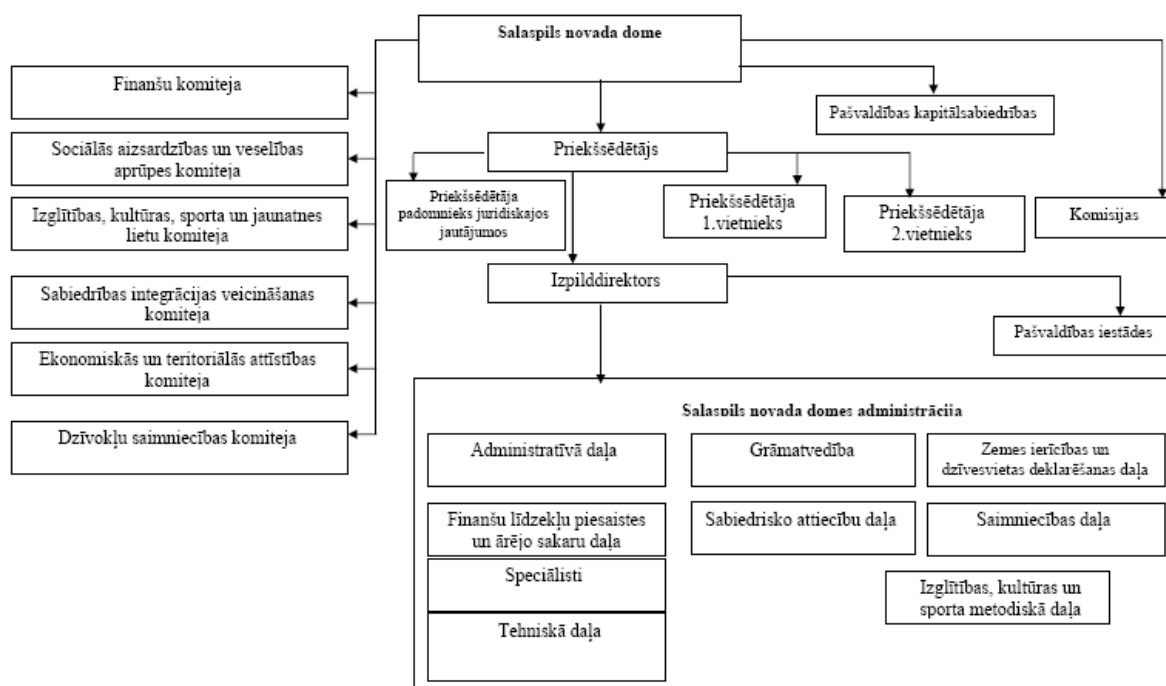
Salaspils domes komitejas:

- Finanšu komiteja;
- Ekonomiskās un teritoriālās attīstības komiteja;
- Sociālās aizsardzības un veselības aprūpes komiteja;
- Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes lietu komiteja;
- Dzīvokļu saimniecības komiteja;
- Sabiedrības integrācijas veicināšanas komiteja.

Salaspils domes komisijas:

- Civilās aizsardzības komisija;
- Zemes komisija;
- Administratīvā komisija;
- Būvju pieņemšanas ekspluatācijā komisija;
- Komunālo jautājumu komisija;
- Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības komisija;
- Sporta komisija.

Attēls 14.1. Salaspils novada domes struktūra

Kopš 2010. gada 1. septembra Salaspils novada pašvaldība ar ESF atbalstu ir uzsākusi projekta „Publisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošana Salaspils novada pašvaldībā”. Būtiskākais ieguvums iedzīvotājiem un uzņēmējiem šī projekta rezultātā ir jaunā klientu apkalpošanas centra izveidošana un lielas pašvaldības pakalpojumu daļas elektronizēšana.

Apkalpošanas centrā apmeklētājiem vienuviet ir iespējams atrisināt lielu daļu ar pašvaldības pakalpojumiem saistīto jautājumu, piemēram, iesniegt visa veida iesniegumus un saņemt uz tiem atbildes, saņemt sagatavotās atļaujas, izziņas, līgumus, vienošanās u.tml.; veikt civilstāvokļa aktu reģistrāciju, dzīvesvietas deklarēšanu, dažādu atļauju saņemšanu, bērna reģistrēšanu rindā uz pašvaldības pirmskolas izglītības iestādēm u.c.

Centrā var pieteikties uz pieņemšanu pie domes vadības vai pie pašvaldības speciālistiem konsultācijas saņemšanai, ir iespēja saņemt informāciju par domes pieņemtajiem lēmumiem, pašvaldības iestādēm, deputātu pieņemšanas laikiem, domes pieņemtajiem lēmumiem, rīkojumiem, komisijas sēžu protokolu izrakstiem, kā arī rast atbildes uz virkni citu jautājumu.

Pakāpeniski tiks samazināts arī nepieciešamo izziņu un saskaņojumu skaits, maksimāli ievietojot pašvaldības rīcībā esošo informāciju vienotā datu tīklā.

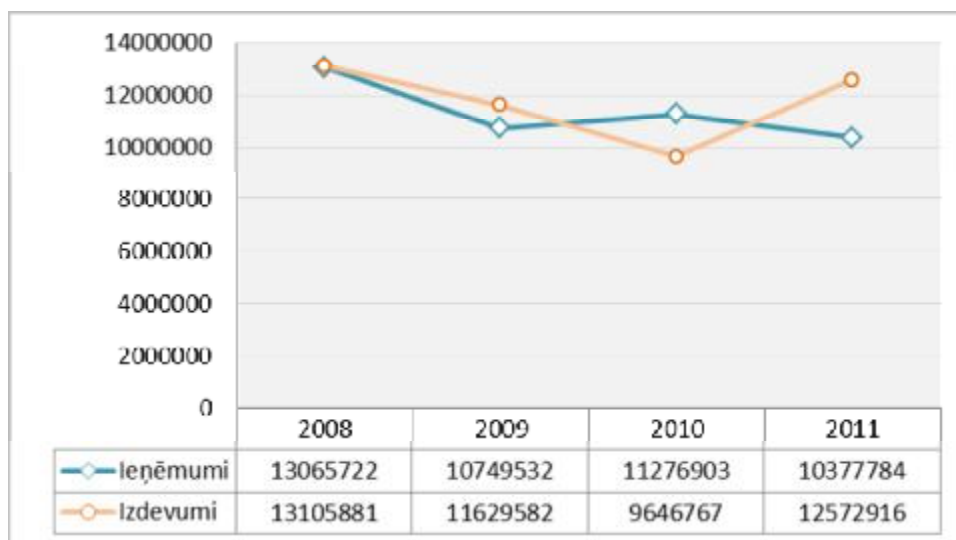
Elektronisko pakalpojumu jomā Salaspils novada dome sadarbojas ar SIA „ZZ Dats”, kura kopā ar sadarbības partneriem ir izveidojusi vienotu e-pakalpojumu portālu www.epakalpojumi.lv. Sadarbībā ar vadošajām Latvijas komercbankām un autorizācijas pakalpojumu sniedzējiem ir izveidota integrācija ar internetbanku norēķinu sistēmām e-pakalpojumu autorizācijai un nomaksai. Sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām portālā tiek sniegti dažāda līmeņa e-pakalpojumi.

14.2 Budžeta analīze

14.2.1 Pamatbudžeta ieņēmumi, izdevumi

Salaspils novada budžeta analīze, liek secināt, ka pašvaldību līdzīgi kā valsti un citas pašvaldības ir ietekmējusi pasaules ekonomiskā krīze. Tai pat laikā, Salaspils novada ģeogrāfiskais stāvoklis (Rīgas tuvums) un tā radītās priekšrocības (darba vietas Rīgā) ir nodrošinājušas salīdzinoši nelielu ieņēmumu samazinājumu 2009.gadā un jau atkal pieaugumu 2010.gadā. Savukārt jau 2011.gada domes apstiprinātā budžeta struktūra liecina par sagaidāmo izdevumu pārsvaru pār ieņēmumiem, ko paredzēts kompensēt no 2010.gada ieņēmumu pārsvara pār izdevumiem.

Attēls 14.2. Budžeta ieņēmumu un izdevumu salīdzinājums, 2008. -2011.g., Ls

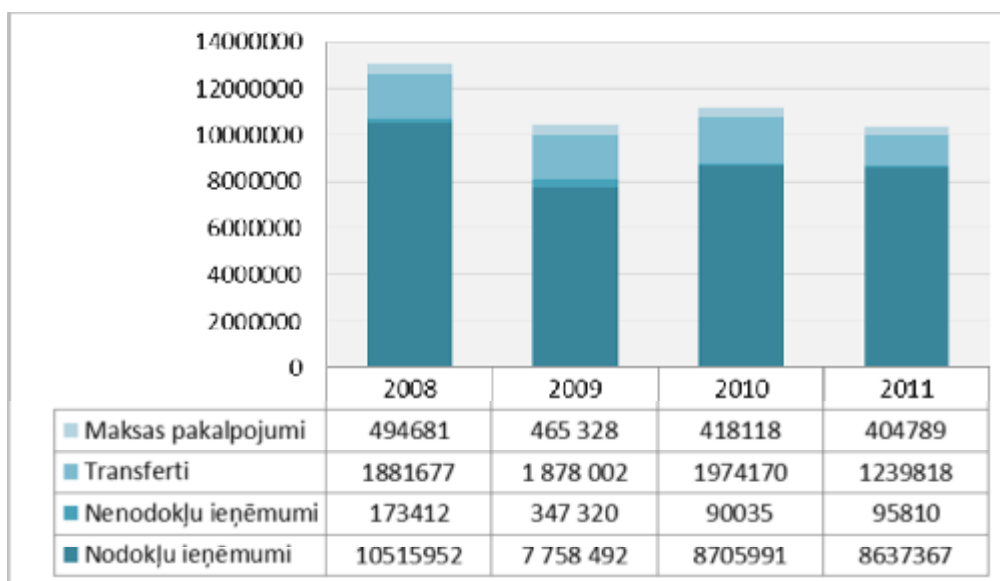
Avots: Valsts kase

14.2.2 Pamatbudžeta ieņēmumu struktūra

Lielākais īpatsvars pamatbudžeta ieņēmumos attiecas uz nodokļu ieņēmumiem, kas kopumā veidā vairāk kā 75% no kopējiem ienākumiem (skat. tabulu). Šie ieņēmumi galvenokārt arī ir noteikuši kopējā pamatbudžeta ieņēmumu svārstības pēdējos gados. Pārējo ieņēmumu apjoms apskatītajā periodā īpaši nav svārstījies.

Savukārt nodokļu ieņēmumu struktūrā absolūti lielāko īpatsvaru, t. i., vairāk kā 90% veidoja iedzīvotāju ieņēmumu nodoklis. Tas, visticamāk, ir izskaidrojams ar Salaspils novada ģeogrāfisko izvietojumu – Rīgas tuvumā.

Attēls 14.3. Salaspils novada budžeta ieņēmumu struktūra, 2008.-2011. g., Ls

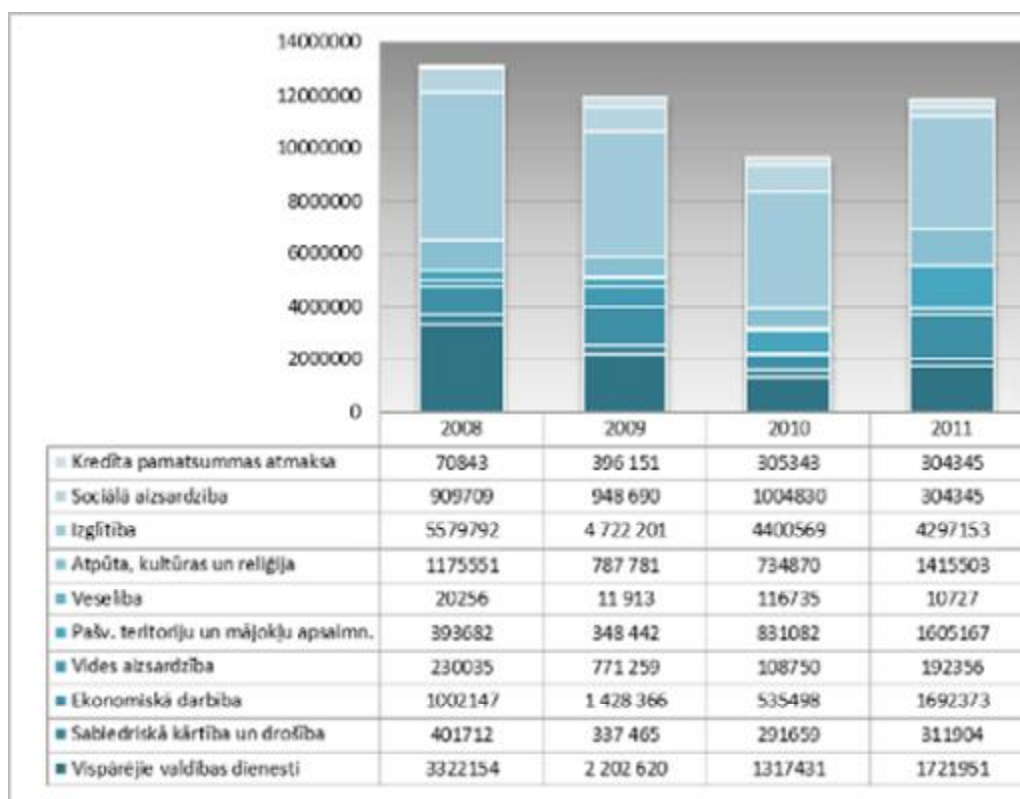

Avots: Valsts kase

14.2.3 Izdevumu struktūra

Analizējot novada izdevumu struktūru, var redzēt, ka lielākais īpatsvars jeb vairāk kā 45% vienmēr saglabājas izglītības jomai. Salīdzinoši nemainīgs izdevumu apjoms pēdējos gados ir paredzēts sociālā aizsardzībai, ka liecina par salīdzinoši labu situāciju uz citu pašvaldību fona, kur sociālo izmaksu apjoms krīzes rezultātā ir būtiski pieaudzis.

Attēls 14.4. Salaspils novada budžeta izdevumu struktūra, 2008.-2011. g., Ls

Avots: Valsts kase

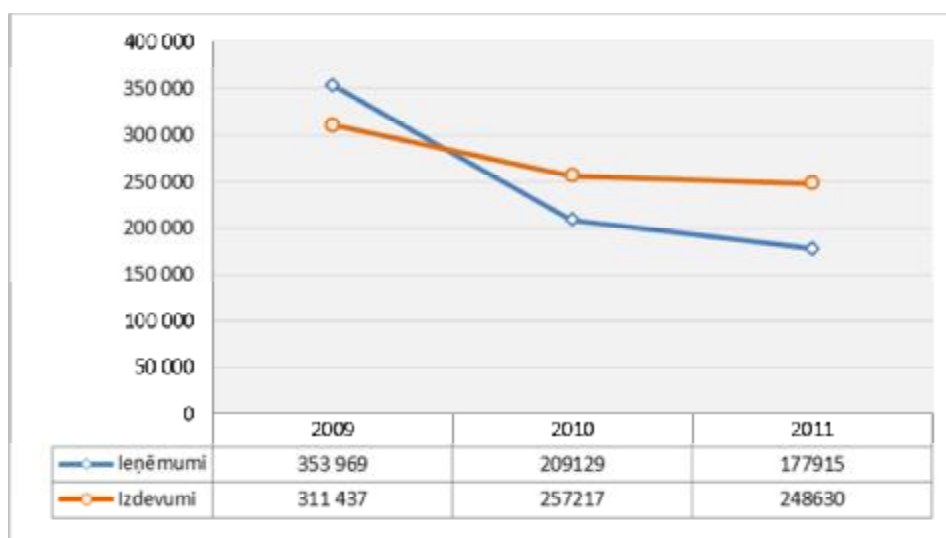
Ievērojams izdevumu samazinājums ir sadaļā „Vispārējie valdības dienesti”, kas liecina, ka pašvaldība ir atbilstoši reaģējusi uz valsts ekonomiskās attīstības tendencēm un samazinājusi arī savus tiešos izdevumus.

Kopā gandrīz 3,5 miljoni Ls no kopējā budžeta izdevumiem 2011.gadā ir paredzēti Investīcijām jeb tautsaimniecības finansējumam (ekonomiskā darbība, vides aizsardzība, pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošana).

14.2.4 Speciālā budžeta ieņēmumi, izdevumi

Salīdzinoši ar novada pamatbudžetu ievērojami straujāku kritumu iezīmēja novada speciālā budžeta ienākumi. Savukārt izdevumu apjoma kritums nav bijis tik straujš, līdz ar to jau 2010.gadā pārsniedzot faktiskos ieņēmumus.

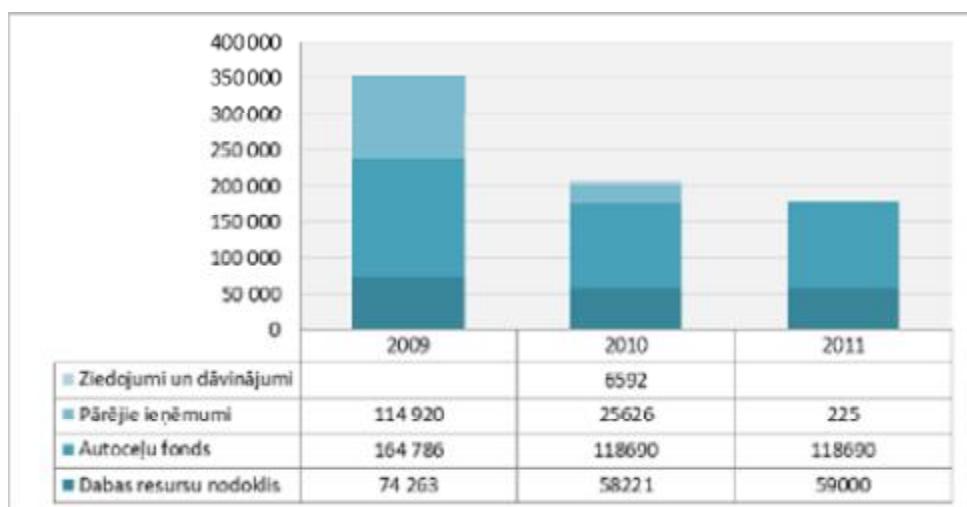
Attēls 14.5. Salaspils novada speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi, 2009.-2011.g., Ls

Avots: Valsts kase

Būtiskākais kritums speciālā budžeta ieņēmumu sadaļā ir attiecināms uz sadaļu pārējie ieņēmumi, ko veidoja maksas pakalpojumi un valsts budžeta transferti.

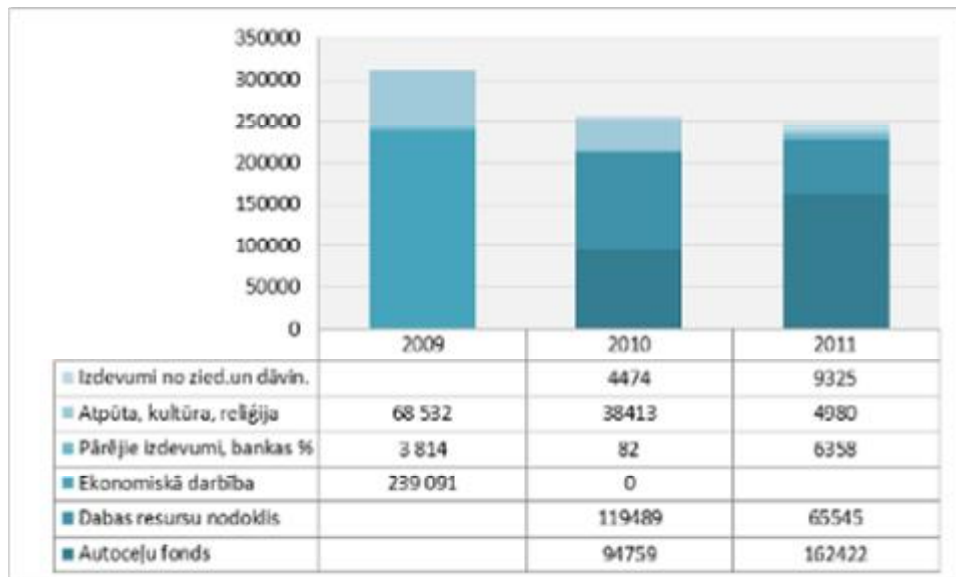
Attēls 14.6. Speciālā budžeta ieņēmumu struktūra, 2009.-2011.g., Ls

Avots: Valsts kase

Lai vismaz daļēji samazinātu speciālo budžetu, arī izdevumu sadaļa analizētajā periodā ir samazināta, kaut gan 2011.gada prognozēs ir paredzēts nemainīgs izdevumu apjoms un autoceļu fonda sadaļā pat ir plānots pieaugums.

Attēls 14.7. Speciālā budžeta izdevumu struktūra, 2009.-2011.g., Ls

Avots: Valsts kase

Salaspils novada dome ir veiksmīgi iesaistījusies vairākos no ES struktūrfondiem finansētajos projektos, t.sk., piesaistot līdzekļus pašvaldības iedzīvotāju un pašvaldības iestādēs nodarbināto atalgojuma nodrošināšanai.

Uz 2011.gada vidu aktīvie projekti:

- ESF projektā „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldībās darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai” šobrīd tiek nodarbināti 190 bezdarbnieku. Projekta ilgums sākotnēji tika plānots no 2009.gada septembra līdz 2010.gada beigām, bet 2010.gadā tas tika pagarināts līdz 2011.gada beigām.
- Otrs šāda veida projekts ir ESF darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” apakšaktivitāte „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”, kuras ietvaros pedagogi var saņemt stipendiju vai mērķstipendiju. Projekta ilgums līdz 2012.gada 31.martam.
- Pašvaldības iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu pieejamība un to kvalitāte tiek uzlabota ESF līdzfinansētā projekta „Publisko pakalpojumu paaugstināšana Salaspils novada pašvaldībā” ietvaros, kā rezultātā Salaspils domē savu darbību ir uzsācis Klientu apkalpošanas centrs.
- Lai sekmīgāk izmantotu ESF ietvaros pieejamos finanšu resursus, pašvaldības iestāžu darbinieki aktīvi darbojas ESF līdzfinansētajā projektā „Salaspils novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana ES līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”. Teritorijas attīstībai ir apstiprināts Eiropas Sociālā fonda finansētais projekts „Teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana”.

14.2.5 Finanšu resursu novērtējums

Salaspils novada pašvaldība, neraugoties uz ekonomiskās krīzes ietekmi, analizētajā periodā pieder pie pašvaldībām, kas veic iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, t.i. 2009.gadā veiktas iemaksas vairāk kā 1,13 milj. Ls apjomā, 2010.gadā – 0,55 milj. Ls un 2011.gadā tiek prognozēts veikt iemaksas vairāk kā 0,6 milj. Ls apjomā.

Arī pašvaldības saistību apjoms liecina, ka pašvaldība ir finansiāli stabila un to neapdraud augsts izmantotais kredītēšanās limits. Kopējās kredītsaistības ir 2,31 milj. Ls, savukārt saistību apjoms procentos no pamatbudžeta ieņēmumiem (bez transfertu ieņēmumiem) 2011.gada sākumā ir novērtēts 5,72%, 2012.gadā jau 2.78% un ar pakāpenisku samazinājumu turpmākajos gados.

No Valsts kases kredītresursi ir piesaistīti trim projektiem. Divi projekti ir saistīti ar energoefektivitātes paaugstināšanu sabiedriskajās ēkās, viens - ar ūdenssaimniecības attīstību (skat. tabulu 14.1.)

Tabula 14.1. Salaspils novada pašvaldības aizņēmumi un kredītu atlikums uz 2011.gada sākumu

Projekts	Kredīta atlikums uz 2011.gada sākumu, Ls
Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Salaspils sabiedriskajās ēkās " (I kārtas realizācija)	25094
EIB aizdevums projekta "Energoefektivitātes paaugstināšana Salaspils sabiedriskajās ēkās"	689409
Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos	238939

Avots: Salaspils novada pašvaldība

Kopējo pašvaldības saistību apjomu palielina arī izsniegtie galvojumi par kopējo summu 1,36 milj. Ls, no kuriem lielākā daļa attiecas uz projektiem „Siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija” – 0,833 milj. Ls un „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos” – 0,52 milj. Ls.

15 Informācijas aprīte

No 2005. gada Salaspils novada domē darbojas Sabiedrisko attiecību daļa (līdz 2009. gada jūlijam - Informācijas nodaļa). Tās uzdevums – sabiedrības informēšana par norisēm pašvaldībā. Daļas struktūra: nodaļas vadītājs, sabiedrisko attiecību speciālists, preses sekretārs, raidprogrammas redaktors, raidprogrammas korespondents.

Salaspils novada domes Sabiedrisko attiecību daļa veido pašvaldības publisko attiecību stratēģiju un pārzina tās resursus - Salaspils raidprogrammu, izdevumu „Salaspils Vēstis” un novada interneta vietni www.salaspils.lv. Sabiedrisko attiecību daļas struktūra: daļas vadītājs, preses sekretārs, mājas lapas administrators.

Ekonomiskās recesijas apstākļos 2010. gada sākumā, īstenojot optimizācijas pasākumus, ir apturēta raidprogrammas darbība un likvidētas raidprogrammas redaktora un raidprogrammas korespondenta štata vietas.

Domes TV raidprogramma

Kopš 1996. gada līdz 2010.gada janvārim par pašvaldības darbu, Domes lēmumiem, pilsētas norisēm, kultūras, izglītības, sabiedriskās un politiskās dzīves jaunumiem Salaspils iedzīvotājus informēja Salaspils raidprogramma. 2010.gada janvārī, izvērtējot raidprogrammas darba efektivitāti (ieguldīto resursu samērojamību ar sasniegto rezultātu, apraides iespējas), tika pieņemts lēmums par tās darbības apturēšanu.

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos nepieciešams atjaunot video sižetu veidošanu, kā arī, nepieciešams uzsākt sadarbību ar valsts ziņu dienestiem, iesniedzot tiem video sižetus par novadu.

Izdevums “Salaspils Vēstis”

Kopš 1996.gada 17.maija 2 reizes mēnesī (1. un 3. piektdienā) tiek izdots Salaspils novada domes informatīvais izdevums „Salaspils Vēstis”. Laikraksts *bez maksas* tiek izplatīts pašvaldības iestādēs un pilsētas tirdzniecības vietās.

Kopš 2004.gada augusta izdevuma „Salaspils Vēstis” numuri abās valodās lasāmi Salaspils novada interneta mājas lapā www.salaspils.lv. Kopš 2011.gada 1.februāra „Salaspils Vēstis” tiek izdotas 6000 eksemplāru tirāžā, kur katrā eksemplārā iekļauta gan latviešu, gan krievu valodas versija.

Tā kā informācijas apjoms ar katru gadu palielinās, nepieciešams plānot izdevuma „Salaspils Vēstis” izdošanu 4 reizes mēnesī, strukturējot un atdalot lietišķo informāciju no informācijas par sabiedriskās dzīves norisēm. Lai to īstenotu, nepieciešams izveidot redakciju ar divām štata vietām, tās ietvaros likvidējot preses sekretāra štata vietu un izveidojot izdevuma redaktora un izdevuma korespondenta štata vietas. Redakcijas darbinieku pienākumu ietvaros – materiālu atlase un sagatavošana publicēšanai, iesūtīto materiālu apstrāde, foto materiālu sagatavošana, sadarbība ar maketēšanas un tipogrāfijas pakalpojumu sniedzējiem.

Publicēšanai izdevumā iesniegtos materiālus iespējams pārpublicēt arī novada interneta vietnē, ja nepieciešams, pievienojot papildinformāciju vai dokumentus.

Salaspils pašvaldības interneta vietne

Salaspils pašvaldības interneta mājas lapā www.salaspils.lv ir pieejama informācija par domes sastāvu, darbu, domes administrācijas kontaktinformācija, pakalpojumi un funkcijas, aktuāla informācija par pašvaldības plānotajiem pasākumiem, informācija par pašvaldības struktūru, Salaspils pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

2009.gadā tika mainīta mājas lapas struktūra, izdalot četras būtiskākās pašvaldības procesu sadaļas – pārvaldes darbību, sabiedrības dzīvi, norises tautsaimniecības un tūrisma jomā. Īpaši akcentēti pašvaldības sniegtie pakalpojumi un e-pakalpojumu pieejamība. Katrā mājas lapas sadaļā regulāri tiek publicētas ziņas par aktualitātēm pašvaldībā.

Perspektīvā nepieciešams nopietns darbs mājas lapas loģistikas racionalizēšanā un e-pakalpojuma iespēju ieviešanā.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai

Periodiski tiek rīkotas aptaujas ar nolūku izzināt sabiedrības viedokli par kādu konkrētu problēmu. Sabiedrisko attiecību nodaļa tās realizē ar drukāto anketu starpniecību, kuras izplata, orientējoties uz izzināmā viedokļa mērķauditorijas pulcēšanās vietām, kā arī pašvaldības interneta vietnē ar iespēju atbildēt elektroniski. 2009.gadā tika veikta aptauja „Attiecības ar vietējo sabiedrību - Salaspils novada domes sabiedrisko attiecību sastāvdaļa”.

Mājas lapa ir interaktīva - iedzīvotāji tajā var uzdot jautājumus pašvaldības speciālistiem un saņemt atbildes vai anonīmi izteikt savu viedokli par problēmām. Šie materiāli tiek analizēti un ņemti vērā, izstrādājot informācijas aprites plānu.

2010.gadā projekta „Publisko pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana Salaspils novada pašvaldībā” tika veikta Salaspils novada pašvaldības klientu apmierinātības aptauja, kuras rezultāti uzrādīja arī informācijas aprites nepilnības un priekšrocības.

Savu viedokli iespējams paust arī eseju vai reportāžu veidā, autorizējoties tam īpaši paredzētā mājas lapas sadaļā, savukārt sadaļā „Jautājumi un atbildes” iespējams uzdot jautājumus par akūtākajām problēmām un salīdzinoši ātri saņemt domes speciālistu atbildes.

Ja nepieciešams, iedzīvotāji tiek aicināti piedalīties publiskajās un sabiedriskajās apspriešanās par teritorijas plānošanu, lielu objektu būvniecību vai citiem novadam svarīgiem jautājumiem.

Internetā pieejamā informācija tiek pastāvīgi aktualizēta.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Sabiedrisko attiecību daļas kompetencē ietilpst Iedzīvotāju informēšana par norisēm pašvaldības nevalstiskajās organizācijās, tādējādi veicinot pilsoniskas sabiedrības veidošanos novadā. Biedrībām ir iespēja saņemt informāciju par aktualitātēm tām būtiskajās pašvaldības darba jomās, kā arī sniegt informāciju par savu darbību novada masu saziņas līdzekļos.

Kopš 2009.gada notiek intensīva ES finansējuma piesaiste nevalstiskajā sektorā. Būtiska šā procesa sastāvdaļa ir publicitātes jautājumi, tādēļ ir palielinājies ar NVO aktivitātēm saistītās informācijas īpatsvars novada masu saziņas līdzekļos.

Citas informēšanas iespējas

Par dažādiem pasākumiem sabiedrība tiek informēta, izvietojot informatīvos plakātus uz vairāk kā 22 afišu stabiem visā novadā.

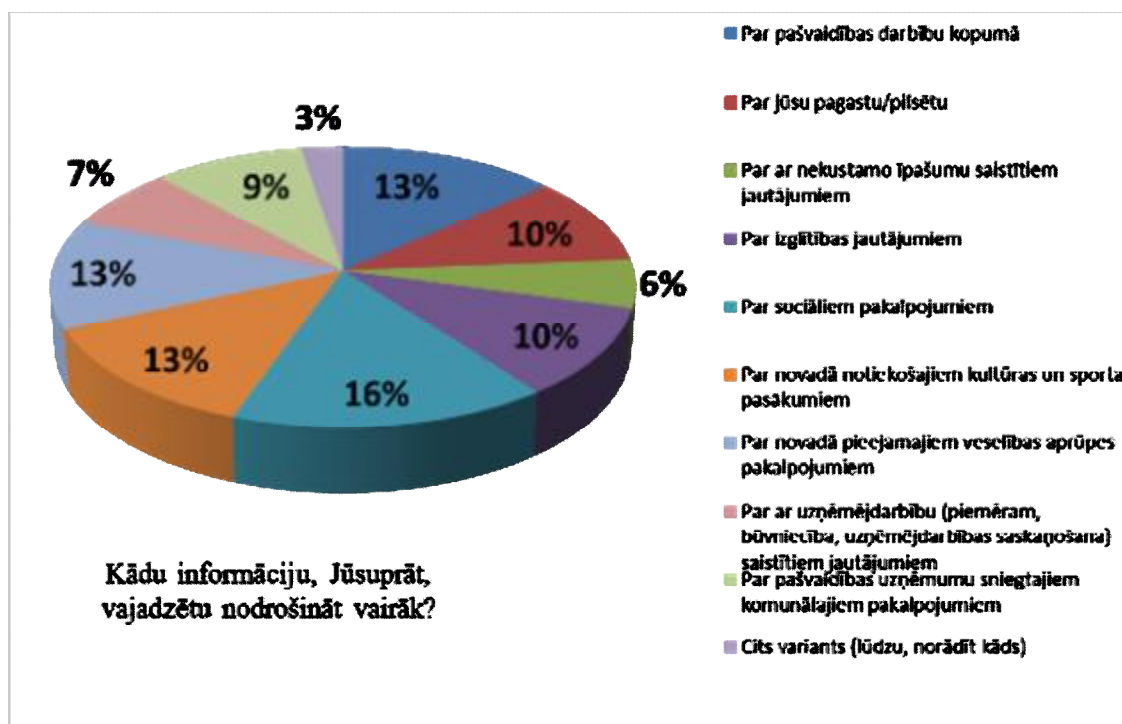
Ārkārtas situācijās, kad nepieciešama īpaša sabiedrības uzmanības pievēršana kādai aktualitātei, tiek praktizēta informatīvo lapu (bukletu) operatīva izdošana un izplatīšana sabiedriskajās vietās.

Bieži par norisēm Salaspilī iedzīvotājus informē arī „Rīgas Apriņķa Avīze”, tomēr jāatzīmē, ka šis laikraksts nav īpaši iecienīts Salaspils abonentu vidū. Tas ir nopērkams preses izdevumu tirdzniecības vietās.

Aptuveni 20% no ziņu aģentūrām nosūtītās informācijas preses preližu veidā tiek publicētas dažādos interneta portālos.

Pēc iedzīvotāju aptaujas datiem vietējais laikraksts „Salaspils Vēstis” un novada mājas lapa ir populārākie veidi informācijas iegūšanai par Salaspils novada pašvaldību. Laikrakstu „Salaspils Vēstis” (arī tā elektronisko versiju) izmanto 46% no respondentiem, mājas lapu www.salaspils.lv – 42%, Salaspils domē informāciju iegūst 5% respondentu. Kā liecina iedzīvotāju aptaujas rezultāti, tad iedzīvotāji labprāt iepazītos ar detalizētāku un plašāku informāciju praktiski visos ar novada ikdienas dzīvi un perspektīvu saistītos jautājumos (skat. attēlu 15.1.).

Attēls 15.1. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti par informācijas gūšanu

Avots: Iedzīvotāju aptaujas dati

16 Salaspils novada sadarbības raksturojums

16.1 Starptautiskā sadarbība

Salaspilij ir vairākas sadraudzības pilsētas.

Finsponga (Finspång) ***Zviedrijā***

1997.gadā Salaspils pašvaldība noslēdza sadraudzības līgumu ar Zviedrijas pilsētu Finspongu. Finsponga ir neliela pilsēta Zviedrijas vidienē, kurā dzīvo vairāk kā 23 000 iedzīvotāju.

Pilsēta vēsturiski veidojusies kā nozīmīgs rūpniecības centrs. Svarīgu lomu pilsētas ekonomikā ieņem alumīnija ražotnes un enerģētikas industrija.

Sadraudzības līguma mērķis ir nostiprināt draudzību starp abām pilsētām, veicinātu pieredzes apmaiņu pašvaldību jomā, veidotu kontaktus sabiedrisko un kultūras kolektīvu starpā. Lai iepazītos tuvāk ar pilsētu un pašvaldības darbu, 1997. gadā uz Finspongu devās delegācija no Salaspils, kuras sastāvā bija deputāti, iestāžu vadītāji.

2001.gadā Rīgas 800 gadu jubilejas laikā viesojās delegācija no Finspongā. Iecerētais sadarbībai ir starp skolām, draudzēm un pašdarbības kolektīviem.

Finstervalde (Finsterwalde) ***Vācijā***

Sadraudzība ar Vācijas pilsētu Finstervaldi pastāv jau vairākus gadus, taču tikai 2002.gada augustā Domes priekšsēdētājs J.Putniņš ar delegāciju pirmo reizi viesojās pilsētā pēc Finstervaldes birģermeistara uzaicinājuma. Tuvākā nākotnē iecerēts sadarboties vēl ciešāk kultūras un mākslas jomā. Kopš 2001.gada Salaspils mūzikas un mākslas skolas audzēkņi un pedagoģe Daina Zilauce piedalījušies vasaras gleznošanas plenērā Finstervaldē. Plenērā tapušie darbi gada laikā apceļo visas sadraudzības pilsētas. Šī gada pavasarī Salaspils Izstāžu zālē tika noorganizēta pirmā šāda izstāde ar nosaukumu “Septītajās debesīs”.

Nelielā Vācijas pilsēta Finstervalde atrodas “Elbe – Elster” rajonā Branderburgas pavalstī starp Berlīni un Drēzdeni.

Pilsēta dibināta 1282.gadā. Senlaicīgā pils, tirgus laukums, garā un līkumojošā iela veido pilsētas izteiksmīgo ainavu.

Pilsētas nosaukumu devuši amatnieki, drēbnieki un populārā dziesma ar piedziedājumu “Mēs esam dziedātāji no Finstervaldes”. Viens no pilsētas simboliem ir četri dziedoņi.

Pilsētā dzīvo aptuveni 23.000 iedzīvotāju.

Pilsētas administrācija no 1885.gada atrodas pilī, kuru 1533.gadā uzcēla bruņinieks Henriks fon Maltitz.

Pilsētā ir senas dziedāšanas tradīcijas.1899.gadā aizsākās un līdz mūsdienām dzīvo tradīcija rīkot dziedātāju festivālu. Festivāls notiek katru otro gadu un vietējo iedzīvotāju vidū ir ļoti populārs. Visiecinātākais transporta līdzeklis lielai daļai Finstervaldes iedzīvotāju ir velosipēds, tādēļ Finstervaldi mēdz dēvēt par velosipēdu pilsētu.

Tirdzniecība un rūpniecība ir attīstītākās nozares pilsētā.

Džežgoņa (Dzierzgoń) ***Polijā***

Džežgoņas pašvaldība atrodas Pomerānijā, Malborkas rajonā Polijā. Tās platība 125 km², pašvaldības teritorijā dzīvo 9742 iedzīvotāju. Pašvaldības ziemeļaustrumu daļa atrodas

Dzierzgoń upes ielejā – aizsargājamā dabas teritorijā. Džežgoņas pilsētā dzīvo 5000 iedzīvotāju.

Tūristus piesaista pilsētas ainaviskais krāšņums un nelielais attālums no citām Polijas pilsētām – Malborkas (32 km), Gdaņskas (90 km). Olstinas (120 km). Pilsētas viena no lielākajām priekšrocībām ir tās tuvums Mierzeja Višlana un Polijas – Krievijas robežai, kas sekmē tirdzniecības un tūrisma attīstību.

Mūsdienās pilsēta ievērojama ar modernu un savdabīgu arhitektūru un monumentālām ēkām. Pilsētas vēsture ir sena un par to stāsta daudzie kultūras un vēstures pieminekļi. Piemēram, pilsdrupas, baznīca (14.gs), kura pārbūvēta 1730.gadā, klostera komplekss (18.gs), kurš mūsdienās pielāgots Kultūras centra un viesnīcas vajadzībām un citi.

Džežgoņa ir atvērta pilsēta uzņēmīgiem ļaudīm un investoriem. Sakarā ar augsto bezdarbnieku skaitu, Džežgoņa ieguva īpašu statusu, kas nosaka, ka potenciālie investori var saņemt labvēlīgus finansiālos nosacījumus uzņēmējdarbībai. Vietējā pašvaldība investoriem nāk pretī, nosakot zemākus nodokļus, pielāgojot pilsētas attīstības plānu investoru prasībām un vajadzībām.

Džežgoņas pašvaldība sadarbojas ar citām Eiropas valstu pilsētu pašvaldībām, viena no tām ir Salaspils. Pateicoties dažādiem projektiem, kuri jau realizēti kopā ar citām sadraudzības pilsētām, Džežgoņa izpelnījusi nosaukumu “Eiropas pilsēta”.

Džežgoņas pašvaldība izpelnījusi vairākas augstas atzinības, jo īpašu uzmanību pievērš dabas aizsardzībai. Džežgoņas pašvaldība uzbūvējusi mūsdienām atbilstošas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, par to saņemot atzinību no Polijas Vides aizsardzības ministrijas; Polijas prezidents Džežgoņas pašvaldību atzinis par trešo ekoloģiski tīrāko pašvaldību Polijā.

kultūras dzīvi veido Džežgoņas Kultūras centrs, kurš koordinē kultūras dzīvi pilsētā un tās apkārtnē ciemos. Centra visaktīvākie sadarbības partneri ir skolas, nevalstiskās organizācijas un nacionālo minoritāšu grupas. Centrs sadarbojas ar vietējām un ārvalstu kultūras iestādēm. Nozīmīgākie Kultūras Centra rīkotie pasākumi katru gadu ir:

- Starptautiskais glezniecības plenērs (jūnijā/jūlijā);
- Bruņinieku nakts (jūlijā);
- Kultūras mantojums nākotnei - arheoloģijas programma ar ārvalstu jauniešu piedalīšanos.

16.2 Starptautiskie projekti

Salaspils novada pašvaldība piedalās vairāku starptautisku projektu īstenošanā.

Projekts „Together for territories of co-responsibility”

URBACT II projekts „Together for territories of Co-responsibility” ir pirmā nozīmīgā pieredze Salaspils pašvaldībā, iesaistot sabiedrību līdzatbildības principa ieviešanā pašvaldības pārvaldē. Lai to realizētu, tika izveidota Vietējā atbalsta grupa, kura tika izveidota no dažādu sabiedrības sociālo/interesu grupu (homogēno grupu) pārstāvjiem, kas reprezentētu visus Salaspils novada iedzīvotājus.

Projekta mērķi ir noteikti sekojoši:

- Visām sabiedrības grupām pašvaldībā kopīgi izstrādāt un realizēt Rīcības plānu labklājības nodrošināšanai pašvaldības teritorijā atbilstoši jaunai Eiropas Padomes pieejai un metodikai;

- Dalīties labklājības nodrošināšanas pasākumu pieredzē ar citām projektā iesaistītām pašvaldībām;
- Popularizēt savu iegūto pieredzi pārējiem.

Salaspils novada dome ir formālais projekta īstenotājs, Latvijas Universitāte ir projekta stratēģiskais partneris Latvijā, kurš nodrošina zinātnisko, metodisko un tehnisko atbalstu.

Projekta īstenošanas laiks ir 36 mēneši, sadalot realizāciju 2 fāzēs (6 mēneši un 30 mēneši).

Kopējais projekta budžets visiem partneriem 30 mēnešu laikā – EUR 710 000,00. Savukārt, provizorisks finansējums Salaspilij abām fāzēm plānots 68 000 EUR apmērā.

Projekts tiks finansēts no ERAF līdzekļiem 85% apjomā.

Vadošais projekta partneris – Milūzas pilsētas pašvaldība (Francija). Partneri abās fāzēs būs:

- Braine l'Alleud pašvaldība (Beļģija);
- Pergine pašvaldība (Itālija);
- Covilha pašvaldība (Portugāle);
- Salaspils pašvaldība (Latvija).
- Partneri otrajai fāzei:
- Botkyrka pašvaldība (Zviedrija);
- Kavala pašvaldība (Grieķija);
- Debica pašvaldība (Polija).

Projekta realizācijas 1.fāze notika no 2009.gada novembra līdz 2010.gada maijam, savukārt 2.fāze sākās 2010.gada jūlijā un turpināsies līdz 2012.gada decembrim.

Pilsētu savienība „Pilsētu Eiropa”

Atsaucoties uz Debicas (Polija) pašvaldības ielūgumu pievienoties sadraudzības pilsētu savienībai „Pilsētu Eiropa”, kuras misija ir sadarbība starp pilsētām un valdībām no dažādām ES valstīm ar mērķi uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti, attīstīt ekonomikas, kultūras, izglītības un sociālo sadarbību, maijā uz Poliju devās divas mūsu pašvaldības delegācijas. Debicā viesojās Salaspils invalīdu biedrību delegācijas, kā arī pašvaldības administrācijas pārstāvji un mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi.

Salaspiliešu vizītes Polijā bija iespējamās, pateicoties ES projekta „Together in Europe – networks of twinned towns” finansējumam.

Projektā piedalās partneru pilsētas – Puurs (Beļģija), Muro (Spānija), Kapuvar (Ungārija), Carei (Rumānija), Siret (Rumānija), Svishtov (Bulgārija), Obzor (Bulgārija), Dunaujvaros (Ungārija), Tapioggyorgye (Ungārija), Velky Meder (Slovākija), Drohobycz un Winniki (Ukraina), Gurjaani (Gruzija).

Projekts „ECLIPSE: European Citizenship can Limit Poverty and Social Exclusion”

Salaspils novada dome kā partneris iesaistījās Melissano pašvaldības projektā „ECLIPSE: European Citizenship can Limit Poverty and Social Exclusion” (Eiropas pilsoņi var ierobežot nabadzību un sociālo atstumtību). Projektā bez Melissano un Salaspils pašvaldībām ir iesaistījušās arī pa vienai pašvaldībai no Polijas, Maķedonijas, Rumānijas, Spānijas un Lielbritānijas.

Projekts paredz šo partnerpašvaldību dažādu pārstāvju (pašvaldības politiķu un darbinieku, uzņēmēju, jauniešu, nevalstisko organizāciju) vizītes citās pašvaldībās, lai iepazītos ar citu partneru kultūru, tradīcijām, kā arī pašvaldību sniegto palīdzību iedzīvotājiem nabadzības un sociālās atstumtības samazināšanai un iegūto labo pieredzi izmantotu savā pašvaldībā.

Projekta laikā (2 gados) notiks 7 kopīgi pasākumi katrā no partnerpašvaldībām.

16.3 Sadarbība ar citām pašvaldībām

Biedrība “Stopiņu Salaspils Partnerība”

Biedrība dibināta 2009. gada 17.septembrī un darbojas Stopiņu novada un Salaspils novada pašvaldības lauku teritorijā.

Biedrības mērķi ir veicināt un atbalstīt sabiedrības iesaistīšanos lauku teritoriju attīstībā. Izstrādāt un realizēt stratēģiju ilgtspējīgai lauku attīstībai. Attīstīt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem un citām institūcijām Latvijā un ārvalstīs, veicinot Partnerības teritorijas attīstību. Veicināt kopienu sadarbības tīkla veidošanos. Koordinēt un piesaistīt finanšu, materiālos, intelektuālos un citus resursus Partnerības mērķu sasniegšanai. Pārstāvēt lauku iedzīvotāju intereses nacionālā un starptautiskā līmenī.

2011.gada sākumā biedrība veica pētījumu „Salaspils novada teritorijas „Doles sala” sociālās un ekonomiskās situācijas raksturojums”, kura mērķis bija identificēt potenciālos attīstības resursus un virzienus. Pētījums veikts Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākuma „Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, prasmju apguve un teritoriju aktivizēšana” ietvaros.

16.4 Sadarbība ar NVO

Salaspilī aktīvi darbojas sabiedriskās (nevalstiskās) organizācijas, kuras apvieno dažāda vecuma un interešu iedzīvotāju grupas. Salaspils kultūras un sociālā dzīve nav iedomājama bez šo organizāciju rīkotajiem pasākumiem un aktivitātēm. Lielāko sabiedrisko organizāciju - Salaspils Daudzbērnu ģimeņu biedrību „Mārtiņsala”, Salaspils invalīdu biedrību, Salaspils pensionāru kopu, Salaspils represēto apvienības, kā arī citu sabiedrisko organizāciju rīkotos un plaši apmeklētos pasākumus finansiāli atbalsta Salaspils novada dome.

NVO raksturojums sniegts zemāk tabulā.

Tabula 16.1. Nevalstiskās organizācijas Salaspils novadā

Biedrības nosaukums	Dibināšanas gads	Mērķauditorija	Mērķis
Salaspils Daudzbērnu ģimeņu biedrība „Mārtiņsala”	1999.gads	Domubiedru kopu veido 58 ģimenes ar vairāk nekā 170 bērniem	Apvienot Salaspils daudzbērnu ģimenes un ģimenes ar bērniem kā domubiedru kopu, savstarpēji izglītot un palīdzēt
Salaspils invalīdu biedrība	1992.gads	Invalīdi un viņu draugi, brīvprātīgie	Apvienot Salaspils pilsētā un tās lauku teritorijā dzīvojošos invalīdus
Salaspils Mākslinieku un daiļamatnieku asociācija „Salas Pils”	1999.gads	Apvieno 50 biedrus-mākslas zinātniekus un pedagogus, gleznotājus, dizainerus, keramiķus, rokdarbniekus, floristus u.c.	Veicināt Salaspils mākslinieku un daiļamatnieku radošo spēju attīstību, bagātināt pilsētas kultūras dzīvi. Tās uzdevums ir organizēt izstādes, konkursus, radošās nometnes, akcijas un pilsētas svētkus, atraisīt

Biedrības nosaukums	Dibināšanas gads	Mērķauditorija	Mērķis
			pašiniciatīvu, sekmēt sabiedrības apvienošanās kopīgiem mērķiem, padarīt Salaspili sakoptāku, krāsaināku, savdabīgāku.
Biedrība „Salaspils pensionāru kopa”	1993.gads	Virs 4050 Salaspils novada pensionāru	Salaspils teritorijā dzīvojošo pensionāru sociāli ekonomisko tiesību un interešu aizstāvēšana un pārstāvēšana, viņu materiālās un garīgās labklājības veicināšana, kultūrizglītojošo pasākumu organizēšana. Pasākumus organizē kopas Padome 18 cilvēku sastāvā.
Salaspils sieviešu klubs „Spīšanas”	2000.gads	Apvieno 30 aktīvas un patstāvīgas sievietes	Labdarība, harmoniskas ģimenes kopšana un popularizēšana, sabiedrisku pasākumu organizēšana un atbalsts.
Salaspils 8.gaidu un 19.skautu vienība	Darbojas vairāk kā 10 gadus	Bērni no 8 līdz 21 gadiem	Katru gadu gaidas un skauti veiksmīgi darbojoties saņem sekmīgas darbības apliecību. Jau no 1989.gada organizē nometnes. 2001.g. veiksmīgi piedalījās WA GGS un Austrijas pārtikas kopprojektā: 10 gaidas un skauti piedalījās Austrijā St. Gilgenā starptautiskā nometnē „BE OPEN”
Salaspils represēto apvienība	1992.gads	Apvieno 270 cilvēkus	Apvienot cilvēkus ar kopējām interesēm un aizstāvētu savas tiesības
Salaspils bērnu un jauniešu ar invaliditāti biedrība (BJIB) „Zelta Atslēdziņa”	2006.gads	Biedrībā darbojas 49 bērni un jaunieši ar invaliditāti	Izveidot diennakts ģimenes centru, lai varētu sniegt savstarpēju palīdzību un atbalstu. Aizstāvēt ģimeņu, kurās ir bērni un jaunieši ar invaliditāti, tiesības un likumīgas intereses, un popularizēt ģimenes vērtību sabiedrībā. Veicināt pozitīvu attieksmi pret bērnu un jauniešu ar invaliditāti integrāciju sabiedrībā, palīdzot kļūt par pilntiesīgiem tās locekļiem. Iestāties par nodarbinātības politikas izveidi jauniešiem ar invaliditāti. Sniegt atbalstu ģimenēm, kurās ir bērni un jaunieši ar invaliditāti.
Biedrība „Stopiņu Salaspils partnerība”		Biedrības darbības teritorija ir Stopiņu novada un Salaspils novada (izņemot Salaspils pilsētu) pašvaldību teritorijas	Attīstības stratēģija ir virzīta uz vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes pieaugumu
Salaspils novada Uzņēmēju biedrība (SNUB) Biedrība	2010.gads		Apvienot Salaspils novada komercsabiedrības, individuālos komersantus un citus saimnieciskā darba veicējus, lai kopīgi veicinātu

Biedrības nosaukums	Dibināšanas gads	Mērķauditorija	Mērķis
			uzņēmējdarbības attīstību Salaspils novadā, pārstāvēt kopīgās vietējo uzņēmēju intereses. Veicināt sociāli ekonomisko aktivitāti un uzņēmējdarbības vides attīstību Salaspils novadā. Sekmēt Salaspils novada uzņēmēju interešu ievērošanu valsts un pašvaldību institūcijās.

Avots: www.salaspils.lv

16.5 Novada funkcionālās saites

Apdzīvoto vietu funkcionālās saiknes pēc satura var iedalīt:

- privātajās/individuālajās, kuras īsteno iedzīvotāji, lai apmierinātu savas vajadzības pēc darba, pakalpojumiem utt.;
- pārvaldes, kuras savstarpēji īsteno valsts iestādes un pašvaldības; saimnieciskās, kuras savstarpēji īsteno uzņēmumi.

Saikņu attīstīšanās priekšnosacījums ir tādu materiālu objektu (ēku, ceļu, elektronisko sakaru u.tml.) un organizatorisko struktūru (uzņēmumi, iestādes) pastāvēšana, kas nodrošina darba vietas un pakalpojumus iedzīvotājiem un kurām ir nepieciešams attīstīt saiknes ar citiem uzņēmumiem/iestādēm. Viens no galvenajiem priekšnosacījumiem saikņu pastāvēšanai un attīstībai ir sasniedzamība, izteikta gan laika, gan naudas izteiksme.

Kā tas redzams tabulā 16.2 Salaspils novada būtiskākās funkcionālās saites ir nodarbinātības, izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu, kā arī dažādu citu pakalpojumu jomā.

Tabula 16.2. Salaspils novada funkcionālo saišu raksturojums

Funkcionālās saites	Sadarbības teritorijas	Sadarbības tēmas
1. Nodarbinātība	Rīga, Ogre	Sabiedriskais transports Transporta infrastruktūra
2. Izglītība	Rīga, Ogre, Stopiņi, Ikšķile	Izglītības iespējas pēc pamatskolas Speciālās izglītības iespējas Specializētas izglītības piedāvājums
3. Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi	Rīga, Ogre, Ropaži	Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība Sociālo pakalpojumu pieejamība un snigšanas efektivitāte
4. Pakalpojumi	Rīga, Ogre	Dažādu pakalpojumu pieejamība.

Pateicoties ērtai un vienkāršai sasniedzamībai, esošajai sociālajai infrastruktūrai, dažādo pakalpojumu pieejamībai un darba vietām, visnozīmīgākā Salaspils novada funkcionālā saite ir ar valsts galvaspilsētu Rīgu. Izglītības jomā bez Rīgas nozīmīgas saites ir ar Ogri, kur atrodas ģimnāzija, un Stopiņu novads, kur atrodas speciālā izglītības iestāde un skola ar peldbaseinu, savukārt Salaspils Mūzikas un mākslas skolu apmeklē Ikšķiles novadā dzīvojoši audzēkņi, kuriem nav pieejama šāda izglītība. Savukārt, veselības aprūpes jomā ir funkcionālas saites ar Ropažiem, kur atrodas specializētais Valsts sociālās aprūpes centrs.

17 SVID analīze

17.1 Novada teritorija

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Tranzīta ceļi gan A-R, gan D-Z virzienā, kas ir labi loģistikas pakalpojumu attīstīšanai, t.sk. kravas automašīnu stāvlaukumu izveidei	X			
	Blakus esošā Rīgas pilsēta- Latvijas ekonomiskās attīstības centrs	X	X	X	
	Pierīgas tuvums veicina salīdzinoši lielu uzņēmumu atrašanos novada teritorijā, kas vairāk saistīti ne tikai ar novadu, bet ar Rīgu un pārējo Latviju	X	X	X	
V	Rīgas tuvums veicina patērētājus atsevišķu nozaru piedāvātos pakalpojumus un preces iegādāties Rīgā, ierobežojot to pieejamību un pieprasījumu uz vietas	X			
	Novada atrašanās Rīgas HES tuvumā saistīta ar vairāku augstsprieguma elektrolīniju pārvadiem novadā, radot ierobežojumus teritoriju attīstībai un uzņēmējdarbībai (aizsargjoslas)	X			
I	Izmantot caurplūstošo transportu stāvvietu un ar to saistīto pakalpojumu infrastruktūras veidošanai	X	X		
	Pilnveidojot sociālo un tehnisko infrastruktūru, turpināt veidot Salaspils novadu kā pievilcīgu vidi mājoklim	X			
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības (t.sk. pārvadājumu apjoma, transporta plūsmu apjoma) un līdz ar to arī labklājības izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Nekustamā īpašuma tirgus lēnā atveseļošanās, bremzējot esošo mājokļu būvniecības pabeigšanu	X	X	X	

17.2 Iedzīvotāji un nodarbinātība

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Iedzīvotāju skaits palielinās	X	X		
	Rīgas tuvums un dažu lielu (t.sk. valstisku) uzņēmumu klātbūtne nodrošina salīdzinoši zemu bezdarba līmeni	X	X		
	Novadu par dzīves vietu izvēlas jaunas ģimenes un labi situēti cilvēki	X			
	Salīdzinoši zemāks noziedzīgo nodarījumu līmenis	X			
	Privātā sektorā darba samaksai ir tendence pārsniegt Latvijas vidējo līmeni	X			
V	Nepietiekams darba vietu skaits novadā	X			
	Dzimsitība svārstās līdzī ekonomikai	X			
	Vidusskolēni izvēlas mācīties Rīgā	X	X		
	Negatīvs dabiskais pieaugums	X	X	X	
	Sabiedriskā sektora atalgojums ir zem Latvijas un Rīgas līmeņa	X			
I	Piesaistīt jaunus iedzīvotājus, attīstot infrastruktūru un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem	X	X		
	Pilnveidojot sociālo un tehnisko infrastruktūru, turpināt veidot Salaspils novadu kā pievilcīgu vidi mājoklīm	X			
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības un līdz ar to arī labklājības izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Pieaug jauniešu aizplūšana (no novada, no valsts)	X		X	
	Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās – negatīvs dabiskais pieaugums, iedzīvotāju novecošanās tendence	X		X	

17.3 Uzņēmējdarbības attīstība

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Tranzīta ceļi gan A-R, gan D-Z virzienā - ir labi loģistikas pakalpojumu attīstīšanai, t.sk. kravas automašīnu stāvlaukumu izveidei	X			
	Ir potenciālas teritorijas ražošanas attīstīšanai, pašvaldībai ir pieteikami daudz īpašumu, kurus var iznomāt vai izmantot infrastruktūras attīstībai	X			
	Pierīgas tuvums veicina salīdzinoši lielu uzņēmumu atrašanos novada teritorijā, kas vairāk saistīti ne tikai ar novadu, bet arī ar Rīgu un pārējo Latviju	X	X	X	
	Ir daži lieli uzņēmumi, kas nodrošina salīdzinoši daudz darbavietu (Rīgas HES, Rīgas TEC2),	X			
	Uzņēmēji labi orientējas valstī pieejamā ES atbalsta struktūrā, īpaša pašvaldības loma informēšanas jomā nav nepieciešama	X			
	Pašvaldība organizē konferences, biznesa vizītes	X			
	Ir uzņēmēju klubs, kas apvieno daļu lielāko vietējo uzņēmēju	X			
	Ir pieteikami daudz ieejami dažādi dabas resursi	X			
	Ir pieejama gāze	X			
V	Kādreiz esošās lauksaimniecības zemes ir transformētās kā apbūves zemes, bet apbūve nenotiek vai ir apstājusies	X			
	Novadu šķērso vairākas augstsprieguma elektrolīnijas, radot ierobežojumus teritoriju attīstībai un uzņēmējdarbībai (aizsargjoslas)	X			
	Nekustamo īpašumu attīstīšanas biznesa stagnācija negatīvi ietekmē pašvaldības finanšu iespējas attīstīt uzņēmējdarbībai nepieciešamo infrastruktūras izveidi	X			
	Pierīgas tuvums izkonkurē Salaspils novadā primāro preču (pārtika) tirdzniecību un arī citu preču tirdzniecību	X			
	Pierīgas tuvums ietekmē arī vietējo iedzīvotāju prasības pēc algu				

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
	apmēriem				
	Novadā esošo institūtu finansējums ir ārkārtīgi ierobežots	X			
	Novadā esošo institūtu vienīgā saikne ar novadu ir tikai atrašanās vieta novada teritorijā	X			
I	Uzlabot ceļu infrastruktūru	X			
	Novadā atrodas zinātniskie institūti, kas ir pamats jaunu komercializējamu risinājumu attīstībai	X	X	X	
	Atvieglot birokrātiskas procedūras saistībā ar noteikto būvniecības prasību izpildi novadā	X			
	Pašvaldībai sadarbībā ar uzņēmējiem sekmēt zemes transformācijas procesu uzņēmējdarbības nolūkos	X			
	Pilnveidot zivkopības nozares sasaisti ar tūrismu un aktīvu atpūtu	X			
	Identificēt un popularizēt rūpnieciskās teritorijas	X	X	X	
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības un līdz ar to arī labklājības izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Nesabalansēta sociālo pabalstu un nodarbinātības veicināšanas politika, kā rezultātā veidojas „bezdarbnieks” kā dzīvesveids	X	X	X	

17.4 Tehniskās infrastruktūras raksturojums

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Novadu šķērso valsts nozīmes autoceļi A4 un A6	X	X	X	
	Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga –Daugavpils	X	X	X	
	Tiek rekonstruēts autoceļu A6 un A4 krustojums (TEN-T)	X	X	X	
	Realizējot ūdenssaimniecības rekonstrukcijas projektu (2009), ir uzlabota dzeramā ūdens kvalitāte	X			
	Uzbūvētas attīrīšanas iekārtas, ūdenstornis, sūkņu stacija	X			
	Saulkalnē un Aconē rekonstruēta ūdenssaimniecība	X			
	Pieejamas lielas elektroenerģijas jaudas ražošanas teritoriju attīstīšanai	X			
	Saulkalnē ir pabeigts siltumtīklu infrastruktūras renovācijas projekts	X			
	Pieejami finansējums siltumtīklu rekonstrukcijai	X			
	Pietiekama gāzes vadu pieejamība	X			
	Salaspilī liela konkurence sakaru (internets) pakalpojumu jomā	X			
V	Dzelzceļš sadala pilsētu divās daļās, sastrēgumstundās grūti šķērsot Rīgas ielas pārbrauktuvi	X			
	Nekustamo īpašumu attīstīšanas biznesa stagnācija ir rezultāts virknei privātmāju ciematu bez pilnīga atbilstošas tehniskās infrastruktūras	X			
	Nesakārtotie īpašumtiesību jautājumi kavē pašvaldības iespējas operatīvi risināt infrastruktūras jautājumus privātmāju ciematos	X			
	Lielākā daļa gājēju un autotransporta ceļu ir sliktā stāvoklī	X			
	Pagasta teritorijā ārpus centra vāji attīstīts sabiedriskais transports	X			
	Nav veloceļu	X			
	Valsts politika ierobežo sabiedriskā transporta attīstību novada teritorijā	X			
	Nav visiem pieejami centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi	X			
	Iedzīvotājiem nav vēlēšanās	X			

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
	izmantot centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus, jo neapmierina cena un ir lokāls risinājums				
	Pilsētā trūkst sabiedriskās tualetes	X			
	Pilsētas iekškvartālos ūdensvadu tīkli ir sliktā stāvoklī	X			
	Ūdensapgādes jaudas ir nepietiekamas ražošanas attīstīšanai	X			
	Novadu šķērso vairākas augstsprieguma elektrolīnijas, radot ierobežojumus teritoriju attīstībai un uzņēmējdarbībai (aizsargjoslas)	X			
	Siltuma tīklos ir būtiski zudumi, kas ir par pamatu augstākajiem vieniem no augstākajiem siltuma tarifiem valstī	X			
	Nav kvalitatīva un pietiekama sakaru pārklājuma visā novada teritorijā (Lattelekom nav pieejams jaunizveidotajos rajonos)	X			
	Meliorācijas sistēma nav uzturēta, ir bojāta un nekvalitatīva	X			
I	Plānota autoceļa P5 rekonstrukcija	X			
	2011.gadā tiek sākota Skolas ielas rekonstrukcija	X			
	Teritorijas plānojumā tiek projektēti veloceļiņi (Doles salas ceļa C 22 sakārtošana)	X			
	Ar teritorijas plānojumu regulēt sakaru pakalpojumu nosacījumus/ierobežojumus	X			
	Pašvaldības saistošo noteikumu precizēšana attiecībā uz būvniecības procesa regulējumu	X			
	Ielu apgaismojumu projekti	X			
	Ir izstrādāti vairāk kā 15 ielu rekonstrukciju tehniskie projekti	X			
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija - tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības, pašvaldības finanšu kapacitāti un iedzīvotāju labklājības (maksāspējas) izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Energoresursu izmaksu pieaugums	X	X	X	
	Nodokļu sloga pieaugums	X	X	X	

17.5 Sociālo pakalpojumu nodrošinājums (izglītība, kultūra, sports, sociālā palīdzība, pakalpojumi un veselības aprūpe)

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	PII pietiekami kvalitatīva apmācība	X			
	PII pietiekams pedagogu skaits	X			
	3 PII renovētas, 3 PII plānots uzsākt renovāciju	X			
	PII kvalitatīvs tehniskais nodrošinājums	X			
	Skolās pietiekams pedagogu skaits	X			
	Labi centralizēto eksāmenu rezultāti	X			
	2011.gadā tiek renovēta 2. vidusskola	X			
	Stabils skolēnu skaits (mazliet palielinās)	X			
	2 pašvaldības finansēti autobusi (ar 29 un 14 vietām), kas izvadā lauku teritorijā dzīvojošos skolēnus uz Salaspils novada mācību iestādēm, kā arī uz Gaismas speciālo internātpamatskolu	X			
	Tiek organizētas bērnu nometnes	X			
	Labi pedagogi Mūzikas un mākslas skolā (MMS)	X			
	Pašvaldība finansē ~1/3 no MMS pedagogu atalgojuma	X			
	Augsti MMS audzēkņu sasniegumi	X	X	X	X
	Labs MMS tehniskais nodrošinājums	X			
	Renovētas MMS telpas	X			
	Jauns stadions	X	X		
	2. vidusskolas sporta zāle	X			
	1. vidusskolas sporta zāle	X			
	Sporta skolas zāle	X			
	Daudz sporta klubu	X			
	Tiek rīkotas sporta sacensības („Āķis”, velokrosi, strītbols)	X			
	2 kultūras nami (k/n), teritoriāli nosepts	X			
	K/n tiek rīkoti dažādi kursi, elastīgi reaģējot uz pieprasījumu	X			
	Tiek rīkoti daudz bezmaksas pasākumi, t.sk. pašdarbības	X			

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
	kollektīvu koncertu				
	Ikgadējie Salaspils novada svētki	X			
	Ikgadējie pasākumi Daugavas muzejā (Lieldienu, Jāņu ielīgošana, Muzeju nakts)	X	X		
	Hobija mūziklīdzība	X			
	Salaspils novada bibliotēkā ir bezmaksas piekļuve internetam	X			
	Salaspils novada bibliotēkas vajadzībām tiek renovētas jaunas telpas	X			
	Apmeklētājiem ir pieejams liels nozaru un daiļliteratūras krājums, ~70 periodisko izdevumu, datu bāzes	X			
	Daugavas muzejs	X	X	X	
	Izstāžu zāle	X			
	Salaspils memoriāls	X	X	X	
	Botāniskais dārzs	X	X	X	
V	Pieprasījums neatbilst piedāvājumam (trūkst vietu 2-3 gadus veciem bērniem)	X			
	Nepieciešami uzlabojumi skolas videi	X			
	1. vidusskolas infrastruktūra ir kritiskā stāvoklī	X			
	Lauku teritorijā dzīvojošajiem bērniem ir ierobežotas iespējas nokļūt uz Mūzikas un mākslas skolu, kā arī Sporta skolu	X			
	Sporta infrastruktūrai ir nepieciešama renovācija	X			
	Jādomā par sporta pedagogu kvalifikāciju	X			
	Nav baseina	X			
	Nav velosliedziņu	X			
	k/n „Enerģētiskis” ir sliktā stāvoklī, nepieciešama renovācija	X			
	Nepieciešams rekonstruēt autostāvvietu pie k/n	X			
	Jauniešiem nav pieprasījumam atbilstoši piedāvājumi	X			
	Saulkalnē, Aconē, Doles salā, Vācu kalnos un citās attālākajās teritorijās dzīvojošie neiesaistās pašdarbībā	X			

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
	Mūžizglītībā nav sistēmas	X			
I	PII „Daugaviņa” ir brīvas vietas	X			
	3. vidusskolas būvniecība, kas varētu kļūt par kultūras un sporta centru, ar baseinu, 2 sporta zālēm un stadionu	X			
	Sporta halles projekts	X			
	Skolēnu autobusu skaita un maršrutu optimizācija	X			
	Profesionālas ievirzes sporta skolas specializācija	X			
	Sacensību un sporta pasākumu organizēšana	X			
	Tehniskās jaunrades attīstība sadarbībā ar zinātniskajiem institūtiem	X			
	Mūžizglītības centra izveide bibliotēkā	X			
	Klubu izveide nomaļās teritorijās	X			
	Bibliobusi uz nomaļām teritorijām	X			
	Nepieciešama estrāde	X			
	Jauniešiem pašiem ir jāiesaistās kultūras dzīves organizēšanā	X			
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija, kas tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības un līdz ar to arī labklājības izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Nodokļu sloga pieaugums	X	X	X	
	Pieaugoša iedzīvotāju izceļošana uz ārvalstīm	X	X	X	
	Izglītības sistēmas radītā darbaspēka nesabalansētība ar ekonomikas attīstībai nepieciešamo darbaspēku	X	X	X	

17.6 Sociālā palīdzība un pakalpojumi

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Sociālā palīdzība ir viena no pašvaldības prioritātēm un tai ir atvēlēti pietiekami budžeta līdzekļi	X			
	Novadā darbojas sociālās aprūpes institūcijas - Dienas (sabiedriskais) centrs, Nakts patversme, 2 sociālās mājas un sociālie dzīvokļi, aprūpe mājās	X			
	Pašvaldībā ir piemērotas sociālā dienesta darba telpas	X			
	Sociāla dienesta darba vajadzībām ir izveidota elektroniska datu bāze (VZD, CSDD u.c.)	X			
	Pašvaldībā darbojas sociālās aprūpes pakalpojumu saņemšanas rindas regulēšanas sistēma	X			
	Tiek iegādāts invalīdu vajadzībām piemērots transports	X			
	SIA „Salaspils veselības centrs” ēka ir renovēta	X			
	Pašvaldības iedzīvotājiem ir nodrošināta ģimenes ārstu pieejamība	X			
	Attīstīta un pieejama primārās un sekundārās veselības aprūpes struktūra	X			
V	Skolēnu nodarbinātība vasaras mēnešos	X			
	Skolēnu nodarbinātības programma ir pieejama tikai skolēniem no maznodrošinātajām ģimenēm	X			
	Nepietiekams iedzīvotāju informētības līmenis par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jautājumiem, par iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem	X			
	Nakts patversmē nav nodrošināta vides pieejamība	X			
	Nepietiekams sociālo darbinieku skaits	X			
	Pagasta iedzīvotājiem zemāka pakalpojumu pieejamība	X			
	Nepietiekama medicīniskā personāla sadarbība ar sociālajiem darbiniekiem	X			
I	Datu bāzes (reģistri, valsts datu pieejamība) pilnveidošana	X			

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
	(papildināt un sasaistīt ar izglītības jomas datu bāzi)				
	Paaugstināt Dienas (sabiedriskā) centra kapacitāti	X			
	Sagatavot informatīvos materiālus (bukletus) par sociāliem pakalpojumiem arī krievu valodā	X			
	Īstenot vides pieejamības projektu – ierīkot liftu	X			
	Veselības centrā nodrošināt sociālo darbinieka un psihoterapeita pieejamību	X			
	Pilnveidot sekundāro pakalpojumu materiāli tehnisko bāzi (medicīnas iekārta – osteodensitometrs)	X			
D	Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija, kas tiešā veidā ietekmē Latvijas ekonomiskās attīstības un līdz ar to arī labklājības izaugsmes tempus	X	X	X	X
	Nesabalansēta sociālo pabalstu un nodarbinātības veicināšanas politika, kā rezultātā veidojas „bezdarbnieks” kā dzīvesveids izplatība	X	X	X	
	Nodarbinātības politikas neveidošana valstī	X	X	X	
	Neprognozējama valsts veselības aprūpes politika	X	X	X	

17.7 Pārvalde

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Zems kredītsaistību %	X			
	Iestāžu iesaistīšanās budžeta plānošanā	X			
	Zems pārvaldes izmaksu īpatsvars kopējā budžetā	X			
	Budžeta ieņēmumi pietiekami stabili	X			
	Noteikta proporcija ir veltīta attīstībai	X			
V	Bieži budžeta grozījumi	X			
	Budžets netiek plānots ne vidējā, ne ilgtermiņā	X	X	X	
	Uzņēmēju un sabiedrisko organizāciju neiesaistīšanas budžeta plānošanā	X			
	Nepietiekami resursi pašvaldības funkciju efektīvai realizācijai	X			
	Ārējie ierobežojumi kredītresursu piesaistē (skola) un PPP (privātā publiskā partnerība)	X			
	Ierobežota darbinieku motivācijas iespēja	X			
	Sabiedrības neieinteresētība	X			
I	Nozīmīgu investīciju projektu realizācijai ir iespējams piesaistīt lētus kredītresursus ES projektu ietvaros	X			
	URBACT projekta turpināšana	X			
D	Regulāras izmaiņas nodokļu politikā (IIN, NĪN)	X	X	X	
	Nestabila iekšējā politiskā situācija	X	X	X	

17.8 Tūrisms

	Raksturojums	Vietējais mērogs	Reģionālais mērogs	Valsts mērogs	Starptautiskais mērogs
S	Ir lieli tūrisma objekti:				
	– Doles sala un Daugavas muzejs, kurā notiek pasākumi	X			
	– Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs, kurā tiek rīkoti gadatirgi	X	X	X	
	– Salaspils memoriāls un citas piemiņas vietas	X	X	X	
	– Ako piemineklis	X			
	– Izstāžu zāle	X			
	Salaspils novada svētki	X			
V	Nav Tūrisma informācijas centra				
	– speciālisti	X			
	– menedžments	X			
	– aktīvā tūrisma piedāvājums	X			
	Vāji attīstīts tūrisma serviss	X			
	Maz labiekārtotu pludmaļu	X			
	Nav vietas brīvdabas pasākumiem	X			
I	Aicināt darbā speciālistu	X			
	Apkopots informatīvais materiāls – drukātā un elektroniskā veidā	X			
	Attīstīt velomaršrutu tīklu	X	X		
	Rīgas tuvums				
	Kuģīša maršruts „Rīga – Doles sala”	X	X		
D					

II daļa. Stratēģiskā daļa

18 Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi

18.1 Pašvaldības specializācija

Novada teritorijā atrodas **četras zinātniskās iestādes**, kas ir resurss jaunu un inovatīvu uzņēmumu attīstībai. Pašvaldības un zinātnes iestāžu sadarbība sākas ar **Zinātnes pilsētas** attīstības koncepcijas izstrādi, kura ir vērsta uz to, lai Salaspils veidojas par „gudru” pilsētu, kurā attīstās inovācijas, ir jauniešu uzņēmējdarbību attīstoši centri, moderni un videi draudzīgi ražošanas uzņēmumi.

Salaspils novada Uzņēmēju biedrība sadarbojas ar novada pašvaldību, līdzdarbojas operatīvai informācijas apmaiņai, kolektīvu lēmumu saskaņošanai un pieņemšanai, arī veicinot sadarbību ar zinātnes institūcijām.

Iesaistoties Jaunatnes politikas valsts programmas 2009. - 2013.gadam aktivitātēs Salaspils novads plāno jaunatnes politikas koordinācijas pasākumus, t.sk.

- veidot jauniešu centru;
- atbalstīt Jaunatnes Domes aktivitātes (2011.gada 13.janvārī notika Jaunatnes Domes I sanāksme);
- iesaistīties jauniešu apmācības programmās, t.sk. sadarbojoties ar novada zinātniskajām iestādēm, u.c.

Zinātnes pilsētas attīstības koncepcijā tiks plānotas darbības, kas vērstas uz jauniešu piesaisti zinātnes ietilpīgai uzņēmējdarbībai un esošo uzņēmumu un zinātnieku sadarbības sekmēšanai, jaunu produktu izstrādē un ieviešanā.

Rīgas reģiona telpiskais plānojums (Perspektīva) identificē reģiona konkurētspējas priekšnosacījumus, kuru vidū ir:

- dinamiska un daudzveidīga uzņēmējdarbība vienotā reģiona telpā;
- izglītības un pētniecības centru un perspektīvu tautsaimniecības nozaru un uzņēmējdarbības virzienu attīstīšana reģionā, veidojot labvēlīgu vidi uz zināšanām un pētniecību un modernām tehnoloģijām balstītai un inovatīvai ražošanai ar augstu pievienoto vērtību, u.c.

Novada transporta infrastruktūra un Rīgas tuvums ir priekšnosacījumi **loģistikas centra attīstībai**. Salaspils novada teritoriju šķērso valsts nozīmes autoceļš Rīga – Daugavpils – Krāslava (A6), Rīgas apvedceļa posms Baltezers – Saulkalne (A4), Rīgas apvedceļa posms Salaspils – Babīte (A5) šķērso Rīgas HES aizsprostu un saista Salaspili ar Ķekavas, Mārupes un Olaines novadiem. Ziemeļu daļā reģionālā autoceļa Ulbroka – Ogre (P5) posms saista teritoriju ar Ikšķiles un Stopiņu novadiem

Savukārt dzelzceļa projekta „Rail Baltica” ietvaros dzelzceļa infrastruktūrai Salaspils novadā tiek plānots būtisks papildinājums. Viena no projekta „Rail Baltica” izpētes alternatīvām paredz, ka Latvijas teritorijā „Rail Baltica” vajadzībām būs jāuzbūvē jauns dzelzceļa tilts pie Salaspils. Pie Salaspils tiek paredzēta arī nozīmīga preču pārkraušanas stacija, jo šajā vietā „Rail Baltica” krustosies ar Rīgas – Maskavas dzelzceļa līniju. Dzelzceļa un preču pārkraušanas stacijas izbūve būtu kā viens no loģistikas centra izveides priekšnosacījumiem, kur krustotos gan dzelzceļu, gan autopārvadājumu kravu plūsmas.

Novadā nozīmīga ir **derīgo izrakteņu ieguve**, jo Latvijā lielākie ģipšakmens krājumi atrodas Salaspils novadā (Salaspils atradne), kur karjera ieplānotā platība ir 78,7 ha ar rūpnieciski nozīmīgu apjomu 6425,86 tūkst. t., kura ieguve plānota uz 16 gadiem.

Salaspils **novada dabas teritorija** - Daugavas ūdenskrātuve, Doles sala ir lielisks **resurss aktīvai atpūtai** gan novada iedzīvotājiem, gan rīdziniekiem (īpaši Ķengaraga apkaimes iedzīvotājiem). Arī Rīgas reģiona telpiskais plānojums (Perspektīva) paredz saglabāt lauku vidi un ainavu sabiedrības atpūtai, tūrismam, nākamajām paaudzēm.

Dabas parks „Doles sala” ir dibināts 1987. gadā, lai saglabātu savdabīgo Doles salas ainavu, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. 2004. gadā dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā – NATURA 2000 teritoriju tīklā. Dabas parka teritorijā konstatētas retas un aizsargājamās augu un putnu sugas, aizsargājami pļavu un meža biotopi. Šeit arī atrodas ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis – Doles salas dolomītu atsegums, kas ir Latvijā un Eiropā aizsargājams biotops.

Tiek īstenotas dabas parka „Doles sala” dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2009. līdz 2019. gadam, kurā ir noteikti dabas parka apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, t.sk. dabas aizsardzības vērtību aizsardzība un apsaimniekošana, sabiedrības informēšana un izglītošana, rekreācija un tūrisms, u.c.

Dabas parkā „Doles sala” plānots izveidot marķētus velotūrisma un kājnieku tūrisma maršrutus, kopumā 17,1 km garumā. Doles salā plānotas divas piestātnes to vēsturiskajās vietās – „Annuškās” un pie Daugavas muzeja. Abas vietas atrodas uz pašvaldības zemes un tām ir atbilstoši pievedceļi un infrastruktūra.

Botāniskais dārzs Salaspilī ir dibināts 1956. gada 1. septembrī, bet 1992. gadā Botāniskajam dārzam piešķīra Nacionālā Botāniskā dārza statusu, ar likumu atzīstot to par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektu. NBD platība ir 129 hektāri. Ap 40% teritorijas aizņem zinātniskās kokaudzētavas, siltumnīcas, eksperimentālās audzētavas. Pārējos 60% teritorijas izvietotas ekspozīcijas, kas paredzētas apmeklētājiem

Lai veicinātu tūrisma attīstību, pašvaldība paredz izstrādāt „Salaspils novada tūrisma attīstības stratēģiju”. Stratēģija tiks vērsta uz kaimiņu pašvaldību (īpaši Rīgas Ķengaraga mikrorajona) un, protams, arī Salaspils novada vietējo iedzīvotāju ieinteresēšanu novada piedāvātajos tūrisma pakalpojumos, kā arī sadarbībā ar Rīgas pašvaldību ārvalstu tūristu piesaisti. Novadā arī tiek rīkoti dažādi pasākumi - populārākie no tiem ir Salaspils novada svētki, Lieldienas Daugavas muzejā, Gadatirgus Botāniskajā dārzā.

Aktīvās atpūtas kā tūrisma jomas attīstību sekmē galvaspilsētas tuvums, t.i., pieprasījums pēc īslaicīgas aktīvās atpūtas, ko var nodrošināt ūdenskrātuves un tās pieguļošās teritorijas izmantošana, laivu noma, veloceliņi, Nacionālais Botāniskais dārzs, utt. Pieaugošais atpūtnieku skaits pamazām attīsta arī **tūristu apkalpojošo sfēru** – ēdināšanu, transportu, izklaides u.c. pakalpojumus.

Latvijā pēdējo gadu laikā ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Neraugoties uz to Salaspils novadā iedzīvotāju skaits ir palielinājies un ir vislielākais starp Rīgai pieguļošajiem novadiem. **Novada iedzīvotāji – jaunas ģimenes, bērni ir novada vērtība.** Salaspils novadā 2011. gada sākumā dzīvoja 23221 iedzīvotājs.

Arvien vairāk iedzīvotāju izvēlas Salaspils novadu par savām mājām. To nosaka Rīgas (un darba vietu) tuvums, jo Salaspils atrodas 18 km attālumā no Rīgas, novads atrodas valsts galvaspilsētas Rīgas aglomerācijas tiešā ietekmes zonā.

Novada dome arvien ir rūpējusies par **pakalpojumu pieejamību** un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanu novada iedzīvotājiem. Attīstās arī komercpakalpojumi. Pēc CSP 2009.gada datiem Salaspils novadā bija 855 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības. 75% no tām darbojās pakalpojumu sfērā.

Izvērtējot novada resursus un vērtības, novada specializācija ir:

- Uzņēmējdarbība, t.sk. sadarbībā ar zinātnes iestādēm;
- Loģistika;
- Derīgo izrakteņu ieguve;
- Aktīvā atpūta (tūrisms);
- Pakalpojumi tūristiem un iedzīvotājiem.

18.2 Vīzija un ilgtermiņa prioritātes

Attīstības vīzija līdz 2020.gadam: Salaspils novads - **Mūsu mājas radošai izaugsmei ziedošā vidē.**

Novada attīstības vīzija sasaista novada vēsturi ar novada nākotni.

Salaspili par savām mājām iedzīvotāji izvēlas ne tikai šodien. Salaspilī Daugavas labajā krastā atklāta arī senākā pašlaik zināmā Latvijas pirmiedzīvotāju apmetne, kur pirms 11 tūkstošiem gadu apmetni izveidoja pēcdeduslaikmeta iedzīvotāji. Pirmās Latvijas Republikas laikā tika izstrādāts Rīgas ģenerālpilns, saskaņā ar kuru Salaspils ietilpa jaunās Lielrīgas administratīvajās robežās kā „dārzu pilsēta”. Pašlaik Salaspils novads ietilpst Rīgas plānošanas reģionā un atrodas valsts galvaspilsētas Rīgas aglomerācijas tiešā ietekmes zonā.

Novada nākotne ir iedzīvotāji, kas dzīvo kvalitatīvā dzīves vidē, kura ne tikai nodrošina ikdienas vajadzības, bet arī gādā par personības radošu izaugsmi, sekmējot jauniešu un uzņēmēju sadarbību ar novada zinātniskajām institūcijām, īstenojot inovatīvus projektus, attīstot uzņēmējdarbību.

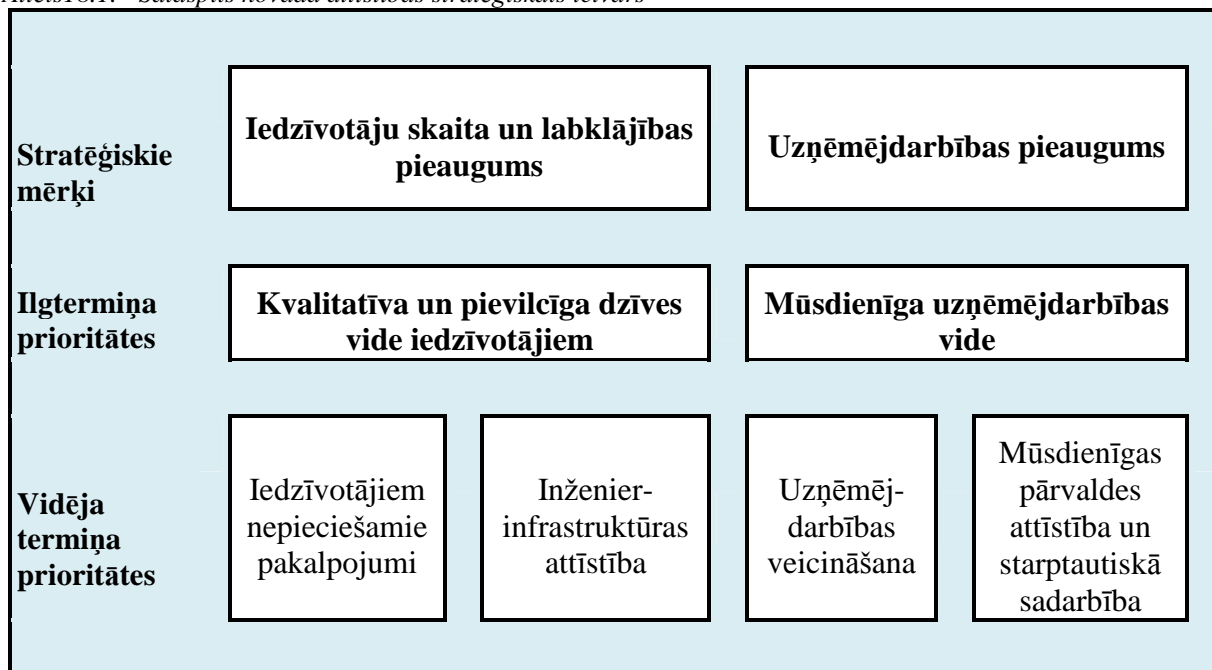
Dabas vide ir enerģijas un spēka avots ne tikai novada iedzīvotājiem. Ziedošā vide ļauj uzplaukt tūrismam (aktīvai atpūtai) un ar to saistītajiem pakalpojumiem, kas attīsta (ļauj uzziedēt) uzņēmējdarbībai novadā.

Ilgtermiņa prioritātes ir:

- Kvalitatīva un pievilcīga dzīves vide iedzīvotājiem;
- Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide.

Novada attīstība ilgtermiņā ir vērsta uz diviem mērķiem: Iedzīvotāju skaita pieaugumu un uzņēmējdarbības pieaugumu.

Attēls 18.1. Salaspils novada attīstības stratēģiskais ietvars

Salaspils novada attīstības pamatvirzieni ir mūsdienīgu uzņēmumu attīstība, t.sk. loģistikas pakalpojumu attīstība, attīstot arī transporta infrastruktūru un derīgo izrakteņu ieguve.

Zinātnes un uzņēmējdarbības sasaiste, kas sekmē inovatīvu risinājumu ieviešanu uzņēmumos. Dažādu pakalpojumu (arī tūrisma un aktīvās atpūtas) nodrošināšanā novada un apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem.

Novada attīstības pamatvirzieni atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības uzstādījumiem un sekojoši pozicionē novadu Rīgas reģionā, Latvijā un Baltijā:

Salaspils novads Rīgas reģionā	Salaspils novads Latvijā	Salaspils novads Baltijā
Mājas iedzīvotājiem, kuri strādā gan novadā, gan Rīgā; atpūtas vieta novada un Rīgas iedzīvotājiem.	Zinātnes pilsēta ar attīstītu uzņēmējdarbību.	Loģistikas centrs un „Rail Baltica” pārkraušanas stacija

19 Vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi

19.1 Vidēja termiņa prioritātes un sasniedzamie rezultāti

Salaspils novada attīstības programmas prioritātes ir vērstas uz Salaspils novada attīstības vīzijas īstenošanu, veidojot novadu ar kvalitatīvu dzīves vidi tā iedzīvotājiem, ar mūsdienīgu uzņēmējdarbību, izmantojot novada dabas resursus (ainavisko dabu, Daugavu) aktīvās atpūtas attīstībai un nodrošinot pakalpojumus iedzīvotājiem.

Prioritāte – Iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi

Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos izglītības, kultūras, sociālos, veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī attīstīt sporta un aktīvas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.

Iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošana un attīstība ir nozīmīga novada attīstības sastāvdaļa, kura aptver sociālo, izglītības, kultūras, sporta, aktīvas atpūtas pakalpojumu jomas. Salaspils, kā novada centrs nodrošina pakalpojumus novada iedzīvotājiem.

Izglītības joma paredz nodrošināt izglītības pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un pieejamību (arī jaunas skolas būvniecību).

Kultūrvides attīstība ietver esošās infrastruktūras attīstību, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Nozīmīga loma ir bibliotēku, kā kultūras centru un pakalpojumu sniedzēju attīstībai.

Aktīvās atpūtas un sporta iespējas nodrošina novada un apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pilnvērtīgu un veselīgu atpūtu. Tādēļ arī turpmāk pašvaldība nodrošinās sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstību, sekmēs dažādu sporta pasākumu organizēšanu un mārketingu.

Sociālās jomas attīstība ietver sociālo pakalpojumu klāsta paplašināšanu, sociālā dienesta pieejamības uzlabošanu un nepieciešamās infrastruktūras attīstību.

Prioritāte – Uzņēmējdarbības veicināšana

Prioritātes mērķis ir uzņēmējdarbības attīstība un tās sasaiste ar novada potenciālu: tūrisms un aktīvā atpūta, zinātnes pilsētas koncepcijas īstenošana

Uzņēmējdarbības un zinātnes potenciāla sasaiste ir viens no Salaspils novada attīstības pamatvirzieniem, nodrošinot radošā potenciāla izaugsmi jauniešu un uzņēmēju vidū.

Atbalsts tiks nodrošināts arī novada prioritārajām nozarēm – tūrismam (aktīvai atpūtai) un loģistikas attīstībai.

Prioritāte – Inženierinfrastruktūras attīstība

Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem un uzņēmējiem nepieciešamo inženierinfrastruktūru atbilstošā kvalitātē..

Infrastrukturai ir izšķiroša loma iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes nodrošināšanai un uzņēmējdarbības attīstībai, tādēļ tiks turpināts jau uzsāktais darbs novada infrastruktūras atjaunošanai un attīstībai.

Viens no nozīmīgākajiem infrastruktūras projektiem ir tuneļa izbūve zem dzelzceļa, jo tas ievērojami uzlabotu transporta kustību, sekmētu loģistikas centra attīstību.

Ceļu infrastruktūras sakārtošana ietver gan auto, gan gājēju, gan veloceliņu izveidi, kas ir nozīmīgi aktīvā tūrisma attīstībai novadā.

Prioritāte – Mūsdienīgas pārvaldes attīstība un starptautiskā sadarbība

Prioritātes mērķis ir novadā veidot efektīvu pārvaldi un sekmēt kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību.

Lai veiksmīgi īstenotu novada attīstības programmā noteiktos uzdevumus, nodrošinātu pakalpojumu sniegšanas kvalitātes pieaugumu, ir nepieciešams veidot efektīvu pārvaldi un mācīties no sadarbības partneriem, pašvaldībām gan Latvijā, gan ES valstīs.

Investīciju plāna īstenošanai jāturpina darbs pie projektu izstrādes un ES finansējuma piesaistes, potenciālo investoru apzināšanas, novada mārketinga.

19.2 Prioritātes mērķu vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultatīvie rādītāji

Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2018.g. un attīstības tendence	Datu ieguves avoti
(VP.1.) IEDZĪVOTĀJIEM NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI			
(M.1.) <i>Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos izglītības, kultūras, sociālos, veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī attīstīt sporta un aktīvas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.</i>	Iedzīvotāji par dzīves vietu izvēlas Salaspili (2011. gada sākumā 23221 iedzīvotājs)	24 000 iedzīvotāji ↗	CSP, Novada dome
	Pozitīvs un pieaugošs iedzīvotāju dabiskais pieaugums (2010. gadā negatīvs -7)	Iedzīvotāju dabiskais pieaugums +20 ↗	CSP, Novada dome
	Iedzīvotājiem ir nodrošināti plaša spektra kvalitatīvi kultūras, aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumi (2011. gada aptauja – nepieciešami aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamības uzlabojumi)	Iedzīvotāj apmierinātība ar kultūras un sporta pakalpojumu pieejamību un kvalitāti ↗	Aptauja
	Iedzīvotājiem ir nodrošināti kvalitatīvi nepieciešamie sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi (2010. gada aptauja – nepieciešami uzlabojumi)	Iedzīvotāj apmierinātība ar sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti ↗	Aptauja
(VP.2.) UZŅĒMĒJDARBĪBAS VEICINĀŠANA			
(M.2.) <i>Prioritātes mērķis ir uzņēmējdarbības attīstība un tās sasaiste ar novada potenciālu: tūrisms un aktīvā atpūta, zinātnes pilsētas koncepcijas īstenošana.</i>	Darba ņēmēju uzņēmumos proporcija pret darba ņēmējiem iestādes pieaugums (2011. g 66% no visiem darba ņēmējiem nodarbināti uzņēmumos)	75% no visiem darba ņēmējiem nodarbināti uzņēmumos ↗	VID
	Uzņēmumu skaita pieaugums (2011.gadā novadā darbojās 1308 uzņēmumi)	1400 uzņēmumi ↗	Lursoft, CSP
	Bezdarba rādītājs turpina samazināties (2011. gada sākumā 10,1 % no iedzīvotāju skaita darba spējas vecumā).	Zem 6 % no iedzīvotāju skaita darba spējas vecumā ↘	NVA
	Pieaugošs tūristu skaits Salaspils novadā (2010. gadā tūristu skaits Daugavas muzejā ~25 tūkst., Latvijas NBD ~30 tūkst.)	pieaugums 5% gadā ↗	TIC
	Neizmantoto lauksaimniecības zemju platības samazinājums	Vairāk kā 10 % samazinājums ↘	Latvijas lauku

Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2018.g. un attīstības tendence	Datu ieguves avoti
	(2010. gadā neapstrādātā LIZ 20%)		saimn.uzskaites tīkls
	Tūristiem un atpūtniekiem piedāvāto pakalpojumu pieaugums	20 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↗	TIC
(VP.3.) INŽENIERINFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA UN APSAIMNEKOŠANA			
<i>(M.3.) Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem un uzņēmējiem nepieciešamo inženierinfrastruktūru atbilstošā kvalitātē</i>	Iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir nodrošināta nepieciešamā inženierinfrastrukūra (2011. gada aptauja – nepieciešami uzlabojumi ceļu, veloceļu, komunālās saimniecības pakalpojumu nodrošināšanā)	Iedzīvotāju apmierinātība ar inženierinfrastrukūras pieejamību un kvalitāti ↗	Aptauja
	Satiksmes drošības pieaugums (145 ceļu satiksmes negadījumi 2010.g.)	Samazinās ceļa negadījumi ↘	CSDD
	Sakopta Salaspils un ciemu zaļā teritorija.	Labiekārtota novada zaļā teritorija, atpūtas vietas ↗	Novada dome
(VP.4.) MŪSDIENĪGAS PĀRVALDES ATTĪSTĪBA UN STARPTAUTISKA SADARBĪBA			
<i>(M.4.) Prioritātes mērķis ir novadā veidot efektīvu pārvaldi un sekmēt kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību.</i>	Efektīva pārvalde	Iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātība ar novada domes un pašvaldības iestāžu, uzņēmumu darbu ↗	Aptauja
	Kvalitatīva, informāciju saturoša, ērta lietošanā novada domes mājas lapa	Iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātība ar mājas lapu ↗	Aptauja
	Drošības pieaugums un noziedzīgumu nodarījumu samazinājums (349 reģistrēti noziedzīgi nodarījumi 2010.g.)	Samazinās noziegumu un pārkāpumu skaits ↘	LR Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs

19.3 Salaspils novada stratēģiskais plāns

PRIORITĀTE:	VP1: Iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi			
RĪCĪBAS VIRZIENI:	RV1.1: Izglītība kvalitātes pieejamības nodrošināšana	RV1.2: Kultūra pakalpojumu daudzveidības un kvalitātes nodrošināšana	RV1.3: Sporta un aktīvā atpūtas pakalpojumu attīstība	RV1.4: Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu attīstība
UZDEVUMI:	U1.1.1: Nodrošināt PII attīstību	U1.2.1: Bibliotēku pieejamība un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana	U1.3.1: Sporta infrastruktūras attīstības nodrošināšana	U1.4.1: Sociālo un veselības iestāžu attīstība
	U1.1.2: Skolu infrastruktūras attīstība	U1.2.2: Muzeju attīstība		U1.4.2: Sociālo pakalpojumu dažādošana un pilnveidošana
	U1.1.3: Mūžizglītības un tālākizglītības pieejamības attīstība	U1.2.3: Kultūras centru attīstība	U1.3.2: Sporta pasākumu organizācija un dažādošana	U1.4.3: Informācijas pieejamības nodrošināšana
	U1.1.4: Speciālistu kvalifikācijas paaugstināšana			U1.4.4: Speciālistu nodrošināšana
PRIORITĀTE:	VP2: Uzņēmējdarbības veicināšana			
RĪCĪBAS VIRZIENI:	RV2.1: Zinātnes sasaiste ar uzņēmējdarbību		RV2.2: Atbalsts prioritāro nozaru attīstībai	
UZDEVUMI:	U2.1.1: Zinātnes pilsētas attīstība		U2.2.1: Loģistikas centra attīstība	
	U2.1.2: Jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā		U2.2.2: Tūrisma pakalpojumu un aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstība	
PRIORITĀTE:	VP3: Inženierinfrastruktūras attīstība un apsaimniekošana			
RĪCĪBAS VIRZIENI:	RV3.1: Satiksmes drošības pilnveidošana		RV3.2: Komunālās saimniecības attīstība	
UZDEVUMI:	U3.1.1: Ceļu un ielu infrastruktūras attīstība		U3.2.1: Ūdenssaimniecības un kanalizācijas attīstība	
	U3.1.2: Veloceliņu infrastruktūras attīstība		U3.2.2: Siltumapgādes attīstība	
	U3.1.3: Dzelzceļa šķērsojumu plānošana un izbūve		U3.2.3: Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība	
			U3.2.4: Energoefektivitātes paaugstināšana	
			U3.2.5: Labiekārtošana	

PRIORITĀTE:	VP4: Mūsdienīgas pārvaldes attīstība un starptautiskā sadarbība	
RĪCĪBAS VIRZIENI:	RV4.1: Pašvaldības un tās iestāžu, uzņēmumu darbības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana	RV4.2: Starptautiskā sadarbība
UZDEVUMI:	U4.1.1: Paaugstināt pārvaldes efektivitāti	U4.2.1: Pieredzes apmaiņas nodrošināšana
	U4.1.2: Uzlabot pakalpojumu sniegšanas kvalitāti	U4.2.2: Novada mārketinga
	U4.1.3: Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana	

III daļa. Rīcības plāns

20 Rīcības plāns

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
VP1: Iedzīvotājiem nepieciešamie pakalpojumi					
RV1.1: Izglītības kvalitātes un pieejamības nodrošināšana					
U1.1.1: Nodrošināt PII attīstību	PII renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	PII telpu pārplānošana . Vietu skaita palielināšana PII, racionalizējot telpu izmantošanu
	PII materiāli tehniskās bāzes nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	PII pieejama mūsdienu prasībām atbilstoša materiāli tehniskā bāze
U1.1.2. Skolu infrastruktūras attīstība	Skolu ēku renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	2. vidusskolas renovācijas otrais posms 1. vidusskolas renovācija
	Jaunas vidusskolas izbūve	Novada dome	2014-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izbūvēta 3. vidusskola Skola - kultūras un sporta centrs, ar baseinu, 2 sporta zālēm un stadionu
	Transporta pakalpojumu nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Skolēnu autobusu skaita un maršrutu paplašināšana,
	Profesionālas ievirzes sporta skolas specializācija	Novada dome	2012	Pašvaldība, ES fondi	Noteiktas prioritārās grupas
	Skolu (t.sk. MMS, Sporta skola) materiāli tehniskās bāzes nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Pieejama mūsdienu prasībām atbilstoša materiāli tehniskā bāze
	Izglītības iestāžu informatizācija	Novada dome	2012	Pašvaldība, ES fondi	Salaspils 1. un 2. vidusskolas apgādātas ar 48 stacionāriem datoriem un attīstīti lokālie datortīkli.

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
U1.1.3: Mūžizglītības un tālākizglītības pieejamības attīstība	Mūžizglītības un tālākizglītības sistēmas attīstība un īstenošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izstrādāts un īstenots attīstības plāns
	Mūžizglītības centra izveide (bibliotēkā)	Novada dome	2012	Pašvaldība, ES fondi	Nodrošināta mūžizglītības pieejamība
	Tehniskās jaunrades attīstība sadarbībā ar zinātniskajiem institūtiem	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Projekta pieteikuma sagatavošana un īstenošana Iepirkts materiāli tehniskais aprīkojums, jāatrod, jānoirē telpas. Skolēni darbojas tehniskās jaunrades pulciņos
U1.1.4: Speciālistu kvalifikācijas paaugstināšana	Pedagogu kvalifikācijas nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Skolās strādā kvalificēti pedagogi (t.sk. sporta...)
RV1.2: Kultūras pakalpojumu daudzveidības un kvalitātes nodrošināšana					
U1.2.1: Bibliotēku pieejamība un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana	Bibliotēkas pakalpojumu pieejamības dažādošana Salaspils lauku teritorijā	Novada dome	2017-2018	Pašvaldība, ES fondi	Nomaļās teritorijās pieejami bibliotēku pakalpojumi
	Bibliotēku materiāli tehniskās bāzes attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejama mūsdienu prasībām atbilstoša materiāli tehniskā bāze
	Speciālistu kvalifikācijas nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Bibliotēkās strādā kvalificēti speciālisti, kas nodrošina kvalitatīvu un efektīvu pakalpojumu sniegšanu
U1.2.2: Muzeju attīstība	Pakalpojumu dažādošana un mārketinga	Muzejs	2012-2018	Pašvaldība	Daugavas muzeja attīstības plāna izstrāde un īstenošana
	Teritorijas labiekārtošana	Novada dome	2012-2013	Pašvaldība	Labiekārtota teritorija atbilstoši labiekārtošanas plānam
U1.2.3: Kultūras centru attīstība	Kultūras centru renovācija	Novada dome	2014	Pašvaldība, ES fondi	Renovēti kultūras centri Rīgava, Energētīķis.
	Kultūras centru attīstība nomaļās teritorijās	Novada dome	2015	Pašvaldība	Saulkalne, Acone, Doles sala, Vacu

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
					kalnos un citās attālākajās teritorijās dzīvojošie iesaistās pašdarbībā
	Jauniešu iesaiste kultūras dzīves organizēšanā	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Aktīva kultūras dzīve
	Teritorijas labiekārtošana kultūras pasākumu vajadzībām	Novada dome	2015	Pašvaldība, ES fondi	Nodrošināta nepieciešamā infrastruktūra, t.sk. Rīgavas estrāde
	Kultūras pasākumu organizācija un mārketinga	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Aktīva kultūras dzīve
	Kultūras iestāžu materiāli tehniskās bāzes attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Pieejama mūsdienu prasībām atbilstoša materiāli tehniskā bāze
	Izstāžu zāles optimizācija	Novada dome	2012	Pašvaldība	Izstāžu zāles pārcelšana uz kultūras namu
RV1.3: Sporta un aktīvā atpūtas pakalpojumu attīstība					
U1.3.1: Sporta infrastruktūras attīstības nodrošināšana	Sporta halles izbūve	Novada dome	2011-2013	Pašvaldība, ES fondi	Uzlabota sporta būvju pieejamība un nodrošinātas iedzīvotājiem plašākas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Veicināta jauniešu iesaistīšanās sporta aktivitātēs.
	Stadionu labiekārtošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejami sporta pakalpojumi iedzīvotājiem
U1.3.2: Sporta pasākumu organizācija un dažādošana	Sporta pasākumu organizācija un mārketinga	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejami sporta pakalpojumi iedzīvotājiem
	Sporta pasākumu dažādošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejami sporta pakalpojumi iedzīvotājiem
RV1.4: Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu attīstība					
U1.4.1: Sociālo un veselības iestāžu attīstība	Salaspils novada Sociālā dienesta struktūrvienību attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Paaugstināta Dienas centra kapacitāte

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
	Veselības centra attīstība	Novada dome	2012	Pašvaldība, ES fondi	Rekonstruēts lifts, uzlabota veselības centra pieejamība
U1.4.2: Sociālo pakalpojumu dažādošana un pilnveidošana	Sociālo pakalpojumu kvalitātes pilnveidošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Sociālā dienesta telpu Kalna ielā 2 siltināšana un teritorijas labiekārtošana.
	Jaunu sociālo pakalpojumu attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izveidots Dienas centrs 12 personām ar funkcionāliem (pārsvārā ar garīgā rakstura) traucējumiem , u.c.
U1.4.3: Informācijas pieejamības nodrošināšana	Informācijas nodrošināšana par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Sagatavoti informatīvie materiāli (bukleti) par sociāliem pakalpojumiem arī krievu valodā
	Veselības veicināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejama informācija par veselības veicināšanu
U1.4.4: Speciālistu nodrošināšana	Sociālo darbinieku kvalifikācijas nodrošināšana un attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Sociālajā dienestā strādā kvalificēti speciālisti, kas nodrošina kvalitatīvu un efektīvu pakalpojumu sniegšanu
	Sociālo darbinieku un Veselības centra sadarbība integrēto sociālo pakalpojumu nodrošināšanai	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Veselības centrā nodrošināts sociālais darbinieks un psihoterapeits
VP2: Uzņēmējdarbības veicināšana					
RV2.1: Zinātnes sasaiste ar uzņēmējdarbību					
U2.1.1: Zinātnes pilsētas attīstība	Zinātnes pilsētas koncepcijas izstrāde	Novada dome sadarbībā ar zinātnes iestādēm	2013	Pašvaldība	Izstrādāta koncepcija
	Salaspils novadā esošo zinātnisko institūciju un pašvaldības sadarbība	Novada dome sadarbībā ar zinātnes iestādēm	2013-2018	Pašvaldība, ES fondi	Īstenota Zinātnes pilsētas koncepcija
U2.1.2: Jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā		Novada dome/ zinātnes centrs	2012-2018	Pašvaldība	Projektu izstrāde un īstenošana

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
	Pasākumi jauniešu iesaistei uzņēmējdarbībā	Novada dome/ zinātnes centrs	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Altum un citu atbalsta programmu popularizēšana ar intensīviem semināriem, it īpaši augstskolu studentiem, demonstrēt citu pozitīvos piemērus. Skolēnu iesaiste „Junior achievement” mācību firmu izveides programmā Pieredzes apmaiņas pasākumi, regulāras informācijas sniegšana par labajiem piemēriem masu medijos (gan vietējiem, gan Latvijas mērogā).
RV2.2: Atbalsts prioritāro nozaru attīstībai					
U2.2.1: Loģistikas centra attīstība	„Rail – Baltika” pārkraušanas un pasažieru stacijas izveides plānošana/ lobēšana	Novada dome	2012-2018	Valsts, Pašvaldība	Novadā tiek plānota/projektēta „Rail – Baltika” pārkraušanas un pasažieru stacija
	„Rail – Baltika” pārkraušanas un pasažieru stacijas izveide	Novada dome	2012-2018	Valsts, Pašvaldība, ES fondi	Novadā uzbūvēta „Rail – Baltika” pārkraušanas un pasažieru stacija
U.2.2.2: Tūrisma pakalpojumu un aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstība	Kuģīšu piestātnes izbūve Doles salā	Novada dome	2014	Pašvaldība, ES fondi	Darbojas kuģīšu piestātne
	Atpūtas vietu izveide un labiekārtošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Doles salā atbilstoši Doles salas dabas parka apsaimniekošanas noteikumiem ir labiekārtotas atpūtas vietas
	Salaspils Memoriāla pakalpojumu attīstība	Novada dome/???	2012-2018	Pašvaldība	Dažādoti pakalpojumi
	Tūrisma pakalpojumu dažādošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde un īstenošana

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
VP3: Inženierinfrastruktūras attīstība un apsaimniekošana					
RV3.1: Satiksmes drošības pilnveidošana					
U3.1.1: Ceļu un ielu infrastruktūras attīstība	Ceļu izbūve un atjaunošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Uzlabots ielu segums, izbūvējot gājēju ietves atbilstoši investīciju plānam.
	Autostāvvietu izbūve un rekonstrukcija	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Sakārtotas un izbūvētas autostāvvietas
	Ielu apgaismojuma attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Sakārtots un izveidots ielu apgaismojums
	Ielu tīkla renovācija un attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izveidots nepieciešamais ielu tīkls
U3.1.2: Veloceliņu infrastruktūras attīstība	Veloceliņu izbūve un atjaunošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izbūvēti veloceliņi
U3.1.3: Dzelzceļa šķērsojumu plānošana un izbūve	Dzelzceļa šķērsojuma plānošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izstrādāts TP tuneļa izbūvei.
	Dzelzceļa šķērsojuma izbūve	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izbūvēts tunelis autotransportam drošai un ērtai dzelzceļa šķērsošanai
RV3.2: Komunālās saimniecības attīstība					
U3.2.1: Ūdenssaimniecības un kanalizācijas attīstība	Ūdensapgādes sistēmas rekonstrukcija	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Rekonstruēta ūdensapgādes sistēma
	Ūdensapgādes attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Īstenoti ūdenssaimniecības projekti atbilstoši investīciju plānam
	Lietus ūdens sistēmas izbūve	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izbūvēta lietus ūdens sistēma.
U3.2.2: Siltumapgādes attīstība	Maģistrālo siltumtīklu rekonstrukcija	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Rekonstruēti maģistrālie siltumtīkli

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
	Kurināmā diversifikācija	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Diversificēta apkure (šķeldas apkures nodrošināšana)
	Siltumenerģijas uzskaites un kontroles attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Izveidota siltumenerģijas uzskaites un kontroles sistēma
U3.2.3: Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība	Atkritumu savākšanas sistēmas attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Saistošo noteikumu izstrāde un īstenošana
	Atkritumu konteineru laukumu izbūve	Novada dome	2012-2016	Pašvaldība, ES fondi	Izbūvēti atkritumu konteineru laukumi
U3.2.4: Energoefektivitātes paaugstināšana	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Nosiltinātas daudzdzīvokļu mājas atbilstoši investīciju programmai
U3.2.5: Labiekārtošana	Parku un zaļo teritoriju labiekārtošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Teritorijas labiekārtošanas koncepcijas izstrāde un īstenošana Daugavas labā krasta
	Daudzdzīvokļu namu pagalmu labiekārtošana (t.sk. bērnu rotaļu laukumi) novadā	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Labiekārtoti novada daudzdzīvokļu namu pagalmi
	Kapu un piemiņas vietu sakārtošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Sakārtoti kapi un piemiņas vietas
	Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas sekmēšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Saistošo noteikumu izstrāde un īstenošana
VP4: Mūsdienīgas pārvaldes attīstība un starptautiskā sadarbība					
RV4.1: Pašvaldības un tās iestāžu, uzņēmumu darbības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana					
U4.1.1: Paaugstināt pārvaldes efektivitāti	Salaspils novada pašvaldības un tās iestāžu darbinieku kapacitātes attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Novada pašvaldībā un tās iestādēs strādā kvalificēti speciālisti, kas nodrošina kvalitatīvu un efektīvu pakalpojumu sniegšanu

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
	Projektu sagatavošana finansējuma piesaistei un projektu īstenošana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Tiek sagatavoti un īstenoti projekti atbilstoši Investīciju programmai
	Publiskās pārvaldes un sabiedrības dialoga attīstība	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	URBACT projekta turpināšana
U4.1.2: Uzlabot pakalpojumu sniegšanas kvalitāti	Pakalpojumu pieejamības uzlabošana	Novada dome	2013	Pašvaldība, ES fondi	Tūrisma informācijas centra izveide Jaunu tūrisma produktu izstrāde, Velo maršrutu izstrāde Informatīvā materiāla apkopošana
	E-pakalpojumu ieviešana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Pieejami e-pakalpojumi
	Kvalificētu speciālistu nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Tūrisma speciālists, Jaunatne lietu speciālists, Vides aizsardzības speciālists
	Informācijas nodrošināšana par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Pieejama pilna informācija
U4.1.3: Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana	Pašvaldības policijas darbības nodrošināšana	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Nodrošināta sabiedriskā kārtība un iedzīvotāju drošība
	Iedzīvotāju iesaiste sabiedriskās kārtības nodrošināšanā	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība	Iedzīvotāji iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, pieejama informācija
RV4.2: Starptautiskā sadarbība					
U4.2.1: Pieredzes apmaiņas nodrošināšana	Pieredzes apmaiņa novada domes un pašvaldības iestāžu speciālistiem	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Starptautiskās sadarbības un pieredzes apmaiņas projekti
U4.2.2: Novada mārketinga pasākumi	Novada mārketinga pasākumi	Novada dome	2012-2018	Pašvaldība, ES fondi	Informācijas par novada potenciālu un resursiem sagatavošana un izplatīšana izstādēs, bukletos, mājas lapā, u.c.

20.1 Investīciju plāns

Salaspils novada investīciju plāns ir izveidots saskaņā ar Attīstības programmas Stratēģiskajā daļā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem, ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātēm un to sasniegšanai noteiktajiem rīcības virzieniem. Vienlaicīgi investīciju plānā iekļautie projekti un to īstenošanas termiņi ir plānoti, ņemot vērā Attīstības programmas esošās situācijas analīzē atspoguļoto projektu īstenošanas nepieciešamību un pašvaldības budžeta iespējas tos realizēt ar vai bez piesaistīta ārējā finansējuma.

Investīciju plāns ir sastādīts turpmākajiem 7 gadiem, sākot ar 2012.gadu un sastāv no 75 projektiem, no kuriem 73 projektu īstenošanai ir plānots pašvaldības budžeta finansējums vai ES fondu vai citu ārējo finanšu instrumentu finansējums, bet projekti Nr.74. un Nr.75 ir tādi, kuru īstenošana Salaspils novadam ir ļoti būtiska (skat. pamatojumu esošās situācijas analīzes nodaļās 9.1. un 5.1.), bet to īstenošana nav iespējama bez ārēja finansējuma piesaistes. Tāpēc šo 2 projektu īstenošanas termiņš ir noteikts visa investīciju plāna laika periods (2012.-2018.g.). Pašvaldības lēmums par projektu Nr.74 un Nr.75 īstenošanu var tikt pieņemts gadījumā, ja rodas ārējā finansējuma piesaistes iespēja. Tāpat ikviens projekts, kas ietverts Investīciju plānā, kura īstenošanai šobrīd ir plānots pašvaldības budžets, var tikt īstenots, piesaistot ārējo finansējumu, ja tāda iespēja rodas. Salaspils novada investīciju plāns saskaņā ar metodiskajiem noteikumiem un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtību tiks aktualizēts katru gadu.

Tabula 20.1. Salaspils novada investīciju plāns 2012.-2018.gadam

Nr.	Projekta nosaukums	Atbil- stība vid. term. prior.	Papil- dināti- ba ar citiem proj.	Indikatī- vās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projek- ta ievieša- nas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partner
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finan- sējums, LVL	Kapitāl- sabiedrību budžets, LVL			
VP1: Iedzīvotājiem nepieciešami pakalpojumi											
RV1.1: Izglītības kvalitātes pieejamības nodrošināšana											
1	Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos	VP1		95118		ESF Izglītības ministrija			2012	Veicināt pedagogu konkurētspēju izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos. Pedagogi ir informēti un piedalās projektos: "Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos"; "Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai"; "Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība".	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikatīvās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitālsabiedrību budžets, LVL			
2	KPFI projekta "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai četrās Salaspils novada pašvaldības izglītības iestāžu ēkās" turpinājums	VP1		489000	114000	KPFI, 375000			2012	PII "Atvasīte", PII "Ritenītis", PII "Saulīte" un Salaspils 2.vsk. ēku rekonstrukcijas pabeigšana. Projekta īstenošanas rezultātā būs būtiski uzlabots ēku tehniskais stāvoklis, aptuveni divas reizes samazināsies ēku apsildīšanai nepieciešamā siltuma daudzums.	
3	Salaspils novada izglītības iestāžu informatizācija	VP1		29000		ERAF Izglītības ministrija			2012	Salaspils 1. un 2. vidusskolas tiks apgādātas ar 48 stacionāriem un attīstīti lokālie datortīkli.	
4	PII "Atvasīte", "Ritenītis", "Saulīte" renovācijas 2.posms	VP1		1000000	1000000				2014-2016	Uzlabot vides kvalitāti izglītības iestādēs un nodrošināt ēku pieejamību invalīdiem.	
5	PII telpu pārplānošana un vietu skaita palielināšana PII, racionalizējot telpu izmantošanu, atsakoties no sporta zālēm, ēdam zālēm	VP1		100000	100000				2012	Palielināt vietu skaitu esošajās PII par 100 vietām atverot jaunas grupas uz citu telpu (ēdamzāles, bibliotēkas, sporta zāles) rēķina un samazināt rindu uz PII par 2/3.	
6	2.vidusskolas renovācijas 2.posms	VP1		250000	250000				2014	Uzlabota izglītības infrastruktūra. Rekonstruētas 2.vidusskolas telpas.	
7	Salaspils 1.vidusskolas renovācija	VP1		2200000	2200000				2012-2015	Vidusskolas ēkas siltināšana un modernizēšana, nodrošinot invalīdu piekļuvi (lifti, invalīdu san. mezgli), ērtāku skolnieku plūsmas sadali (otrā stāva koridoru izbūve) visu iekšējo komunikāciju pārbūve, ugunsdzēsības signalizācijas un trauksmes apziņošanas sistēmas izbūve, lietus novadīšanas sistēmas izveide, teritorijas labiekārtošana.	
8	Autobusa iegāde skolēnu pārvadāšanai	VP1		70000	70000				2013	Iegādāts 1 autobuss ar 30-35 sēdvietām. Tiek nodrošināta visu lauku teritorijā dzīvojošo skolēnu nogādāšana uz/no izglītības iestādēm.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikativās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitālsabiedrību budžets, LVL			
9	Sporta skolas attīstības programmas izstrāde	VP1		0	0				2012	Izstrādāta sporta skolas attīstības programma, noteikti prioritāri attīstāmie sporta veidi.	
10	Mūžizglītības koordinēšanas instrumenta izveide pašvaldībā	VP1		3500	3500				2012	Izveidota mūžizglītības koordinatora štata vieta, izveidota un aprīkota darba vieta (galds, krēsls, dators, u.c. darbam nepieciešamais inventārs).	
11	Tehniskās jaunrades attīstība sadarbībā ar zinātniskajiem institūtiem	VP1		50000		Ārējais finansējums, 5000			2013	Atrastas un noīrētas telpas, iepirkts materiāli tehniskais aprīkojums, izstrādāts projekta iesniegums, uzsākta projekta īstenošana.	LVMI „Silava”; RTU Neorganiskās ķīmijas institūts; LU Bioloģijas institūts; LU Fizikas institūts
RV1.2: Kultūras pakalpojumu daudzveidības un kvalitātes nodrošināšana											
12	Kultūras nama Rīgava teritorijas labiekārtošanas tehniskais projekts un tā īstenošana	VP1		100000	100000				2015	Degradētās vides atjaunošana kultūras pasākumu pieejamības paaugstināšana (brīvdabas estrāde parka zonā nelieliem pasākumiem - līdz 200 cilvēkiem)	
13	Kultūras nama Enerģētiķis rekonstrukcijas projektēšana	VP1		50000	50000				2012	Izstrādāts projekts objekta pilnīgai renovācijai un modernizācijai.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. priorit.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikatīvās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitālsabiedrību budžets, LVL			
14	Kultūras nama Enerģētiķis rekonstrukcija	VP1		650000	650000				2014	Vissliktākā tehniskās stāvoklī esošā objekta pilnīga renovācija un modernizācija. Jaunas apkures, ūdensvada, kanalizācijas, signalizācijas, trauksmes apziņošanas sistēmas, ugunsdrošības signalizācijas, ugunsdzēsības ūdensvada, elektrotīklu, datortīklu pārbūve, ēkas siltināšana un lietusūdens novadīšanas sistēmas izbūve.	
15	Bibliotēkas pakalpojumu pieejamības dažādošana Salaspils lauku teritorijā	VP1		100000		100000			2017	Uzsākta pakalpojuma sniegšana Salaspils lauku teritorijā. Indikatīvi 500 novada lauku teritorijas iedzīvotāji gadā izmanto bibliotēkas papildpakalpojumus.	
RV1.3: Sporta un aktīvā atpūtas pakalpojumu attīstība											
16	Sporta halles būvniecības Smilšu ielā 1 tehniskā projekta izstrāde un sporta halles būvniecība un teritorijas labiekārtošana	VP1		2700000	2700000				2012-2013	Izstrādāts tehniskais projekts un uzbūvēta sporta halle ar kopējo platību 4618,81 m ² , t.sk. sporta zāles platība 2617,50 m ² . Sporta hallē būs 4 basketbola laukumi (3 paralēli esoši, 1 centrālais), 3 volejbola laukumi (visi atrodas paralēli viens otram), 1 rokasbumbas laukums, 1 futzāla laukums, 2 65m gari skrejceļi 1,3 m platumā + 1,5 m plata josla skrējēju atpakaļceļam uz startu. Vienlaicīgi var apkalpot 3 basketbola spēles vai 3 volejbola spēles vai 1 handbola/futbola spēli un 1 basketbola/ volejbola spēli. Kopējais skatītāju skaits - 1122 sēdvietas.	
RV1.4: Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu attīstība											
17	Sociālā dienesta telpu Kalna ielā 2 siltināšana un teritorijas labiekārtošana	VP1		40000	40000				2014	Uzlabota darba vide, paaugstināta siltumenerģijas efektivitāte, samazināti pašvaldības izdevumi siltumapgādei.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikativās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl-sabiedrību budžets, LVL			
18	Lifta rekonstrukcija Salaspils veselības centrā	VP1		30000	30000				2012	Rekonstruēts lifts, uzlabota veselības centra pieejamība.	
19	Piekļuves nodrošināšana personām ar īpašām vajadzībām Salaspils Veselības centra ēkai	VP1		15000	15000				2013	Rekonstruēta Salaspils Veselības centra uzbrauktuve un ārdurvis. Uzlabota pieejamība Salaspils Veselības centram.	
20	Salaspils Veselības centra sniegto veselības pakalpojumu attīstība, tiem nepieciešamo iekārtu iegāde	VP1		330000	330000				2015-2017	Ultrasonogrāfijas iekārta (2015.g), digitālā rengeniekārta (2016.g), osteodensitometrs (2017.g).	
21	Sociālās darba vietas	VP1		291309		ESF 100% Nodarbinātības dienests, 291309			2012	Vidēji 190 bezdarbnieki tiek nodarbināti teritoriju labiekārtošanas un apkārtnes sakopšanas darbos atbilstoši sezonalitātei. Uzlabota tīrība un kārtība pašvaldības sabiedriskas nozīmes teritorijās.	
VP2: Uzņēmējdarbības veicināšana											
RV2.1: Zinātnes sasaiste ar uzņēmējdarbību											
22	Zinātnes pilsētas koncepcijas izstrāde	VP2		10000		Ārējais finansējums, 10000			2013	Izstrādāta zinātnes pilsētas koncepcija.	
23	Informācijas nodrošināšana par uzņēmējdarbības iespējām vidusskolēniem	VP2		10000		Ārējais finansējums, 10000			2012-2018	Vidusskolēni iesaistīti karjeras izglītībā	
24	Altum un citu atbalsta programmu popularizēšana ar intensīviem semināriem, it īpaši augstskolu studentiem, demonstrēt citu pozitīvos piemērus.	VP2		5000		Ārējais finansējums, 5000			2012-2018	Jaunieši, it īpaši augstskolu studenti, informēti par Altum un citām atbalsta programmām.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikativās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl-sabiedrību budžets, LVL			
25	Iesaistīt skolēnus „Junior achievement” mācību firmu izveides programmā	VP2		5000		Ārējais finansējums, 5000			2012-2018	Skolēni iesaistīt "Junior achievement" programmā	
26	Pieredzes apmaiņas pasākumi, regulāras informācijas sniegšana par labajiem piemēriem masu medijos (gan vietējiem, gan Latvijas mērogā).	VP2		5000		Ārējais finansējums, 5000			2012-2018	Pieredzes apmaiņas pasākumi, publikācijas masu medijos.	
RV2.2: Atbalsts prioritāro nozaru attīstībai											
27	Kuģīšu piestātnes projektēšana un izbūve	VP2		100000	20000	80000			2013-2014	Izbūvēta kuģīšu piestātne.	
28	Atpūtas vietu izveide un labiekārtošana Doles salā	VP2		50000	10000	40000			2013-2014	Izveidota un aprīkota 1 atpūtas vieta.	
29	Pašvaldības līdzfinansējums infrastruktūras objektu attīstībā (Lauku iela, krustojums pie topošā RIMI)	VP2		117000	58500			58500	2012	Uzlabota sabiedriskas nozīmes teritoriju pieejamība. Renovēts ielas posms.	
30	Pašvaldības līdzfinansējums infrastruktūras objektu attīstībā	VP2		200000	200000				2014-2016	Izbūvēta iela, ierīkotas komunikācijas saskaņā ar konkrētā uzņēmēja nepieciešamībām.	
31	LVC ielu tīkla izbūve pie apvedceļa	VP2							2014-2018	Vietējās transporta plūsmas novirzīšana no valsts šosejām. Novada iekšējo ceļu tīkla attīstība. Pašlaik nav precīzas informācijas projekta finansējumam.	
VP3: Inženierinfrastruktūras attīstība un apsaimniekošana											
RV3.1: Satiksmes drošības pilnveidošana											
32	Krasta, Cīruļu un Briežu ielu izbūve (Purva loks)	VP3		1100000	1100000				2015-2016	Projekta ietvaros paredzēts uzlabot 3 ielu segumu (2,7 km šķembotu ielu asfaltēšana ar komunikāciju izbūvi) un izmainīt sabiedriskā transporta maršrutu.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikativās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl- sabiedrību budžets, LVL			
33	C-31 izbūve	VP3		150000	150000				2012-2013	Projekta ietvaros paredzēts izbūvēt 800 m garu ceļa posmu ar asfalta segumu (braucamā un gājēju daļa).	
34	Budeskalnu ielas rekonstrukcija	VP3		1100000	1100000				2012	Projekta mērķis uzlabot ielas segumu (1,4 km ielas asfaltēšana kustības drošības uzlabošanu) izbūvējot gājēju ietves un veloceliņu, nodrošināt iedzīvotājus ar ūdenssaimniecības infrastruktūru.	
35	Čiekuru, Kalmju un Caunu ielu rekonstrukcija, Fiziķu ielas posma rekonstrukcija	VP3		500000	500000				2016-2018	Projekta mērķis uzlabot ielu segumu (0,75 km šķembotu ielu asfaltēšanu) izbūvējot gājēju ietves un veloceliņu, nodrošināt iedzīvotājus ar ūdenssaimniecības infrastruktūru	
36	Rožu ielas un Apiņu ielas rekonstrukcija (II kārtā komunikāciju izbūve)	VP3		60000	60000				2012	Projekta mērķis uzlabot (0,15 km ielas asfaltēšana) ielas segumu izbūvējot gājēju ietves un veloceliņu, nodrošināt iedzīvotājus ar ūdenssaimniecības infrastruktūru	
37	Rožu ielas asfaltēšana	VP3		20000	20000				2014	Noasfaltēts Rožu ielas posms (200 m x 3,5 m). Uzlabota satiksmes drošība.	
38	Lauku ielas rekonstrukcija	VP3		800000	800000				2014, 2016	Rekonstruēta Lauku iela (1,4 km x 6 m). Uzlabota satiksmes drošība. 1.kārta (2014.g.) aplis, kas savieno M.Lauku, Lauku, Ceru, Nometņu un Zvaigžņu ielas. 2.kārta (2016.g.) Lauku ielas rekonstrukcija.	
39	Nometņu ielas posmu savienošana un ielas paplašināšana	VP3		500000	500000				2018	Savienoti Nometņu ielas posmi, veikta ielas paplašināšana (300 m x 6 m).	
40	Ceļa C32 rekonstrukcija II kārtā	VP3		70000	70000				2012	Ceļu infrastruktūras atbilstība automašīnu plūsmas intensitātei (400 m ceļa asfaltēšana)	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikatīvās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitālsabiedrību budžets, LVL			
41	Asfalta seguma atjaunošanas programma pēc kanalizācijas un ūdensvada komunikāciju nomaiņas	VP3	Ūdenssaimniecības attīst. Salaspilī un Saulkalnē II kārtā	800000	800000				2012-2016	Asfaltbetona seguma atjaunošana ielā ar 20-40 gadu vecu segumu, kur iepriekš ir notikusi ūdenssaimniecības komunikāciju izbūve un seguma atjaunošana tikai komunikāciju pārbūves trasēs (aptuveni 10 km): Miera iela, Līvzemes iela, Maskavas iela, Kalna iela, Daugavas iela, Ziemeļu iela, Vītolu iela, Rīgas iela, Gaismas iela, Enerģētiķu iela.	
42	Ielu apgaismojuma tīklu rekonstrukcija un paplašināšana (viens projekts gadā) Ja ir ES finansējums Meldru – Smilgu ielās ierīkot ekonomiskās lampas	VP3		210000	210000				2012-2018	Projekts paredz esošo elektrotīklu 2001.gadā uzsāktās rekonstrukcijas pabeigšanu un ielu apgaismojuma tīklu paplašināšanu jaunbūvējamās pilsētas rajonos.	
43	Luksoforu uzstādīšana Daugavpils šoseja	VP3		45000	15000	SIA "Neste Latvija" un SIA "Hesburgers" finans., 30000			2012	Gājēju drošības būtiska uzlabošana, šķērsojot A6 šoseju un kustības drošību izveidojot drošu izbraukšanu un apgaismojumu uz šosejas pilsētas robežās	SIA "Rigaburger", SIA "Neste Latvija"
44	Biologu ielas novadgrāvju pārbūve par slēgto lietus ūdens novadīšanas sistēmu	VP3	Ūdenssaimniecības attīstība Salaspilī un Saulkalnē II kārtā	70000	70000				2013	Pārbūve ir satelītprojekts projektam "Ūdenssaimniecības attīstība Salaspilī un Saulkalnē II kārtā". Projekts nodrošina darba fronti maģistrālo ūdensvadu un kanalizācijas izbūvei visam "Purva" rajonam	PSIA "Valgums-S"

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikativās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl-sabiedrību budžets, LVL			
45	Veloceliņu izbūve posmā no Miera ielas (autobusa galapunkta līdz Skolas ielai, pārbūvējot trotuāru)	VP3		15000	15000				2012	Izbūvēts veloceliņš posmā no Miera ielas (autobusa galapunkta) līdz Skolas ielai, pārbūvējot trotuāru.	
46	Salaspils novadā neizbūvēto ceļu un ceļu posmu izbūve līdz grants segumam:	VP3							2012-2018	Salaspils novadā neizbūvēto ceļu un ceļu posmu izbūve līdz grants segumam - kopējais garums 4,501 km, t.sk.:	
46.1	Salaspils Memoriāls - TEC 2	VP3		120000	120000				2016-2017	2,074 km	
46.2	Nometņu iela - Pļavmalas	VP3		100000	100000				2013	0,7 km	
46.3	Nometņu iela - Mūrnieki	VP3		33000	33000				2014	0,547 km	
46.4	Apogu iela (daļa)	VP3		36000	36000				2015	0,45 km	
46.5	Mednieku iela	VP3		14000	14000				2018	0,18 km	
46.6	Apiņu iela	VP3		20000	20000				2014	0,25 km	
46.7	Priežu iela	VP3		24000	24000				2018	0,3 km	
47	Meldru, Smilgu ielu projektēšana un izbūve	VP3		2100000	2100000				2014-2016	Izstrādāts projekts, izbūvēta Meldru, Smilgu iela.	
RV3.2: Komunālās saimniecības attīstība											
48	Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Silabriežos	VP3		350000		ERAF - 85%		SIA "Valgums-S" - 15%	2012-2014	Projekta teritorijā būs izbūvētas lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un rekonstruēti esošie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli. Līdz ar projekta realizāciju būs nodrošināta racionālā dabas resursu izmantošana, samazināts vides piesārņojums un uzlabota apkārtējās vides kvalitāte.	
49	Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Aconē	VP3		122290		ERAF - 85%		SIA "Valgums-S" - 15%	2012-2014	Projekta teritorijā būs rekonstruēti esošie ūdensapgādes tīkli, tādējādi racionāli izmantojot dabas resursus un iedzīvotājiem	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikātivās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl- sabiedrību budžets, LVL			
										nodrošinot nepārtrauktu ūdensapgādi.	
50	Ūdenssaimniecības attīstība Salaspils novada Salaspilī un Saulkalnē, II kārtā	VP3		4100734	555000	KF - 81,269603% no attiec. izmaksām, 2731733		1063501	2012-2014	Projekta ietvaros būs rekonstruētas un paplašinātas Salaspils un Saulkalnes ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas. Būs samazināts pakalpojumu sniegšanai nepieciešamais elektroenerģijas patēriņš, kā arī infiltrācijas un noplūžu līmenis, tādējādi racionāli izmantojot dabas resursus un samazinot vides piesārņojumu. Ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība projekta teritorijā palielināsies no 91,6% līdz 95%, kanalizācijai no 92,9% līdz 95,9%.	
51	Ozolu, Māras, Liepu un Pionieru ielu lietuss ūdens novadīšanas sistēmas un ūdensvada izbūve	VP3		158000	158000				2012	Lietuss ūdens sistēmas izbūve pašvaldības ielās, vienlaicīgi nodrošinot ūdensvada pieslēgumu un pēdējo piecu zemes gabalu pieslēgšanu sadzīves kanalizācijai	
52	Maģistrālo siltumtīklu rekonstrukcija Salaspilī no kameras K-1-4-1 līdz dzelzceļa stacijai	VP3		800000		Kohēzijas fonds - 40%, 320000		SIA "Salaspils Siltums" - 60%, 480000	2012	Nepārtraukta un droša siltumapgāde, siltuma zudumu samazinājums	
53	SIA "Salaspils siltums" šķeldas apkures katlumāja ar kustīgo ārdur tehnoloģiju.	VP3		1359300		Kohēzijas fonds - 50%, 679650,00		SIA "Salaspils Siltums" - 50%, 679650,00	2012	Kurināmā diversifikācija, izmešu samazināšana, vietējo atjaunojamo energoresursu izmantošana	SIA "Salaspils siltums"
54	Visu trašu nomaiņa uz rūpnieciski izolētām	VP3		1400000		Kapitālsabiedrības finansējums			2013-2018	Nepārtraukta un droša siltumapgāde, siltuma zudumu samazinājums	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. prior.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikatīvās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitālsabiedrību budžets, LVL			
55	Salaspils un Saulkalnes siltumenerģijas uzskaites sistēmas uzskaitē	VP3		70000		Kapitālsabiedrības finansējums		70000	2012	Siltumenerģijas piegādes optimizācija un kontrole	
56	Visas siltumenerģijas ražošanas automatizācija, nomainot novecojušās iekārtas uz modernām	VP3		250000		Kapitālsabiedrības finansējums			2013	Siltumenerģijas ražošana optimizācija un kontrole	
57	Žogu izbūve Tilderu kapos	VP3		37000	37000				2012	Vides uzlabošana, kapu teritorijas atdalīšana no ceļu zonas	
58	Brāļu kapu un piemiņas vietas renovācija (katru gadu viena piemiņas vieta)	VP3		30000	30000				2012-2017	Projekta mērķis desmit gadu laikā (uzsākts 2006.gadā) renovēt visas pašvaldības pārziņā esošās piemiņas vietas (22)	Sabiedriskās organizācijas, ārvalstu vēstniecības
59	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma	VP3		140000	140000				2012-2018	Pašvaldības mērķis ir stimulēt iedzīvotājus veikt savu māju siltināšanu un pagalmu labiekārtošanu. Projekts paredzēts līdzfinansējuma nodrošināšanai iedzīvotāju iniciatīvai.	Daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieki, iedzīvotāju sabiedriskās organizācijas.

Nr.	Projekta nosaukums	Atbilstība vid. term. priorit.	Papildinātība ar citiem proj.	Indikatīvās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projekta ieviešanas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finansējums, LVL	Kapitāl-sabiedrību budžets, LVL			
60	Daudzdzīvokļu un individuālo māju koplietošanas pagalmu labiekārtošana	VP3		350000	350000				2012-2018	Pašvaldības mērķis ir stimulēt iedzīvotājus veikt savu māju siltināšanu un pagalmu labiekārtošanu. Projekts paredzēts līdzfinansējuma nodrošināšanai iedzīvotāju iniciatīvai.	Daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieki, iedzīvotāju sabiedriskās organizācijas.
61	Bērnu un jauniešu aktīvās zonas laukumu izveide	VP3		84000	84000				2012-2018	Izbūvēti 14 bērnu rotaļu laukumi (katru gadu 2).	
62	Konteineru laukumu izbūve	VP3		80000	80000				2012-2014	Izbūvēti 3-5 konteineru laukumi gadā (kopā 12-20 laukumi)	
63	Daugavas labā krasta labiekārtošana, 1.kārta	VP3		50000	50000				2012-2013	Uzlabota pieejamība, labiekārtotas teritorijas	
64	Daugavas labā krasta labiekārtošana, 2.kārta	VP3		150000	150000				2014-2015	Uzlabota pieejamība, labiekārtotas teritorijas	
65	Daugavas labā krasta labiekārtošana, 3.kārta	VP3		50000	50000				2016-2017	Uzlabota pieejamība, labiekārtotas teritorijas	
66	Teritorijas labiekārtošanas koncepcijas izstrāde	VP3		4000		ESF 4000			2012	Izstrādāta teritorijas labiekārtošanas koncepcija	
67	Komunālā dienesta transporta parka vienību atjaunošana	VP3		350000	350000				2012-2018	Nolietotā transporta vienību atjaunošana. Kopā 7 vienības (katru gadu 1 vienība).	
68	Pašvaldības policijas ēkas siltināšana	VP3		40000	40000				2014	Nosiltināta pašvaldības policijas ēka. Paaugstināta siltumefektivitāte, samazināti siltuma zudumi.	

Nr.	Projekta nosaukums	Atbil- stība vid. term. prior.	Papil- dināti- ba ar citiem proj.	Indikatī- vās projekta izmaksas (LVL)	Projekta izmaksu sadalījums pa finansēšanas avotiem				Projek- ta ievieša- nas laiks	Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Partneri	
					Pašvald.s budžets, LVL	ES fondu vai cits ārējais finansēj., LVL vai %	Valsts finan- sējums, LVL	Kapitāl- sabiedrību budžets, LVL				
VP4: Pārvalde un starptautiskā sadarbība												
RV4.1: Pašvaldības un tās iestāžu, uzņēmumu darbības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana												
69	„Speciālista piesaiste vides aizsardzības jautājumu risināšanai Salaspils novada pašvaldībā”	VP4		8251		ESF, 8251,00			2012	Projekta mērķis ir paaugstināt Salaspils novada pašvaldības administratīvo kapacitāti vides aizsardzības jomā, piesaistot efektīvas publiskās pārvaldes vajadzībām atbilstošu speciālistu – vides inženieri - Salaspils novada domes Attīstības daļā.		
70	Teritorijas attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana Salaspils novadā kvalitatīva vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas procesa nodrošināšanai.	VP4		10192		ESF, 10192,00			2012	Projekta mērķis ir paaugstināt teritorijas attīstības plānošanas kapacitāti Salaspils novadā, lai nodrošinātu kvalitatīvu vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas procesu un izstrādātu abus vietēja līmeņa plānošanas dokumentus – Salaspils novada Attīstības programmu un Teritorijas plānojumu.		
71	Tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde	VP4		4000		4000			2012	Izstrādāt tūrisma attīstības stratēģija		
RV4.2: Starptautiskā sadarbība												
72	„ECLIPSE: European Citizenship can Limit Poverty and Social Exclusion”	VP4		10000		100% ESF finansējums			2012	Projekts paredz partnerpašvaldību dažādu pārstāvju (pašvaldības politiķu un darbinieku, uzņēmēju, jauniešu, nevalstisko organizāciju) vizītes citās pašvaldībās, lai iepazītos ar citu partneru kultūru, tradīcijām, kā arī pašvaldību sniegto palīdzību iedzīvotājiem nabadzības un sociālās atstumtības samazināšanai un iegūto labo pieredzi izmantotu savā pašvaldībā.		

Investīciju projekti, kuru īstenošana ir iespējama tikai gadījumā, ja ir iespēja piesaistīt ārējo finansējumu								
73	3.vidusskolas būvniecība	VP1		16500000	Projekta īstenošana ir iespējama tikai gadījumā, ja ir iespēja piesaistīt ārējo finansējumu	2012-2018	Izglītības pieejamības nodrošināšana. Izglītības kvalitātes uzlabošana. Skolas tehniskā nodrošinājuma (baseina, stadiona) pieejamība iedzīvotājiem.	
74	Tuneļa izbūve Rīgas ielā, Salaspilī zem dzelzceļa Rīga-Daugavpils	VP3	Rīgas ielas II posma rekonstrukcija	4200000	Projekta īstenošana ir iespējama tikai gadījumā, ja ir iespēja piesaistīt ārējo finansējumu	2012-2018	Dzelzceļa pārbrauktuves likvidācija, kustības drošības uzlabošana, divu Salaspils pilsētas daļu savienošana	VAS Latvijas Valsts ceļi

IV daļa. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība

21 Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība

Salaspils novada Attīstības programma 2012.-2018.gadam ir Salaspils novada domes apstiprināts dokuments, kurā definēta Salaspils novada attīstības vīzija, ilgtermiņā sasniedzamie mērķi un prioritātes, kā arī noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi 7 gadu periodam. Salaspils novada ilgtermiņa mērķu sasniegšanu paredzēts veikt īstenojot 30 uzdevumus atbilstoši 4 izvirzītajām vidēja termiņa attīstības prioritātēm.

Lai nodrošinātu Salaspils novada attīstības novērtēšanas iespējas un identificētu, vai attīstības plānošanas dokumenta rādītāju sasniegšana norit kā plānots, Salaspils novada dome ir izstrādājusi Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības sistēmu, kas nodrošinās iespēju:

- novērtēt pašvaldības attīstību kopumā;
- novērtēt vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu sasniegšanas progresu;
- demonstrēt pašvaldības darbības progresu un sasniegumus un informēt par to sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
- identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar pašvaldības attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
- pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību.

Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība saturiski sastāv no četrām sadaļām:

1. Attīstības programmas uzraudzības institucionālais ietvars un laika grafiks;
2. Salaspils novada attīstības izvērtējuma pamatrādītāji;
3. Attīstības programmā noteikto vidējā termiņa prioritāšu sasniegšanas izvērtējuma rādītāji;
4. Ikgadējā Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojuma saturs un iekļaujamā informācija.

21.1 Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības institucionālais ietvars un laika grafiks

Par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanas uzraudzības kārtību un tās ieviešanu atbildīga ir Salaspils novada domes Attīstības daļa. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības procesā tiks iesaistītas Salaspils novada pašvaldības struktūrvienības un iestādes.

Uzraudzības sistēmas procesu vada Salaspils novada domes Attīstības daļas vadītājs, iesaistot Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības sistēmas procesā struktūrvienību un iestāžu vadītājus, kuri operacionālā līmenī veic uzraudzības īstenošanas procesa darbības saskaņā ar uzdevumiem, kas doti tabulā 21.1.

Tabula 21.1. Salaspils novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības sistēmas galvenie uzdevumi un atbildīgās institūcijas

Nr.	Veicamais uzdevums	Atbildīgā institūcija
1.	Apstiprināt Salaspils novada attīstības programmu 2012.-2018.gadam, lemt par Attīstības programmas aktualizēšanas nepieciešamību	Salaspils novada dome

Nr.	Veicamais uzdevums	Atbildīgā institūcija
2.	Salaspils novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības sistēmas koordinācija un uzraudzība	Salaspils novada domes Attīstības daļa
3.	Salaspils novada Attīstības programmas Rīcības plāna 2012.-2018.gadam īstenošanas nodrošināšana	Politiskajā līmenī – Salaspils novada dome Izpildes līmenī - par rīcības plānā uzskaitīto projektu realizāciju atbildīgās Salaspils novada domes struktūrvienības un iestādes.
4.	Regulāra un sistemātiska kvantitatīvo un kvalitatīvo datu vākšana, apkopošana un analizēšana saskaņā ar Salaspils novada Attīstības programmā noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un novada attīstības izvērtējuma pamatrādītājiem.	Salaspils novada domes Attīstības daļa, Salaspils novada domes struktūrvienības un iestādes
5.	Ikgadējā pārskata "Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu" sagatavošana	Salaspils novada domes Attīstības daļa
6.	Ikgadējā pārskata "Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu" apstiprināšana, nepieciešamības gadījumā lēmuma pieņemšana par grozījumiem Attīstības programmā un/vai Rīcības plānā.	Salaspils novada dome
7.	Sabiedrības informēšana par Attīstības programmas īstenošanas rezultātiem (pārskata publicēšana Salaspils novada interneta vietnē www.salaspils.lv)	Salaspils novada domes Attīstības daļa sadarbībā ar Salaspils novada domes struktūrvienībām

Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam uzraudzības procesa rezultāti tiks iekļauti pārskatā „Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu” ik gadu par katru iepriekšējo gadu un 1 reizi 3 gados par 3 gadu periodu. Par pārskata sagatavošanu ir atbildīga Salaspils novada Attīstības daļa atbilstoši pārskata sagatavošanas laika grafikam, kas dots tabulā 21.2. Tabula 21.2

Tabula 21.2. Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanas uzraudzības ikgadējā pārskata sagatavošanas laika grafiks

Atbildīgā institūcija	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
Salaspils novada domes Attīstības daļa	3. Pārskatu datu analīze un nepieciešamības gadījumā rakstiska papildu datu pieprasīšana no Salaspils novada domes struktūrvienībām un iestādēm	4. Ikgadējā pārskata „Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu” sagatavošana, ziņošana par	1. Sistemātiska datu vākšana un apkopošana	

Atbildīgā institūcija	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
Salaspils novada domes struktūrvienības un iestādes	2. Pārskatu sagatavošana un iesniegšana Salaspils novada domes Attīstības daļai	rezultātiem Salaspils novada domei, rezultātu publicēšana Salaspils novada interneta vietnē www.salaspils.lv		
Salaspils novada dome		5. Pārskata apstiprināšana, nepieciešamības gadījumā lēmuma pieņemšana par grozījumiem Attīstības programmā un/vai Rīcības plānā		

Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam uzraudzības pārskata sagatavošana noritēs 5 posmos (skat. tabulu 21.2):

- 1.posmā tiks veikta sistemātiska datu vākšana un apkopošana, pie kuras intensīvs darbs notiks gada 3. un 4.ceturksnī;
- 2.posmā Salaspils novada domes struktūrvienības un iestādes pēc Salaspils novada domes Attīstības daļas lūguma līdz 15.februārim sagatavo pārskatu par iepriekšējā gadā savā jomā paveikto saskaņā ar Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam Rīcības plānā ietvertajiem uzdevumiem, pasākumiem un aktivitātēm, kurā iekļauj arī informāciju par vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītājiem;
- 3.posmā Salaspils novada domes Attīstības daļa analizē iesniegtos pārskatus un datus un nepieciešamības gadījumā līdz 1.martam pieprasa papildu informāciju Salaspils novada domes struktūrvienībām un iestādēm;
- 4.posmā Salaspils novada domes Attīstības daļa sadarbībā ar Salaspils novada domes struktūrvienībām un iestādēm līdz 1.maijam sagatavo ikgadējo pārskatu „Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu” atbilstoši 21.4.nodaļā dotajai pārskata struktūrai un iekļaujamajai informācijai un ziņo par rezultātiem Salaspils novada domei, kā arī ne vēlāk kā 1 mēneša laikā pēc pārskata apstiprināšanas informē sabiedrību par Attīstības programmas īstenošanas rezultātiem, publicējot tos Salaspils novada interneta vietnē www.salaspils.lv;
- 5.posmā Salaspils novada dome apstiprina sagatavoto pārskatu un nepieciešamības gadījumā, pamatojoties uz pārskatā iekļautajiem secinājumiem un ieteikumiem, lemj par grozījumu veikšanu Salaspils novada Attīstības programmā 2012.-2018.gadam un/vai Rīcības plānā.

21.2 Salaspils novada attīstības pamatrādītāju izvērtējums

Tabulā 21.3 ir definēti 6 Salaspils novada attīstības pamatrādītāji, ar kuru palīdzību novērtēt Salaspils novada attīstību kopumā un salīdzināt Salaspils novada attīstību ar citu Latvijas novadu attīstību.

Tabula 21.3. Salaspils novada attīstības izvērtēšanas pamatrādītāji

Nr.	Rādītājs	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Vēlamā attīstības tendence 2017.gadā	Datu avots
1	TAI rangs	10 vieta (2010.gads)		↓	VRAA
2	Iedzīvotāju skaits	23221 (01.01.2011)		↓	PMLP
3	Demogrāfiskā slodze	489 (01.01.2011)		↑	PMLP
4	Bezdarba līmenis	10,1% (01.02.2011)		↑	NVA
5	Ekonomiski aktīvo statistisko vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	37 (2009.gads)		↓	CSP
6	Iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi novadā			↓	Salaspils novada domes organizēta aptauja

Par Salaspils novada attīstības pamatrādītāju datu apkopošanu un analīzi ir atbildīga Salaspils novada domes Attīstības daļa. Izvērtēto rādītāju rezultāti tiks iekļauti ikgadējā pārskatā "Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu". Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ietvaros Salaspils novada attīstības pamatrādītājus ir iespējams pārskatīt un nepieciešamības gadījumā mainīt, t.sk., veicot aptauju par iedzīvotāju apmierinātību ar dzīvi novadā, papildus iekļaut jautājumus, kas ir aktuāli konkrētajā laika periodā vai specifiski kādā atsevišķā jomā.

21.3 Attīstības programmā noteikto vidējā termiņa prioritāšu sasniegšanas izvērtēšana

Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rezultātie rādītāji ir doti 19.2.nodaļā. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ietvaros ik gadu tiks veikts vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju izvērtējums, aizpildot ikgadējos rezultātus tabulā, kuras formāts kā piemērs dots tabulā 21.4.

Tabula 21.4. Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas izvērtēšanas rādītāji

Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņa sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendence	Prognozētā rādītāja vērtība 2018.gadā	Datu ieguves avoti
(VP.1.) IEDZĪVOTĀJIEM NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI					
(M.1.) <i>Prioritātes mērķis ir</i>					

Prioritāte, mērķis	Vidēja termiņa sasniegšanas rezultāti un bāzes rādītāji	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Tendence	Prognozētā rādītāja vērtība 2018.gadā	Datu ieguves avoti
<i>nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos izglītības, kultūras, sociālos, veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī attīstīt sporta un aktīvas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.</i>					
(VP.2.) ...					
(M.2.) ..					

Par Salaspils novada vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju izvērtēšanu un iekļaušanu ikgadējā pārskatā „Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu” atbildīga ir Salaspils novada domes Attīstības nodaļa, pamatojoties uz informāciju, kuru tā ir saņēmusi no Salaspils novada struktūrvienībām un iestādēm un saskaņā ar 19.2.nodaļā norādīto datu avotu.

21.4 Ikgadējā Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojuma saturs un iekļaujamā informācija

Tabulā 21.5 ir dota informācija par ikgadējā pārskata „Pārskats par Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanu” struktūru un iekļaujamo informāciju.

Tabula 21.5. Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanas uzraudzības pārskata struktūra un tajā ietveramā informācija

Pārskata nodaļa	Ietveramā informācija
Ievads	Ievadā ir jāsniedz neliela informācija par Attīstības programmas nozīmi un sasaisti ar citiem plānošanas dokumentiem, ka arī jāiekļauj informācija par Attīstības programmas uzraudzības sistēmu, pārskatā ietverto informāciju un kontaktinformāciju komentāru un ieteikumu sniegšanai.
1. Salaspils novada attīstības vispārējs raksturojums	Šajā nodaļā ir jāsniedz vispārīgs Salaspils novada attīstības raksturojums, iekļaujot attīstības pamatrādītāju izvērtējumu saskaņā ar rādītājiem, kas doti 21.3.tabulā.
2. Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam īstenošanas progress: 2.1. Rīcības plāna 2012.-2018.gadam īstenošanas progress; 2.2. Vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju	2.1.nodaļā ir jāietver informācija par katras vidēja termiņa prioritātes ietvaros veiktajiem pasākumiem un aktivitātēm, jāanalizē to izpilde vai novirze no plānotā. 2.2.nodaļā ir jāietver vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju izvērtējums saskaņā ar paraugu, kas dots tabulā 21.4.

Pārskata nodaļa	Ietveramā informācija
izvērtējums	
3. Secinājumi	Šajā nodaļā ir jāietver apkopota informācija par 2.nodaļā konstatētajām novirzēm no plānotā un izdarītajiem galvenajiem secinājumiem.
4. Rekomendācijas	Šajā nodaļā ir jāietver informācija par ieteicamajiem uzlabojumiem, grozījumiem un precizējumiem, kas veicami Attīstības programmas vai Attīstības programmas uzraudzības procesā, pamatojoties uz iepriekšējās nodaļās veikto analīzi un izdarītajiem secinājumiem.
5. Izmantotās informācijas avoti	Šajā nodaļā ir jāietver visi informācijas avoti, kas izmantoti sagatavojot Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības pārskatu.
Pielikumi	Pielikumos ir iekļaujama informācija, kas pēc apjoma vai pārskatāmības nevar tik iekļauta pamatdokumentā, vai arī tā nav būtiska pamatdokumenta sastāvdaļa, bet kalpo kā informatīvs materiāls.

Salaspils novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam trīs gadu uzraudzības ziņojums struktūras ziņā neatšķirsies no ikgadējā uzraudzības pārskata, bet saturiski tajā tiks iekļauta informācija un tās analīze 3 gadu griezumā.

V daļa. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem

22 Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem

Lai sekmīgāk apzinātu un apkopotu sabiedrības viedokli Salaspils novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam izstrādē, tika veikti sekojoši pasākumi:

- Salaspils novada mājas lapā www.salaspils.lv tika ievietots paziņojums par Salaspils novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam izstrādes uzsākšanu;
- Salaspils novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas veikšana, kura notika 2011.gada februārī un martā. Aptaujas mērķis – radīt iespēju novada iedzīvotājiem un uzņēmējiem izteikt savu viedokli par Salaspils novada attīstības perspektīvām, apmierinātību ar esošajiem pakalpojumiem un citiem iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem. Aptauju rezultātā tika iegūta informācija no 195 respondenta, kas tika ņemta vērā nosakot Salaspils novada nākotnes attīstības prioritātes, kā arī plānojot turpmākos projektus. (Pielikums Nr.3. Pārskats par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem);
- 2011.gada 21. aprīlī notika seminārs “Salaspils novada resursu un iedzīvotāju dzīves vides analīze un SVID novērtējums”, kurā tika aicināti piedalīties Salaspils novada domes apstiprinātās 1. darba grupas dalībnieki. Seminārā norisinājās dalībnieku diskusija un darbs grupās:

- Izglītības pakalpojumu sniegšana un SVID novērtējums;
- Veselības aprūpe, sociālā palīdzība un pakalpojumu sniegšana un SVID novērtējums.

Pēc semināra dalībnieku diskusiju darbs tika apkopots un izmantots turpmākajā attīstības programmas izstrādēs procesā. (Pielikumi Nr.4. 1.darba grupa darba rezultāts - SVID novērtējums).

- 2011.gada 28.aprīlī notika seminārs “Salaspils novada resursu un uzņēmējdarbības un infrastruktūras analīze un SVID novērtējums”, kurā tika aicināti piedalīties Salaspils novada domes apstiprinātās 2. darba grupas dalībnieki. Seminārā norisinājās dalībnieku diskusija un darbs grupās:

- Uzņēmējdarbības vide un SVID novērtējums;
- Infrastruktūras attīstība un SVID novērtējums.

Pēc semināra dalībnieku diskusiju darbs tika apkopots un izmantots turpmākajā attīstības programmas izstrādēs procesā. (Pielikumi Nr.5. 2.darba grupas darba rezultāts - SVID novērtējums).

- 2011.gada 11. maijā notika seminārs “Salaspils novada resursu un vides, publiskās pārvaldes un tūrisma jomas analīze un SVID novērtējums”, kurā tika aicināti piedalīties Salaspils novada domes apstiprinātās 1. un 2. darba grupas dalībnieki. Seminārā norisinājās dalībnieku diskusija un darbs grupās:

- Vides jomas analīze un SVID novērtējums;
- Tūrisma jomas analīze un SVID novērtējums;
- Publiskās pārvaldes analīze un SVID novērtējums.

Pēc semināra dalībnieku diskusiju darbs tika apkopots un izmantots turpmākajā attīstības programmas izstrādēs procesā.

- 2011.gada 14. jūnijā notika darba grupas seminārs “Salaspils novada attīstības stratēģijas izstrāde”. Semināra mērķis – apspriest Novada attīstības vērtības; Novada attīstības vīziju; Novada specializāciju; Novada attīstības mērķus un prioritātes un uzdevumus investīciju un rīcības plāna sagatavošanai. (Pielikums nr.6. Stratēģijas plānošanas semināra 14.06.2011. rezultātu apkopojums);
- 2011.gada 5. septembrī notika 1. un 2. darba grupas seminārs “Salaspils novada attīstības programmas rīcības plāna izstrāde”. Semināra mērķis – saskaņā ar stratēģisko ietvaru apspriest rīcības plānu un saskaņot to ar investīciju plānā ietvertajiem īstenojamiem projektiem;
- 2011.gada 23.septembrī notika URBACT projekta homogēno grupu darbs, kura ietvaros diskusiju mērķgrupas izvirzīja priekšlikumus aktivitātēm, kuras īstenojamas Attīstības programmas ietvaros (Pielikums Nr.7. URBACT izvirzīto aktivitāšu apraksts);
- Ar 2011.gada 12.oktobra Salaspils novada domes lēmumu (protokols Nr.23, 1§) tika apstiprināta Salaspils novada attīstības programmas 2012. – 2018.gadam 1.redakcija, kura nodota sabiedriskai apspriešanai (no 21.10.2011. līdz 21.11.2011.), nodrošinot programmas projekta pieejamību Salaspils novada domes ēkā un pašvaldības mājas lapā www.salapils.lv. (pielikums Nr.8 Salaspils novada domes lēmuma noraksts);
- 2011.gada 15.novembrī plkst. 17.00 Salaspils novada domes zālē Līvzemes ielā 8 notika Salaspils novada attīstības programmas 2012. – 2018.gadam 1.redakcijas Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, kurā piedalījās Salaspils novada iedzīvotāji, Salaspils novada domes struktūrvienību un iestāžu pārstāvji, RPR pārstāvji un citas ieinteresētās puses. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes norises atspoguļojums ir dots pielikumā Nr.9 Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols;
- Salaspils novada attīstības programmas 2012. – 2018.gadam 1.redakcijas Sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemti 40 rakstiski priekšlikumi labojumu veikšanai no Rīgas plānošanas reģiona, Salaspils 1. vidusskolas, Ekonomikas un teritoriālās attīstības komitejas, kā arī no sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dalībniekiem. Priekšlikumi un komentāri par to iekļaušanu Salaspils novada integrētās attīstības programmas 2012.-2018.gadam gala redakcijā ir doti pielikumā Nr.10 Sabiedriskās apspriešanas laika saņemtie priekšlikumi.

Pielikumi